CONCILIO DE TRENTO (1545-1563)

Sacrosancti et Oecumenici Concilii Tridentini... canones et decreta... / accesserunt duorum erudit. Virorum D. Ioannis Sotealli... et Horatij Lucij... margini additis annotationibus ; Bullis etiam Pii IIII... ad calcem adiectis. -- Compluti : Ex Officina Iusti Sanchez Crespo : A costa de Diego Guillen..., 1604

272 [i.e. 280] h., A-Z8, 2A-2M8 ; 8°

Port. a dos tintas, con grab. xil. -- Colofón. -- Apostillas marginales. -- Capitales grab. xil. -- Error de fol., h. 73-80 repetidas

1. Concilio de Trento (1545-1563) 2. Trentoko Kontzilioa (1545-1563) 3. Bulas pontificias 4. Aita santuaren buldak I. Soteaulx, Jean (O. Cist.), anot. II. Lucius, Horatius, anot. III. Pío IV, Papa, aut. IV. Iglesia Católica. Papa (1559-1565: Pío IV), aut. V. Título

R-6184 Ejemp. falto de port. y de h. 1-6, 269 y 270. -- Datos tomados de CCPB, 39819. -- An. ms. -- Enc. perg., deteriorada

uolumus obligatos esse, atq; astrictos, ac si ipsismet illæ coram lectæ & intimatæ essẽt, transumptis quidẽ earum, quæ manu publici notarij scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicuius Ecclesiasticæ, in dignitate constitutæ, munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, ac decernimus. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostræ indictionis, statuti, decreti, annũtiationis conuocationis, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. si quis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ, apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ. 1542. II. Kal. Iunias. Anno. 8.

Blosius Hier. Dand.

Hic namem [illegible]
libuum perbeae nob [illegible]
meum quexis [illegible]
te bis

D. B^a S[illegible]

[illegible]
[illegible]

Fasa [illegible] Antonio Sural

[illegible]
[illegible]

SESSIO PRI-MA, SACROSANCTI œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.
Celebrata Die. xiij. mensis Decemb.
Anno Dñi. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACET NE VOBIS, AD laudem & gloriam sanctę & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & vnionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & populi Christiani, ad depressionem, & extinctionē hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum & generale Cōcilium incipere, & inceptum esse? Respondeant, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Et cùm proxima sit celebritas Natiuitatis

Domini nostri Iesu Christi, & subsequantur aliæ festiuitates labentis & incipientis anni, placet nè vobis primam futuram Sessionem habendam esse Die Iouis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ian. Anno Domini 1546. Responderunt, Placet.

SESSIO. II.

Celebrata Die. vij. mensis Ianuarij. 1546.

Decretum de modo uiuendi, & de alijs in Concilio seruandis.

cobl. 1. SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea Præsidentibus eisdē tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cu Beato Iacobo Apostolo, q omne datum optimū, & omne donum perfectum desursum est, descendens à patre luminum, qui ijs, qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis & simul sciens, quod initium sapientiæ est

lm. 110 mor Domini, statuit, & decreuit, omnes, desuēt. singulos Christi fideles, in ciuitate Tridē na congregatos, exhortandos esse, pr

ex

exhortatur, vt se à malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sæpius cõfiteri, Eucharistiæ sacramentum sumere, ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Christianorum, & vnitate Ecclesiæ priuatim orare velint. Episcopos vero, & quoscunque alios, in ordine sacerdotali constitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt assiduè in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, sacrificiũ Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis resurrexit, ac Spiritum Sanctum in discipulos infudit, peragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus sanctus per Apostolũ præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: vt quietam, & tranquillã vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur vt ieiunent, saltem singulis sextis feriis, in memoriam passionis Domini, & eleemosynas

Prouer. & 9.

Acto. 2.

1. Timo.

pauperibus erogent: in ecclesia autem cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu sancto, cum litanijs, & alijs orationibus ad hoc institutis: in alijs vero ecclesijs eadem die dicantur ad minus litaniæ, & orationes: tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant, sed ore, & animo, celebranti assistatur. Et quoniam oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domi suæ bene prepositos, hortatur etiam, vt ante omnia quilibet in mensa seruet sobrietatem, moderationemque ciborum: deinde, cum in eo loco sepe otiosi sermones oriri soleãt, vt in ipsorum Episcoporũ mensis diuinarũ Scripturarũ lectio admisceatur: familiares verò suos vnusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatũ amatores: vitia demum fugiãt, & virtutes amplectantur, & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc, cum huius sacrosancti Concilij præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, vt, propulsatis hæresum tenebris, quę per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Iesu Christo, qui vera lux est, annuente, candor, puritasque refulgeat, & ea, quæ re-

forma-

nfrà prima
ess. 22. inde
reto de ob
eruãdis in
eleb. miss.

Timoth. 1.
Timo. 3.
ti. 2. q. 7.
am fin.
bct. Tolet.
c. 7. cõci.
nemen. e.
7. Eusebi⁹
.4. decre-
& infra
bl. ss. 25. c. 1
reform.

Timo. 3.
a. 1. c. cũ
iniũcto.
hæret.

lu.
lesi.

formatione egent, reformẽtur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrarum literarum peritiam habent, vt sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent quibus potissimum vijs & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectũ sortiri possit, quo maturius, & consultius damnanda, damnanda, & probanda probari queant; vt per totum orbem omnes vno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & patrẽ Domini nostri Iesu Christi.

In sententijs verò dicendis, iuxta Toletani Concilij statutum, in loco benedictionis confidentibus Domini sacerdotibus, nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere aut tumultibus perturbare, nullis etiam falsis, vanisue, aut obstinatis disceptationibus cõtẽdere: sed quicquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur: nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur. Conc. To ta. 11. ca. Cõcil. cõs tiẽ. sess. 1. princ. ca. loco. 5. q

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decreuit, quòd, si forte contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sententiam, etiã sub verbo, Placet, proferre, Congregationibus interesse, & alios quoscunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præiudi-

dicium generetur, nulliquenouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iouis, quartam mensis Febr. proxime uenturi.

Sessio. III.

Celebrata Die.iiij. mensis Februarij. 1546.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Hæc sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans, præsertim earũ, quæ duobus illis capitibus, de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis, continentur, quorum causa præcipuè est congregata, agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem aduersus carnem, &

sangv'

sanguinem, sed aduersus spirituales nequitias in cælestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, vt confortentur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei. Itaque, vt hæc pia eius solicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat, ante omnia statuit, & decernit præmittendam esse confessionem fidei, patrum exẽplo in hoc secuta, qui sacratioribus Concilijs hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere cõsueuere: quo solo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare symbolum fidei, quò sancta Romana Ecclesia vtitur, tãquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessariò conueniunt, ac fundamentum firmum, & vnicum, contra quod portæ inferi nunquam prævalebunt, totidẽ verbis, quibus in omnibus ecclesijs legitur, exprimendum esse censuit, quod quidẽ eiusmodi est.

c. qui resistit. 11. q.

Cõcil. Nic. nũ. cõcil. ma. subl. 1. Cũc. H. pon. Inps. Cõcl. cõ. tino. 6. a. ne. 17. c. mi. c. 1. 15. c. ba. zandus. seq. de cr. d. 4. de sum. nit.

CREDO in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilium

omnium, & inuisibilium: Et in vnum Dominum Iesum Christum filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est, crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato: passus & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cœlum, sedet ad dexteram patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas: & vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum: & vitam venturi seculi. Amen.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdē tribus

tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuersis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quò huc veniant, cogitansq; omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda eo maioris apud omnes existimationis, & honoris videri posse, quò maiori fuerint, & pleniori patrum cõsilio, & præsentia sancita, & corroborata, statuit, & decreuit, futurã Sessionem post præsentem, celebrandam esse die Iouis, quæ subsequetur Dominicam Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri discussionem, & examinationem eorum, quæ ipsi Synodo discutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO. IIII.
Celebrata Die. viij. mensis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis scripturis, & traditionibus ecclesiasticis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus

Apostolicæ Sedis legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponẽs, vt sublatis erroribus, puritas ipsa Euangelij in Ecclesia cõseruetur: q̃ promissum ante per prophetas in Scripturis sanctis, Dns noster Iesus Christus, Dei filius, proprio ore primũ promulgauit, deinde per suos Apostolos, tãquam fontem omnis, & salutaris veritatis, & morum disciplinæ, omni creaturæ prædicari iussit: perspiciẽsq; hanc veritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Chri ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos vsque peruenerũt, orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris quã noui Testamenti, cum vtriusq; vnus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel oretenus à Christo, vel à Spiritu sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conseruatas, pari pietatis affectu, ac reuerentia suscipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum Indicem huic decreto adscribẽdum censuit, ne cui dubitatio suboriri possit, qui nam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur, sunt vero infrascripti, Testamenti veteris, quinque Moysi, idest, Genesis, Exodus

mar. vltim.

n Cano.
post. c. 84.
ano. 1. ep.
c. 7. Gela
us primus
ſi. ep. Cõ
Laodi. c.

dus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium. Iosue, Iudicum, Ruth: quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus: qui dicitur Neemias, Tobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Dauidicum centum quinquaginta psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, idest, Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Naum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Maccabæorum, primus, & secundus. Testamenti noui, quatuor Euangelia, secundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolorũ à Luca Euangelista cõscripti: quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli: ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, Ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duæ, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli vna: Iudę Apostoli vna, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueuerunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro sacris, &

59. Concil. Carthag. 3. c. 47. et. c. sancta Romana. d. 15

can

canonicis non susceperit, & traditiones prædictas sciens & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaque intelligãt, quo ordine, & via ipsa Synodus, post iactum fidei cõfessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimùm testimonijs, ac præsidijs in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit vsura.

Decretum de editione & usu sacrorum librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans non parum vtilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorũ, quæ nã pro authentica habenda sit, innotescat, statuit, & declarat, vt hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot seculorum vsu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus & expositionibus pro authentica habeatur, & vt nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, vel præsumat.

Præterea, ad coërcenda petulantia ingenia, decernit, vt nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquẽs, contra eum sensum, quem tenuit, & tenet

.hæresis:
.c. Adã. in
n. 24. q. 3
infrà sess.
.c. exijt
ca. ff. de
rb. si. in.

sancta

sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione scripturarum sanctarum, aut etiam cõtra vnanimem cõsensum patrum ipsam scripturam sacram interpretari audeat, etiam si huiusmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucẽ edẽdæ forent. Qui contrauenerint, per ordinarios declarentur, & pœnis à iure statutis puniantur.

Sed & impressoribus modum in hac parte, vt par est, imponere volens, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quicquid libet, sine licentia superiorum ecclesiasticorum, ipsos sacræ scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sæpe tacito, sæpe etiam ementito prælo, & quod grauius est, sine nomine auctoris imprimunt, alibi etiam impressos libros huiusmodi temerè venales habent: decernit, & statuit, vt posthac sacra scriptura, potissimùm verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quàm emendatissimè imprimatur, nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurũ vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ in ca-

none

Sessi. 10. de impressione librorũ.

none Concilij nouissimi Lateranensis appo sita. Et, si regulares fuerint, vltra examinationem, & probationem huiusmodi licentiam quoque à suis superioribus impetrare teneãtur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel euulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeãtur. Ipsa verò huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authenticè appareat: idque totum, hoc est, & probatio, & examen gratis fiat: vt probanda probentur, & reprobentur improbanda. Post hæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque conuertuntur, & torquentur verba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos, mandat, & præcipit, ad tollendam huiusmodi irreuerentiam, & contemptum, ne de cætero quisquã quomodolibet verba Scripturæ sacræ ad hæc, & similia audeat vsurpare; vt omnes huius generis homines, temera-

meratores,& violatores verbi Dei,iuris,& arbitrij pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Itē hęc sacrosancta Synodus statuit,& decernit,proximam futurā Sessionē tenēdam, & celebrādam esse feria quinta,post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO V.

Celebrata Die. xvij. mensis Iunij. 1546.

Decretum de peccato Originali.

VT fides nostra catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus,in sua synceritate integra,& illibata permaneat, & ne populus Christian⁹ omnivento doctrinę circūferatur,cū serpens ille antiquus,humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala,quibus Ecclesia Dei his nostris tēporibus perturbatur,etiam de peccato originali, eiusq; remedio nō solū noua, sed vetera etiā dissidia excitauerit:sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime cōgregata,Præsidentibus in ea eisdē tribus Apostolicæ Sedis Legatis, iā adre-

Hebr.13.

Genes.3.

ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos, accedere volens, sacrarum Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ iudiciũ, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Celestin. 1. ca. 1. ca. 4.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cùm mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & iustitiam, in qua cõstitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam præuaricationis huiusmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem sub eius potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est diaboli, totumq; Adam, per illam præuaricationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatũ fuisse: anathema sit.

sen. 3.

Concil. Arausicanũ p. 1.

Si quis Adæ præuaricationem sibi soli, & non eius propagini, asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum trãsfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ, anathema sit: cùm contradicat

om. 5. .Cor. 15. oncil. rausicanũ 5.

Apo-

Apostolo dicenti: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt. Rom. 5.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus inest, vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quã per meritũ vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo reconciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redemptio, aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quam paruulis applicari: anathema sit: quia non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri, vnde illa vox. Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati estis, Christũ induistis. Act. 4. Ioan. 1. Gal. 3.

Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiã si fuerint à baptizatis parentibus orti, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adã trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam, vnde fit con

sequens, vt in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit: quoniam non aliter intelligẽdũ est id, quod dixit Apostolus: Per vnum hominem peccatũ intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertrãsijt, in quo omnes peccauerũt, nisi quẽadmodum Ecclesia catholica vbique diffusa semper intellexit, propter hãc enim regulã fidei ex traditione Apostolorum etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Si quis per iesu Christi Dñi nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli totum id, quod verã, & propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantùm radi, aut non imputãri: anathema sit: in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil est damnationis, qui vetè consepulti sunt cum Christo per Baptismã in mortem: qui non secundum carnẽ ambulãt, sed vetere hominẽ exuentes, & nouũ, qui secundũ

Deum

Deũ creatus est, induẽtes, inocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidẽ Dei, cohæredes autem Christi, itavt nihil prorsus eos ab ingressu cęli remoretur. Manere autẽ in baptizatis concupiscentiã, vel fomitẽ, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit, quæ cũ ad agonẽ relicta sit, nocere nõ cõsentiẽtib⁹, sed utiliter per Christi Iesu gratiã repugnãtibus nõ valet: quinimò, qui legitime certauerit, coronabitur. Hanc concupiscẽtiam, quã aliquando Apostolus peccatũ appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiã catholicam nũquam intellexisse peccatum appellari, quod verè, & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.

Ephe. 4. ca. quomodo renouari de pœnit. d. 2. Rom. 8. Gal. 3. c. nõ omnis. 22. q. 2. 2. Tim. 2. Colos. 3.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus nõ esse suę intentionis cõprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariam, Dei genitricem, sed obseruandas esse constitutiones felicis recordationis Xysti Papæ IIII. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.

In. extr. cõm. lib. de relig. ven. sa.

Decretũ de reformatione, & de interpretatione sacræ scripturæ in ecclesijs necessariæ, atque alijs ad id pertinentibus. Caput. I.

EADEM sacrosancta Synodus, pijs sum morum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhæ rens, easque amplectens, & illis adijciens, ne cælestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate ho minibus tradidit, neglectus iaceat, statuit, & decreuit, quod in illis ecclesijs, in quibus præbendæ, aut præstimonium, seu aliud quouis nomine nuncupatum stipendiũ pro lectoribus sacræ Theologiæ deputatum repe ritur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos, qui præben dam, aut præstimonium, seu stipendium h iusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneũ substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepis copis, Primatibus, & alijs locorum Ordina rijs eligendum, etiam per subtractionem fru ctuum, cogant, & compellant. De cætero ve ro præbenda, præstimonium, aut stipendiũ huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, cõfe rantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inua lida. In ecclesijs autem Metropolitanis, vel cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populo sa, ac etiam in collegiatis existentibus in ali quo

qula. &. c. de. mag. infra sess. de refo. 8.

quo insigni oppido, etiam nullius diœcesis; si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, prębenda quo modo cunque, præterquam ex causa resignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis ecclesijs nulla vel non sufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuū alicuius simplicis beneficij, eius dē tamē debitis supportatis oneribus, vel per cōtributionē beneficiatorum suæ ciuitatis, & diœcesis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, vt ipsa sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, vt quæcunq; aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quauis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesiæ vero, quarum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua est Cleri, & populi multitudo, vt theologiæ lectio in eis commodè haberi non possit, saltē magistrum habeāt, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, alioſq; scholares pauperes grāmaticā gratis doceat, vt deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transi-

Infra sess. 24 c. 15. de reform.

cō. cōstant 6. c. cū all à meinti a & priu. sc priu. 88.

ea. 1.&.ca. quia ad mag. Cõc. Later sub. Alex. 3 c. 18.& sub inn. 3. c. 11. & infra sess. 23. c. 18. de ref. cle ne n agro. de ta. mona. c .de. mag.

re possint, ideoq; illi magistro grammatices vel alicuius simplicis beneficij fructus, quos tandiu percipiat, quandiu docendo perstiterit, assignentur, dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel Episcopali mẽsa cõdigna aliqua merces persoluatur: vel aliàs Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ ecclesiæ, & diœcesi accomodam, nec pia hæc, vtilis, atque fructuosa prouisio quouis quæsito colore negligatur. In monasterijs quoq; monachorum, vbi cõmode fieri queat, etiam lectio Sacræ Scripturæ habeatur, qua in re si Abbates negligẽtes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id oportunis remedijs cõpellant. In cõuentibus vero aliorũ Regularium, in quibus studia cõmode vigere possunt, sacræ scripturæ lectio similiter habeatur; quæ lectio à Capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasijs etiam publicis, vbi tam honorifica, & cęterorum omnium maxime necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principium, ac Rerũpublicarũ pietate & caritate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæq; doctrinæ conseruationem, & propagationem instituatur: &,

vbi

vbi instituta foret: & negligeretur, restituatur. Et ne sub specie pietatis impietas dissimuletur, statuit eadem sancta Synodus, neminem ad huiusmodi lectionis officium tã publicè, quã priuatim admittendũ esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamẽ de lectoribus in claustris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipsam sacram Scripturã, dũ publice in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis studeant, priuilegijs omnibus de perceptione fructuũ, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à iure communi concessis, plenè gaudeant & fruantur.

c.fin. de m
gl.cum al
leg.in me
trac.de p
ut.scho. p
util..98.
infra sef.
cap.4,de
form.

De prædicationis munere exequendo, & licentia superiorum ad id requisita. Cap. 2.

QVia vero Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Euangelij, quàm lectio, & hoc est præcipuũ Episcoporum munus, statuit, & decreuit eadẽ sancta Synodus, oẽs Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiarũ Prælatos teneri per seipsos, si legitime impediti nõ fuerint, ad prædicãdũ sanctũ Iesu Christi Euãgeliũ. Si vero cõtigerit Episcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, iuxta formã generalis Cõcilij viros idoneos

assumere teneantur ad huiusmodi prędicatio
nis officiū salubriter exequendū. Si quis au-
tē hoc adimplere cōtempserit, districtæ sub- 2
iaceat vltioni. Archipresbyteri quoq;, Pleba
ni, & quicunq; Parochiales, vel aliàs curā ani
marum habentes, ecclesias quocunq; modo
obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime
impediti fuerint, diebus saltē Dñicis, & festis
solennibus plebes sibi commissas pro sua &
earum capacitate pascant salutaribus ver-
bis docendo, quæ scire omnibus necessariū
est ad salutem, annunciandoq; eis cum bre-
uitate & facilitate sermonis, vitia, quæ eos
declinare, & virtutes, quas sectari oporteat,
vt pœnam æternam euadere & cœlestē glo
riam consequi valeant. Id vero si quis eorum
præstare negligat, etiam si ab episcopi iuris-
dictione quauis ratione exemptum se esse
prætenderet, etiam si ecclesiæ quouis modo
exemptę dicerentur, aut alicui monasterio,
etiam extra diœcesim existenti, forsan anne
xæ, vel vnitæ, modo re ipsa in diœcesi sint,
prouida pastoralis Episcoporum solicitudo
non desit, ne illud impleatur, Paruuli petie-
runt panem, & non erat qui frangeret eis. Ita
que vbi ab Episcopo moniti trium mensium
spatio muneri suo defuerint, per censuras ec
clesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbi-

triū

trium cogantur, ita vt etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri qui id præstet, honesta aliqua merces persoluatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

Si quæ vero parochiales ecclesiæ reperiãtur subiectæ monasterijs in nulla diœcesi existentibus, si Abbates, & regulares Prælati in predictis negligẽtes fuerint, à Metropolitanis, in quorũ prouincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur, neque huius decreti executionẽ consuetudo vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousque desuper à cõpetenti iudice, qui summariè & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares vero cuiuscumque ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, prædicare non possint: cũ qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionẽ petere teneantur, ante quam prędicare incipiant. In ecclesijs verò, quæ suorum ordinum non sunt, vltra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneãtur, si

concl. Late vlt. sess. 1 de modo prædi.

c. excõmu
nicamus. §.
quia vero.
de hære. in
fra sess. 24.
ca. 4. de re
orm.

ne qua in ipsis ecclesijs non suorum ordinũ nullo modo prædicare possint, ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Si vero, quod absit, prædicator errores, aut scãdala disseminauerit in populum, etiã si in monasterio sui, vel alterius ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quod si hæreses prædicauerit, contra eum secundum iuris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat, etiam si prædicator ipse generali, vel speciali priuilegio exemptum se esse prætẽderet, quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curẽt autẽ Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calũniose vexetur, iustãue de eis cõquerendi occasionẽ habeat.

Caueant præterea Episcopi, ne aliquem vel eorum, qui cùm sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam religionum suarum viuunt, vel presbyterorũ secularium, nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorũ prætextu in sua ciuitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur, à qua priuilegia huiusmodi nisi tacita veritate & expresso mendacio ab indignis

gnis extorqueri verisimile non est.

Quæstores vero eleemosynarij, qui etiam quæstuarij vulgo dicuntur, euiuscunq; conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant, & contra facientes ab Episcopis, & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscunq; non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceātur.

Cõc. Later. sub Inn. 3 c. 62. c. cũ ex eo. d pœni. & remis cle. a busio nibus eo. t infra sess. 2 de refor, c. 9. c. vt offi cium. §. cõ pescẽdi. de hæret. in, c

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iouis, & feria quinta post festum beati Iacobi Apostoli.

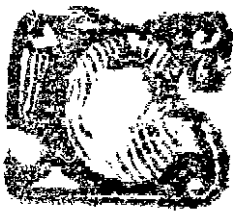
Prorogata deinde fuit Sessio ad diem. 13. mensis Ian. 1547.

SESSIO. VI.

Celebrata Die. xiij. mensis Ianuarij. 1547.

Decretum de iustificatione.

PROOEMIVM.

Vm hoc tẽpore, non sine multarũ animarũ iactura, & graui ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quæda disseminata sit de iustificatione doctrina

ctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarũ salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime cõgregata Præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Dñi nostri, Dñi Pauli, diuina prouidendtia Papæ Tertij, Reuerendissimis Dñis, Dominis, Io. Maria Episcopo Prænestinò, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Hierusalẽ Presbytero, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Christi fidelibus verâ sanamq; doctrinam ipsius iustificationis, quam Sol Iustitiæ Christus Iesus fidei nostræ auctor, & consummator, docuit, Apostoli tradiderũt & Catholica Ecclesia, Spiritu sancto suggerente, perpetuo retinuit, districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

De naturę, & legis ad iustificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRimum declarat sancta synodus ad iustificationis doctrinam probè, & syncerè intelligendam, oportere, vt vnusquisque agnoscat, & fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiam

per

perdidissent, factiimmundi, &, vt Apostolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, vsque adeo serui erant peccati, & sub potestate Diaboli ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, sed ne Iudei quidem per ipsam etiam literam legis Moysi, inde liberari, aut surgere possent, tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, viribus licet attenuatũ & inclinatum.

1. cor. 15. Rom. 5. Ephe. 2. supra sess. 5. in prin. Rom. 2. & 3.

De dispensatione, & mysterio aduentus Christi. Cap. 2.

QVO factum est, vt cælestis pater, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Iesum filium suum, & ante legem, & legis tẽpore multis sanctis Patribus declaratũ, ac promissum, cùm venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miserit, vt & Iudæos, qui sub lege erant, redimeret, & gentes, quæ non sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent, atq; omnes adoptionem filiorum reciperẽt. Hũc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

1. cor. 1. Gen. 49. fin. Gal. 4. Rom. 3. & Colos. 2. 1. Tim. 2. 2. Timo. c. malrip. de pœn. 1. Ioan.

Qui per Christum iustificantur. Cap. 3.

Verum

Sessio. vj.

VErum, et si ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt, sed ij duntaxat, quibus meritum passionis eius communicatur. nam, sicut reuera homines, nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur iniusti, cùm ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam iniustitiam contrahant; ita nisi in Christo renascerentur, nunquam iustificarentur, cum ea renascentia per meritum passionis eius gratia, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarū, transtulitque in regnum filij dilectionis suæ in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ. Cap. 4.

QVibus verbis iustificationis impij descriptio insinuatur, vt sit translatio abeo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statū gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum, saluatorem nostrum, quæ quidē translatio post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non potest,

potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & unde sit.

Caput. 5.

DEclarat præterea, ipsius iustificationis exordium in adultis à Dei per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse, hoc est ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis, vocantur vt, qui per peccata à Deo auersi erant, per eius excitantem, atq; adiuuantem gratiam ad conuertẽdum se ad suam ipsorum iustificationẽ eidem gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: vt ita, tangẽte Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neq; homo ipse nihil omino agat, inspirationẽ illam recipiens, quippe qui illã & abijcere potest, neq; tamẽ sine gratia Dei mouere se ad iustitiam coram illo libera sua voluntate possit, vnde in sacris literis, cum dicitur: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos, libertatis nostræ admonemur: Cum respondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur: Dei nos gratia præueniri confitemur.

Infra. can.

Zacha. 1.
Ioel. 2.
uertimini
depcem.
1. Hiere.
ſi. oratio

Modus præparationis. *Cap.* 6.

Dispo-

Disponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, libere mouentur in Deum, credentes vera esse, quæ diuinitus reuelata, & promissa sunt, atque illud in primis à Deo iustificari impium per gratiam eius, per redẽptionem, quæ est in Christo Iesu, & dum peccatores se esse intelligentes, à diuinæ iustitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se cõuertendo, in spem erigũntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore, illumque, tanquam omnis iustitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduersus peccata per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitẽtiam, quam ante Baptismum agi oportet: deniq; dũ proponũt suscipere Baptismum, inchoare nouã vitam, & seruare diuina mandata. De hac dispositione scriptum est: Accedẽtem ad Deum oportet credere, quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit. Et, confide fili remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus

nfra ca. 14
t sess. 14. c.
de contri
on. c.
ebr. 11.
larc. 2.
atth. 9.
ccle. 1.
ſt. 2.
agunt &
proprie.
cõsec. d.
tt. vlt.

ritus sancti, Et, Euntes ergo docete omnes gẽtes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, docẽtes eos seruare quæcũque mandaui vobis. Deniq́ue, Prępărate corda vestra Domino.

Luc. 24. c. prim. c. fidua. &. c. priè. de cõsecr. dist. 4. I. Reg. 7.

Quid sit iustificatio impij, & quæ eius causæ.

Cap. 7.

HANC dispositionem, seu præparationem iustificatio ipsa consequitur, quę non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum, vnde homo ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, vt sit hæres secũdùm spem vitæ æternæ. Huius iustificationis causæ sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens verò, misericors Deus, qui gratuito abluit, & sanctificat, signans, & vngens spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus vnigenitus suus, Dominus noster, Iesus Christus, qui cùm essemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis iustificationem meruit, & pro nobis Deo patri satisfecit: instrumentalis item, Sacramentum Baptismi, quod est Sacramentum fidei, sine qua nulli vn-

tit. 3.

ephes. 1.

Ephes. 2.

ca. nihil de cõsec. 4.

quam contigit iustificatio: demũ vnica for-
malis causa est iustitia Dei, non qua ipse iu-
stus est, sed qua nos iustos facit, qua videli-
cet ab eo donati, renouamur spiritu mentis
nostræ, & non modò reputamur, sed vere iu
sti nominamur, & sumus, iustitiam in nobis
recipientes vnusquisque suam secundũ men
suram, quam Spiritus sanctus partitur sin-
gulis prout vult, & secundùm propriam cu-
iusque dispositionem, & cooperationẽ. Quã
Philipp. 3. quam enim nemo possit esse iustus, nisi cui
merita passionis Domini nostri Iesu Christi
communicãtur, id tamen in hac impij iustifi
Rom. 5. catione fit, dum eiusdem sanctissimæ passi-
nis merito per Spiritum sanctum caritas Dei
diffunditur in cordibus eorum, qui iustifican
tur, atque ipsis inhæret, vnde in ipsa iustifica
tione cum remissione peccatorũ hæc omnia
simul infusa accipit homo per Iesum Christũ
cui inseritur, fidem, spem, & caritatem. Nam
fides, nisi ad eam spes accedat, & caritas, neq;
Ia. cã. 10 vnit perfecte cum Christo, neque corporis
eius viuum membrum efficit, qua ratione ve
rissimè dicitur, Fidem sine operibus mortuã,
1. 2. in fi. & otiosam esse. Et, In Christo Iesu neque cir
5. 6. ca. cumcisionem aliquid valere, neque præpu-
ũc sup d tium, sed fidem, quæ per caritatem operatur.
1. 4. dis. 2. Hanc fidem ante baptismi Sacramentum ex

Apostolo-

Apostolorum traditione Catechumeni ab ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præstantem, quam sine spe, & caritate fides præstare non potest, vnde & statim verbum Christi audiunt: Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Itaque, veram, & Christianam iustitiam accipientes, eam ceu primâ stolam pro illa, quam Adam sua inobedientia sibi, & nobis perdidit, per Christum Iesum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur statim renati conseruare, vt eam proferant ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vitam æternam.

Matth. 19 Lucæ. 1 cap. quom dorenoua depœnit. 4.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari. Cap. 8.

Roma. 3.

CVM vero Apostolus dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligẽda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ catholicæ cõsensus tenuit, & expressit, vt scilicet per fidẽ ideo iustificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis: sine qua impossibile est placere deo, & ad filiorum eius consortium peruenire: gratis autem iustificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificationis gra-

Hebræ. iustia ca

tiam promeretur, si enim gratia est, iam non
om. 10. ex operibus: alioquin, vt idem Apostolus in
pheſ. 2. quit, gratia, iam non est gratia.
it. 3.

Contra inanem hæreticorum fiduciã. Cap. 9.

Tit. 3. QVanuis autem necessarium sit credere neque remitti, neque remissa vnquàm fuisse peccata nisi gratis diuina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remissionis
fra cã. 12 peccatorũ suorum iactanti, & in ea sola quie
13. scenti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est, cùm apud hæreticos, & schismaticos possit esse, imo nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam catholicam contentione prædicetur vana hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendũ est, oportere eos, qui vere iustificati sunt absq; vlla omnino dubitatione apud semet ipsos statuere se esse iustificatos, neminemq; à peccatis absolui, ac iustificari, nisi eum, qui certo credat se absolutum, & iustificatũ esse, atque hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici, quasi qui hoc non credit, de
a. cã. 14 Dei promissis, deque mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet. Nã sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum se ipsum, suam

suamq; propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest, cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

De acceptæ iustificationis incremento. Cap. 10.

SIc ergo iustificati, & amici Dei, ac domestici facti, euntes de virtute in virtutem renouantur, vt Apostolus inquit: de die in diem: hoc est, mortificãdo membra carnis suæ, & exhibendo ea arma iustitiæ in sanctificationem, per obseruationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa iustitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide bonis operib⁹ crescunt, atque magis iustificantur, sicut scriptum est: Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum, Ne verearis vsque ad mortem iustificari. Et rursus: Videtis quoniam ex operib⁹ iustificatus homo & non ex fide tãtũ. Hoc verò iustitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cũm orat: Da nobis Domine fidei, spei, & caritatis augmentum.

psal. 83. 1
fra can. 2.
2. Cor. 4.
fine.
coloss. 3.
Apoc. 2
Eccles. 1
Iacob. 2

De obseruatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate. Cap. 11.

NEMO autem, quantumuis iustificatus, liberum se esse ab obseruatione mandatorum

datorum putare debet, nemo temeraria illa; & à patribus sub anathemate prohibita voce vti, Dei præcepta homini iustificato ad obseruándum esse impossibilia. Nã Deus impossibilia non iubet, sed iubẽdo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis, & adiuuat, vt possis. Cuius mandata grauia non sunt, cuius iugum suaue est, & onus leue. Qui enim sunt filij Dei Christum diligunt: qui autem diligunt eum, vt ipsemet testatur, seruant sermones eius, quod vtique cum diuino auxilio præstare possunt. Licẽt enim in hac mortali vita quantumuis sancti, & iusti in leuia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse iusti: nam iustorum illa nox est & humilis & verax: Dimitte nobis debita nostra, quo fit, vt iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debeant, quo liberati iam à peccato, serui autem facti Deo, sobrie, iustè, & piè viuentes proficere possunt per Christum Iesum: per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus nanque sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur, itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se hæredem esse constitutum, hæreditatemque consecuturũ, etiã

si

si Christo non compatiatur, vt & conglorificetur nam & Christus ipse, vt inquit Apostolus, cũ esset filius Dei, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiam, & consummatus, factus est omnibus, obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ. Propterea Apostolus ipse monet iustificatos, dicens: Nescitis, quòd ij, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit brauium? sic currite, vt comprehendatis. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, ne forte, cũ alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. Item princeps Apostolorum Petrus: Satagite, vt per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis, hæc enim facientes, nõ peccabitis aliquando. Vnde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduersari, qui dicunt, iustum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atq, etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus iustos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cum hoc vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque iuuetur æternam si cum scriptum sit: Inclinaui cor

Philip. 1. Hebræ. 5.

1. cor. 9.

2. petr. 1.

Infr. cã.

Infr. cã.

Psalm.

meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem. & de Mose dicat Apostolus, quòd respiciebat in remunerationē.

ebr.11

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse. Cap. 12.

NEmo quoque, quandiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædestinationis mysterio vsque adeo præsumere debet, vt certò statuat se omnino esse in numero prædestinatorū: quasi verum esset, quod iustificatus aut amplius peccare non possit, aut si peccauerit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat. Nam, nisi ex speciali reuelatione, scire non potest, quos Deus sibi elegerit.

nfrà.c.15. .16.c cor piatur.in n.24.q.3. rouer.29. zech.18. lat.3

De perseuerantiæ munere. Cap. 13.

SImiliter de perseuerantiæ munere, de quo scriptum est. Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere, vt perseueranter stet, & eum, qui cadit restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur: tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet operans velle, & perficere. Veruntamen qui se

atth. 19. 24.c.lug stū.7.q. &.c. non ertebā .de pœ. .2,infra .16.&. ch,33. ipp.1, rim.8.

existi-

existimant stare, videant ne cadant, & cum timore, ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemosynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & castitate. Formidare enim debent, scientes quòd in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum Diabolo: in qua victores esse nō possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti: Debitores sumus non carni, vt secundū carnem viuamus: si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis. Rom. 8.

De lapsis, & eorum reparatione Cap. 14.

QVi verò ab accepta iustificationis gratia per peccatū exciderunt, rursus iustificari poterūt, cū, excitāte Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procurauerint, hic enim iustificationis modus est lapsis reparatio, quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam sancti Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui post Baptismū in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit pœnitentiæ, cū dixit: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quo

Infra can. 23. & 25

ca. secu post nau giū. de dist. 1° Ioan. 2 Matth.

rum retinueritis, retenta sunt. Vnde docendum est, Christiani hominis pœnitẽtiã post lapsum multò aliam esse â baptismali, caq; contineri non modò cessationẽ àpeccatis, & eorũ detestationem, aut cor contritũ & humiliatum, verum etiam eorundẽ sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem absolutionem, itemque satisfactionẽm per ieunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia, non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto vna cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali, quæ, vt sacræ literæ docent, nõ tota semper, vt in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum sanctum contristauerunt, & templum Dei violare nõ sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est, Memor esto, vnde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quę secundùm Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. 15.

ADuersus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces sermones,

sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est nō modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocunque alio mortali peccato, quāuis non amittitur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti, diuinę legis doctrinam defendendo: quæ à regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoq;, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, auaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæteroslq; omnes, qui lethalia committunt peccata, à quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratia separantur. Rom. 16. 1. Tim. 1.

De fructu iustificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deq; ipsius meriti ratione. Cap. 16.

HAc igitur ratione iustificatis hominib⁹, siue acceptam gratiam perpetuo conseruarint, siue amissam recuperauerint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono scientes quod labor vester non est inanis in Domino. Nō enim iniustus est Deus, vt obliuiscatur operis vestri, & dilectioni, quam ostēditis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam vestram, quę magnam habet remunerationem. Atq; ideo bene operantibus vsq; in finem, & in 1. Cor. 1 Hebrę. 6 nō est cā iust⁹. de. distin. 2. Heb. 10 fin. inf. c

Deo

Deo sperãtibus proponenda est vita æterna, & tanquam gratia filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa, & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorũ operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc est enim illa corona iustitiæ quam post suum certamẽ, & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, à iusto iudice sibi reddendam, non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt aduentum eius. Cum enim ille ipse Christus Iesus tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmites in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat, quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent, nihil ipsis iustificatis amplius deesse credendum est, quò minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, diuinæ legi pro huius vitæ statu satisfeciſſe, & vitã æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam, vere promeruisse censeantur: cum Christus saluator noster, dicat: Siquis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternũ, sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita neq; propria nostra iustitia, tanquam ex nobis propria statuitur, neq; ignoratur, aut repudiatur iustitia

2. Tim. 4.

Ioan. 4.

stitia Dei, quæ enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærẽtem iustificamur: illa eadem Dei est, qui à Deo nobis infundi tur per Christi meritũ. Neq; verò illud omit tendum est, quòd licèt bonis operibus in sa cris literis vsque adeo tribuatur, vt etiam qui vni ex minimis suis potum aquæ frigidæ de derit, promittat Christus eum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus testetur: id quod in præsenti est momentaneum, & le uetribulationis nostræ, supra modum in su blimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, vt Christianus homo in se seipso vel confidat, vel glorietur, & nõ in Do mino: cuius tanta est erga omnes homines bo nitas, vt eorum velit esse merita, quæ sunt ip sius dona. Et quia in multis offendimus om nes, vnusquisq; sicut misericordiã, & bonita tem, ita seueritatem, & iudicium ante oculos habere debet, neque seipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda, & iudicanda est, sed Dei: qui illuminabit abscondita tenebrarum, & mani festabit consilia cordium: & tunc laus erit vnicuiq; à Deo, qui, vt scriptum est, reddet vnicuiq; secundum opera sua.

Mat. 10. in fin. & Marc. 9. circa fi.

2. cor. 4.

1. cor. 1. in fi. 2. corin 10. in. fi. Gal. 6. Hie 9. Iac. 3.

1. cor. 4.

Math. 16 rom. 6.

Post hanc catholicam de iustificatione do

ctrinam,

ctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiter que receperit, iustificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, vt omnes sciat, non solum quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

De Iustificatione.

CANON. I.

Si quis dixerit, hominẽ suis operibus, quæ vel per humanæ naturę, vel per legis doctrinã, fiant, absq; diuina per Iesum Christũ gratia posse iustificari corã Deo, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiam per Christum Iesum dari, vt facilius homo iuste viuere, ac vitam æternã promereri possit, quasi per liberum arbitrium sine gratia vtrumq; sed ęgrè tamen, & difficulter possit, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio, hominẽ credere, sperare, diligere aut pœnitere posse sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur, anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentien

assentiendo Deo excitanti, atq; vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereq; passiuè se habere, anathema sit.

CANON. V.

Si quis liberũ hominis arbitriũ post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imo titulum sine re, figmentum deniq; à Satana inuectũ in Ecclesiam, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita, vt bona, Deum operari, nõ permissiuè solũm, sed etiã propriè, & per se, adeò, vt sit propriũ eius opus non minus proditio Iudæ, quàm vocatio Pauli, anathema sit.

Ioan. 1. cõ. Aratica uũ clica, si.

CANON. VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacunque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri, aut, quanto vehemẽtius quis nititur se disponere ad gratiã, tanto eum grauius peccare, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misce-

Psal. 17.

ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccãdo abstinemus, peccatũ esse, aut peccatores peiores facere, anathema sit.

Luc. 12. Mar. 9. in fin.

CANON. IX.

SI quis dixerit, sola fide impium iustificari, ita vt intelligat nihil aliud requiri, quod iustificationis gratiam consequendã cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eũ suæ volũtatis motu præparari, atq; disponi, anathema sit.

Supra. c. 7. & 8.

CANON. X.

Si quis dixerit, homines, sine Christi iustitia, per quã nobis meruit, iustificari, aut per eã ipsam formaliter iustos esse, anathema sit.

Supra. c. 7. Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4

CANON. XI.

Si quis dixerit, homines iustificari vel sola imputatione iustitiæ Christi, vel sola peccatorũ remissione, exclusa gratia, & caritate, quæ in cordibus eorum per Spiritũ sanctũ diffundatur, atq; illis inhæreat, aut etiam gratiã, qua iustificamur, esse tantum fauorem Dei, anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, fidem iustificantem nihil aliud esse, quàm fiduciam diuinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christũ, vel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur, anathema sit.

Supra. c. 9.

CA

CANON. XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionē peccatorum assequendā necessarium esse, vt credat certo, & absque vlla hæsitatione propriæ infirmitatis & indispositionis, peccata sibi esse remissa, anathema sit.

CANON. XIIII.

Si quis dixerit, hominem à peccatis absolui, ac iustificari ex eo, q̄ se absolui, ac iustificari certo credat, aut neminem verè esse iustificatum, nisi qui credat se esse iustificatum, & hac sola fide absolutionem, & iustificationē perfici, anathema sit. supra.ca.9.

CANON. XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum, anathema sit. Supra.c.1

CANON. XVI.

Si quis magnum illud vsque in finem perseuerantiæ donum se certò habiturum absoluta, & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali reuelatione didicerit, anathema sit. Supr.ca.11 & 13. Galat.3. Ezechi.1 prouer.2

CANON. XVII.

Si quis iustificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari

quidem, sed gratiam non accipere, vt potestate diuina potestate prædestinatos ad malum, anathema sit.

CANON. XVIII.

supra c. 11. 1. Ioan. 5. Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam iustificato, & sub gratia constituto esse ad obseruandum impossibilia, anathema sit.

CANON. XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Euangelio præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera, aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos, anathema sit.

CANON. XX.

supra. c. 11. Si quis hominem iustificatum, & quātumlibet perfectum dixerit non teneri ad obseruantiam mādatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tātum ad credendum, quasi verò Euangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ, sine conditione obseruationis mandatorum, anathema sit.

CANON. XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuisse vt redemptorem, cui fidant, nō etiam vt legislatorem, cui obediant, anathema sit.

CANON. XXII.

pra. c. 13 Si quis dixerit, iustificatum, vel sine speciali

ciali auxilio Dei, in acceptaiustitia perseuerare posse, vel cum eo non posse, anathema sit.

CANON. XXIII.

Si quis, hominem semel iustificatum dixerit amplius peccare non posse, neque gratiã amittere, atque ideò eum, qui labitur, & peccat, nunquam verè fuisse iustificatum, aut cõtra, posse in tota vita peccata omnia, etiã venialia, vitare, nisi ex speciali Dei priuilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia, anathema sit. supra. c. 14.

CANON. XXIIII.

Si quis dixerit, iustitiam acceptam non cõseruari, atq; etiam augeri coram Deo per bona opera: sed opera ipsa fructus solummodò, & signa esse iustificationis adeptæ, non autẽ ipsius augendæ causam: anathema sit. supra. c. 10

CANON. XXV.

Si quis in quolibet bono opere iustũ saltẽ venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius est, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri, tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad dãnationem, anathema sit. supra. c. 11 in fi.

CANON. XXVI.

Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, ex supra. c.

pectare,& sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum,si bene agendo,& diuina mandata custodiendo vsque in finem perseuerauerint anathema sit.

CANON. XXVII.

Si quis dixerit nullum esse mortale peccatum nisi infidelitatis,aut nullo alio,quantũuis graui,& enormi, præterquàm infidelitatis peccato semel acceptam gratiam amitti, anathema sit.

CANON. XXIII.

Si quis dixerit,amissa per peccatum gratia simul & fidem semper amitti,aut fidem quæ remanet,non esse veram fidem,licèt non sit viua,aut eum,qui fidẽ sine caritate habet, nõ esse Christum,anathema sit.

CANON. XXIX.

Si quis dixerit,eum, qui post baptismum lapsus est,non posse per Dei gratiam resurgere,aut posse quidem,sed sola fide amissam iustitiam recuperare sine Sacramento pœnitẽtiæ,prout sancta Romana,& vniuersalis ecclesia à Christo domino & eius Apostolis edocta,hucusque professa est,seruauit,& docuit, anathema sit.

CANON. XXX.

Si quis post acceptam iustificationis gratiam

tiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpā remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, vt nullus remaneat reatus pœnæ tēporalis exoluendæ vel in hoc sæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequàm ad regna cœlorum aditus patere possit, anathema sit. Infra sess. 25 in prine.

CANON. XXXI.

Si quis dixerit, iustificatum peccare, dum intuitu æternę mercedis bene operatur, anathema sit. Supra. c. 1. in fin.

CANON. XXXII.

Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera ita esse dona Dei, vt nō sint etiam bona ipsius iustificati merita, aut ipsum iustificatū bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiā, & Iesu Christi meritum, cuius viuum membrum est, fiunt, non verę mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit, consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum, anathema sit.

CANON. XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iustificatione, à sancta Synodo hoc presenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Iesu Christi, Domini nostri, derogari: & non potiùs veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Iesu gloriam illustrari, anathema sit.

Sessio. vj.

Decretum de reformatione, & de residentia prælatorum in suis ecclesijs. Caput. 1.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum ecclesiasticam disciplinam, depravatosque in Clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs præsunt, initium censuit esse sumendum: integritas enim præsidentium, salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei nostri misericordiam, prouidamque ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, vt ad ecclesiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs vsque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat: secundum venerabiles Beatorum Patrum sanctiones assumantur, omnes patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesijs quibuscunque, quouis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos esse vult, vt attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quã acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præci-

insacerdo
bus &ca.
piscopum
d. ca. fi
.di. & in-
fels, 24.
ref. ca, 1,
t. 20.
Timo. 4.
1. 10.

præcipit, in omnibus laborēt, & ministeriū suum impleant: implere autē illud se nequa quàm posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorū more deserant, atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus a supremo iudice requirendus, custodiæ minimè incumbant: cùm certissimum sit, nō admitti pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & pastor nescit. Ac nihilominùs, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui pprię etiā salutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana præferētes, in diuersis curijs vagātur, aut in negotiorū temporalium solicitudine, ouili derelicto atque ouium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctę Synodo antiquos canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in desuetudinē abierūt, aduersus nō residētes promulgatos innouare, quemadmodū virtute presentis decreti innouat, ac vlteriùs, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum, statuere, atque sancire. Si quis à Patriarchali, primatiali, Metropolitana, seu cathedrali ecclesia, sibi quocunque titulo causa, nomine, seu iure cōmissa, quacunque ille dignitate, gradu,

c. sit rector
43. d. c. ad
uersus. 7. q.
1. c. nisi. de
renun.
Ezech. 3.
Act. 20. ca.
Ephesijs.
43. dist. c. 1.
13. q. 1. &in
fra sess. 24. c
1. in fi. de r
for.

c. peruenit
cum mult
seq. 7. q. 1
de cler, no
resid. per
tum. &. c.
exeod.
elect. in. 6

c. extuæ. de cle. nó resi. c. quoniam ó. porro. vt i. nó cótes.

du, & præeminẽtia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suã diœcesim morãdo abfuerit: quartæ partis fructuũ vnius anni, fabricæ ecclesiæ, pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum pœnam ipso iure incurrat. Quòd si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori sacrorum canonum censurę subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres mẽses per literas, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, fuæ supremæ Sedis autoritate animaduertere, & ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

infra sess. 23 de reform. c. 1. & 2.

ex parte, clerí. nó ẽden.

De residentia in ecclesiasticis beneficijs. Cap. 2.

EPiscopis inferiores, quæuis beneficia ecclesiastica Personalem residentiã de iure, siue cõsuetudine exigẽtia, in titulum

bra. c

siue

siue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodũ eis pro bono ecclesiarũ regimine, & diuini cultus augmento, locorũ, & personarũ qualitate pẽsata, expediens videbitur, opportunis iuris remedijs residere cogantur: nulliq; priuilegia, seu indulta perpetua de nõ residẽdo, aut de fructibus in absentia percipendis, suffragentur. Indulgentijs verò & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus causis tãtùm concessis, & corã ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tanquã in hac parte à Sede Apostolica delegatorũ, prouidere, vt per deputationem idoneorum Vicariorum, & cõgruæ portionis fructuum assignationẽ, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, seu exemptione quacunq; suffragante.

c.fin.de re fer.in.6.

c.cũ exeo. de ele.in.6 c.beneficii de reg.eo lib.& infra sess.7.c.5.& 7.de refor

Quod nullus clericus, etiã regularis si extra monasteriũ degat à correptione Episcopi sit exẽptus. Cap. 3.

Ecclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter ac diligenter intẽdãt: & nemo secularis Clericus, cuiuslibet personalis, vel regularis, extra monasteriũ degens, etiam sui ordinis priuilegij prętextu, tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquã super hoc à Se

infra sess. 1 dr ref. c. &.4.

de Apostolica delegato, secundū canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

Quod capitulares cathedralium suo Episcopo sint subditi. Cap. 4.

CApitula cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententijs, juramētis, cōcordijs, quæ tantū suos obligent auctores, nō etiam successores, tuerise possint, quo minus à suis Episcopis, & alijs maioribus Prælatis per seipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adiūctis, iuxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.

Infra sess. vi. de ref. c. 6.

Quod Episcopus extra suam diœcesim, suum munus non exerceat. Cap. 5.

NVlli Episcopo liceat cuiusuis privilegij prætextu Pōtificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licētia, & in personas eidem Ordinario subiectas tātum, si secùs factū fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificaliū, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet nevobis proximam futuram Sessionem celebrari die Iouis feria quinta post primam Dominicam subsequentis quadrage-

.placuit
sc. 7. q. 1
uc. Car
gin. 3. c.
ra.

simæ,

gesimæ, quæ erit die tertia mensis Martij. Responderunt, Placet.

20. Concil. Aurelian. 3 c. 15. & infra sess. 14. de ref. c. 3. & 8.

SESSIO. VII.
Celebrata Die. iij. mensis Martij. 1547.

Decretum de Sacramẽtis.

PROOEMIVM.

AD cõsummationẽ salutaris de iustificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proximâ Sessione vnoomniũ Patrũ consensu promulgata fuit, cõsentaneũ visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramẽtis agere, per quę omnis vera iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacro sancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extripâdas hæreses, quæ circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tẽpestate tũ de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatę, tum etiã de nouo adinuẽtæ sunt, quæ ca-

tholi-

tholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum salu-
ti magnoperè officiunt, sanctarum Scriptu
rarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus,
atq; aliorum Conciliorum, & Patrum con
sensui inhęrendo, hos præsentes canones sta
tuendos, & decernēdos censuit, reliquos, qui
supersunt ad cœpti operis perfectionē dein
ceps, diuino Spiritu adiuuāte, editura.

De Sacramentis in genere.

CANON. I.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis
non fuisse omnia à Iesu Christo, Domino no
stro instituta, aut esse plura, vel pauciora,
quàm septem, videlicet, Baptismum, Confir-
mationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Ex
tremam Vnctionem, Ordinem & Matrimo
nium: aut etiam aliquod horum septem non
esse verè, & proprie Sacramentum, anathe
ma sit.

C. adabolé
tam. de hæ
et.

CANON. II.

Si quis dixerit, ea ipsa nouæ legis Sacra
menta à Sacramentis antiquæ legis non dif
ferre, nisi quia cæremoniæ sunt aliæ, & alij ri
tus externi, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, hæc septem Sacramēta ita
esse inter se paria, vt nulla ratione aliud sit

nihil de
se. d. 2. cū
arm.

alio

alio dignius, anathema sit.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis nō esse ad salutem necessaria, sed superflua, & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam iustificationis adipisci, licèt omnia singulis necessaria non sint, anathema sit.

Supra. sess. 6 de iustific. c. 7. &, can. 6.

CANON. V.

Si quis dixerit, hęc Sacramenta, propter solam fidem nutriendam instituta fuisse, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, sacramenta nouæ legis nō continere gratiā, quam significant, aut gratiā ipsam non ponentibus obicem conferre, quasi signa tantum externa sint acceptæ per fidē gratiæ, vel iustitiæ, & notę quædam Christiaņę professionis, quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus, anathema sit.

Con. Florentinū sub Eugę. 4. versi. hoc decet eccles.

CANON. VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi Sacramenta semper, & omnibus, quantum est ex parte Dei, etiam si ritè ea suscipiāt sed aliquando, & aliquibus, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, per ipsa nouæ legis sacramenta

mẽta ex opere operato non conferri gratiã. sed solam fidem diuinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, scilicet, Baptismo, Confirmatione, & Ordine, nõ imprimi charactérem in anima, hoc est signũ quoddam spirituale, & indelebile, vnde ea iterari non possunt, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.

CANON. XI.

Si quis dixerit, in ministris, dum sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia: anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, ministrum in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quę ad Sacramentum conficiendum, aut conferendũ pertinẽt, seruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum, anathema sit.

CANON. XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesię catholicę ritus, in solenni sacramentorum administratione adhiberi consuetos,

aut

aut cõtemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcũq; ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.

De Baptismo.

CANON. I.

Si quis dixerit Baptismũ Ioannis habuisse eãdẽ vim cũ Baptismo Christi, anathema sit.

c. alind. &c. non regenerabãtur, de conse. d. 4. cs pœn. dbap. 10. 3. c. filij. &. c. nõdubi to. de cõs. d. 4.

CANON. II.

Si quis dxerit, aquam veram, & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Dñi nostri Iesu Christi, Nisi qs renatꝰ fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, ad metaphoram aliquã detorserit, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium ecclesiarum mater est, & magistra, nõ esse veram de Baptismi Sacramẽto, doctrinam, anathema sit.

c. nõ decet. 12. d. ca. ad. abolẽdã. de hæret.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti cum intentione faciẽdi quod facit Ecclesia, nõ esse verum Baptismum, anathema sit.

c. dictum. §. quod vero cã. 2. c. seq. 1. q. 1. c. nulla præter. d. cõse. dist. 4

CANON. V.

Si quis dixerit, Baptismum liberũ esse, hoc

est

est non necessarium ad salutē: anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, baptizatum non posse, etiā si velit, gratiam amittere, quantumcunque peccet, nisi nolit credere, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit baptizatos per Baptismum ipsum solius tantum fidei debitores fieri, nō autem vniuersæ legis Christi seruandæ, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctæ Ecclesiæ præceptis, quæ vel scripta, uel tradita sunt, ita vt ea obseruare nō teneantur, nisi se sua sponte illis summittere voluerint, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos esse homines ad Baptismi susceptí memoriam, vt vota omnia, quæ post Baptismum fiunt, vi promissionis, in Baptismo ipso iam factæ, irrita esse intelligāt, quasi per ea, fidei, quā professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide susceptí Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri, anathema sit.

C.

CANON. XI.

Si quis dixerit, verũ, & ritè collatum Baptismum iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negauerit, cũ ad pœnitentiam conuertitur, anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandũ, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo, anathema sit.

CANON. XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse, ac propterea, cùm ad annos discretionis peruenerint, esse rebaptizandos: aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credẽtes baptizari in sola fide Ecclesiæ, anathema sit.

CANON. XIIII.

Si quis dixerit, huiusmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogãdos esse, an ratum habere velint, quod patrini, eorum nomine, dũ baptizarentur, polliciti sũt: &, vbi se nolle respõderint, suo esse arbitrio relinquẽdos, nec alia interim pœna ad Christianã vitã cogẽdos, nisi vt ab Eucharistiæ, aliorum q; Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant, anathema sit.

Sessio. vij.

DE CONFIRMATIONE.

CANON. I.

Si quis dixerit, Confirmationem baptizatorũ otiosam cæremoniam esse, & nõ potius verum, & proprium Sacramentum, autolim nihil aliud fuisse, quam catechesim quãdam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesia ponebant, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, iniurios esse Spiritui sancto, eos, qui sacro Confirmationis chrisma ti virtutem aliquam tribuunt, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dexerit, sanctæ Confirmationis ordinarium ministrũ non esse solum Episcopũ sed quemuis simplicem sacerdotẽ, anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus, & Legatis, inceptum residentiæ & reformationis negotium ad Dei laudẽ, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, vt sequitur, statuendum censuit, salua semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

De

De dignitate præsulum eligendorum. Cap. 1.

AD cathedralium ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morum, literarumq; scientia, iuxta constitutionem Alexandri Tertij quæ incipit. Cũ in cunctis. in Concilio Lateranensi promulgatã, præditus assumatur.

Quod duas ecclesias, nullus prælatus regat. Cap. 2.

NEmo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu cathedrales ecclesias, in titulum, siue commendam, aut alio quouis nomine, contra sacrorum canonũ instituta, recipere, & simul retinere præsumat, cũ valde felix sit ille censendus, cui vnam ecclesiam bene, ac fructuosè, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionẽ pertineant, aliàs infra annũ, dimittere teneãtur: alioquin ecclesiæ ipsæ, vltimo obtenta duntaxat excepta, eo ipso vacare censeatur.

Quod beneficia ecclesiastica, dignis & residentibus cõferantur. Cap. 3.

c.cum.inc
ctis.de el
d,c.cũ inc
ctis.§.cũ v
ro.c. ficu
de excel
prælat.co
chalcedo
nẽt.c.10,
1.&.2. 2
q.1.ca. sa
ctorum. 7
dist.c.vnic
10.qõ.3.
quia in ta
tẽ.c.adhæ
&.c.de mu
ta.de præl
cap.qui n
nulliũ ma
c. cũ singu
la.de præl
in.6.cle.
gratiæ. d
re.c.execu
bilis.§. q
vero. Inex
trauagan.
ca.dpræb

Infra sess. 4. c. 17. de ref. ca. quia nonnulli. de elect. nonnulli. de elect. licèt. de elec. 6. ca. grauenimis, de præben.

INferiora beneficia ecclesiastica, præsertim curam animarum habẽtia, personis dignis & habilibus, & quæ in loco residere, ac per se ipsos curã ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexandri III, in Lateranẽsi, quę incipit, Quia nonnulli, & aliam Gregorij X. in generali Lugdunẽsi Concilio, quæ incipit Licèt canon, editã, conferantur, aliter autẽ facta collatio, siue prouisio, omnino irritetur: & ordinarius collator, pœnas constitutionis Cõcilij generalis, quę incipit, Graue nimis, se noueritincursurum.

Quod deinceps nullus plura incõpatibilia beneficia ecclesiastica recipiat. Cap. 4.

Infra. sess. 24. ref. c. 17

QVicũq; de cætero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica, siue per viam vnionis ad vitam, seu cõmendæ perpetuæ: aut alio quocunque nomine, & titulo, contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis Innocentij III. quæ incipit, De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit, beneficijs ipsis, iuxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso iure etiam præsentis canonis vigore, priuatus existat.

Sup. c. 2. ca. de mult. de præben.

Quid de his qui ex dispensatione plura beneficia obtinent declarat. Cap. 5.

OR-

ORdinarij locorum, quoscunque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant, & aliàs procedant iuxta cõstitutionem Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarij: quam eadem sancta Synodus innouandam censet, & innouat, addens insuper, quòd ipsi Ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omnino prouideant, vt animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibusquibuscumque, etiam cum iudicum specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

c. Ordinarij de of. ordi in. 6.

Infra. c. 7 supra se. de refor. 2. in fin.

De *unionum perpetuarum modo habendo.*

Caput. 6.

VNIONES perpetuæ, âquadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis, possint: & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ è dicto tempore citra concessæ nõdum in toto, vel in parte fortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuius

Infra se. de ref. c. & se. 25. ref. c. 9.

uis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliàs rationabilibus causis corã loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per surreptionem obtentæ præsumantur: ac propterea, nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Curatis beneficijs annexis pijs locis ut prouidendum ostendit. Cap. 7.

Fra sess. 14. reforma. 9.

BEneficia ecclesiastica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, seu alijs ecclesijs, vel monasterijs, beneficijs, seu collegijs, aut pijs locis quibuscunque perpetuò vnita & annexa reperiuntur, & ab Ordinarijs locorum annis singulis visitentur: qui solicitè prouidere procurent, vt per idoneos Vicarios, etiã perpetuos, nisi ipsis Ordinarijs pro bono ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertię partis fructuum aut maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione, etiam super certa assignanda, ibidê deputandos, animarũ cura laudabiliter exercea tur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cùm iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscunque in præmissis minimè suffragantibus.

pra c. 3.

ipra sess. vlt. de ref. 16.

Quod Ordinarij ecclesias exemptas uisitent. Cap. 8.

Loco-

LOcorum Ordinarij ecclesias quascunque, quomodolibet exemptas, authoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur, & oportunis iuris remedijs prouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur, & cura animarum, si qua illis immineat, alijsque debitis obsequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore prescriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

Infra se. 2
de ref. c. 9
& se. 21. c.
Có. Tolet
4. c. 25. C
Bracaré. 2
c. 1, Con
Arela. c. 1
ca. decer
mus. ca.
scopũ. &
placuit.
quæstio.

Caput. 9.

AD maiores ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus à iure statutum suscipiant: & prorogationes vltra sex menses concessæ nulli suffragentur.

c. quon
dã. dis. 1
& infra
23. deref
2.

Quod sede vacante infra annum non possit capitulum ordinandi licentiam concedere alicui. Cap. 10.

NON liceat Capitulis ecclesiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licẽtiã, aut literas dimissorias seu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris cõmunis dispositione, quàm etiam cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficij ecclesiastici recepti, siue recipiendi occasione arctatus nõ fuerit, concedere: si secus fiat, Capitulum contraueniens ecclesiastico subiaceat interdicto: & sic ordi-

c. cũ nul
de tẽpor.
din. in. 6

infra se.
de ref. c

nati, si in minoribus ordinibus cõstituti fuerint, nullo priuilegio clericali: præsertim in criminalibus gaudeant: in maioribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso iure suspensi.

Caput. 11.

FAcultates de promouendo à quocunque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à proprijs Episcopis ordinari non possint, in literis exprimendam, & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente & diligenti præuio examine.

Cap. 12.

FAcultates de nõ promouẽdo, præterquã in casibus à iure expressis, cõcessæ, ad annum tantum suffragentur.

licèt ca & ca cũ eò. d cle. 6.

Quod præsentati ad ecclesiastica beneficia sine examine non admittãtur, aliquibus exceptis. Cap. 13.

PRæsentati, seu electi, vel nominati à quibuscunque ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuncijs ad quæuis ecclesiastica beneficia non instituãtur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiuscunque priuilegij, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint priùs a locorum Ordinariis examinati,

nati,& idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur. Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab vniuersitatib⁹, seu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Quid cum exemptis seruandum sit præcipit.

Caput. 14.

IN exemptorum causis constitutio Innocentij. III. quæ incipit, volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur: quam eadem sacrosancta Synodus innouandam censuit & innouat, addendo insuper, quòd in ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum clerici seculares, aut regulares, extra monasterium degentes, quo modolibet exempti, etiam si certum iudicē, à Sede Apostolica deputatū in partibus habeant, in aliis vero, si ipsum iudicē nō habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, cōueniri, & iure medio ad soluendum debitum cogi, & cō pelli possint: priuilegiis, exēptionibus, Conseruatorū deputationibus, & eorum inhibitionibus, aduersus præmissa nequaquam valituris. c. 1. d̄ priu in sexto.

Caput. 15.

CVrent ordinarii, vt hospitalia quæcunque à suis administratoribus, quocunq;

Illi nomine censeãtur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligẽter gubernentur, constitutionis Concilij Viennensis, quæ incipit. Quia contingit, forma seruata, quã quidem constitutionem eadem Sancta Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Sessionis.

ITem hæc sacrosancta Synodus statuit, & decreuit proximã futuram Sessionẽ habendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis, præsentis anni. 1567.

BVL-

le. quiacõ
agit de re
g. domi &
fra. sess. vl
de refor.
8.

BVLLA FACVLTATIS TRANSferendi Concilij.

PAVLVS Episcopus, seruus seruorũ Dei, uenerabili fratri, Ioãni Mariæ, Episcopo Prænestino, & dilectis filijs, Marcello tit. S. Crucis in Hierusalem, Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus nostris, & Apostolicæ Sedis legatis de latere, salutem, & Apostolicam benedictionem. REGIMINI uniuersalis Ecclesiæ, meritis licét imparibus, disponente Domino, præsidentes, nostri officij partes esse putamus, ut siquid grauius causa Reip. Christianę constituendum sit, id non modo tempore opportuno, uerũ etiã loco cõmodo, & idoneo perficiatur. Cumitaq; nos nuper, post quã suspẽsionẽ celebrationis sacri œcumenici, & uniuersalis Cõcilij, aliás per nos in ciuitate Tridentina ex causis, tũc expressis, de uenerabiliũ fratrum nostrorum, S. R. E. Cardinaliũ consilio & assensu indicti, ex certis alijs etiam tunc expressis causis, usq; ad aliud opportunius, & cõmodius tẽpus per nos declarandum de simili consilio, & assensu factã, audita pace inter carissimos in Christo filios nostros Carolum Roman. Imperа-

peratorem, semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum, conciliata, pari consilio & assensa sustuleramus & amoueramus: neque unles ipsi, tunc legitimè impediti, ad dictam ciuitatem personaliter accedere, & eidem cõcilio interesse, uos nostros Apostolicæ Sedis Legatos de latere, in eodê cõcilio de simili consilio constituerimus & deputauerimus, uosq; ad eandem ciuitatem, tanquam pacis angelos, destinauerimus, prout in diuersis nostris desuper confectis literis plenius continetur. Nos, ne tam sanctum celebrationis Cõcilij huiusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliàs quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportunè prouidere uolentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pariq; consilio & assensa, uobis insimulant duobus ex uobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu in de fortè absente, quandocunq; nobis uidebitur, Concilium prædictum de eadem ciuitate Tridentina ad quam cumq; aliam commodiorẽ, & opportuniorem, seu tutiorem ciuitatẽ, de qua uobis etiam uidebitur, transferẽdi, & mutandi, ac illud in ipsa ciuitate Tridentina suppriмendi, & dissoluendi: necnon prælatis, & alijs personis Concilij huiusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit tenẽdi, continuandi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilij Tridentini huiusmodi

iuſmodi etiam ſub periurij, & in literis indictionis Concilij huiuſmodi expreſsis pœnis, euocandi, eidemq; ſic translato & mutato Cõcilio, nomine, & autoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraq; in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, & opportune, alias iuxta priorum nobis directarum literarum continentiã, & tenorem, faciendi, ſtatuendi, ordinãdi, & exequendi plenam & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem, ratum & gratum habituri, quicquid per uos in præmiſsis factũ, ſtatutum, ordinatũ, executumue fuerit, idq; facturi, auctore Domino, inuiolabiliter obſeruari, Nõ obſtãtibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cęteris q; contrarijsquibuſcumq;. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtræ conceſſionis infringere, uelei auſu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attẽtare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri, & Pauli, Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ.

Datum Romæ, apud S. Petrũ, anno Incarnationis Dominicæ. 1564. 8. *kal. Mart. Pontificatus noſtri anno.* 11. *Fab. Epiſcopus Spol. B. Motta.*

SES-

SESSIO. VIII.
Celebrata die. xj. Mensis Martij. 1547.

Decretum de translatione Concilij.

PLacet ne vobis decernere, & declarare, de huiusmodi morbo ex præmissis, & alijs allegatis ita manifestè, & notoriè constare, vt Prælati in hac ciuitate sine vitæ discrimine cõmorari & in ea iccirco inuiti minimè retineri possint, & debeãt? Itẽq; attento recessu multorũ Prælatorum post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum, in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui iustè detineri non possunt, & ex quorũ discessu Cõcilium vel dissolueretur, vel ex paucitate Prælatorũ bonus eius progressus impediretur, & attẽto etiã imminenti periculo vitę, & alijs causis per aliquos ex Patrib⁹ in ipsis Cõgregationib⁹ allegatis vt pote notorie veris, & legitimis, placet ne vobis similiter decernere, & declarare, pro conseruatione, & prosecutione ipsius

sius Concilij, securitate vitæ ipsorum Prælatorũ, Concilium ipsum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locũ magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendũ esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem iam indictam, statuta die uigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari, & successiuè ad vlteriora procedendũ, donec Sanctissimo Domino nostro, & sacro Concilio expedire uidebitur, vt ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus, ac principib⁹ Christianis, ipsum Concilium reduci possit & debeat?

Responderunt, Placet

SESSIO. IX.

Bononiæ celebrata die .xxj mẽsis Aprilis. 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆC SACROSANcta œcumenica, & generalis Synodus, quę dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitimè congregata

præsi

præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri, Dñi Pauli diuina prouidentia Papæ III. eisdem Reuerendissimis Dominis D. Io. Maria, Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello, titu. Sã. Crucis in Hierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere legatis, considerans quòd die vndecima mensis Martij, præsentis anni in generali publica Sessione, in eadem ciuitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reuerendissimis præsidentibus etiam specialiter concessa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum esse, sicuti transtulit, itemque Sessionem pro præsenti die vigesima prima Aprilis, illic indictam, vt de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa ciuitate Bononiæ celebrari debere, consideransque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueuerunt, his superioribus, maioris hebdomadæ, solennitatis Paschalis, diebus, in proprijs ecclesijs occupatos, aliquos etiam

alijs

alijs impedimentis detentos, huc nõdum accessisse, quos tamen breui affuturos sperãdũ est, ac propterea factum esse, vt non ea, quã sancta Synodus desyderabat, Prælatorũ frequentia potuerint materiæ ipsę Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti: vt omnia maturo consilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque Sessionem, prędictam, quæ hoc ipso die, vt præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauã Pentecostes proximè futuram, quo ad ipsas materias expediendas differendam, & prorogãdam esse, quemadmodũ differt, ac prorogat, quam diem & rei gerendæ maximę oportunam, & Patribus præsertim absentibus percommodam, iudicauit, & iudicat. Hoc tamen adiecto, quod terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione, restringere, & imminuere possit, & valeat.

SESSIO. X.

Bononiæ celebrata die. II. Mensis Iunij. 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

QVanuis hæc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesimaprima mẽsis Aprilis, proximè præteriti, super Sacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ ex decreto, in vrbe Tridentina, in publica Sessione, die vndecima mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos sperabat, ad hunc præsentẽ diem differendam, & prorogandã esse decreuerit: volens tamen cum ijs, qui nõ venerunt, etiam adhuc benignè agere, eadẽ sacrosancta Synodus, in spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda mensis Iunij præsentis, anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi, celebrare

decr-

decreuerat, ad diem Iouis post festum Nativitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit decima quinta mensis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat, ita tamen, q̃ prosecutio discussionis, & examinationis eorũ, quæ tã ad dogmata, quàm ad reformationẽ pertinent, interim non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius libito, & volũtate, etiã in priuata Congregatione, abbreuiare, & prorogare libere possit, & valeat.

Die xiij. Sep. 1547. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die sequẽti, ad beneplacitum sacri Concilij.

Bulla

BVLLAE CVMENIONIS Concilij Tridentini.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS EPISCOPVS *seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cùm ad tollendas religionis nostræ diſsidia quæ in Germania longo tempore, non ſine totius Chriſtianior bis perturbatione, & ſcandalo, uigu erunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe uideatur, ſicut etiã cariſsimus in Chriſto filius noſter, Carolus Romanorum Imperator, ſemper Augſtus, nobis per ſuas literas & nuncios ſignificari fecit, ut ſacrum œcumenicum, generale Concilium per fel. rec. Paulũ Papam III. prædeceſſorem noſtrum, indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungẽtes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, unà cum duobus alijs ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, inceptum, ordinatum, & continuatũ, in quo plures*

publi-

publicæ, & solennes habitæ fuerunt Sessiones, pluraq; tam in causa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur. Nos, ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia indicere, & dirigere ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei atque Orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem & gloriam procuremus, & quantum in nobis est trãquillitati ipsius Germaniæ, quæ sane prouincia retroactis temporibus in uera religione, ac sacrorũ Conciliorum, & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicarijs, debita obedientia, & reuerentia, nulli Christianorum prouinciæ fuit unquam secunda, paterne cõsulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani, iustis, pijsque nostris in hac re uotis annuant, faueant, atque assistant: uenerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios & singulos, quę de iure, uel cõsuetudine, uel priuilegio Concilijs generalibus interesse debẽt, quosque idem prædecessor noster in suis indictionis, & alijs quibuscunque desuper confectis, & publicatis literis, Concilio interesse uoluit, per uiscera misericordię Domini nostri Iesu Christi, hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris kalen. Maij, quem diem ad ipsum Concilium in eo

in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum & proſequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ autoritatis plenitudine, ac uenerabilium fratrum noſtrorum eiuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilij continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere uelint. Nos enim operam ſedulò daturi ſumus, ut eo dē tempore, in eadem ciuitate, noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, ualetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus: quacunque ipſius Concilij translatione, & ſuſpenſione, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque, ac præſertim illis, quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis literis prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis & decretis in ſuo robore permanere uolumus, atque decernimus, & quatenus opus ſit, innouamus, uoluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his á quoquam, quauis autoritate, ſcienter uel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum, hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innouationis, uoluntatis, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario contraire. Siquis autē hoc

atten-

attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ. 1548. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno. 1.

M. Cardinalis Crescen.

Rom. Amasæus,

SACROSAN

CTI OECVMENICI

& generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XI.

QVAE EST PRIMA

Sub Iulio. III. Pontifice Maximo.

Celebrata Kalend. Maij.

1551.

Decretum de resumendo Concilio.

PLacet ne vobis ad laudē, & gloriā, sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationē fidei, & religionis Christianæ, sacrum œcumenicū, & generale Cōciliū Tridētinū, iuxta formā, & tenorē literarū Sāctissimi Dñi nostri, resumi debere, & procedēdū esse ad vlteriora? Respōderūt. Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futurā Sessionē habendam, & celebrandā esse in futuris Kal. Septembris? Responderunt, Placet.

SES

SESSIO. XII.

QVAE EST SECVNDA.

Sub Iulio. III. Pontifice. Maximo. Celebrata Die prima Septem. 1551.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta, œcumenica & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidentibus in ea eisdẽ sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, quę in proxime pręterita Sessione sequẽtẽ hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum esse, decreuerat, cùm obinclytæ Germanicę nationis, cuius præcipuè causa agitur, absentiam, ac non magnam cæterorũ Patrum frequentiam procedere hactenus distulerit, de venerabiliũ in Christo fratrum, & filiorum suorum Magũtini, & Treuerensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani Imperij Principũ Electorumm, & compluriũ ipsius, aliarumq; prouinciarum Episcoporum, sub hanc ipsam diem aduentu in Domino exultans,

& dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque spem concipiens quamplurimos alios, tam ipsius Germaniæ, quam aliarum nationum Prælatos, & sui officij debito, & hoc exemplo commotos, propediē esse venturos, futurā Sessionem ad quadragesimam diem, quæ erit vndecima mensis Octobris, proximè sequentis indicit, & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, prosequendo, cùm in præteritis Sessionibus de septem Sacramentis nouæ legis in genere, & in specie de Baptismate, & Confirmatione definitum fuerit, statuit & decernit de Sānctissimæ Eucharistiæ Sacramento, nec non, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem & commodiorem Prælatorum residentiam pertinent, & agi & tractari debere, ac monet, & hortatur omnes Patres, vt interim, Domini nostri, Iesu Christi, exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jeiunijs, & orationibus vacent, vt tandem placatus, qui in secula sit benedictus, Deus corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionē, & sanctæ matris Ecclesiæ vnitatē, ac rectè viuendi normam reducere dignetur.

SES-

SESSIO. XIII.

QVAE EST TERTIA.

Sub Iulio. III. Pontifice. Maximo.

Celebrata Die. xj. Octobris.

1541.

Decretum de Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spũ ſancto legitimè cõgregata, præſidẽtibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nũcijs, etſi in eũ finẽ, nõ abſq; peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatiõe cõuenerit, vt verã, & antiquã de fide, & Sacramẽtis doctrinã exponeret, & vt hæreſibus omnibus, & alijs grauiſsimis in cõmodis, quibus Dei Eccleſia miſerè nũc exagitatur, & in multas, & varias partes ſcinditur, remediũ afferret, hoc præſertim iã inde à principio in votis habuit, vt ſtirpit⁹ cõuelleret zizania execrabiliũ errorũ, & ſchiſmatũ, matth. 13
q̃ inimicus homo his nr̃is calamitoſis tẽporib⁹, in doctrina fidei, vſu, & cultu ſacroſãctę Euchariſtię ſuperſeminauit: quã alioq; Saluator noſter

noster, in Ecclesia sua tanquam symbolum reliquit eis vnitatis, & charitatis, qua Christianos omnes inter se coniunctos, & copulatos esse voluit. Itaq; eadem sacrosancta Synodus sanã, & synceram illam de venerabili hoc & diuino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper catholica Ecclesia ab ipso Iesu Christo, Domino nostro, & eius Apostolis erudita, atq; à Spiritu sancto, illi omnem veritatem in dies suggerẽte, edocta, retinuit, & ad finem vsq; sæculi conseruabit, omnibus Christi fidelibus interdicit, ne posthac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam vt est hoc præsenti decreto explicatũ, atq; definitum.

Luc. 22. ca. 1. ver. ego
prote. 21. d.
& infra sel. 22. ca. 1. & supra sc. 5.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

Cap. 1.

PRincipio docet sancta Synodus, & aperte, ac simpliciter profitetur, in almo sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis, & vini consecrationẽ, Dominũ nostrũ, Iesum Christum, verum Deum, atq; hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Nec enim hæc inter se pugnant, vt ipse Saluator noster semper ad dexterã Patris in cælis

can. 1.

1. desum.
1. supra sc.
in symbo

assideat

assideat, iuxta modum existendi naturalem, & vt multis nihilominus alijs in locis sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possumus, possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidē illustrata, assequi possumus, & constantissimè credere debemus, ita enim maiores nostri omnes, quot quot in uera Christi Ecclesia fuerunt, qui de Sanctissimo hoc Sacramēto disseruerunt, apertissimè professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in vltima cœna Redemptorē nostrum instituisse, cum post panis, viniq; benedictionem, se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem, disertis, ac perspicuis verbis testatus est, quę verba à sanctis Euangelistis commemorata, & à diuo Paulo posteà repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationem præseferant: secundum quam à Patribus intellecta sunt, indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam contentiosis, & prauis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra vniuersum Ecclesiæ sensum, detorqueri: quæ tanquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta, velut Satanica, detestata est,

Eph. 1. Mar. 16. infi. Mat. 19. Luc. 1. Matth. 26 Mar. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11

grato

grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

De *ratione institutionis sanctissimi huius Sacramẽti.* Caput. 2.

ERgo Saluator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem. Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines amoris velut effudit, memoriã faciẽs mirabiliũ suorum, & illius sumptione colere nos sui memoriã præcepit, suamque annunciare mortem, donec ipse ad iudicandum mũdum veniat. Sumi autem voluit Sacramentũ hoc, tanquam spiritualem animarum cibum quo alantur, & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipse viuet propter me: & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeoque symbolum vnius illius corporis, cuius ipse caput existit, cuique nos, tãquam membra arctissima, fidei, spei, & & charitatis connexione astrictos esse voluit, vt id ipsum omnes diceremus, Nec essent in nobis schismata.

Psal, 110.

1. Cor. 11.

c. iterãtur d cons. dist. 2.

Ioan. 6.

Ephe. 2.

cor. 11.

2. he. 5.

om. 12.

corin, 5.

De *excellentia sanctissimę Eucharistiæ super reliqua Sacramenta.* Cap. 3.

Com-

COmmune hoc quidem est sanctissimę Eucharistiæ cum cæteris Sacramentis, symbolum esse rei sacræ, & inuisibilis gratiæ formam visibilem: verum illud in ea excellēs, & singulare reperitur, quòd reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur, at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante vsum est, nōdūm enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperant, cum verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationē verū Domini nostri corpus, verūq; eius sanguinē sub panis, & vini specie vnà cū ipsius anima & diuinitate existere: sed corpus quidē sub specie panis, & sanguinem sub vini specie, ex vi verborū, ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub vtraque vi naturalis illius connexionis & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, quibus ex mortuis rēsurrexit, nō amplius moriturus, inter se copulātur. Diuinitatē porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticam vnionem. Qua propter verissimum est, tantundem sub alterutra specie, atque sub vtraq; contineri, totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei

c. sacrificiū, de cōs. d. 2.

c. multi, 1. q. 1.

Mat. 26. Mar. 14.

infra cā. 1

Rom. 6. ca. semel Christus. c. itera tur. c. singuli. & ca. qui māducāt, d. cons. d. 2. in. fra can. 3. infra se. 2. 1. c. 3.

cici parte, totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit.

De *Transubstantiatione.* Cap. 4.

Luce. 22. Ioan. 6. 1. Cor. 11.

QVoniam autem Christus, redemptor noster, corpus suū id, quod subspecie panis offerebat, verè esse dixit, ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuò sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis & vini, conuersionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi, Domini nostri, & totius substantiæ vini, in substantiā sanguinis eius, quæ conuersio cōueniēter, & propriè à sancta catholica Ecclesia Transubstantiatio, est appellata.

a. panis, de cons. d. 2. c. ū Marthæ c. celebr. inf. inf. cā. 45

De *cultu, & ueneratione, huic sanctissimo Sacramento exhibenda.* Cap. 5.

infra cā. 6.

NVllus itaque dubitādi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles prompte in catholica Ecclesia semper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo sacramento in veneratione exhibeant, neque enim ideò minus est adorandum, quod fuerit à Christo Domino, vt sumatur, institutum, nam illum eundem Deū præsentem in eo adesse credimus, quē Pater æternus introducens in orbem terrarum dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei, quē Magi procidentes adorauerunt, quē denique in Ga-

Psal. 96. Matth. 2. Matt. 28.

in Galilęa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piè & religiosè admodũ in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morem, vt singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc & venerabile sacramentum singulari veneratione, ac solennitate celebraretur, vtque in processionibus reuerenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circunferretur. Æquissimum est enim sacros aliquos statutos esse dies, cũ Christiani omnes singulari, ac rara quadam significatione gratos, & memores testentur animos erga communem Dominum; & redemptorem pro tã ineffabili & planè diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræsentatur, atque sic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio & hæresi triumphum agere, vt eius aduersarij in conspectu tanti splendoris, & in tanta vniuersæ ecclesiæ lætitia positi vel debilitati, & fracti tabescant, vel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

iuſra can. 6.

1. cor. 15. Hebr. 2.

De *asseruando sacræ Eucharistiæ sacramento, & ad infirmos deferendo. Caput. 6.*

COnsuetudo asseruandi in sacrario sanctam Eucharistiam, adeò antiqua est, vt eam sæculum etiam Nicæni Concilij agnouerit. Porrò deferrì ipsam sacram Eucharistiam

Infra. can. 7. c. sane de cel. miſ. e. de cuſto.

Eucharist. c. presbyteri. de conse. d. 2. cō. car thag. 4. Cō. Rhemē. c. 2. Cōc. Late. sub Inn. 3. ca. 26 ca. præsente. 93. dist.

stiam ad infirmos, & hunc vsum diligenter in ecclesijs conseruari, præterquam quòd cum summa æquitate, & ratione coniūctum est, tum multis in Concilijs præceptum inuenitur, & vetustissimo catholicæ Ecclesiæ more est obseruatum. Quare sancta hęc Synodus retinendum omnino salutarem hunc, & necessarium morem statuit.

De præparatione, quæ adhibenda est, vt dignè quis sacram Eucharistiam percipiat.

Caput. 7.

a c. 1. Co. 11. c. quid ergo. c. sancta. c. finem. b c. curandas. & c. timorē. de cōse. dist. 2. 1. cor. 11. c. quisquis. de cōsec. d. 2. c. quotidie. & c. panē. de cōsec. d. 2. cap. omnis qui. cum seq. de pœ. d. 1. infra cā. 11.

SI non decet ad sacras vllas functiones quē piā accedere, nisi sanctè, certè, quò magis sanctitas, & diuinitas cælestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cauere ille debet, ne absque magna reuerentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cùm illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus. Qui manducat, & bibit indigne, iudicium sibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti, reuocandum est in memoriam eius præceptum: Probet seipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, vt nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumuis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad

ne ad sacram Eucharistiam accedere debeat, quod à Christianis omnibus, etiam ab ijs sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò seruãdum esse decreuit, modo non desit illis copia confessoris, quòd si, necessitate vrgente, sacerdos absque præuia confessione celebrauerit, quam primum confiteatur.

De usu admirabilis huius Sacramenti.

Caput. 8.

QVo ad vsum autem, rectè, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt, quosdã enim docuerunt sacramentaliter duntaxat id sumere, vt peccatores, alios tantum spiritualiter, illos nimirum, qui voto propositum illum cęlestem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem sentiunt, tertios porrò sacramentaliter simul & spiritaliter, hi autem sunt, qui ita se priùs probant, & instruunt, vt vestem nuptialem induti, ad diuinam hanc mensam accedant. In sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, vt laici à sacerdotibus communionem acciperent, sacerdotes autem celebrantes seipsos cõmunicarent, qui mos, tanquam ex traditione Apostolica descen-

ca. quid c
cũ sequen
c. duplicit-
ter &. c. In
lo de cons.
d. 2,

Galat. 5. I
fra cano.
Matth. 2

c. relatũ.
cõse. dist.
Infra. can.
Heb. 5. &

dens, iure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet sancta Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordiæ Dei nostri, vt omnes & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc vnitatis signo, in hoc vinculo caritatis, in hoc concordiæ symbolo iam tandem aliquando conueniant, & concordent, memoresque tantæ maiestatis, & tam eximij amoris Iesu Christi, domini nostri, qui dilectam animam suam in nostræ salutis preciũ, & carnem suam nobis dedit ad manducandum, hæc sacra mysteria corporis, & sanguinis ei⁹ ea fidei cõstantia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, vt panẽ illum supersubstantialem frequẽter suscipere possint, & is vere eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis, cuius vigore cõfortati, ex huius miseriæ peregrinationis itinere ad cælestem patriam peruenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modò sub sacris velaminibus edunt, absque vllo velamine manducaturi.

an. 6. c. 1. cõs. dis. 2

dm. 77. c. era. & c. nis. d cõ d. 1.

Quoniã autẽ nõ est satis veritatẽ dicere, ni si detegãtur, & refellãtur errores, placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, vt oẽs iã agnita catholica doctrina, intelligãt quoq; quę ab illis hęreses caueri, vitariq; debeãt.

DE

DE SACROSANCTO
Eucharistiæ Sacramento.

CANON. I.

Si quis negauerit, in sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento contineri verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Dñi nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum, sed dixerit tãtũ modo esse in eo, vt in signo, vel figura, aut virtute, anathema sit. Supra. c.

CANON. II.

Si quis dixerit, in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis, & vini, vnà cum corpore, & sanguine Domini nostri Iesu Christi, negauerit q; mirabilem illam, & singularem conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substãtiæ vini in sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis, & vini, quam quidem conuersionem catholica Ecclesia aptissimè transubstãtiationem appellat, anathema sit. Supra. c.

CANON. III.

Si quis negauerit, in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub vnaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri, anathema sit. supra c. 3 infra. sess. c. 1. de cõmun.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse
supra.c. 2. corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, sed tantùm in vsu, dum sumitur, non autē ante, vel post, & in hostijs, seu particulis consecratis, quæ post communionem reseruantur, vel supersunt, non remanere verū corpus Domini, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, vel precipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionē peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire, anathema sit.
pra.c.2.

CANON. VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christū vnigenitum Dei filium nō esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum, atque ideo nec festiua peculiari celebritate venerādum, neque in processionibus, secūdum laudabilem, & vniuersalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solenniter circunge standum, vel non publicè, vt adoretur populo proponendum, & eius adoratores esse idololatras, anthema sit.
pra.c.3.

CANON. VII.

Si quis dixerit, non licere sacram Eucharistiam in sacrario reseruari, sed statim post
pra.c.6.

con

consecrationem astantibus necessariò distribuendam, aut non licere, vt illa ad infirmos honorificè deferatur, anathema sit,

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum spiritualiter tantùm manducari, & non etiam sacramẽtaliter, ac realiter, anathema sit. supra.c.8.

CANON. IX.

Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi fideles vtriusque sexus, cùm ad annos discretionis peruenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, iuxta præceptum sanctæ matris Ecclesiæ, anathema sit. ca.omnia. triusque.d pœnit.& r missi.conc Laterã.sub Inn.3.c.2 & infra ses 14.cã.8.d

CANON. X.

Si quis dexerit, non licere sacerdoti celebranti seipsum communicare, anathema sit. pœniten. supra.ca.

CANON. XI.

Si quis dixerit, solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimæ Eucharistię Sacramentum, anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem, sumatur, statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis grauat, quantũcunque etiam se cõtritos existiment, habita copia Confessoris, necessa- supra.c.1

riò præmittendam esse confessionem sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excõmunicatus existat.

Decretum de reformatione, & de officio prælatorum in subditorum correctione. Caput. 1.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, vt, iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in cõmissis sibi ecclesijs eò libentius resideãt, quò facilius, & cõmodius sibi subiectos regere, & in vitæ, ac morum honestate continere potuerint, illud primùm eos admonendos censet, vt se pastores, non percussores, esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, vt non in eis dominentur, sed illos, tanquàm filios, & fratres, diligant: elaborentque, vt hortando, & monendo ab illicitis deterreãt, ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur, quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis seruanda præceptio, vt illos arguant, obsecrẽt, increpent in omni bonitate, & patientia, cùm sæpe plus erga corrigen-

c. imot. 1.
c. rim. 3.
1 Petr. 5. di
9 inc. 45. in
rinc. d. 94
vlt. d. 95.
ffecto subie
ctus.

rigendos agat beneuolentia, quàm austeritas, plus exhortatio, quàm cõminatio, plus caritas, quàm potestas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit, tunc cum mã suetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est: vt sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conseruetur, & qui correcti fuerint, emendẽtur, aut, si resipiscere noluerint, cæteri salubri in eos animaduersionis exẽplo, à vitijs deterreantur, cùm sit diligentis, & pij simul pastoris officium, morbis ouium leuia primùm adhibere fomenta, pòst, vbi morbi grauitas ita postulet, ad acriora, & grauiora remedia descendere, sin autem ne ea quidem proficiant, illis submouendis, cęteras saltem oues à contagionis periculo liberare.

c. rẽsecãdę &.c. corri- plantur. 24 quæst. 3.

Cùm igitur rei criminum plerunque ad eui tandas pœnas, & Episcoporum subterfugiẽ da iudicia, querelas, & grauamina simulent, & appellationis diffugio iudicis processum impediant, ne remedio, ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutãtur, atque vt huiusmodi eorum callidi tati, & tergiuersationi occurratur: ita statuit, & decreuit: in causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis nec non criminalibus, ab Episcopo, seu

c. cũ speci li. §. porro de elect.

infra sess. 2 c. 1. & 24 20. de refo ma.

illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitiuam sententiam: ab interlocutoria, vel alio quocunque grauamine non appelletur, nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tanquam friuolæ, deferre teneatur, sed ea, ac quacunque inhibitione, ab appellationis iudice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad vlteriora valeat procedere, nisi grauamē huiusmodi per definitiuā sententiam reparari, vel ab ipsa definitiua appellari nō possit quibus casib⁹ sacrorū, & antiquorū canonū statuta illibata persistāt.

Cui sit commutanda appellatio in causis criminalibus. Caput. 2.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, vbi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali, aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel vltra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus, committatur.

Quid in appellationibus criminalium seruandum. Caput. 3.

Reus

REus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, corã iudice, ad quẽ appellauit, acta primæ instantiæ omnino producat: & iudex, nisi illis visis, ad eius absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra. 30. dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioqui absq; illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia suaserit, terminetur.

Quod solus Episcopus, usq; ad degradationem procedere possit, cum certo numero Abbatum uel aliarum dignitatum. Caput. 4.

CVm verò tam grauia nõnumquam sint delicta, ab ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari, in quo secundum sacros canones certus Episcoporum numerus requiritur: quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur: siquando autem interuenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit, & decreuit: Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra Clericum, in sacris etiam presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius cõdemnationem, nec nõ verbalem depositionem, & per seipsum etiã

c. siquis, eũ seq. 14. q. 7. c. degradatio. de. pœn. in. 6.

etiam ad actualem, atq; solennem degradationem ab ipsius Ordinibus, & gradibus ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporũ præsentia in numero à canonib' definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat, adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, vsum mitræ & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate, aut dioecesi reperiri, & cõmode interesse possint, alioquin alijs personis in eccle siastica dignitate cõstitutis, quæ ætate graues, ac iuris scientia commendabiles existant.

Quod remissio pœnæ ab episcopo inflictæ, ex ficta causa obiecta non admittatur.

Caput. 5.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, vt nonnulli eiusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ, illis Episcoporum iusta seueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur: cùm non ferendum sit, vt mendacium, quod tantoperè Deo displicet, nõ modò ipsum impunitũ sit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentiẽti: iccirco, vt sequitur, statuit, & decreuit: Episcopus apud Ecclesiam suam residẽs, de surreptione, & obreptione gratiæ; quæ su-

Exod. 23. Leuit. 19. Pro. 6. & 8. Io. 12. & 19 c. si quis di seriteũ seq. & c. nemo ettorum. 1. q. 3.

per

per absolutione alicuius publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quã criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus etiam summariè cognoscat, ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationẽ, aut veri taciturnitatem, obtentam esse, legitimè constiterit, non admittat. c. super literis. & ca. cũ delicta. de rescrip.

Quando, quibus testibus, & ante quem, causæ episcoporum sint agendæ.

QVoniam verò subditi Episcopo, tametsi iure correpti fuerint, magno perè tamẽ, eum odisse, &, tãquam iniuria affecti sint, falsa illi crimina obijcere solent, vt quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant, cuius vexationis timor plerũq; illũ ad inquirenda, & punienda eorũ delicta segniorẽ reddit, iccirco, ne is magno suo, & ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decreuit: Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus, siue priuandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationem, siue alio quouis modo procedatur, vt personaliter compareat, nequaquã citetur, vel moneatur. c. sunt nonnulli. 2. q. 7.

c. accusatio quoq; c. accusatio Episcoporũ. ca. testes. 2. q. 7. & c. vl. 2. q. 5. Cóc. 20 sub Syluestro, 1.

Caput. 7.

TEstes in causa criminali ad informationẽ, vel indicia, seu aliàs in causa principali contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conuersationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur, & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, grauibus pœnis multentur.

Caput. 8.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salui conductus, Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularũt, tanquam vepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentissima veritatis catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum grauitate disputationibus habitis, cognitis quoq; præstãtissimorũ theologorum

rum sententijs, hos etiam tractabat. An necessarium sit ad salutem, & diuino iure præceptum, vt singuli Christi fideles sub vtraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus sumat, qui sub altera, quàm qui sub vtraque communicat. Et: An errauerit sancta mater Ecclesia, laicos, & non celebrantes sacerdotes, sub panis specie duntaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi sint. Sed quoniã ex nobilissima Germaniæ prouincia ij qui se Protestantes nominant, super ijs ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, vt ipsis tutò huc venire, & in hac vrbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, atque proponere quæ senserint, & posteà, cùm libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desyderio eorum aduentum multos anteà menses expectarit, tamen, vt pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summoperè id desyderans, ac laborans, vt in ijs, qui Christiano nomine censentur, nulla sint schismata, sed quemadmodum eundem omnes Deũ, & Redemptorem agnoscunt: ita idem dicãt, idém credant, idem sapiant, confidens Dei misericordia, & sperans fore, vt illi in sanctissi-

ctissimam & salutarem vnius fidei, spei, caritatisque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, securitatem, & fidē, vt petierunt, publicam, quam saluum conductum vocant, quod ad se pertinet, eius, qui inscriptus erit, tenoris, dedit, atque concessit: & eorum causa definitionem illorum articulorum ad secūdam sessionem distulit, quā vt illi commodè ei interesse possent, in diem festum conuersionis, D. Pauli, quæ erit vigesima quinta die mensis Ianuarij, anni sequentis indixit. Illudque præterea statuit, vt in eadē sessione de sacrificio Missæ agatur, propter magnam vtriusque rei cōnexionem, interea sessione proxima de Pœnitentię, & extremę Vnctionis Sacramentis tractandum, illam autem die festo D. Catherinæ virginis, & martyris, qui erit vigesima quinta Nouembris habēdam esse decreuit, simulque vt in vtraque materiam reformationis prosequatur.

SAL-

SALVVS CONDVCTVS DATVS Proteſtantibus.

SAcroſancta generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cõgregata, preſidentibus in ea eiſdẽ ſanctæ Sedis Apoſtolicę Legato, & Nũcijs, omnibus & ſingulis, ſiue eccleſiaſticis, ſiue ſæcularib⁹ perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcunq; gradus, ſtatus, cõditionis, qualitatis ſint, quę ad œcumenicũ hoc & generale Cõciliũ accedere voluerint, vt de ijs reb⁹, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate cõferre, proponere, & tractare ac ad ipſum œcumenicũ Conciliũ libere, & tuto venire, in eo manere & cõmorari, ac articulos, quot illis videbitur, tã ſcripto, quam verbo, offerre, proponere & cũ Patribus, ſiue ijs, qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, cõferre, & abſq; vllis conuicijs, & contumelijs diſputare, necnon, quãdo illis placuerit, recede

reposſint, & valeant, publicam fidem & plenam ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, cũ omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſarijs, & opportunis, etiã ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberẽt, quæ pro expreſſis haberi voluit quãtum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ ſynodo, ut, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorũ certos tam pro commiſsis, quam pro committendis per eos delictis, iudices eis deputari expiant, illos ſibi beneuolos nominẽt, etiam ſi delicta ipſa quantũcũque enormia, ac hæreſim ſapiẽtia fuerint.

SES-

SESSIO. XIIII.

QVAE EST QVARTA

Sub Iulio. III. Pontifice Maximo.

Celebrata die. xxv. Nouemb.

1552.

Doctrina de sanctissimis Pœnitẽtiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdẽ sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, quãuis in decreto de Iustificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramẽto, propter locorũ cognationẽ, necessaria quadã ratione sermo interpositus: tanta nihilominùs circa illud nostra hac ætate diuersorũ errorũ est multitudo, vt nõparũ publicæ vtilitãtis retulerit, de eo exactiorẽ, & pleniorẽ definitionem tradidisse, in qua demonstratis, & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis erroribus, catholica veritas perspicua, & illustris fieret, quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuò seruandam proponit. sup. sess. 9.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

Caput. 1.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deũ esset, vt iustitiam, in Baptismo ipsius beneficio, & gratia, susceptã, constã ter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramẽtum ad peccatorũ remissionem esse institutũ quoniam, autẽ Deus, dives in misericordia, cognouit figmentum nostrũ, illis etiam vitæ remedium cõtulit, qui sese postea in peccati seruitutẽ, & Dęmonis potestatem tradidissent, Sacramentũ videlicet Pœnitẽtiæ, quo lapsis post Baptismum, beneficiũ mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tẽpore ad gratiam, & iustitiam assequendã necessaria, illis etiã, qui Baptismi Sacramento abluipotuissent, vt peruersitate abiecta, & emendata, tantã Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur.

Infra can. 1
Psal. 102.
Ephe. 2.
supra se. 6. c. 14. de iustific. Concabilon. c. 8
Ezech. 18.

Vnde propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dñs etiam dixit. Nisi pœnitentiã egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiã dis pœnitentiam commendans, dicebat: pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Porro nec ante aduentum Christi

Luc. 13. Act. 2. ca. agũt. & c ppric. de. cõs. d. 4.

Pa-

Pœnitentia erat Sacramentũ, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismũ. Dominus autem Sacramentũ Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cùm à mortuis excitatus insufflauit in discipulos suos, dicẽs. Accipite Spiritũ sanctũ: quorũ remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorũ retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tã perspicuis, potestatẽ remittẽdi, & retinendi peccata, ad reconciliãdos fideles, post Baptismũ lapsos, Apostolis, & eorũ legitimis successoribus fuisse cõmunicatã, vniuersorũ Patrum consensus semper intellexit. Et Nouatianos, remittendi potestatẽ olim pertinaciter negãtes, magna ratione Ecclesia catholica, tanquam hæreticos, explosit, atq; condẽnauit. Quare verissimũ hunc illorũ verborum Dñi sensum sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorũ cõmentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatẽ prædicandi verbũ Dei & Christi & Euangelijũ adnunciandi, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falsò detorquent.

Ioã. 20. Matth. 9. c. vt constitueret. 50 dist. & infra c. 8. infin. & cano. 3.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi. Cap. 2.

CÆterum hoc Sacramentũ multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur. Nam præterquam quòd materia, & forma.

sup. sess. iustif. c. & inf. ca

quibus Sacramẽti essentia perficitur, longissime dissidet: constat certe Baptismi ministrum iudicem esse non oportere, cùm Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi ianuã fuerit ingressus. Quid enim mihi, inquit Apostolus, de ijs, qui foris sunt, iudicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lauacro Baptismi sui corporis membra semel effecit, nam hos, si se postea crimine aliquo cõtaminauerint, non iam repetito Baptismo ablui, cum in Ecclesia catholica nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tanquam reos sisti voluit: vt per sacerdotum sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea baptismi, & alius Pœnitentię fructus. Per Baptismũ enim Christũ induẽtes, noua prorsus in illo efficimur creatura plenã & integrã peccatorũ omniũ remissionẽ consequentes: ad quã tamen nouitatẽ, & integritatẽ per Sacramẽtum Pœnitentiæ, sine magnis nostris fletibus & laboribus, diuina id exigẽte iustitia, peruenire, nequaquã possumus: vt merito Pœnitentia laborioſus quidã Baptismus à sanctis Patrib⁹ dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutẽ necessa-

riũ

1. Corin. 5.

nfi. ea. mul

ti. 2, q. 1. c.

gaudemus.

le d diuor.

verbum

le pœnit.

listin. 1.

sala. 3. in

in.

rium, vt nõdum regeneratis ipse Baptismus.

De patribus, & fructu huius Sacramenti. Cap. 3.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formã, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: Ego te absoluo, &c. quibus quidẽ de Ecclesiæ sanctæ more preces quædã laudabiliter adiũguntur, ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia huius Sacramenti ipsius pœnitẽtis actus nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramẽti, ad plenamque, & perfectã peccatorũ remissionẽ ex Dei institutione requirũtur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Saue vero res, & effectus huius Sacramenti, quantũ ad eius vim & efficaciá pertinet, reconciliatio est cũ Deo, quã interdũ in viris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentũ percipiẽtibus, conscientiæ pax ac serenitas cum vehemẽti spiritus cõsolatione cõsequi solet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti sancta synodus tradens, simul eorũ sententias dãnat, qui pœnitentiæ partes, incussos conscientiæ terrores, & fidem esse contendunt.

supr. sess. 6. de iustif. c. 14. & infr. can. 4.

De contritione. Cap. 4.

supr. sess. 6. de iust. ca. 6, & 14.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito nõpeccandi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Cõtritionis motus necessarius, & in homine post Baptismũ lapso ita demum præparat ad remissionẽ peccatorum, si cum fiducia diuinæ misericordiæ & voto prestandi reliqua, cõiunctus sit, quę ad ritè suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hãc Cõtritionem, non solum cessationem à peccato, & vitæ nouæ propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odiũ continere, iuxta illud: Proijcite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus præuaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritum nouũ. Et certe, qui illos sanctorum clamores cõsiderauerit: Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectũ meũ. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: & alios huiusmodi generis, facile intelliget, eos ex vehementi quodãanteactæ vitæ odio, & ingẽti peccatorũ detestatione manasse. Docet præterea, etsi Contritionem hanc aliquã do charitate perfectam esse contingat, homi

infr. cã. 5.

Ezechi. 18.

Psal. 50. c. & pœnit. d. pœnit. dis. 1. & totam. de pœnit. di. 3. psalm. 6. & Isai. 38.

nem q;

nemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentū actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationē ipsi Contritioni sine Sacramēti voto, quod in illa includitur, nō esse adscribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniā vel ex turpitudinis peccati cōsideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu cōmuniter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cū spe venię, declarat non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantū mouentis, quo pœnitēs adiutus viam sibi ad iustitiam parat. Et quanuis sine Sacramēto Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitētiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore vtiliter concussi Niniuitæ, ad Ionę prædicationem, plenam terroribus, Pœnitētiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarūt. Quamobrem falso quidam calūniantur catholicos scriptores, quasi tradiderint Sacramētū Pœnitentię, absque bono motu suscipientium, gratiam cōferre: quod nunquā Ecclesia Dei docuit, nec sensit, sed & falsę docent, Contritionem esse extortam, & coactā,

Ionæ. 3. Matth. 12. Lucæ. 11. c. quā ombré de pœnité dist. 1.

non liberam, & voluntariam.

De confessione. Caput. 5.

EX institutione sacramenti pœnitentiæ, iam explicata, vniuersa ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismū lapsis iure diuino necessariam existere, quia dñs noster, Iesus Christus e terris ascensurus ad cælos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præsides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint, quo, pro potestate clauium remissionis, aut retētionis peccatorum sententiam pronuncient, constat enim sacerdotes iudicium hoc incognita causa, exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere duntaxat, & non potius in specie, ac sigillatim, sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum, post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tā tum aduersus duo vltima Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquam animum grauius sauciant, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur, nam venia-

Lucæ. 5. & 17. Iaco. 5. 1. Ioan. 1.

Infra. cá. 6.

Ioan. 20.

Matt. 16. ç. verbum, d. pœni, dist. 1. & ca. adhuc de pœ. d. 3.

Infra. çā. 6.

Deuter. 5.

lia

lia quibus à gratia Dei nō excludimur, & in quæ frequentius labimur, quanquam rectè, & vtiliter, citraque omnem præsumptionē in Confessione dicantur, quod piorum hominum vsus demonstrat, taceri tamen citra culpam multisque alijs remedijs expiari possunt. Verum, cum vniuersa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, necessum est, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confessione, à Deo quærere. Itaque, dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata, Christi fideles confiteri studeant, procul dubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponunt. Qui vero secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt, si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat.

Colligitur præterea, etiam eas circunstātias in Confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant: quod sine illis peccata ipsa neq; à pœnitentibus integre exponātur, nec iudicibus innotescāt, & fieri nequeat, vt de grauitate criminum recte censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitentibus imponere: vnde alienum à ratione est, docere circunstantias has ab hominibus

sup. sc. 8. de iust. ca. 11. adhuc. c. de quotidianis de pœnit. di. 3.

Ephes. 2.

bus otiosis excogitatas fuisse, aut vnam tantùm circunstantiã confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare: constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quam vt, postquam quisque diligẽtius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata cõfiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit, reliqua autẽ peccata, quæ diligenter cogitanti non occurunt, in vniuersum, eadem Cõfessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Prophetà dicimus. Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa vero huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia grauis quidem videri posset, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissime conferuntur. Cæterum, quo ad modum confitendi secretò apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorũ scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationẽ delicta sua publice confiteri

Psal. 18

fiteri possit, non est tamē hoc diuino præcep
to mandatum, nec satis consulte humana ali-
qua lege præciperetur, vt delicta præsertim
secreta, publica essent confessione aperien-
da, vnde cum a sanctissimis, & antiquissi-
mis Patribus, magno, vnanimique consen- con. cabi
su, secreta Confessio Sacramentalis, qua ab lonen. c. 23
initio Ecclesia sancta vsa est, & modo etiam
vtitur, fuerit semper commendata, manife-
ste refellitur inanis eorum calūnia, qui eam
à diuino mandato alienam, & inuentum hu-
manum esse, atque à patribus in Concilio Infra ca. 8.
Laterauensi cōgregatis initium habuisse, do & 14.
cere non verentur. Neque enim per Latera- concil. La
nense Cōcilium Ecclesia statuit, vt Christi fi tera. sub in
deles confiterūtur, quod iure diuino necessa no. 3. ca. 21
rium, & institutum esse intellexerat, sed vt c. omnis v-
præceptum Confessionis, saltem semel in an triusque de
no, ab omnibus, & singulis, cum ad annos pœnit. & re
discretionis peruenissent, implerctur, vnde miss.
iam in vniuersa Ecclesia, cum ingenti anima
rū fideliū fructu, obseruatur mos ille saluta-
ris cōfitendi, sacro illo & maxime acceptabi
li tēpore Quadragesimæ, quē morē hæc san
cta Synodus maximē probat, & amplecti-
tur, tanquam pium, & merito retinendum.

De ministro huius Sacramenti, & Absolutione.

Cap. 6.

CIR-

Inf.cã.10. CIRCA ministrum autem huius Sacramenti, declarat sancta synodus, falsas esse, & à veritate Euangelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosuis homines, præter Episcopos, & sacerdotes, Clauium ministerium pernicioſe extendunt, putãtes verba illa Domini: Quæcunque alligaueritis super terram, erunt alligata & in cælo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscue contra institutionem huius Sacramenti, ita fuisse dicta, vt quiuis potestatem habeat remittẽdi peccata publica quidem per correptionem, si correptus acquieuerit, secreta vero per spontaneã Confessionem, cuicunq; factam. Docet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per vritutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tanquã Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosque praue sentire quæ in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quanuis autem Absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio, tamen non est solum nudum ministerium, vel annunciandi Euangelium, vel declarandi remissa esse peccata,

Matt.16.

Ioan.20.

Supra se.7. de sacra, cã. 10.

c. secũdũ ecclesiæ. 19. dist. & ca. nõ oportet. 1q.1.

sed

sed ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à iudice, sententia pronunciatur, atq; ideo non debet pœnitẽs adeo sibi de sua ipsius fide blandiri, vt etiam si nulla illi adsit contritio, aut sacerdoti animus seriò agendi, & verè absoluendi desit, putet tamen se, propter suam solam fidem, vere, & coram Deo esse absolutũ. Nec enim fides sine pœnitẽtia remissionem vllam peccatorum præstaret, nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem ioco se absoluentẽ cognosceret, & non alium serio agentem, sedulò requireret. infra cã. 9.

De casuum reseruatione. Cap. 7.

QVoniam igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit, vt sententia in subditos duntaxat feratur, persuasum semper in ecclesia Dei fuit & verissimũ esse synodus hæc cõfirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionẽ. Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, vt atrociora quædam, & grauiora crimina non à quibuslibet, sed à summis duntaxat sacerdotibus absoluerentur, vnde merito pontifices Max. pro suprema potestate sibi in Ecclesia vniuersa tradita causas c. si episcopus. de pœni. 6.

ca. si quis suadente. 17 q. 4. ca. ita quorũdam de iud. c. cõquesti. de sentẽ. ex.

aliquas

com.c.qui cumq; co.ti. in.6.&c.2. co.ti.in.cl. c.& si domi niũ.de pœ nit in extra uagã.cõm. cum sim. rom.15. c.felicis.de pœ.in.6.c. pastoralis. de off. ordi na.c.cupiẽ tes.de pœ. in cle.c. in ter cũctas. §.duos.d. priui.in ex traua.com.

aliquas criminũ grauiores suo potuerunt peculiari iudicio reseruare. Neq; dubitandũ est quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi in ędificationem tamen, non in destructionẽ, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, præsertim quo ad illa, quibus excommunicationis cẽsura annexa est. Hanc autem delictorum reseruationem, consonum est diuinæ auctoritati, non tantum in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere, veruntamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitẽtes à quibuscunque peccatis, & cẽsuris absoluere possũt: extra quẽ articulũ sacerdotes cũ nihil possint in casibus reseruatis, id vnum pœnitentib⁹ persuadere nitantur, vt ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedãt.

Republica

De *satisfactionis necessitate, & fructu.* Cap. 8.

de pœn.d. 3. circa pr.

DEmum, quo ad Satisfactionem, quæ ex omnib⁹ pœnitẽtiæ partibus quemadmodũ à Patrib⁹ nostris Christiano populo fuit perpetuo tẽpore cõmendata, ita vna maxime nostra ætate, summo pietatis prætextu impugna-

impugnatur a b ijs, qui speciem pietatis habent, virtutem autem eius abnegarũt, sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à verbo Dei alienum, culpam à Dominonum quam remitti, quin vniuersa etiã pœna cõdonetur, perspicua enim, & illustria in sacris literis exempla reperiũtur, quibus, præter diuinam traditionem, hic error quam manifestissimè reuincitur. Sanè & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorãtiam deliquerint, aliter vero, qui semel à peccati, & Dæmonis seruitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templũ Dei violare, & Spiritum sanctum contristare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absque vlla Satisfactione peccata dimittantur, vt occasione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & contumelioſi Spiritui Sancto, in grauiora labamur thesaurizantes nobis iram in die iræ. Procul dubio enim magnopere à peccato reuocant & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresq;, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt, medẽtur quoque peccatorũ reliquijs, & vitiosos habitus, male viuẽdo cõparatos contrarijs virtutũ actionib⁹ tollũt. Neq; verò securior vlla via in

infra cã. 12.
Gen. 3.
2. Reg. 12.
Num. 12. & 20.
1. Corin. 3.
Eph. 4.
Rom. 2.

Ezech. 33. Ecclesia Dei vnquã existimata fuit ad amo-
Ionæ. 3. uendam imminentẽ à Domino pœnam,
Hier. 3. 18. & 25. quam vt hæc pœnitentiæ opera homines
Esa. 30. cum vero animi dolore frequentent. Acce-
Eccl. 17. dit ad hæc, quòd, dum satisfaciendo patimur
Matth. 3. 4. 11. & 18. pro peccatis, Christo Iesu, qui pro peccatis
cum sim. nostris satisfecit, ex quo omnis nostra suffi-
Rom. 5. cientia est, conformes efficimur, certissimam
1. Ioan. 2. in princip. quoque inde arrhã habẽtes, q, si cõpatimur,
2. Corin. 3. & cõglorificabimur. Neq; verò ita nostra est
Romañ. 8. satisfactio hæc, quã pro peccatis nostris exol
2. corint. 3. uim⁹, vt nõ sit per Christum Iesum. Nam⁹ qui
Philipp. 4. ex nobis, tanquam ex nobis, nihil possumus,
1. Corin. 1. in fin. 2. eo cooperãte qui nos cõfortat, omnia possu-
Corint. 10. in fin. mus, ita non habet homo vnde glorietur: sed
Galat. 6. omnis gloriatio nostra in Christo est: in quo
Act. 17. viuimus, in quo meremur, in quo satisfacim⁹
Mat. 3. & 4 facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex
Luc. 3. 10 illo vim habent, ab illo offerũtur Patri, & per
17. & tẽpo- illũ acceptantur à Patre. Debẽt ergo sacerdo-
ra cum mul tes Domini, quãtũ spiritus, & prudẽtia sugge
tis seq. 26. q. 7. c. d pœ rit, pro qualitate criminum, & pœnitẽtiũ
ni. deconse. facultate salutares, & cõuenientes satisfactio
d. 4. cõ. car nes iniungere: ne, si forte peccatis connitẽt,
tha. 3. c. 31. & conc. car & indulgẽtiùs cum pœnitentibus agant, le-
uissima quædam opera pro grauissimis deli
ctis iniungendo, alienorum peccatorũ parti-
cipes efficiantur. Habeat autem præ oculis,

vt

vt satisfactio, quam imponunt, non sit tantũ ad nouæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem, nã Claues sacerdotum non ad soluendum dũtaxat, sed ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent, nec propterea existimarunt Sacramentum Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo vnquam catholicus sensit ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti, & satisfactionis Domini nostri Iesu Christi, vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui, quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam, nouam vitam esse docent, vt omnẽ Satisfactionis vim, & vsum tollant.

tha. 4. c. 74
cõcil. cabilo
nẽ. c. 34. &
38. & conc
Ahprie. c. 9
Matth. 16
& Ioan. 20
supra. ca. 1
in fine. & 1
fra cã. 3. &
vlt. de pœ
nit. infra
can. 13.

De operibus satisfactionis. Cap. 9.

DOcet præterea, tantam esse diuinæ munificentiæ largitatem, vt nõ solum pœnis, sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiã, quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus.

ca. sunt
res. in.
pœni. dis.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

Sessio. xiiij.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedē ti doctrinæ de Pœnitẽta adiũgere ea quę sequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummatiuum existimatum est â Patribus. Primam itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet, quod clementissimus Redẽptor noster, qui seruis suis quouis tempore voluit de salutaribus remedijs aduersus omnia omnium hostium tela esse prospectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Christiani cõseruare se integros, dum viuerent, ab omni grauiore spiritus incommodo possint, ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio, muniuit, nam etsi aduersarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, vt deuorare animas nostras quoquo modo possit, nullum tamẽ tempus est, quo vehementiꝰ ille omnes suæ uersutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit, diuinæ misericordiæ deturbãdos, quã cũm impendere nobis exitum vitę perspicit.

ofra cã. 1. it. = sacrã. extremæ V nctionis

pb. 6.

. Pet. 5. ca. ulli dubiũ . q. 1.

en. 3. & in a. ca. 2. in.

De institutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Caput. 1.

Instituta

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tanquam verè, & propriè Sacramentum noui Testamenti, à Christo, Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Iacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis: inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, vt ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum huius salutaris Sacramẽti. Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum, ab Episcopo benedictum: nam Vnctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter anima ægrotantis inungitur, repręsentat: formam deinde esse illa verba, Per istã vnctionem. &c.

Mar. 6.
Iac. 5 e presbytero. 95 d.c. 1. §. 1. de sacra Vnctione cõ. Cabilca. 48. Inn. 1. epistola. 1. c. 8.

De effectu huius Sacramenti. Cap. 2.

RES porrò, & effectus huius Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eũ Dominus: &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Res etenim hæc gratia est Spiritus sancti: cuius Vnctio delicta, si quæ sint adhhuc expian

Iac. 5. infra. cã. d sacram extremę ctio.

da, ac peccati reliquias abstergit, & ægroti animam alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciam excitando: qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda, ac labores leuius fert, & tentationibus Dæmonis, calcaneo insidiantis, facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, vbi saluti animæ expedierit, consequitur.

Gene. 3.

De ministro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. 3.

IAm verò, quòd attinet ad præscriptionẽ eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum, nam & ostenditur illic, proprios huius Sacramenti ministros esse ecclesiæ Presbyteros, quo nomine, eo loco, nõ ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes, ab ipsis rite ordinati, per impositionem manuum presbyteri. Declaratur etiam, esse hãc Vnctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur: vnde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen incide-

illud Iacobi. 5. & infra cap. vlti. Timo. 4.

rint,

rint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc Vnctionem vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: & qui illā iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum duntaxat in primitiua Ecclesia referenda esset, & qui dicunt, ritum & vsum quem sancta Romana ecclesia in huius sacramēti administratione obseruat, Iacobi Apostoli sententię repugnare atque ideo in aliū commutandum esse: & denique, qui hanc extremā Vnctionē à fidelibus sine peccato cōtēni posse affirmant, hæc enim omnia manifestissimè pugnant cū perspicuis tāti Apostoli verbis. Nec profectò Ecclesia Romana, aliarum omniū mater, & magistra, aliud in hac administrāda Vnctione, quantum ad ea, quæ huius Sacramenti substantiā perficiūt, obseruat, quā quod beatus Iacobus præscripsit. Nec vero tanti Sacramenti contēptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset.

Iacob. 5.

infra can. de sacram. to extrea vnct.

ca. nōlice 12. dist. c. in. fi. de sū ma Trin. cōpet.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ & extremæ Vnctionis Sacramentis hæc sancta œcumenica synod⁹ profitetur, & docet, atq; omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda

proponit. Sequentes autem canones inviolabiliter seruandos esse tradit, & asserētes cōtrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO Pœnitentiæ Sacramento.

CANON. I.

Siquis dixerit, in Catholica ecclesia Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sacramētum, pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labūtur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo Domino nostro institutum, anathema sit.

CANON. II.

Siquis, Sacramenta confundens, ipsum Baptismū, Pœnitētiæ Sacramētum esse dixerit, quasi hæc duo sacramēta distincta nō sint, atq; ideò Pœnitentiā nō rectè secūdam post naufragiū tabulā appellari, anathema sit.

CANON. III.

Siquis dixerit, uerba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt: non esse intelligenda de potestate remittendi & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia catholica ab initio semper intellexit, detorserit autem, contra institutionem huius Sacra-

Sacramenti, ad auctoritatẽ prædicandi Euangelium, anathema sit.

CANON. IIII

Si quis negauerit, ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Cõtritionem, Cõfessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit, duas tãtum esse Pœnitẽtiæ partes, terrores scilicet incussos cõscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euãgelio, vel absolutione, qua creditquis sibi per Christũ remissa peccata, anathema sit. supr. c. 3. de pœni.

CANON V.

Siquis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, põderãdo peccatorum suorũ grauitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, demum illam, esse dolorem coactum, & non liberum ac voluntarium, anathema sit. supr. c. 4. de pœni. Esaiæ. 38.

CANON. VI.

upr.c.5.de
pœni. Cle-
mens. 1. in
& pisto. 1. ad
acobū Cō
il. Cabl.
an.c.8.

Siquis negauerit Confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure diuino, aut dixerit, modū secretè confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia catholica ab initio semper obseruauit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inuentum esse humanum, anathema sit.

CANON. VII.

pr.c.5.

Siquis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessariam non esse iure diuino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cū debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo

enter.5.

vltima Decalogi præcepta, & circūstantias, quæ peccati speciem mutant, sed eam Confessionem tantum esse vtilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim obseruatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam, aut dixerit eos, qui omnia peccata confiteri studeant, nihil relinquere velle diuinæ misericordiæ ignoscendum, aut demum, non licere cōfiteri peccata venialia, anathema sit.

CANON. VIII.

ra.c.5.

Siquis dixerit, Confessionem omnium pecca-

peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, & traditionem humanam, à pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos, vtriusque sexus, Christi fideles, iuxta magni Concilij Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore quadragesimæ: anathema sit.

Cõci. Latera. sub inn. 3. c. 21. &. c. omnis vtriusque. de pœ. & rem. supr. c. 9. in fi. de iustif.

CANON. IX.

Siquis dixerit Absolutionem sacramentalem sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata cõfitenti, modò tantum credat, se esse absolutum, aut sacerdos non serio, sed iocò absoluat, aut dixerit, nõ requiri Confessionem pœnitẽtis, vt sacerdos eum absoluere possit, anathema sit.

CANON. X.

Siquis dixerit, sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & soluendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus, & singulis Christi fidelibus esse dictum: Quæcunque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborũ

sup. c. 1. & c. 6. de pœ.

Matth. 1

Ioan. 20.

borũ virtute quilibet absoluere possit pecca ta, publica quidem per correptionem dun taxat, si correptus acquieuerit, secreta verò per spontaneam cõfessionem, anathema sit.

CANON. XI.

upra. c.7: .si Episco. us de pœ it.in.6.c. e cætero. c.de mo alibus.de nten.ex mu. cum mil.

Siquis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi casus, nisi quo ad extremam politiam, atque ideo casuũ reseruationem non prohibere, quominus sacerdos à reseruatis verè absoluat, anathema sit.

CANON. XII.

Siquis dixerit, totam pœnam simul cum culpa remitti semper à Deo, satisfactionem- que pœnitentium non esse aliam, quam fidẽ, qua apprehendunt Christum pro eis satisfeciſſe, anathema sit.

CANON. XIII.

pra.c. 8. 9.

Siquis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnã temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote iniũctis, sed neque spõte susceptis, vt ieiunijs, orationibus, eleemosynis, vel alijs etiam pietatis operibus, at que ideo optimam pœnitentiam esse tãtum nouam vitam, anathema sit.

CANON. XIIII.

pra.c.5.

Siquis dixerit, satisfactionis, quibus pœnitentis per Christum Iesum peccata redi

munt

munt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atq; ipsum beneficium mortis Christi obscurantes, anathema sit.

CANON. XV.

Si quis dixerit, Claues Ecclesiæ esse datas tantùm ad soluendum, non etiam ad ligandũ & propterea à sacerdotes, dũ imponũt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra institutionem Christi, & fictionem esse, quod virtute Clauiũ sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exoluenda remaneat, anathema sit.

supr. c. 1. & can. 9. in fi. & pœnitẽt.

DE SACRAMENTO Extremæ Vnctionis.

CANON. I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem nõ esse vere, & propriè Sacramentum, à Christo Domino nostro institutum, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantũ acceptũ à Patribus, aut figmentum humanũ, anathema sit.

supr. de ho sacramẽto in prĩ. &. c. Mar. 6. Iacob. 5.

CANON. II.

Si quis dixerit, sacram infirmorũ Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos, sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum

supr. c. 2. hoc sac.

tionum, anathema sit

CANON. III.

upr. c. vl. ō. cabiló. c. 8. Iacob. 5

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, & vsum, quem obseruat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli, ideoq, eum mutandū, posseq, á Christianis absq; peccato contemni, anathema sit.

CANON. IIII.

ict. c. vltt. acob, 5.

Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos B. Iacobus adducendos esse ad infirmū inunc gēdu hortatur, nō esse sacerdotes, ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quauis cō munitate, ob idq; propriū extremæ Vnctionis ministrum nō esse solū sacerdotē, anathema sit. ¶ *Decretum de reformatione, quod clerici, laicos in uita, sicut in officio præferant.*

PROOEMIVM.

pr. sess. 6. ref. c. 3.

CVm proprie Episcoporum munus sit, subditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cauendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitā, ipsis conniuentibus, ducant, nam, si eos prauis, & corruptis moribus esse permittāt, quo pacto laicos de ipsorum vitijs redarguent, qui vno ab eis sermone conuinci possent, qđ Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt sa-

corint. 9. uid autē 1.

cerdo-

cerdotes, cum tacite sibiipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebũt propterea Episcopi suos Clericos, in quocunque ordine fuerint, vt conuersatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo præeant, memores eius, quod scriptum est. Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et iuxta Apostoli vocem: Neminidentvllam offensionem, vt non vituperetur ministerium eorum, sed in omnibus exhibeant se, sicut ministros Dei, ne illud prophetæ dictũ impleatur in eis. Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Vt autem ipsi Episcopi id liberiùs exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequant, eadem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nuncijs, hos quisequuntur, canones statuendos, & decernendos duxit.

ca. vlti. 25. d. c. vnatátũ 26. dist. ca. si cut. §. necessse, 47. di. ca. in sacerdotib. 61. dist. Leuit. 11. 1. Petr. 5. & c. proposuisti, 81. dist. 2. Cor. 6. in princip. Ezech. 22. Sophon. 3.

Cap. 1.

CVM honestius, ac tutius sit subiecto debitam propositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deseruire, quá cum Præpositorum scandalo graduum aliorum appetere dignitatem, ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacũque causa, etiam ob occultum crimẽ quomodoli

bet

bet, etiã extra iudicialiter, fuerit interdictus, aut quià suis Ordinibus, seu gradib⁹, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoueri faciẽdo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, siue honores restitutio suffragetur.

Quod episcopi titulares, nullum sine sui episcopi licentia ordinẽt. Cap. 2.

ET, quoniam nonnulli Episcopi ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt clero carentes, & populo Christiano cum fere vagabundi sint, & permanentẽ sedem non habeant, nõ quæ Iesu Christi, sed alienas oues, inscio proprio Pastore quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Põtificalia officia in alterius diœcesi nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem cathedralem in loco nullius diœcesis sua temeritate eligũt, & quoscunque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum literas commendatitias non habeãt, clericali charactere insignire, & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promouere præsumunt: quo plerumque fit, vt minus idonei, & rudes, ac ignari,

infra. c. 8. sup. ra sc. 6. cã.

ignari, & qui à suo Episcopo, tanquam inhabiles, & indigni reiecti fuerunt, ordinati, nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica sacramenta recte valeant ministrare. Nemo episcoporum, qui titulares vocãtur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exẽpto, aut aliquo monasterio cuiuis ordinis residerint, aut morã traxerint, vigore cui suis priuilegij sibi de promouendo quoscunque ad se venientes pro tẽpore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absq; sui proprij prælati expresso consensu, aut literis dimissorijs ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primã tõsuram promouere, seu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio põtificalium per annum, taliter verò promotus ab executione ordinum sic susceptorum, donec suo prælato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

Conc. Nicen. num. c. 17. Con. Aurelianen. 3. c. 15. con. Magũtiẽ. c. 14. c. 1. 21. q. 2. 9 q. 2. per totã. c. 1. cum seq. de. tẽp. ordi. in. 6. & infra sess. 23. d ref. c. 3. 8. & 10.

Quod episcopus, inhabiles possit ad tempus, ab exercitio sui ordinis suspendere. Cap. 3.

EPiscopus quoscunq; suos clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitijs literis, quacunque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, seu ecclesiastica sacramenta mi-

supra ea. prox. & infra sess. 23. de ref. c. 8.

ministranda minus idoneos, & capaces repererit, à susceptorum ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine ministrent, interdicere possit.

Quod episcopus oēs clericos etiã exẽptos q̃ aliás suæ iurisdictiõi subsunt corrigere et castigare possit. Ca. 4.

supra.c.1.& sess.6. d ref. c. 3.c.Irrefragabili.in princ.de of. ordin.

OMNES Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per huius sanctę Synodi statuta, cu iusuis priuilegij prętextu, tutus cẽsetur, quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in ecclesijs suis residerint, quoscunq; seculares clericos, qualitercunque exemptos, qui aliâs suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, crimi

infra sess. 24 de ref. ca. 5. nibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tãquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant: quibuscũ que exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores, ipsis clericis, ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minime suffragantibus.

Con-

Conseruatoriæ literæ, in quibus uim habeant.

Cap. 5.

IN super, cũ nonnulli, qui sub prætextu qsu per bonis, & rebus, ac iurib⁹ suis diuersę eis iniuriæ, ac molestiæ inferãtur, certos iudices per literas conseruat[illegible]s deputari obtinent, qui illos à molestijs, & iniurijs huiusmodi tueantur, ac defendãt, & in possessione, seu quasi, bonorũ, rerũ, ac iuriũ suorũ manuteneant, & cõseruent, nec super illis eos molestari permittant, eiusmodi literas in pleriśque contra cõcedentis mentem in reprobum sensum detorqueant, idcirco nemini omnino, cuiuscunque dignitatis, & conditionis sit, etiam si capitulum fuerit, Conseruatoriæ literæ, cum quibuscunque clausulis, aut decretis, quorũcunque iudicum deputatione, quocunque etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, vt coram suo episcopo, siue alio superiore ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem ordinarium cõueniri. In ciuilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos conseruatores iudices in iudiciũ trahe- c, vltt. de o fic, delega.

re minimè liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo conseruator ab actore suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorem, & Ordinarium, controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit: neq; quā in causa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, super suspicione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatū. Familiaribus verò eius, qui huiusmodi literis Cōseruatorijs tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquàm duobus duntaxat, si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiā similium literarum beneficio vltra quinquēnium gaudere possit. Non liceat quoque Cōseruatoribus iudicibus vllū habere tribunal erectum. In causis vero mercedum, aut miserabilium personarum, huius sanctæ Synodi super hoc decretū in suo robore permaneat. Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca necnon hospitalia, actu hospitalitatem seruātia, ac Vniuersitatum, Collegiorum, locorū, & hospitaliū huiusmodi personæ in præsenti canone minimè cōprehensæ, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur.

upra sess. 7. c. 14.

De honestate in Vestibus clericis seruāda. Cap. 6.

Quia

QVIA verò, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen clericos vestes proprio congruẽtes ordini semper deferre, vt per decẽtiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant, tanta autem hodie aliquorũ inoleuit temeritas, religionisque contemptus, vt propriam dignitatem, & honorẽ clericalẽ paruipendentes, vestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterũ in carnalibus, propterea omnes ecclesiasticæ personæ, quantuncunque exemptę, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacunque ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicũ, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum nõ detulerint, per suspẽsionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, reditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum, necnõ, si semel correpti, denuò in hoc deliquerint, etiam per priuationẽ officiorum, & beneficiorum huiusmodi coerceri possint, & debeãt, Cõstitutionem Clementis Quinti, in Concilio Viennensi editam, quæ incipit, Quoniam: innouando, & ampliando.

ca. perce
& ca. expa
te. d regu
c. vlt. 41.
21. qõ. 4.
totam. Cõ
matisco. 1
5. cõci. Cõ
stãten. se
14. de vi
honesta,
cler.

Cle. quo
de vi. & h
nest. cler

Quod cum eo, qui homicida fuit ex industria, non dispensetur in irregularitate. Cap. 7.

CVM etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari auelli debeat: qui sua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tẽpore ad sacros ordines promoueri possit, nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuo careat: si vero homicidiũ non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellẽdo, vt quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad sacrorum ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumq;, ac dignitates, iure quo damino do dispẽsatio debeatur, cõmittatur loci ordinario, aut ex causa metropolitano seu viciniori episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Exod. 21. c. 1. de homi.

Inquisitionis de accu. & c. cum ab homi. de iudic.

h. studeat. d. & c. significasti. 2. de homi.

Quod nullus episcopus, etiam cum priuilegio, contra clericam alterius diœcesis procedat: nisi cum illius episcopi interuentu. Cap. 8.

PRæterea, quia nonnulli quorum etiam aliqui veri sunt pastores, ac proprias oues

pr2. ca. 2. sess. 6. ca. 1.

ha-

habeant, alienis etiam ouibus præesse quæ-
runt, & ita alienis subditis quandoque inten
dunt, vt suorum curam negligant, quicun-
que, etiam episcopali præditus dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegium ha-
buerit, contra clericos sibi non subditos, præ
sertim in sacris constitutos, quorumcunque etiam atrocium criminũ reos, nisi cum pro-
prijipsorum clericorum episcopi, si apud ec
clesiam resederit, aut personæ ab ipso episco
po deputandæ interuentu, nequaquam pro
cedere debeat: aliàs processus & inde secuta quæcunque viribus omnino careant.

Cõcil. Ma-
gũtiẽ. c. 14.
& 15.

Quod beneficia unius diœcesis beneficijs uel pro loco alterius diœcesis perpetuo non uniantur. Cap. 9.

ET, quia iure optimo distinctæ fuerunt diœceses & parochiæ ac vnicuiq; gregi
proprij attributi pastores & inferiorum ec-
clesiarum rectores, qui suarum quisque
ouium, curam habeant, vt ordo ecclesiasti-
cus non confundatur, aut vna, & eadem ec-
clesia duarum quodammodo diœcesum fiat
non sine graui eorum incõmodo, qui illi sub
diti fuerint: beneficia vniusdiœcesis, etiam si
parochiales ecclesiæ, vicariæ perpetuæ, aut
simplicia beneficia, seu præstimonia aut pre
stimoniales portiones fuerint, etiam ratione
augendi cultum diuinum, aut numerũ bene-

c. Ecclesias
13. q. 1. c.
pastoralis.
de his, qui
fiũt à prela
& infra se
24. de re
for. ca. 13.
in fine. &
ca. 17.

ficiatorum, aut alia quacunque de causa, alterius diœcesis beneficio, aut monasterio seu collegio, vel loco etiã pio perpetuò nõ vniãtur: decretum huius sanctæ Synodi super huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

supra se. 7. ca. 6. & 7. & infra sess. 24 de refor. ca. 13. & 15.

Quod regularia beneficia regularibus solis conferantur. Cap. 10.

c. cũ de beneficio. de præb. in. 6. & infra sess. sio. vltima. ca. 21. circa med. de regul. & mon. Deut. 22. ca. cũ causã de elect. & ca. quidã. d po.

REgularia beneficia, in titulum Regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulũ obtinentis vacare cõtigerit, religiosis tantum illius ordinis, vel is, qui habitum omnino suscipere & professionem emittere teneantur, & nõ alijs, nẽ vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Quod translatus ab uno ad alium ordinem non suscipiatur nisi perpetuam obedientiam seruaturus atq; beneficij secularis sit incapax. Cap. 11.

QVia verò Regulares, de vno ad aliũ ordinem translati, facile à suo superiore licentiã standi extra monasterium obtinere solẽt, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscunque ordinis Prælatus, vel Superior vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi vt in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuò maneat, ac taliter

ter translatus, etiam si Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia secularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Quid ad ius patronatus impetrandum sit necessarium. Cap. 12.

NEmo, etiam cuiusuis dignitatis ecclesiasticæ, vel secularis, quacunque ratione, nisi ecclesiam, beneficium, aut cappellã de nouo fundauerit, & construxerit, seu iam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, ius patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autẽ fundationis, aut dotationis, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reseruetur.

c. plæmẽtis cũ seq 16. q. 7. & c. nobis de iure patronatus & infra, sess. vl. cap. 9. in princ.

De præsentatione beneficiorum iuris patronatus, quòd non fiat nisi loci ordinario. Cap. 13.

NON liceat præterea patrono cuiusuis priuilegij prætextu aliquem ad beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo presentare: aliàs presentatio, ac institutio forsan secutæ, nullę sint, & esse intelligantur.

c. illud. & c. relatũ d. in patro. cõc. Maguntiẽ. tempore Arnulph. c. 4. Conc. Salegustadien. sess. 13. & infra cap. 9.

Indictio futuræ sessionis. Caput. 14.

DEclarat prætereà sancta Synodus, in futura Sessione, quâ ad. xxv. diem Ianua. subsequentis, anni. M.D.LII. habendâ esse iã decreuit, vnà cum sacrificio Missę agendum & tractandum etiam esse de sacra mento ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis.

SESSIO XV.

QVAE EST QVINTA.

Sub Iulio. III. Pontifice Maximo.

Celebrata die xxv. Ianua. 1552.

Decretum prorogationis Sessionis.

CVM ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & vniuersalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligentissime q; tractauerit ea, quę ad sanctissimũ Missæ sacrificiũ, & ad Sacramentũ ordinis spectant, vt hodierna Sessione, quẽadmodũ Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret, atque

atq; interim affuturos esse putauerit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui Protestantes se vocant, quorum causa eorũ publicationem articulorum distulerat, & vt libere, ac sine cunctatione vlla huc venirent, fidem eis publicam, siue saluum conductum concesse rat: tamen, cùm illi nondum venerint, & eorum nomine supplicatũ huic sanctæ Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentẽ Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omnino multò ante illam Sessionem, saluo cõductu amplioris formæ interim accepto, eadẽ sancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, ijsdem Legato, & Nuncijs præsidentibus, nihil magis optans, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones & schismata tollere, ac eius quieti, paci, otioq; consulere, parata, ipsos, si venerint, & humaniter excipere, & benignè audire, confidẽsq; eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veritatis cognoscẽdæ studio esse venturos, vt Euãgelicæ veritatis studiosos decet, sanctæ matris Ecclesię decretis, ac disciplinæ ad extremum esse ac quieturos, sequentẽ Sessionẽ ad edenda, & publicanda ea, quę supra cõmemorata sunt, in diem festum sancti Iosephi, qui erit

die

die XIX. mẽsis Martij, distulit, vt satis illi tẽporis, & spatij habeant, non solùm ad veniẽdum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, ante quam is dies veniat, proponenda. Quibus vt omnem cũctandi diutiùs causam adimat, fidem publicam, siue saluum conductum, eius, qui recitabitur, tenoris, & sententiæ, libenter dat, & concedit. Intera verò de Matrimonij Sacramẽto, agẽdum, & de eo, præter superiorum decretorum publicationem, definiendum esse, eadem Sessione statuit, & decernit, & prosequendam esse materiam reformationis.

SAL-

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta œcumenica, et generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cõgregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, inhærendo ſaluo cõductui in penultima Seſsione dato, & illum, iuxta tenorem infra ſcriptum, ampliando, Vniuerſis fidem facit, quòd omnibus, & ſingulis, ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcunque uiris cuiuſcũque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtãt, Germanicæ prouinciæ, & nationis ciuitatibus, alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſecularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui aut quæ unà cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque uenerunt, quocunque nomine cenſeantur, aut ualet, nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſsimam, ueriſsimamque ſecuritatem, quam ſaluum cõductum,

ductũ appellãt, liberè ad hanc ciuitatem Tridentinam ueniendi, ibidemq; manendi, ſtãdi, morandi, proponendi, loquendi una cũ ipſa Synodo de quibuſcunq; negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia quæcunq; ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam uerbo libere offerendi, propalãdi, eosq; Scripturis ſacris, & beatorũ Patrũ uerbis, ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, & ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpõdendi, & cũ ijs, qui à Cõcilio delecti fuerint, diſputãdi Chriſtianè, aut charitatiuè abſq; omni impedimẽto cõferendi, opprobrijs, conuitijs, ac contumelijs penitus ſemotis & ſignanter, quòd cauſæ controuerſæ, ſecundum ſacrã Scripturã, & Apoſtolorum traditiones, probatã Cõcilia, catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorũ Patrũ auctoritates in prædicto Cõcilio Tridẽtino tractẽtur, illo etiã addito ut religionis prætextu aut delictorũ circa eã cõmiſſorum, aut committendorum minimè puniantur, impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam ut propter illorum præſentiam neque in itinere, aut quocunque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo ceſſetur. Et ut his peractis, uel non peractis, quandocunq; ipſis libuerit, aut maiorum ſuorũ mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorũ optabit, mox abſque ulla renitẽtia, & occaſione aut mora, ſaluis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis uice uerſa, poſſint iuxta beneplacitum

libere,

liberè, & ſecure redire, de ſcientia tamen ab eadem Sy
nodo deputandorum, ut tunc oportune eorum ſecuri
tati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam
ſancta Synodus in hac publica fide, ſaluoque conductu
omnes quaſcunque clauſulas includi, ac contineri, ac
pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficiẽ
ti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſa
riæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maio-
rem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum ex
primens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui ſiue in
itinere, Tridentum ueniendo, ſiue ibidem morando, aut
redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut
commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſe
curationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut ca
ſſari, uult, & concedit, ut in huiuſmodi facinore depre
henſi ab ipſis duntaxat, & non ab alijs, condigna ani
maduerſione, cum emenda ſufficienti, per partem ip-
ſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox pu
niantur, illorum aſſecurationis forma, conditionibus,
& modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter
etiam uult, ut ſi quiſquam, uel aliqui ex ipſa Synodo,
ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod e-
norme, quod abſit, egerint aut commiſerint. quod poſ
ſet huius fidei publicæ & aſſecuratiõis beneficiũ uio-
lari, aut quoquo modo tolli, in huiuſmodi facinore de
prehenſi, ab ipſa Synodo dũtaxat, & nõ ab alijs cõdig
na animaduerſione, & emẽda ſufficiẽti, per partẽ Dño
rũ Germanorũ Auguſtanæ cõfeſſionis, tũc hic præſen
ntium

tium, meritò laudanda, & approbãda, mox puniãtur, præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus & singulis, toties, quotiescũq; opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, uel nuncios suos ad quæcunq; loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis liberè mittere seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis uidebitur expedire, ita quòd alii qui, uel aliquis per deputandos Concilij scientur, qui eorum securitati prouideant, uel prouideat. Qui quidẽ saluus conductus, & securitas stare ac durare debeat, à tempore, & per tẽpus, quo in ipsius Synodi, & suorũ tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usq; ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitã, spatio uiginti dierum præmisso, cùm ipsi petierint, aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridẽto usq; in quẽ quisq; elegerit sibi locum tutum, Deo fauente, restituet, dolo, et fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro uniuersis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam ecclesiasticis, quam secularibus quibuscunq;, atq; omnibus alijs ecclesiasticis, & secularibus personis, cuiuscũq; status, & cõditionis existant, aut quocunq; nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit,

& bona

& bona fide spondet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, uera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam uel manifeste, uel occulte occasionem, quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, uel statuto, priuilegio, legum uel canonum, aut quoruncunque Conciliorum, præsertim Constantiensis, & Senensis, quacunque forma uerborũ expressa, in aliquod huius fidei publicæ, et plenissimæ assecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudiciũ quouis modo usuram, aut quenquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac uice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, uel suis, cuiuscunque conditionis, uel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, et salui conductus formã et modum in quocunque puncto uel clausula uiolauerit, quod tamẽ auertere dignetur omnipotens, & sufficiens emẽda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda habeant ipsam Synodum & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum uiolatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte cõtradictione.

con. constã tien. sess. 19. in c. qđ non obstãt. ibi. saluis cõductibus.

M SES-

SESSIO. XVI.

QVAE EST SEXTA, ET VLTIma sub Iulio III. Pont. Max. Celebrata Die. xxviij. Aprilis. 1562.

Decretum suspensionis Concilij.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea Reuerendissimis Dominis, Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuncijs, tàm eorũ proprio, quàm Reuerendissimi, & Illustrissimi Domini Marcelli, titul. Sanct. Marcelli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentij, Legati, ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primò à Paul. fel. rec. conuocatum, & collectum fuisse, deinde à San-

à Sanctissimo Domino nostro, Iulio III, efflagitante Carolo Quinto, Augustissimo Imperatore: ea præcipuè de causa fuisse restitutum, vt religionem in multis orbis partib⁹, & præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum reuocaret, abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret: cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorũq; habita ratione, è diuersis regionibus alacriter confluxissent, resque strenuè, magno fidelium concursu feliciterque procederet, ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium venturos, sic animatos, vt veris Ecclesiæ rationibus vnanimiter acquiescerẽt, lux denique quædam rebus affulsisse videretur, caputque attollere inciperet profligata anteà, & afflicta Respublica Christiana: ij repẽte tumultus, ea bella hostis generis humani versutia exarserunt, vt Concilium velut hærere, ac suũ cursum interrumpere satis incommodè cogeretur, spesque omnis vlterius progressus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, vt sancta Synodus Christianorum malis, & incommodis mederetur, vt multorũ mẽtes, præter sui animi sentẽtiã, irritaret potiùs, quàm placaret. Cùm igitur ipsa

sancta Synodus, omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & discordijs, videret, omnes fere Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum ecclesijs è Concilio abijsse, decreuit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reijcere, vt Patres, quod eis nunc agere non licèt, suis ouibus prospectum ad suas ecclesias regredi valerent, ne diutiùs vtrobiq; inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit, ea tamen lege, vt si citiùs pacata res sit, ac trãquillitas pristina reuertatur, quod sperat Dei optimi Maximi beneficio non longo fore spatio futurũ, ipsius Concilij progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremq; habere censeatur. Sin autẽ, quod Deus auertat, peracto biẽnio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota, cum primum cessauerint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum & esse intelligatur, sine alia noua Concilij eõ uocatione, accedente ad hoc decretum consensu & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctę Sedis Apostolicæ.

Inte

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, vt obseruent, & respectiuè, quatenus ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis, dominijs, & ecclesijs, omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta, & decreta.

BVLLA CELEBRATIO nis Concilij Tridentini.

SVB PIO IIII. PONTIF. MAX.

PIVS EPISCOPVS *seruus seruorum* Dei, *ad futuram rei memoriam. Ad Ecclesię regimen, licet tanto oneri impares, sola* Dei *dignatione uocati, statum circunferentes mentis oculos per omnes Reipublicę Christianę partes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis hęresum, & schismatis peruasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent, in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumq; & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeo corruptos, & depranatos emeu dare possemus. Cũ autẽ intelligerem°, ad hęc sananda mala aptissimũ esse remediũ, & sancta hęc Sedes adhibere cõsueuisset, œcumenici ge-*

ci generalisque Concilij, eius congregandi, & Deo iuuante, celebrandi consilium cœpimus. Indictum illud quidem antea fuit à sel. rec. Paulo. III. & eius successore Iulio, prædecessoribus nostris, sed uarijs de causis sæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id primo in urbem Mantuã deinde Vincentiam indixisset, quasdam ob causas, in literis eius expressas, id primo suspendit, postea Tridentum transtulit, deinde cum quibusdam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset: tandem, suspensione sublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit. Verum Sessionibus aliquot habitis, & nõnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate Bononiam transtulit. Iulius autem, qui ei successit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo quidem tempore facta alia quędam decreta sunt, sed cum noui in propinquis Germanię locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia grauissimũ exarsisset, rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex alijs difficultates, & impedimenta obijciente, ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quamdiutissime retardaret. Quantopere uero interea auctę fuerint, & multiplicatę ac propagatæ hęreses, quantoperé schisma creuerit: sine maximo animi dolore nec meminisse possumus, nec referre. Sed tãdę pius, & misericors Dominus

supra impr ma bulla.

supra sess.

sess. 11. cu se quen.

qui nunquam ita irascitur, ut misericordiæ obliuiscatur, Regibus, & Principibus Christianis pacem, & unanimitatem donare dignatus est. Quanos occasione oblata, maximam in spem uenimus, ipsius misericordia freti, fore, ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilij uia finis imponatur. Nos itaque, ad schisma, hæreses que tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conseruandam, celebrationem eius non esse duximus diutiùs differendam. Habita igitur cum uenerabilibus fratribus nostris Sãctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, actis etiam consilij nostri certioribus, carissimis in Christo filijs nostris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & alijs Regibus, atq; Principibus, quos quidem sicut deorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationē adiuuandā inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, et gloriā, atq; uniuersalis Ecclesiæ utilitatem de eorundē fratrū nostrorum consilio, & assensu sacrum œcumenicum, et generale Concilium, ex auctoritate eiusdem Dei, et beatorū, Petri & Pauli, Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur freti, & subnixi, in ciuitate Tridentina, ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, et ibi celebrandum, sublata suspensione quacunque, statuimus, atq; decernimus. Quo circa uenerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios

art. 16. c. anto. de sl. epis. nt. vlec. benef. c apostoli §. pœn. c in. in

Abba

Abbates, cæteroſq; quibus in Concilio generali ſedere & ſententiam dicere, iure communi uel ex priuilegio, uel ex antiqua conſuetudine. licet, uehementer in domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus, in uirtute ſanctæ obedientiæ, in uiquoque iuramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint ſacris ſciunt eſſe canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diẽ, niſi forte impedimẽto fuerint legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes & ſingulos, quorum intereſt, intereſſe ne poterit, ut in Cõcilio adeſſe ne negligant. Cariſſimos uero in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum, cæteroſq; reges, & principes, quos optandum ſane eſſet concilio intereſſe poſſe, hortamur & rogamus ut ſi ipſi concilio intereſſe non potuerint, at oratores ſuos prudentes, graues, & pios uiros, utiq; mittant, qui ipſorum nomine illic interſint, curentq; diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominijs prælati ſi ne recuſatione, ac mora, tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter prælatis, eorumq; familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benegnéq;, ac comiter omnibus in locis recipiantur, at

s.c.1.de ho
mi eo.lib.
Pelagius
2.in.1.epi-
ſto.circa
prine.
Cone.Car
thag.3.c.
43.infra
ſe.24.c.2.
inſi.de re-
form.

que tractentur, sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendum, à nobis, in hoc loco constitutis, præstari possit, nihil, ut Deus scit, quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ouium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Vt uero hæ literæ & quæ in eis continentur, ad omnium (quorum oportet) notitiam perueniãt, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignorauerit, præsertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitã pateat aditus, uolumus, & mandamus, ut in basilica Vaticana principis apostolorum, & in ecclesia Lateranensi, tunc, cùm in eis populus, uz missarum solennibus interesse congregari solet, palam clara uoce à curiæ nostræ cursoribus seu notarijs aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad ualuas earum ecclesiarum itemq; cancellariæ apostolicæ & in loco solito campi Floræ affigantur, ibiq;, quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur, cum autem inde amouebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationẽ hanc, publicationem, & affixionem omnes, & singulos, quibus literis comprehendun tur, post duos menses à die publicationis, & affixionis earum, uolumus perinde astrictos, & obligatos esse, ac si ipsissimet illæ, coram editæ, & lectæ fuissent. Trasumptis

ptis quoque earum, quæ manu publici alicuius notarij scripta, subscriptaue & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ, in dignitate ecclesiastica constitutæ, munitafuerint, ut sine dubitatione ulla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominũ liceat, hãc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ, 1563. Kalen. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Berengus.

SACRO-

SACROSANcti œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XVII.

QVAE EST PRIMA.

Sub Pio. IIII. Pontifice Maximo.

Celebrata die xviij. Ianua.

1562.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET NE VObis, ad laudem, & gloriam Sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incremẽtum & exaltationem fidei & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu sancto legitimè

mè cõgregatũ, ab hodierno die, qui est, xviij. mensis Ianua. anni à Natiuitate Domini. 1562 Cathedræ Romanæ beati Petri Apostolorũ Principis consecrato, sublata quacunque suspensione, iuxta formam & tenorem literarũ sanctissimi domini nostri Pij IIII. Pon. Max. celebrari, & in eo, ea, debito seruato ordine, tractari, quæ proponentibus legatis, ac præsidẽtibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione cõtrouersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ verã atque Christianã pacem cõciliandã apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? Responderunt. Placet. infra sess. 2 c. 21.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandã esse feria quinta, post secundam Dominicã Quadragesimę, quæ erit die. xxvj. mensis Februarij? Responderunt. Placet.

SES-

SESSIO. XVIII.
QVAE EST SECVNDA
Sub Pio. IIII. Pontifice. Maximo.
Celebrata Die. xxvj. Februa.
1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdē Apostolicæ sedis legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed domini nostri Iesu Christi, qui os, & Lucæ. 21. sapientiam Ecclesiæ suę daturum se promisit, ope & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatē & splendorem aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto desiexerunt, ad melio- fra sess. vi. rem vitæ rationem reuocet, corque patrum ca 5. ad filios, & cor filiorum ad patres conuertat. Cùm itaque omnium primū animaduerterit hoc

hoc tempore suspectorum, ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe lateque diffunditur, numerum nimis excreuisse, quod quidem in causa fuit, vt multæ censuræ in variis prouincijs, & præsertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo, editæ fuerint, neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem vllã profuisse medicinam, censuit, vt delecti ad hanc disquisitionem patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerarẽt atque etiam ad eandem sanctam Synodum suo tempore referrent, quò facilius ipsa possit varias & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, à Christianæ veritatis tritico separare, deque his commodius deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autẽ omnia ad notitiã quorũcũq; deducta esse vult, prout etiam præsenti decreto deducit: vt si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quæ vel de hoc librorum, & censurarum negotio, vel de alijs, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri.

Matt. 13. ca. ista nos. 25. q. 2.

Quoniam verò eadem sancta Synodus ex

corde

corde optat, Deumque enixe rogat, quæ ad
Isa.c.49. pacem sunt Ecclesiæ, vt vniuersi communem matrem in terris agnoscentes, quæ quos pepe rit, obliuisci non potest, vnanimes, vno ore,
Rom.15. glorificemus Deum, & patrem domini nostri Iesu Christi, per viscera misericordiæ eiusdē Dei domini nostri, omnes, qui nobiscum com munionem non habent, ad concordiam & re conciliationem, & vt ad hanc sanctam Syno dum veniant, inuitat, atque hortatur, vtque charitatem, quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi, exultantē
Coloss.3 in cordibus suis, præferant, in quam vocati sunt, in vno corpore. Hanc ergo non humanam, sed spiritus sancti vocem audientes, ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitētur, & conuertantur. Omnibus enim charitatis officijs sancta Synodus eos, vt inuitat, ita complectetur.

Insuper eadem sancta Synodus decreuit, fidem publicam in congregatione generali concedi posse, & eandem vim habituram, eiusdemque roboris & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die. xiiij. mensis Maij.

N SAL.

SALVVS conductus cõcessus Germanicæ nationi.

In congregatione generali die. iiij. Martij. 1562.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſedis Apoſtolicæ Legatis, univerſis fidem facit, quòd omnibus, & ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, principibus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, Nobilib⁹ militaribus, popularibus, et alijs quibuſcunq; uiris, cuiuſcunq; ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouinciæ, et nationis, ciuitatibus, ac alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſecularibus, præſertim Auguſtanæ cõfeſſionis, perſonis, qui aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut*

aut hucusq; uenerũt, quocũq; nomine censeantur, aut ualeant nuncupari, tenore præsentium publicã fidem, & pleniſſimã, ueriſsimamq; ſecuritatem, quã ſaluum conductum appellant, liberè ad hanc ciuitatem Tridentinã ueniẽdi, ibidemq; manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi unà cũ ipſa Synodo de quibuſcunq; negotijs tractãdi, examinãdi, diſcutiendi, et omnia, quæcunq; ipſis libuerit, ac articulos quoſlibet tam ſcripto, quàm uerbo liberè offerendi, propalãdi, eoſq; ſcripturis ſacris, & beatorum Patrum uerbis, ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, et perſuadendi, & ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpõdẽdi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi, aut charitatiuè abſq; omni impedimento conferẽdi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus ſemotis: et ſignãter, quod cauſæ controuerſæ ſecundũ ſacram ſcripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum patrũ auctoritates in prædicto Cõcilio Tridentino tractentur, illo etiam addito, ut religionis prætextu aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit, ſic etiam, ut propter illorum præſentiam neque in itinere, aut quocunq; locorum eundo, manẽdo, aut redeũdo nec in ipſa ciuitate Tridẽtina à diuinis officijs quouis modo ceſſetur. Et ut, his peractis, uel non peractis, quã docunq; ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis

eorum optabit, mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorũ, & suorum pariter honore, & personis uice uersa possint iuxta beneplacitũ libere, & secure redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum, ut tunc opportune eorũ securitati, absque dolo, & fraude, prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, saluoq; conductu, omnes quascunq; clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena efficacia, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatẽ & pacis, ac conciliationis bonũ, exprimens, quòd si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridẽtum uenendo siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari: uult, & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi ab ipsis duntaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione, cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi merito approbãda, & laudãda, mox puniantur, illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam uult, ut si quisquam, uel aliquis ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ & assecurationis beneficiũ uiolari, aut quoquo modo tolli, in huiusmodi facinore deprehẽsi, ab ipsa Synodo duntaxat,

& non

& non ab alijs condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confeſſionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus & ſingulis, totiès, quotieſcunq; opportunũ fuerit, ſeu neceſſariũ, ad anram capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, uel nuncios ſuos ad quæcunq; loca pro ſuis neceſſarijs negotijs ordinãdis libere mittere ſeu deſtinare, ac ipſos miſsos, ſeu deſtinatos, ſeu miſsum et deſtinatum ſuſcipere, toties, quoties eis uidebitur expedire, ita quod aliqui, uel aliquis per deputandos Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant uel prouideat. Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritas ſtare ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſq; ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum, poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio uiginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento uſq; in quem quiſq; elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo, et fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro uniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus principibus, tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus quibuſcunque, at

que omnibus aliis ecclesiasticis, & secularibus personis cuiuscunq; status, & conditionis existant, aut quocunque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, uera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam uel manifeste, uel occulte occasionem, quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, uel statuto, priuilegio, legum uel canonum, aut quorumcunque Conciliorum, præsertim Constantiensis, & Senensis, quacunque forma uerborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ liberæ audientiæ ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudiciũ quouis modo usuram, aut quenquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac uice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, uel suis, cuiuscunque conditionis, uel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, et salui conductus formã et modum in quocunque puncto uel clausula uiolauerit, quod tamẽ auertere dignetur omnipotens, & sufficiens emẽda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum uiolatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte cõtradictione.

con, consta
tien. sess. 19.
n c. qd non
obsta tb⁹ al
nis cõducti
bus.

Exten-

Eadem ſacroſancta Synodus, in ſpiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus & ſingulis alijs, qui nobiſcũ in ijs, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcunque regnis, nationibus prouincijs, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod ſancta, Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicã, ſiue ſaluum cõductum ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO. XIX.

QVAE EST TERTIA.

Sub Pio. IIII. Pontifice. Maximo.

Celebrata Die. xiiij.

1562.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosãcta œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in spiritu sancto legitimè cõgregata, pręsidẽti bꝰ in ea eisdẽ Apostolicę sedis legatis, decreta ea, quę hodie in pręsenti Sessione statuẽda, ac sanciẽda erant, iustis nõnullis, ac honestis causis in feriam quintã, post proximam solennitatẽ Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij, proroganda esse censuit, ac prorogat, dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & pater domini nostri, Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium, quo adiuuante, sancta Synodus & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SES

SESSIO. XX.
QVAE EST QVARTA.
Sub Pio. IIII. Pontifice. Maximo.
Celebrata Die. iiij. Iunij. 1562.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicę Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diuersis causis exortas, atq; etiam vt congruentius, maioriq; cum deliberatione omnia procedeant, nempè vt dogmata cũ ijs, quæ ad reformationẽ spectant, simul tractentur, & sanciantur ea, quæ statuenda videbuntur tam de reformatione, quã de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit. Hoc tamen adiecto, q̃ dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & volũtate: sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Cõgregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXI.

QVAE EST QVINTA.

Sub Pio. IIII. Pontifice Maximo.

Celebrata die xvj Iunij. 1562.

Doctrina de Communione sub utraque specie, & parvulorum.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridētina Synodus, in spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis cũ de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ Sacramẽto varia diuersis in locis errorum mõstra nequissimi Dæmonis artibus circunferantur, ob quæ in nonnullis prouincijs multi à Catholicæ Ecclesiæ fide, atque obedientia videantur discessisse, cẽsuit ea, quæ ad Communionẽ sub vtraq; specie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit ne posthac deijs aliter vel credere vel docere vel prædicare audeant, quam est his decretis explicatum, atq; definitum.

Laicos, & clericos non conficientes, non astringi iure diuino ad Cõmunionem sub utraque specie. Cap. 1.

Ita-

ITAQVE sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est sapientiæ, & intel- Esa. 11.
lectus, spiritus consilij, & pietatis, edocta, at que ipsius Ecclesiæ iudicium, & consuetudi nem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino Infra cā.
præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumēdum, neque vllo pacto, salua fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat: Matt. 26.
nam, etsi Christus Dominus in vltima cœna Mar. 14.
venerabile hoc Sacramentum in panis, & vi Luc. 22.
ni speciebus instituit, & Apostolis tradidit: 1. cor. 11.
non tamen illa institutio & traditio eò tendūt, vt omnes Christi fideles statuto domini ad vtramque speciem accipiendam astringā tur. Sed neque ex sermone illo, apud Ioannem sexto, rectè colligitur, vtriusq; speciei Communionem à Domino præceptam esse, vtcunque iuxta varias sanctorum Patrū, & Ioan. 6.
doctorum interpretationes intelligatur, nāque qui dixit, Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, nō habebitis vitam in vobis: dixit quoque: Si Ibidem.
quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet Ibidem.
vitam æternam: dixit etiam: Panis, quem Ibidem.

ego,

ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Et de
Ibidem. nique qui dixit: Qui manducat meam carnẽ & bibit meũ sanguinẽ, in me manet, & ego in illo, dixit nihilominus: Qui mãducat hũc
Ibidem. panem, viuet in æternum.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ. Cap. 2.

PRæterea declarat, hanc potestatẽ perpetuò in Ecclesia fuisse, vt in Sacramentorum dispensatione, salua illorũ substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium vtilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire iudicaret: id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, cùm ait: Sic nos existimet homo, vt
1.cor.4. ministros Christi, & dispensatores mysterio
2.cor.6. rũ Dei, atque ipsum quidem hac potestate vsum esse, satis constat, cùm in multis alijs, tum in hoc ipso Sacramento, cùm, ordinatis
cor.11: nonullis circa eius vsum, Cætera, inquit, cùm venero, disponam. Quare agnoscẽs sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramẽtorum auctoritatem, licèt ab-
c.constã initio Christianæ religionis non infrequens
c.sess.21. vtriusque speciei vsus fuisset, tamen progressu temporis, latissimè iam mutata illa consuetudine, grauibus, & iustis causis adducta,

hanc

hanc consuetudinem sub altera specie cõmunicandi approbauit, & pro lege habendã decreuit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Totum & integrum Christũ, ac uerum Sacramentum sub qualibet specie sumi. Cap. 3.

IN super declarat, quãuis Redẽptor noster, vt anteadictũ est, in suprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit, tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumq; Sacramentum sumi, ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, necessaria ad salutẽ eos defraudari, qui vnam speciem solam accipiunt.

Matth. 26. mar. 14. sup. ca. 1. 1. cor. 11. ca. qui mãdu cãt. c. qui li uitat. ca. fir guli de cor sec. dis. 2. fi pra. se. 13. c 3. & cã. 3. d sacra. Eu cha. infra. cã. 4. Tit. 3

Paruulos non obligari ad Cõmunionem sacramentalem Cap. 4.

DEniq; eadem sancta Synodus docet, paruulos, vsu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ cõmunionem, siquidem, per baptismi lauacrum regenerati, & Christo incorporati adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt: neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morẽ in quibusdam locis aliquando seruauit. Vt enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem

lem causam pro illius tẽporis ratione habue runt, ita certè eos nulla salutis necessitate id feciſſe, sine controuersia credendum est.

DE COMMVNIONE

sub vtraque specie, & paruulorum.

CANON. I.

cõ. Cõstan tiẽ, sessio. 13

Siquis dixerit, ex Dei præcepto, vel necessitate salutis omnes, & singulos Christi fideles vtranque speciẽ sanctissimi Eucharistię Sacramenti sumere debere, anathema sit.

CANON. II.

upra. c. 10. & Cõc. Con tãtiẽ. dicto cco.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam Catholicam non iustis causis, & rationibus adductã fuisse, vt laicos, atque etiam Clericos non cõficiẽtes sub panis tãtũmodo specie cõmunicaret, aut in eo errasse, anathema sit.

CANON. III.

apr. c. & ſſ. 13. c. 3. cã. 3. Cõ . constan. ſ. 13.

Si quis negauerit, totum, & integrũ Christum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub vna panis specie sumi, quia, vt quidam falsò asserunt, nõ secundum ipsius Christi constitutionem sub vtraque specie sumatur, anathema sit.

CANON IIII.

pra iprin p. & . c. 4.

Si quis dixerit, paruulis, antequam ad annos discretionis peruenerint, necessariã esse

Eucha

Eucharistiæ communionem, anathema sit.

Duos verò articulos, aliàs propositos, nõ dum tamen excussos, videlicet, An rationes quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit vt cõmunicaret laicos, atq; etiam nõ celebrantes sacerdotes, sub vna tantum panis specie, ita sint retinẽdæ, vt nulla ratione Calicis vsus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ charitati cõsentaneis rationibus cõcedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illę? Eadẽ sancta Synodus, in aliud tempus, oblata sibi quãprimum occasione, examinandos, atque definiendos reseruat. infra sess. 22. in fine.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidẽtibus in ea eisdẽ Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudẽ, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsenti statuenda esse censuit.

De gratis omnino facienda cuiuslibet ordinis collatione. Cap. 1.

QVoniã ab eccleſiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorũcũq; Ordinũ, etiam cõ. Chalcedonẽ. actione, 15. ca. 1.

cō. Bracare. 2. c. 3. conc. Aurelia, 2. c. 3. cō. Tolet. 8. cā. 3. q. 5. si cut Episco pū. 1. q. 1. & 2. 1. d simo.

etiam clericalis Tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacunq; de causa, etiã sponte oblatum, Episcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum ministri quouis prætextu accipiant. Notarij verò in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiẽdi, pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum vnius aurei partem accipere possint, dũmodò eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercẽdo: nec Episcopo ex notarij cõmodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè, vel indirectè prouenire possit. Tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: cõtrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quoruncunque locorum, quę potiùs abusus, & corruptelæ, simoniacę pra uitati fauentes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo: & qui secus fecerint, tam dantes, quã accipientes, vltra diuinam vltionem pœnas à iure inflictas ipso facto incurrant.

Quod nullus ordinetur nisi ad titulũ beneficij. Cap. 2.

ap. diacon unt. circa ned. 93. di.

CVm non deceat eos, qui diuino ministerio ascripti sunt, cũ Ordinis dedecore mẽdicare, aut sordidum aliquem quæstum exer-

exercere, compertumque sit, complures plerisque in locis ad sacros ordines nullo ferè delectu admitti, qui varijs artibus, ac fallacijs confingunt se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, nequis deinceps clericus secularis, quamuis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros ordines promoueatur, nisi priùs legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficiũ resignare non possit, nisi facta mẽtione, quòd ad illius beneficij titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quòd aliũde viuere cõmodè possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimoniũ verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos episcopus iudicauerit assumẽdos pro necessitate, vel cõmoditate ecclesiarũ suarum, eo quoq; priùs perspecto, patrimoniũ illud, vel pensionẽ vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitã sustentandã satis sint: atque illa deinceps sine licentia episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficiũ ecclesiasticũ sufficiens sint adepti, vel aliunde habeãt, vnde viuere possint: antiquorum canonum pœnas super his innouando.

ca. nemine &c. sancte rum. 70. di c. cum sec dum. depr ben. & ca. f Episcopus de præb. i 6. c. fi. de r scip. in 6.

Quod in ecclesijs, ubi tenues sunt distributiones quotidianæ: tertia pars fructuum eis assignetur.

Caput. 3.

CVm beneficia ad diuinum cultum, atq; ecclesiastica munia obeunda sint constituta, neque in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur, statuit sancta Synodus, in ecclesijs, tam cathedralibus, quàm collegiatis, in quibus nullæ sint distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcunque prouentuum, & obuentionum, tam dignitatum, quàm canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes, proportionabiliter iuxta diuisionem ab episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, diuidantur: saluis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residẽtes, seu non seruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: nõ obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscunque. Crescente quenon seruientium contu-

infra se. 22. de resi. ca. 3.

macia,

macia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac sacrorum canonum dispositionem.

In parochijs, & plebanis multiplicandis auctoritas episcopis conceditur, quando rei necessitas id petierit. Cap. 4.

EPiscopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus ecclesijs parochialibus, vel baptismalibus in quibus populus ita numerosus sit, vt vnus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui diuino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijsverò, in quibus ob locorum distantiam, siue difficultatem parochiani sine magno incõmodo ad percipiẽda Sacramenta, & diuina officia audiẽda accedere nõ possunt, nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formã Constitutionis Alexandri III. quæ incipit, Ad audientiã, cõstituere possint: Illis autẽ sacerdotibus, qui de nouo erunt ecclesijs nouiter erectis præficiẽdi, cõpetens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ecclesiã matricẽ quomodocunq; pertinẽtib⁹. &, si necesse fuerit, cõpellere possit populũ ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorũ sacerdo-

Infra se. 23. de ref. c. 1.

c. & tempo ris. 16. q. 1. &c. fi. de ec clesi. ædif.

ca. ad audi tiam de E cl. ædif.

dotum sustentandum, quacunque reseruatione generali, vel speciali, vel affectione, superdictis ecclesijs, non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscũque prouisionibus, etiã vigore resignatiõis, aut quibusuis alijs derogationibus vel suspensionibus.

Quod episcopi uniones perpetuas in aliquibus beneficijs ecclesiasticis facere possint. Caput. 5.

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conseruetur, possint Episcopi etiam tanquã Apostolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, sine tamen præiudicio obtinentium, facere vniones perpetuas quarumcunque ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris casibus à iure permissis, etiã si dictæ ecclesiæ, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reseruata, aut qualitercunque affecta. Quæ vniones etiam non possint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuscunque prouisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

ficut. vnic. de exce. præl. Concil. Late nem. sub o. 10. 9. de ref. riæ & in a se. 24. c. 3. c. vnic. fi. 10. q. c. & tẽpo cum seq. q. 1.

De coadiutoribus deputandis illiteratis. Cap. 6.

Quia

QVia illiterati, & imperiti parochialium ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quàm ædificant, Episcopi, etiam tanquàm Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si alias honestę vitę sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tẽpore deputare, partẽque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter prouidere possint, quacũque appellatione, & exemptione remota. Eos verò, qui turpiter, & scandalosè viuunt, postquã prænoniti fuerint, coerceant, ac castigent, & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficijs, iuxta sacrorum canonum cõstitutiones, exemptione, & appellatione quacunque remota, priuandi facultatẽ habeant.

De beneficiorum & ecclesiarum translatione faciẽda quando necessitas id exegerit. Cap. 7.

CVm illud quoque valde curandũ sit, ne ea, quæ sacris ministerijs dedicata sunt, temporum iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant, Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam neque ãt

instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matrices, aut alias ecclesias locorum eorundem, seu viciniorum, arbitrio suo, atque in eis dem ecclesijs erigãt altaria, vel capellas sub eisdem inuocationibus; vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus ecclesijs impositis. Parochiales vero ecclesias, etiam si iuris patronatus sint, ita collapsas reficiat, & instaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuscunque, ad easdem ecclesias quomodocunque pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesijs prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacunque appellatione, exemptione, & cõtradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborẽt, ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias ecclesias dirutas, in profanos vsus, nõ sordidos erectas tamen ibi Cruce conuertendi.

c. 1. & cap. præb. de ec. ædif. vel repar. infra c. & supra fo. 7 c. & de reformat.

De episcoporum cura in visitatione eorum quæ ad suam diœcesim pertinent. Cap. 8.

QVæcũque in diœcesi ad Dei cultũ spectãt, ab Ordinario diligẽter curari, atq; ijs, vbi oportet, prouideri æquũ

est,

est, propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ nuncupatæ; in quibus non viget Regularis obseruantia, necnon beneficia tam curata, quàm non curata, secularia, & Regularia, qualitercunque commendata, etiam exempta; ab episcopis, etiam tanquàm Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur; curentque ijdem episcopi congruentibus remedijs, etiam per sequestrationem fructuum, vt, quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis vel eorum annexis, immineat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur, appellationibus quibuscunque, priuilegijs, cõsuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatorijs iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus nõ obstantibus; & si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant episcopi paternis admonitionibus, vt eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia instituta debitam viuẽdi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitauerint, vel correxerint, tũc ijdem episcopi, etiam vt delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere,

supra sess. 7. de refo. c. 8. & infra sess. 24. ca. 9. & sessio. vl. de regul. c. 20 cõcil. Tarra con. ca. 8. & cõcil. Brac ren. 2. ca. 1

prout ipsi Superiores possent, iuxta eorũ instituta, quibuscunque appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Quæstores eleemosynarum abolendos præcipit.

Caput. 9.

CVM multa à diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quàm Viennẽsi, aduersus prauos eleemosynarum Quæstorũ abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia: potiusq; eorum malitia ita quotidiè magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, vt de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, vt posthac in quibuscunque Christianæ religionis locis, eorum nomen, atque vsus penitus abolcatur, nec ad officium huiusmodi exercendum vllatenus admittãtur, non obstantibus priuilegijs, ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, pijs locis, & quibusuis cuiuscunque gradus, status, & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus nõ ideo Christi fideles decet priuari, dei nceps per ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis tẽporibus populo publicãdas esse decer-

Conc. Late. l. 62. sub In no. 3. c. cum ex eo. de pœ it. & remiss. clem. 2 usionibus p. rit. & in a sess. vl. in ecreto de adulg.

decernit, quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi caritatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tandem cœlestes hos ecclesiæ thesauros nō ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decreuit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post octauam festi Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quę erit XVII. mensis Septembris, proximè futuri: Hoc tamē adiecto, quòd dictum terminum, ac vnicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXII.
QVÆ EST SEXTA
Sub Pio IIII. Pont. Max.
Celebrata Die xvij. mensis Sept. 1562.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt vetus, absoluta, atq; omni ex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio in sancta catholica ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atq; hæresibus, conseruetur, de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

De sacrificij missæ institutione & repræsentatione. Cap. 1.

Hebr. 7. QVoniã sub priori Testamẽto, teste Apostolo Paulo, propter Leuitici sacerdotij imbecillitatem cõsummatio nõ erat, oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante,

dinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster etsi semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, in cœna nouissima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ sponsæ suæ ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragēdum, repræsentaretur, eiusque memoria in finem vsque seculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidiè cõmittuntur, peccatorum applicaretur, sacerdotem secundùm ordinem Melchisedech se in æternũ constitutũ declarans, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earundem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti sacerdotes constituebat, vt sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, vt offerrẽt, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem: vti semper catholica ecclesia in-

Luc. 22.

Exod,13. intellexit & docuit, nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Ægypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouũ instituit Pascha, seipsum ab ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam trãsitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eripuitq; de potestate tenebrarum, & in regnum suum trãstulit. Et hæc quidem illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest: quam Dominus per Malachiam nomini suo quod magnũ futurũ esset in gentibus, in omni loco mundã offerendam prædixit: & quam non obscurè innuit Apostolus Paulus, Corinthijs scribens, cùm dicit: Non posse eos, qui participatione mensæ dæmoniorũ polluti sunt, mẽsæ Domini participes fieri: per mẽsam altare vtrobiq; intelligens. Hæc deniq; illa est, quæ per varias sacrificiorũ, naturæ, & legis tempore, similitudines figurabatur: vtpotè quæ bona omnia, per illa significata, velut illorum omnium consummatio & perfectio complectitur.

Coloss. 1.

Malach. 1.

1. Cor. 10.

De effectu huius sacrificij.

Caput. 2.

ET quoniam in diuino hoc sacrificio, quod in missa peragitur, idem ille Christus continet.

tinetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruentè obtulit, docet sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumq; fieri, vt si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiã inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiã, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit, vna enim eadem quæ est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diuersa. Cuius quidem oblationis cruentæ, inquã, fructus per hanc incruentam vberrimè percipiuntur: tantùm abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solùm pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apostolorum traditionem, offertur. infra sess. 22 § in princ.

Quod hoc sacrificium soli Deo offertur. Cap. 3.

ET quamuis in honorem, & memoriam sanctorum nonnullas interdum Missas ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui

illos

illos coronauit, vnde nec sacerdos dicere solet. Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo, de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat, vt ipsi pro nobis intercedere dignẽtur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

De canonis missæ antiquitate & auctoritate. Caput. 4.

ET cùm sancta sanctè administrari conueniat, sitq; hoc omnium sanctissimum sacrificium, ecclesia catholica, vt dignè reuerenterque offerretur, ac perciperetur, sacrũ canonem multis ante seculis instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat, is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tùm ex Apostolorũ traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificũ pijs institutionibus.

Qua ratione cæremoniæ, uestes, & alia quæ ad missam, attinent statuta sunt. Cap. 5.

CVmque natura hominum ea sit, vt non facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationẽ sustolli, propterea pia mater ecclesia ritus quosdam, vt scilicet quædam summissa voce, alia verò elatiore, in Missa pronunciarentur, insti-

stituit. Cæremonias itẽ adhibuit, mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Missa probationem & commendationem habet.

Caput. 6.

OPtaret quidem sacrosancta Synodus, vt in singulis Missis fideles adstantes non solùm spirituali affectu, sed sacramẽtali etiã Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, si id non semper fiat, propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas, & illicitas, damnat, sed probat, atq; adeò commendat, siquidem illæ quoq; Missæ verè communes censeri debẽt, partim, quòd in eis populus spiritualiter communicet, partim verò, quòd à publico ecclesiæ ministro non pro se tantùm, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrẽtur.

De aqua uino miscenda in sacrificium.

Caput. 7.

Mo-

MOnet deinde sancta Synodus, præceptum esse ab ecclesia sacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miscerent, tũ quòd Christum Dominum ita fecisse credatur, tùm etiam quia è latere eius aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cùm aquæ in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur: ipsius populi fidelis cum capite Christo vnio repræsentatur.

Apoc. 17.

Quod missæ mysteria populo interpretentur.

Caput. 8.

ETsi missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, vt vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento vbique cuiusque ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana ecclesia, omnium ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oues Christi esuriant, néue paruuli panem petant, & non sit, qui frangat eis, mandat sancta Synodus Pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Missarum celebrationem vel per se, vel per alios ex ijs, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant, atque inter cætera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarẽt, diebus præsertim Dominicis, & festis.

hrne. 4.

De

De sequentium Canonum approbatione.

Caput. 9.

QVia verò aduersus veterē hanc, in sacro sancto Euangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaq; à multis docentur, atque disputantur, sacrosancta Synodus, post multos, grauesque his de rebus maturè habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta ecclesia eliminare, per subiectos hos canones, constituit.

De sacrificio Missæ.

CANON. I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificium, aut quòd offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam commemorationē, Christum nō instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, vt ipsi, alijque sacerdotes offerrēt corpus, & sanguinem suum, anathema sit. 1.Cor. 11

CANON. III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantùm esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, nõ autem propitiatorium, vel soli prodesse sumenti, neque pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere, anathema sit.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc deroga ri, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit: impostu ram esse, Missas celebrare in honorem sanctorum, & pro illorũ intercessione apud Deum obtinenda, sicut ecclesia intendit, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, canonem Missæ errores cõtinere, ideoque abrogandum esse, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, cæremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione ecclesia catholica vtitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis, anathema sit.

CA-

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos Sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo summissa voce pars canonis, & verba cõsecrationis proferuntur, damnãdum esse, aut lingua tantùm vulgari Missam celebrari debere, aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eò quòd sit contra Christi institutionem, anathema sit.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

QVãta cura adhibenda sit, vt sacrosanctũ Missæ sacrificiũ omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facilè existimare poterit, qui cogitarit maledictũ in sacris literis eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quòd si necessariò fatemur, nullum aliud opus adeò sanctũ, ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysteriũ, quo viuifica illa hostia, qua Deo patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidiè immolatur: satis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, vt quanta maxima fieri potest interiori cordis Hier. 48.

munditia,&puritate,atq; exteriori deuotionis,ac pietatis specie peragatur. Cùm igitur multa iam siue temporum vicio, siue hominum incuria,& improbitate irrepsisse videãtur, quæ à tanti sacrificij dignitate aliena sunt vt eidebitus honor & cultus ad Dei gloriam,& fidelis populi ędificationem restituatur,decernit sancta Synodus,vt ordinarij locorum episcopi ea omnia prohibere, atque
Ephe.5. è medio tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel auaritia,idolorum seruitus, vel irreuerentia,quæ ab impietate vix seiuncta esse potest,vel superstitio,veræ pietatis falsa imitatrix,induxit. Atque,vt multa paucis comprehendantur,in primis,quod ad auaritiam pertinet, cuiusuis generis mercedum conditiones,pacta,&quicquid pro Missis nouis celebrandis datur,necnon importunas, atque illiberales eleemosynarũ exactiones, potiùs quàm postulationes,aliaque huiusmodi,quę à simoniaca labe,vel certè à turpi quæstu nõ lõgè absunt,omninò prohibeant. Deinde,vt irreuerẽtia vitetur,singuli in suis diœcesibus interdicant,ne cui vago,& ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè,& notoriè criminosus sit,aut sancto altari ministrare,aut sacris interesse permittant,néue patiantur priuatis in domibus,

atque

atque omnino extra ecclesiam, & ad diuinũ tantùm cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda, sanctum hoc sacrificium à secularibus, aut Regularibus quibuscunque peragi: ac nisi prius qui interfint, decenter composito corporis habitu declarauerint se mẽte etiã, ac deuoto cordis affectu nõ solũ corpore, ad esse. Ab ecclesijs vero musicas eas, vbi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, itẽ seculares omnes actiones, vana atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitꝰ clamores arceant, vt domꝰ Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremò, ne superstitionis locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caueant, ne sacerdotes alijs, quàm debitis horis celebrent, neue ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili vsu receptæ fuerint.

Conci. Lao dicen. cã. 8. conc; carth. 2. cã. 9. ca. si cut. cũ seq. c. hic ergo. c. nullꝰ pres byter. &, ca clericos de cõ. dist. 1.

Quarundam vero Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inuentus est, omnino ab ecclesia remoueant, doceantque populum, quis sit, & à quo potissimũ proueniat sanctissimi huius sacrificij tã pretiosus, ac cœlestis fructus. Moneant etiam eundem

c. 2. de paro chis. populum, vt frequẽter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorũ ordinarijs ita proponuntur, vt non solùm ea ipsa, sed quæcunque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, vt delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant, atque ad ea inuiolatè seruanda censuris ecclesiasticis, alijsque pœnis quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellãt: non obstãtibus priuilegijs, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscunque.

Decretum de reformatione.

infra se. vlt. e ref. c. 1. EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicę Sedis Legatis, vt reformationis negotium prosequatur, hæc, in præsenti Sessione, statuenda censuit.

De vita & honestate clericorum. Caput. 1.

Matth. 5. cit. 2. NIhil est, quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assiduè instruat, quàm eorum vita, & exemplum, qui se diuino ministerio dedicarũt. Cùm enim à rebus seculi in altiorem sublati locum conspiciãtur, in eos, tan-

tanquã in speculũ, reliqui oculos cõijciunt, exijsque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresq; suos omnes cõponere, vt habitu, gestu, incessu, sermone, alijsq; omnibus rebus nil, nisi graue, moderatum, ac religione plenum, præseferant; leuia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo maiore in Ecclesia Dei & vtilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint obseruanda, statuit sancta Synod⁹, vt, quæ aliàs à summis Pontificibus, & à sacris Conciljs de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, cõmessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscunque criminibus, necnon secularibus negotijs fugiendis copiosè, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum ijsdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur, nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet suspendat. Si qua verò ex his in desuetudinem abijsse compererint, ea quam primũ in vsum reuocari, & ab omnibus accũrate custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscunque, ne subditorum neglectæ

ca. qualiter
in. 2. decu
c. clericos
21. d.

de vit. & h
ne. cler. ex
trã. 6. & i
Cle. cã. no
oportet i
2. de con
d. 5. c. ca. r
nũ. 14. q.
c. cred. 2
q. 3.
Cone. Ca
thag. 1. ca
6. & Con
eartha.
c. 15. co
Chaleed
can. 3. c
Arelat. 2.
c. 14. cu
sim. & In
sessi. 24.
refor. c.
c. cũ in
ctis &.

c. cum à'no bis. de elec. c. graue nimis. d̃ preb. & infra sess. 24. c. 1. de ref. cõ. Sar licé. c. 13. Conc. rom. sub Nicé. 1: ter. vt nul lus laicus. Concl. Bra aren. 1. ca. 8. c. de Sy racusanæ. 8. d. & 61. per totã.

emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persoluant.

Cap. 2.

QVicunque posthac ad ecclesias cathedrales erit assumendus, is non solùm natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs quæ à sacris canonib. requirũtur, plene sit præditus, verùm etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus, quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recẽs in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuncijs prouinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumatur. Scientia vero, præter hæc, eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere, ideoque antea in Vniuersitate Studiorum Magister, siue Doctor, aut Licenciatus in sacra Theologia, vel iure canonico merito sit promotus, aut publico alicuius Academię testimonio idoneꝰ ad alios docendos ostẽdatur. Quod si Regularis fuerit, à Superioribus suæ religionis simile fidem habeat. Prædicti autem omnes, vnde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter & gratis referre teneãtur: alioquin eorum cõscientias grauiter oneratas esse scient, ac Deũ, & superiores suos habebunt vltores.

De distributionibus cotidianis assignandis. Cap. 3.

Epi-

EPiscopi, etiam tanquam delegati Apostolici, ex fructibus, & prouentibus quibuscunque omnium dignitatum, personatuum, & officiorum, in ecclesijs cathedralibus, vel collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorũ arbitrio assignandas, diuidere possint, vt scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competẽs ibi seruitium iuxta formam, ab eisdem episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirãt, sed fabricæ ecclesiæ, quatenùs indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio ordinarij applicetur. Crescẽte verò cõtumacia, cõtra eos iuxta sacrorũ canonum cõstitutiones procedant. Quòd si alicui ex prædictis dignitatibus in ecclesijs cathedralibus, vel collegiatis, de iure, seu consuetudine, iurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra ciuitatem in diœcesi cura animarũ immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit, tũc pro tempore, quo in curata ecclesia resederit, ac ministrauerit, tanquam præsens sit, ac diuinis interfit, in ecclesijs cathedralibus, ac collegiatis, habeatur. Hæc in ijs tantùm ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, vt dictæ di-

supra se. 2 5 de ref. c. 3.

gnitates nõ seruientes, aliquid amittãt, quod ad tertiam partem dictorũ fructuum, & prouentuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam iuramẽto, & quauis auctoritate firmatis.

Quod uoce careat in capitulo ecclesiarum sacris non initiatus. Cap. 4.

QVicunque in cathedrali, vel collegiata, seculari, vel regulari ecclesia diuinis mancipatus officijs, In Subdiaconatus ordine saltem constitutus non sit, vocem in huiusmodi ecclesijs in capitulo nõ habeat, etiam si hoc sibi ab alijs libere fuerit concessum. Ij vero, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis ecclesijs obtinent, aut in posterum obtinebũt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, vt alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicãt, seu cantent, quocunq; ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneãtur, iusto impẽdimẽto cessante, infra annum ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrãt, iuxta constitutionẽ Cõcilij Vienensis, quæ incipit. Vt ij, qui, quam præsenti decreto innouat, cogantq; episcopi eos diebus statutis dictos ordines per seipsos exercere,

cap. vt ij. de ætat. & qualit. in Clement.

cere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu diuino præstare, sub eisdem, & alijs, etiã grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponẽdis. Nec alijs in posterũ fiat prouisio, nisi ijs, qui iã ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscãtur: aliter irrita sit prouisio.

De dispensationibus Ordinarijs committendis. Caput. 5.

DIspensationes, quacunque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiã committendæ erunt, committantur ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint, eæ verò, quæ gratiosè concedentur, suum non sortiãtur effectum, nisi priùs ab eisdem, tanquàm delegatis Apostolicis, summariè tantùm, & extraiudicialiter cognoscatur, expressas preces surreptionis, vel obreptionis vitio non subiacere.

De commutationibus ultimarum uoluntatum ab episcopis faciendis. Cap. 6.

IN commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa fieri debent, episcopi, tanquàm delegati Sedis Apostolicæ, summariè, & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratũ priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

infra. sess. v tim: de ref c. 4.

Legati,

Renouat decretum Innocentij 4. circa appellationes ad superiores. Cap. 7.

LEgati,& Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Primates,& Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis,in quibusuis causis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus post appellationem seruare teneantur formam & tenorẽ sacrarum constitutionũ,& præsertim Innocentij IIII. quæ incipit, Romana: quacũq; consuetudine,etiam immemorabili,aut stylo,vel priuilegio,in contrarium non obstantibus:aliter inhibitiones,& processus,& inde secuta quæcunque sint ipso iure nulla.

c. Romana de appel.

Quod episcopis committitur uisitare omnia pia loca & executio piarum dispositionum. Cap. 8.

EPiscopi,etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati,in casibus à iure concessis omnium piarum dispositionum tam in vltima voluntate,quàm inter viuos,sint executores,habeant ius visitandi hospitalia, collegia quæcunque, ac confraternitates laicorum , etiam quas scholas , siue quocunque alio nomine vocant,non tamen,quæ sub regum immediata protectione sunt, sine eorũ licentia,eleemosynas Mõtis Pietatis,siue Caritatis,& pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam si prædictorum locorũ

Clem. quia cõtingit. de relig. domi.

cura

cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo iuxta sacrorum canonũ statuta cognoscant, & exequãtur: non obstantibus, quacunque consuetudine, etiã immemorabili, priuilegio, aut statuto.

c. tua. & c. Ioãnes. de testament.

De ratione reddenda ordinario ab administratoribus piorum locorum. Cap. 9.

Administratores, tam ecclesiastici, quàm laici, fabricæ cuiusuis ecclesiæ, etiam cathedralis, hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & quorumcunque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis ordinario: consuetudinibus, & priuilegijs quibuscunque in contrarium sublatis, nisi secùs fortè in institutione, & ordinatione talis ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quòd si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex cõstitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur.

cle. quia cõ tingit §. vt auté prœmiss. de rel. dom. supr. sess. 7. c. vlt. & in fra sess. 25. c. 8. de refor.

Quòd episcopus possit notarios examinare & inhabiles reprobare. Cap. 10.

Cum

Sessio. xxij.

CVm ex notariorũ imperitia plurima dãna, & multarum occasio litium oriatur, possit Episcopus, quoscunque notarios, etiã si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquã delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari, illisque non idoneis repertis, aut quandocunque in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi vsum perpetuò, aut ad tẽpus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

Contra eos qui bona ecclesiæ uel alicuius pij loci occupauerint. Caput. 11.

SI quem Clericorum, vel laicorum, quacunque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vt alicuius ecclesiæ, seu cuiusuis secularis, vel regularis beneficij, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura, etiam feudalia, & emphyteotica, fructus, emolumenta, seu qualscunque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel alios vi, vel timore incusso, seu etiã per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacunque

concil. Trid. sess. 7. Cóc. Aure lia. 2. c. 22. Cóc. Paris. 3. c. 1. Cóc. Turon. 2. c. 5. Concil. Aura. 1. 15. conc. Magunt. c. 6 & 11. Cóc. Formati. c. 5. Concil. Aquisgra. c. 8. Concil.

cunq; arte, aut quocunq; quæsito colore in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tandiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocunque, etiã ex donatione suppositæ personæ, peruenerint, ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integrè restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quòd si eiusdem ecclesiæ patronus fuerit, etiam iure patronatus vltra prædictas pœnas eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat, nec non quibuscunque beneficijs priuatus sit, & ad quæcunque alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui ordinarij arbitrio suspendatur.

Latera. sub Leone. 10. sess. 9. & 10. c. prædia. cũ seq. 12. q. 2.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper, cùm eadem sacrosancta Synodus superiore sessione duos articulos, aliàs propositos, & tùm nondum discussos, videli

cet.

cet. An rationes, quibus sancta catholica ecclesia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrātes sacerdotes, sub vna panis specie, ita sint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vsus cuiquam sit permittendus? &, An, si honestis, & Christianæ caritati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quæ nam illæ sint: in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos reseruauerit, nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optimè consultum volēs, decreuit, integrum negotium ad sanctissimū Dominum nostrum esse referendum, prout præsenti decreto refert, qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod vtile Reip. Christianæ, & salutare petentibus vsum Calicis, fore iudicauerit.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam, post octauam festiuitatis omnium sanctorum, quæ erit dies XII. mensis Nou. indicit, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Sessio usq; ad diem XV.

Iul. 1563.

SES-

SESSIO XXIII.
QVÆ EST SEPTIMA
Sub Pio IIII. Pont. Max.
Celebrata Die. xv. mensis Iul. 1563.

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnãdos errores nostri Temporis à sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima. *Caput.* 1.

SAcrificium, & sacerdotiũ ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrũq; in omni lege extiterit. Cũ igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione catholica Ecclesia acceperit, fateri etiam oportet, in ea nouum esse visibile, & externum sacerdotiũ, in quod vetus translatum est, hoc autem ab eodẽ Domino Saluatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem eius, nec non & peccata dimittendi, & retinendi, sacræ literæ ostendunt, & catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

De pluralitate ordinum. Caput. 2.

Cum autem diuina res sit tã sancti sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quò digniùs, & maiori cum veneratione exerceri posset, vt in Ecclesiæ ordinatissima dispositione plures, & diuersi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent, ita distributi, vt, qui iam clericali Tonsura insigniti essent per minores ad maiores ascenderent, nam non solùm de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacræ literæ apertam mentionem faciunt, & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, grauissimis verbis docent, & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium ordinum nomina, atque vniuscuiusque eorũ propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij in vsu fuisse cognoscũtur, quanuis nõ pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & sacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentissimè legimus.

.rim: 3. & .ct. 21.

Nullus il. 60. dist.

Ordo est unum ex Septem Sacramentis. Cap. 3.

Cùm scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum vnamini consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri, dubitare nemo debet, ordi-

Tim. 4.

nem

nem esse verè, & propriè vnum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis, inquit enim Apostolus: Admoneo te, vt resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuũ mearum, non enim dedit nobis Deus spiritũ timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis. 1. Tim. 1.

Ordo imprimit characterem indelebilem. Cap. 4.

QVoniam verò in Sacramento ordinis sicut & in Baptismo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest, meritò sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt noui Testamẽti sacerdotes temporariã tantũmodò potestatem habere, & semel ritè ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministeriũ non exerceant. Quòd si quis omnes Christianos promiscuè noui Testamẽti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet, nihil aliud facere videtur, quã ecclesiasticã hierarchiam, quæ est vt castrorum acies ordinata, confundere, perinde ac si contra beati Pauli doctrinã omnes Apostoli, omnes Prophetę, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cæteros ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum 1. Co Ephe

succesſerũt, ad hunc hierarchicum Ordinem præcipuè pertinere: & poſitos, ſicut idem Apoſtolus ait, à Spiritu ſancto, regere Eccleſiam Dei, eoſque presbyteris ſuperiores eſſe ac Sacramentum Confirmationis conferre miniſtros Eccleſiæ ordinare, atq; alia pleraque peragere ipſos poſſe: quarum functionum poteſtatẽ reliqui inferiotis Ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, ſacerdotum, & cæterorũ Ordinum nec populi, nec cuiuſuis ſecularis poteſtatis, & magiſtratus cõſenſum, ſiue vocationem, ſiue auctoritatẽ ita requiri, vt ſine ea irrita ſit ordinatio: quin potiùs decernit, eos, qui tantummodò à populo, aut ſeculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria, certis, & proprijs canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit, vt omnes, adiuuante Chriſto, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſsint.

De

De Sacramento Ordinis.

CANON. I.

Si quis dixerit, non esse in nouo Testamẽto sacerdotium visibile, & externum, vel nõ esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quosdã, in sacerdotiũ tẽdatur, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, Ordinem, siue Sacram ordinationem non esse verè & propriè Sacramentum, à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanũ, excogitatum à viris rerum ecclesiasticarum imperitis, aut esse tantùm ritum quendam eligendi ministros verbi Dei & Sacramẽtorum, anathema sit.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde fru-

stra Episcopos dicere, Accipe Spiritum sanctum, aut per eam non imprimi characterē, vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione vtitur, non tantùm non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse, similiter & alias ordinis cæremonias, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam diuina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatē confirmandi, & ordinandi, vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris cōmunem, vel ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis secularis consensu, aut vocatione, irritos esse, aut eos, qui nec ab ecclesiastica & canonica potestate rite ordinati, nec missi sunt sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi & Sacramentorum ministros, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Ro-

Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum, anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam prosequens, hęc, quæ sequũtur, in præsenti decernẽda esse statuit, & decernit.

De residentia prælatorum & curatorum & pœnis supra id impositis. Cap. 1.

CVm præcepto diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificiũ offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab ijs præstari, & impleri possunt, qui gregi suo nõ inuigilant, neque assistunt, sed mercenariorũm more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, vt, diuinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in iudicio, & veritate pascant, & regant. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antè sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, sensus à sacrosanctæ Synodi mẽ

Ioan. 2
Act. 20
c. Ephe
43. dis
cut. 7.
qui Epi
patum
1. e. p
puè.
11. q.
gloria
copi.
2.
1. Pe
supr
de r

te alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac cathedralibus ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia vel diœcesi residẽtiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cum Christiana charitas, vrgẽs necessitas, debita obedientia, ac euidens Ecclesiæ, vel Reip. vtilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant, decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentię causas à Beatissimo Romano Pontifice aut à Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residẽte, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, inscriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatibus adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit; ad eundem tamen cum Concilio prouinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à Suffraganeo datis, & videre,

fra In Bul S. D. N. 4. super identia,

e cętero ter qua c. tuæ. relatũ e. nõre dsup. tionẽ nũc. c. ũdam stin.

videre, ne quis eo iure abutatur, & vt pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres mẽses excedere, & haberi rationem, vt id æqua ex causa fiat, & absque vllo gregis detrimento: quod an ita sit, abscedentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratã fore, cùm Deo corda pateant, cuius opus no fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab ecclesia sua cathedrali vllo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

ca. cũ ex e
de cle. in 6
c. beneficii
de reg. eo
lib. & ca. 2
in fi. supra
sess. 6.

ca. præsen
tium 7. q.
1. & infra
sess. 24. de
ref. cap. 1

c. si quis
cler. 7. q.

Si quis autem, quod vtinam nunquàm

eueniat, contra huius decreti dispositionem adfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus nõ residentes, sub Paulo. III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, cum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta cõscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed teneri aut ipso cessante, per Superiorem ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunq; priuilegijs cuicunque collegio, aut fabricę cõcessis.

supra sess. 6. de ref. ca. 1. & infra in bulla. S. D: N. Pij. 4. super residen. a. c. 2. c. cõuenére. & repertorium de cle. nõ resid.

Eadem omnino, etiam quo ad culpam, & amissionem fructuũ, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscunque, qui beneficium aliquod ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit, ita tamen, vt quandocunque eos, causa prius per episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicariũ idonenm, ab ipso Ordinario approbandum cũ debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autẽ licentiam in scriptis gratis-

que

que concedendam vltra bimestre tẽpus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quòd si, per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult ordinarijs, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, cõpellere, nec executionem hanc quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscunque beneficij, pactione, statuto etiam iuramento, vel quacunque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, quæ potiùs corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretum illud sub Paulo III. quã hoc ipsum in Concilijs prouincialibus, & episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

Extrauag. Diuina. Iu priuileg. in pra sess. 6. ul ref. c. 1.

De prælatis infra tres menses consecrandis. Ca. 2.

ECclesijs cathedralibus, seu superioribus, quocunque nomine, ac titulo præfecti, etiam

Cõcil. C do. act

6.c.25.cõ
cil. Vorma-
ié.c.76. c.
uoniã.75.
l.e.quoniã
oo.d.& su
r.sel.7.c.9

etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur, si intra totidem menses postea id facere neglexerint, ecclesijs ipso iure sint priuati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

De *episcopis per seipsos ordinaturis.* Cap. 3.

frã.c.8.&
.Cõ. car
3,c.22,

EPiscopi per semetipsos Ordines cõferãt, quod si ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter, quàm iam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

De *prima tonsura initiandis.* Caput. 4.

n.de tẽ-
r. ordin.
66,

PRima Tonsura non initientur qui Sacramentum Cõfirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

T

De *initiandis minoribus, à maioribus ordinibus.* Caput. 5.

AD minores Ordines promouendi, bonũ à Parocho, & à magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò qui

qui ad singulos maiores erunt assumẽdi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant: qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, cõmittat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, & literas testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quam primum transmittat. c. quando. 24. d. 1.

De *prima tonsura initiatis.* Cap. 6.

NVllus prima Tonsura initiatus, aut etiã in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficium ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui ecclesiæ ex mandato Episcopi inseruiat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis verò coniugatis seruetur cõstitutio Bonifacij IX. quæ incipit, Clerici, qui cum vnicis: modò hi clerici, alicuius ecclesiæ seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesiæ seruiant, vel ministrent, & clericali habi- c. 1. de c coniu. in

tu,

tu, & Tonsura vtantur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili suffragante.

De examine ordinandorum. Caput. 7.

quando, 4. dist.

SAncta Synodus, antiquorum canonum vestigijs inhærendo, decernit, vt, quando episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuinę legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

Sacrorum ordinum celebrationes quando, & ubi fieri debent ostenditur. Caput. 8.

elasius 1 epist. 1. c. .c. vlt. 75 t. c. 1. cũ . de tẽp. lini. cõc. rtha. 4. c. sup. sess. de reso. & 5.

ORdinationes sacrorum ordinum, statutis à iure temporibus, ac in cathedrali ecclesia, vocatis præsentibusque ad id ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur, si autem in alio diœcesis loco præsente Clero loci, dignior, quãtum fieri poterit, ecclesia semper adeatur. Vnusquisque autem à proprio episcopo ordinetur. Quòd si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusuis ge-

generalis,aut ſpecialis reſcripti, vel priuilegij prætextu,etiam ſtatutis temporibus permittatur, niſi eius probitas,ac mores ordinarij ſui teſtimonio commendentur, ſi ſecus fiat,ordinans à collatione ordinum per annum, & ordinatus à ſuſceptorum ordinum executione, quamdiu proprio ordinario videbitur expedire,ſit ſuſpenſus.

Cóc, carth. 3,c.21.Có. Aurelian.3. c.15.c.1. 21 q.2.9.q.2. per to.c.1. cũ ſeq.de tẽ po.ord.in 6

Caput. 9.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditũ ordinare non poſsit,niſi per triennium ſecum fuerit cõmoratus,& beneficium,quacũque fraude ceſſante,ſtatim re ipſa illi cõferat conſuetudine quacunq;, etiam immemorabili,in contrarium non obſtante.

Quod ſolus epiſcopus literas dimiſſorias ad ordines ſuſcipiendos,clericis ſecularibus concedat. Cap. 10.

ABbatibus,ac alijs quibuſcunq;, quãtumuis exemptis,non liceat in poſterum,intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius diœceſis,vel exempti eſſe dicantur,cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alij exempti, aut collegia,vel capitula quæcunque, etiam eccleſiarum cathedralium, literas dimiſſorias aliquibus Clericis ſecularibus,vt ab alijs ordi-

ordinentur, concedant, sed horum omnium ordinatio, seruatis omnibus, quæ in huius sanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existãt, pertineat, non obstantibus quibusuis priuilegijs, præscriptionibus, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam ijs, qui contra huius sanctæ Synodi sub Paulo III. decretum à Capitulo Episcopali, Sede vacante, literas dimissorias impetrant, ad illos, qui easdem literas non à Capitulo, sed ab alijs quibusuis, in iurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Cõcedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annũ sint ipso iure suspensi.

4 supra sess. 7. de ref. c. 10

De promotione in minoribus ordinibus.

Caput. 11.

MInores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur, vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri, ac in vnoquoq; munere iuxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea, cui adscripti erunt, ecclesia, nisi fortè ex causa studiorum absint, atque ita de gradu

e] in singu
ct. 77. dist.
t. fra ca. 17
. ca. 1. 25.
distinct.

du in gradum ascendant, vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat, quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros, & superiores ordines reuerentia, & crebrior quàm antea, corporis Christi communio maxime comprobabunt. Cuique hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria ingressus, nemo iis initietur, quē nō scientiæ spes maioribus ordinibus dignū ostendat. Hi vero non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum ordinū ad sacros ordines promoueantur, nisi necessitas, aut ecclesiæ vtilitas, iudicio episcopi, aliud exposcat.

De ætate ordinandorum in maioribus. Cap. 12.

NVllus in posterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintū ætatis suę annum promoueatur. Scient tamen episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, deberead hos ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti episcopi examine ordinentur: priuilegijs quibuscunq;, quo ad hoc, penitus exclusis.

c. gener. eln de ætat. & qual. inel mos.

De sacrorum ordinum diaconi, & subdiaconi dispensatione. Cap. 13.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habẽtes bonum testimonium, & in minoribus ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quæ ad ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse: ecclesijs, quibus ascribentur, inseruiant, sciantque maximè decere, ut saltem diebus Dominicis, & solennibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud episcopo videatur, ascendere nõ permittãtur. Duo sacri ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: priuilegijs, ac indultis quibuscunque.

De presbyterij dispensatione. Cap. 14.

QVi piè & fideliter in ministerijs antea actis se gesserint, & ad Presbyteratus ordinẽ assumũtur, bonum habeãt testimonium: & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem aliud episcopo videretur, ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus

bus necessariũ est ad salutem, ac administrandã Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atq; ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita abeis possint expectari. Curet episcopus, vt ij saltem diebus Dominicis, & festis solennibus, si autẽ curam habuerint animarum, tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrẽt. Cum promotis per saltũ, si non ministrauerint, episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Quod sine probatione episcopi, nullus etiam regularis possit cõfessiones secularium etiam sacerdotum audire. Cap. 15.

QVanuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluendi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam sacerdotũ, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs, & cõsuetudine quacunq;, etiam immemorabili, non obstãtibus.

Cle. du
§. ac de
de sepul

Quod quilibet ordinatus suæ ascribatur ecclesiæ, neque eam inconsulto episcopo deserat. Cap. 16.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi nō sit vtilis, aut necessarius suis ecclesijs, sancta Synodus, vestigijs sexti canonis Concilij Chalcedonensis inhærendo, statuit, vt nullus in posterum ordinetur qui illi ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, non ascribatur vbi fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum iuxtā sui Episcopo deseruerit, eis sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus sine cōmēdatitijs sui Ordinarij literis ab vllo Episcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

De *ministerio ordinum non nisi ab ordinatis exercendo.* Cap. 17.

VT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in vsum iuxta sacros canones reuocētur: nec ab hæreticis, tanquam otiosæ, traducantur, illius pristini mōris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, vt in posterum huiusmodi ministeria nonnisi per cōstitutos in dictis Ordinibus exerceātur: omnesque & singulos Prælatos ecclesiarū in Domino hortatur, & illis præcipit, vt, quan-

...eminem
...o.d.
...oncil. Nicę
...ū. c. 15. &
...6. c. sancto
...um. 70. di.
...tuæ. de cl.
...ereg.
...oncil. An
...och. c. 7.
...onc. chal.
...13.
...ōci. Aquis
...a. c. 59. &
...nci. Epau
...n. c. 6.
...ci; Aure.
...15. ca. 1.
...di. c. aco
...as. ca e-
...rcista. c.
...dor. c. o-
...iri⁹, &, c.
...inista.
...d. supra.
...1.

quantum fieri commodè poterit, in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, & parochialibus suę diœcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte reddituũ aliquorum simpliciũ beneficiorum, vel fabricæ ecclesiæ, si prouentus suppetant, aut vtriusq; illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, ordinarij iudicio aut ex parte multari, aut in totum priuari possint. Quòd si ministerijs quatuor minorum ordinũ exercendis Clerici cælibes præsto non erunt, sufficiposſint etiam coniugati, vitæ probatæ, dummodò non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in ecclesia gestent.

De collegio puerorum in singulis cathedralibus instituendo. Cap. 18.

CVm adolescentiũ ętas, nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem & religionẽ informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nũquam perfectè, ac fine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseueret: sancta Synodus statuit, vt singulæ cathedrales, Metro

Gen. 8. Con. Aqu gra. c. 13 Cõc. Late sub Leon 10. sess. 9. ref. curiæ. aliorum.

politanæ, atque his maiores ecclesiæ, pro modo facultatũ, & diœcesis amplitudine certum puerorũ ipsius ciuitatis, & diœcesis, vel eius prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab episcopo eligendo, alere, ac religiosè educare, & ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc verò collegio recipiãtur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter nouerint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministeriis perpetuò inseruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult, nec tamen ditiorum excludit, modò suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo, & ecclesiæ inseruiendi. Hos pueros episcopus in tot classes, quot ei videbitur, diuisos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim cùm ei oportunum videbitur, ecclesiarũ ministerio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, aliosque in locum eductorum sufficiet: ita vt hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Vt verò in eadem disciplina ecclesiastica commodiùs instituãtur, Tonsura statim, atque habitu clericali semper vtentur, grauis-

a. quia de neg. cũ alleg. in meo tract. de priuil. sch. pri. g.

grammatices, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent: sacram Scripturã, libros ecclesiasticos homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confessiones audiendas videbuntur oportuna, & rituum, ac cęremoniarum formas ediscẽt. Curet episcopus, vt singulis diebus Missæ sacrificio interfint, ac saltem singulis mensibus confiteãtur peccata, & iuxta confessoris iudicium sumant corpus Domini nostri Iesu Christi, cathedrali, & alijs loci ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem oportuna & necessaria episcopi singuli cum concilio duorum Canonicorum seniorum, & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent, eaque vt semper obseruentur, sæpiùs visitando operã dabũt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quæcũque ad conseruandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus & ministris soluendã, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus

certi redditus erũt neceſſarij, vltra ea, quę ad inſtruendos vel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſijs, & locis deſtinata, quę eo ipſo huic Seminario ſub eadem epiſcopi cura applicata cenſeantur: ijdem epiſcopi cum cõſilio duorum de Capitulo, quorũ alter ab epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur; item que duorum de Clero ciuitatis, quorũ quidẽ alterius electio ſimiliter ad epiſcopũ, alterius vero ad Clerum pertineat, ex fructibus integris menſæ epiſcopalis, & capituli & quarumcunque dignitatum, perſonatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuſcunque ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, iuxta conſtitutionẽ Concilij Viennenſis, quæ incipit. Quia contingit, & beneficiorum quorumcũque, etiam Regularium, etiam ſi iuris patronatus cuiuſcunque fuerint, etiam ſi exẽpta, etiam ſi nullius diœceſis, vel alijs eccleſijs monaſterijs, & hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis pijs, etiam exemptis annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorũ locorũ, etiam ex quibuſcunque alijs eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen Seminaria diſcentium,

uſa conſtitutionẽ Concilij Viennenſis, quæ incipit. Quia contingit de re
dominio, in
ement,

tium, vel docentium ad commune ecclesiæ bonum promouēdum actu nō habētur: hæc enim exempta esse voluit: præterquā ratione reddituum, qui superflui essent vltra conuenientem ipsorum Seminariorū sustētatio nem, seu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis scholæ appellantur, & omnium monasteriorum, non tamen mēdicantium, etiam ex decimis quacunque ratione ad laicos, ex quibus subsidia ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscunq; militię, aut ordinis, pertinentibus, fratribus sancti Ioānis Hierosolymitani dumtaxat exceptis partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractā, necnō beneficia aliquot simplicia, cuiuscunque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones, nuncupatas, etiam ante vacationem, sine cultus diuini & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabunt, & incorporabunt, quod locum habeat, etiam si beneficia sint reseruata vel affecta, nec per resignationem ipsorum beneficiorum, vniones & applicationes suspendi, vel vllo modo impediri possint, sed omnino quacunque vacatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, & quacunque cōstitutione non obstante. Ad hanc autem

e.si.demag & c.cum e eo.de elec in 6.

tem portionem soluendam, beneficiorum, dignitatum, personatuũ, & omniũ, & singulorum supra commemoratorũ possessores, nõ modò pro se, sed pro pensionibus, quas aliàs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinẽdo tamen pro rata, quicquid pro dictis pensionibus illis erit soluendum, ab episcopo loci per cẽsuras ecclesiasticas, ac alia iuris remedia cõpellãtur, etiã vocato adhoc, si videbitur, auxilio brachij secularis: quibussuis, quo ad omnia & singula supradicta priuilegijs, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, cõsuetudine, etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstãtibus. Succedẽte verò casu, quo pervniones effectũ suũ sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex singulis beneficijs, vt supra, detracta, & incorporata ab episcopo, prout res ipsa exegerit, in totũ vel pro parte remittatur. Quòd si cathedraliũ, & aliarũ maiorum ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusq; conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint, Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopũ, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere de-

re debeat, & vt quamprimùm hoc sanctum, & pium opus, vbicunq; fieri poterit, promoueatur, studiosè curabit. Rationes autem reddituum huius Seminarij episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur, statuit sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, schola sterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per seipsos si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quòd si iudicio episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota, quod si neglexerint, episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbũtur episcopo expedire. De cæteris verò officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicũtur, nõ nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licenciatis in sacra pagina, aut in iure canonico, & aliàs personis idoneis, & qui per seipsos id munus explere possint, cõferantur: & aliter facta prouisio nulla sit, & in

ualida: nõ obstantibus quibusuis priuilegijs, & cõsuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua prouincia ecclesiæ tanta paupertate laborent, vt collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in ecclesia Metropolitana, vel alia prouinciæ ecclesia commodiori vnũ aut plura collegia, prout oportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium ecclesiarum, in quibus singulis collegium commodè institui non potest, erigenda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarum educentur.

In ecclesijs autem, amplas diœceses habentibus, possit episcopus vnũ, vel plura in diœcesi, prout sibi oportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremò, si vel pro vnionibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij institutio, vel cõseruatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, vel Synod⁹ prouincialis pro regionis more, pro ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiã suprascripta, si opus fuerit,

rit, moderando, aut augendo, omnia & singula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum necessaria & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint: item de prouisionibus episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, ac de diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem x v. mensis Nouemb. 1563.

SESSIO XXIIII.
QVÆ EST OCTAVA.

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata Die xj. mensis Nouemb. 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matri-

MAtrimonij perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens diuini Spiritus instinctu pronunciauit, cum dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea, quã obrem relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna.

Hoc autem vinculo duos tantũmodò copulari, & coniungi, Christus Dñs apertius docuit, cum postrema illa verba, tanquã à Deo prolata, referens dixit. Itaque iam non sunt duo, sed vna caro, statimque eiusdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit. Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem vnitatem confirmaret, coniugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit, quod Paulus Apostolus innuit dicens: Viri diligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea: mox subiungens, Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo & in ecclesia.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica

gelica veteribus cõnubijs per Christum gratia præstet, merito inter nouæ legis Sacramẽta annumerandum, sancti Patres nostri, Cõcilia, & vniuersalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: aduersus quam impij homines huius seculi insanientes non solum perperam de hoc venerabili Sacramẽto senserunt, sed de more suo prætextu Euangelij, libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata cõsuetudine aliena, scripto, & verbo asseruerunt, nõ sine magna Christi fidelium iactura: quorũ temeritati sancta, & vniuersalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat pernicio sa eorũ contagio, exterminandos duxit, hos ipsos hæreticos eorumque errores decernens anathematismos.

Ephes. 5. Concil. Florent. sub Eugenio. 4. capitulo adabolendam de hæret.

De Sacramento Matrimonij.

CANON. I.

Si quis dixerit, Matrimoniũ non esse vere & proprie unum ex septem legis Euangelicæ Sacramentis à Christo domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inuentum, neque gratiam conferre, anathema sit.

Matth. 1
Marc. 1
Ephe. 5
ad abo
de hær

CA-

CANON. II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere vxores, & hoc nulla lege diuina esse prohibitum, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere cõtractum, nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, vt plures impediant, & dirimant, anathema sit.

CANON. IIII.

Si quis dixerit, ecclesiã non potuisse cõstituere impedimenta matrimoniũ dirimentia, vel in ijs constituendis errasse, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à coniuge, dissolui posse matrimonij vinculum, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non consummatũ, per solennem religionis professionem alterius coniugum non dirimi, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit,

cuit,& docet,iuxta Euãgelicam,& Apostolicam doctrinam,propter adulterium alterius coniugũ,matrimonij vinculũ nõ posse dissolui,& vtrũque,vel etiam innocentem,qui causam adulterio non dedit,nõ posse altero cõiuge viuente, aliud matrimonium contrahere, mœchariq; eum,qui dimissa adultera,aliã duxerit,& eam,quæ dimisso adultero alij nupserit,anathema sit.

Conci. Mi... uitanum. c. 17.cõc. Aphrica.c.69

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare,cùm ob multas causas separationem inter coniuges, quo ad thorum,seu quoad cohabitationem, ad certum,incertum ve tempus fieri posse decernit, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit,Clericos in sacris Ordinibus constitutos,vel Regulares,castitatem solẽniter professos,posse matrimonium contrahere,contractumque validum esse,non obstante lege ecclesiastica,vel voto, & oppositum, nil aliud esse,quam damnare matrimonium, posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis,etiam si eam vouerint,habere donũ,anathema sit:cũ Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos supra id,quod possumus tentari.

d.27.c.pr... byteris &... per totá.... q.1.per.... tá.extrac... cler. vel... uẽ.per t... Con.Ch... 4.c.104. cõ.Mati... c.4. cũ ... 1.Cor.

CANON. X.

matthæ. 19. Si quis dixerit, statum coniugalem antepo
1. corint. 7. nendum esse statui virginitatis, vel cęlibatus,
an fi. c. nup- & non esse melius, ac beatius manere in virgi
tiæ. 32. q. 2. nitate, aut cęlibatu, quàm iungi matrimonio,
da. qui sint. anathema sit.
3. q. 5. ca. CANON. XI.
mamissum
3 esponſ. Si quis dixerit, prohibitionem solennitatis
ct nuptiarum certis anni temporibus superſti-
ga tionem esse tyrannicam, ab ethnicorũ super-
n. stitione profectam, aut benedictiones, & alias
ga. cęremonias, quibus Ecclesia in illis vtitur, dã
ttl: nauerit, anathema sit.
sr
Cc CANON. XII.
h multorũ. Si quis dixerit, causas matrimoniales nõ spe-
r q. 6. c. 1. ctare ad iudices ecclesiasticos, anathema sit.
c fi. de con
c 1. & aff. c.
c cedẽtib⁹.
lu excessib.
elat.

Decretum de reformatione Matrimonij.

De *modo celebrandi matrimonia rite, & solenniter.* Cap. 1.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit, & proinde iure damnandi sint illi, vt eos sancta Synodus, anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant, quique falsò affirmant, matrimonia, à filijs fam iliàs sine consensu parentum

tum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse: nihilominus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit, verum cū sancta Synodus animaduertat prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodesse, & grauia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis coniugijs ortum habent, præsertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum priore vxore, cum qua contraxerant relicta, cùm alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt, cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non iudicat, sucurri non possit, nisi efficacius aliq; remedium adhibeatur: iccirco sacri Lateranensis Concilij, sub Innocentio III. celebrati, vestigijs inhærendo, præcipit, vt in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festiuis in ecclesia inter missarum solennia publicè denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum, quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimētum, ad celebrationem matrimonij in facie ecclesiæ procedatur, vbi Parochus viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo cōsensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimo-

c. nō omnis c, honorat. & c. 2 q. 2. c. 3 liter &c. c. ustrates. 30 q. 5. c. vid qui ma. ac pos. Cōc. le. 3. c. 10

i. c. 51. & c. cū in tio de de. sp.

nlum coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum vniuscuiusque prouinciæ ritum. Quod si aliquãdo probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denunciationes, tunc vel vnà tãtum denunciatio fiat, vel saltem parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur, deinde ante illius consummationem, denunciationes in ecclesia fiant, vt si aliqua subsint impedimenta, faciliùs detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio sancta Synodus reliquit. Qui aliter, quàm præsente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licẽtia, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic cõtrahendum omnino inhabiles reddit: & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel alium sacerdotem, qui cũ minore testiũ numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos cõtrahẽtes grauiter, arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Præterea à eadẽ sancta Synod⁹ hortatur

tatur, vt coniuges ante benedictionem sacer dotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo nõ cohabitent, statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionẽ faciendam alij sacerdoti concedi posse quacunque consuetudine etiam immemorabili, quæ potiùs corruptela dicenda est, vel priuilegio nõ obstante. Quòd si quis Parochus vel alius sacerdos, siue regularis, siue secularis sit, etiam si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit: ipso iure tã diu suspẽsus maneat quandiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & testium nomina, diemque & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat. Postrèmò sancta Synodus cõiuges hortatur, vt, antequam contrahant, vel saltẽ triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra

c.1.cũmu seq.30.q& &.ca.nul 35.q.2,

prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cęremonijs hac in re vtuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehemẽter optat. Ne verò hæc tam salubria præcepta quenquam lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt, cũ primum poterint, curent hoc decretũ populo publicari, ac explicari, in singulis suarum diœcesum parochialibus ecclesijs, idque in primo anno quàm sæpissimè fiat, deinde verò quoties expedire viderint. Decernit insuper, vt huiusmodi decretum in vnaquaq; parochia suum robur post triginta dies habere incipiat, à die primę publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

De cognatione spirituali quæ in baptismo & cõfirmatione contrahitur. Cap. 2.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia: in quibus vel non sine magno peccato perseueratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaq; sancta Synodus huic incõmodo prouidere, & a cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit vt vnus tantum siue vir, siue mulier, iuxta sacrorum canonum instituta, vel ad summum vnus, & vna baptizatum de Baptismo suscipiant, inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius

lius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrẽ ac matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, ante quam ad baptismũ conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, vt baptizatũ de sacro fonte suscipiant & eum, vel eos tantùm ad illum suscipiendũ admittant, & in libro eorum nomina describat, doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia vlla excusari valeãt. Quòd si alij, vltra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahant: constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secùs factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniantur. Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

c. quãu[illegible] cog. sp[illegible] Cõc. M[illegible] tiacũ. [illegible] c. 2. 30 [illegible] c. 1. de [illegible] spi. in. [illegible]

De impedimento publicæ honestatis. Cap. 3.

IVstitiæ publicæ honestatis impedimentum, vbi sponsalia quacunque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit. Vbi autem valida fuerint, primum gra

dum non excedant: quoniam in vlterioribus gradibus iam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio obseruari.

De affinitate ex fornicatione. Cap. 4.

PRæterea sancta Synodus, eisdem & alijs grauissimis de causis adducta, impedimẽtũ, quod propter affinitatem ex fornicatione contracta inducitur, & matrimonium posteà factum dirimit, ad eos tantùm, qui in primo, & secundo gradu coniungũtur, restringit: in vlterioribus verò gradibus statuit, huiusmodi affinitatem matrimoniũ postea contractum non dirimere.

De dispensationibus in gradibus prohibitis. Caput. 5.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium cõtrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendę careat, idq; in eo multò magis locũ habeat, qui non tantũ matrimonium cõtrahere, sed etiã consummare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, si quidem solennitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subijciatur pœnis, nõ enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facilè experiatur, cuius salubria præcepta temerè cõtẽpsit. Si verò, solennitatibus adhibitis, impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur,

tur, cuius ille probabilem ignorantiã habuit, tunc facilius cum eo & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimonijs vel nulla omnino detur dispensatio, vel rarò: idque ex causa, & gratis concedatur. In secundò gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

Quid de raptoribus, ubi iudicandum ostendit.

Caput. 6.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem & raptam, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quòd si rapta à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in vxorẽ habeat, & nihilominùs raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces, & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, siue eam vxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

c.fi.de

c.eos.

de pue

39.q.1

cil. Ch

c.27.C

Vorm

77.

Exod.

1.de a

Quomodo uagi homines admittantur ad matrimoniũ.

Cap. 7.

MVlti sunt, qui vagantur, & incertas habent sedes, & vt improbi sunt ingenij,

prima vxore relicta, aliam, & plerunque plures, illa viuente, diuersis in locis ducunt, cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiãt: magistratus etiam seculares hortatur, vt eos severe coerceant: Parochis autem precipit, ne illorum matrimonijs intersint, nisi priùs diligẽtem inquisitionẽ fecerint & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Contra concubinarios. Cap. 8.

ci. Rõ. lico. 1. ı, cõc. ı-a. sub ge. 10. ō. de re ariæ & ñ vers. ubina

GRaue peccatum est, homines solutos concubinas habere, grauissimum verò, & in huius magni Sacramenti singularẽ con tẽptum admissum, vxoratus quoque in hoc damnationis statu viuere, ac audere eas quãdoque domi, etiam cum vxoribus, alere, & retinere: quare, vt hic tanto malo Sancta Synodus opportunis remedijs prouideat, statuit huiusmodi concubinarios tam solutos, quàm vxoratos, cuiuscũque status, dignitatis, & conditionis existant, si, post quam ab Ordinario, etiam ex officio ter admoniti ea dere fuerint, concubinas non eiecerint, seque ab earum consuetudine non seiũxerint, excomunicatione feriendos esse, à qua non absoluãtur, donec re ipsa admonitioni factæ

Tole- c. 17. c. ı. 34.

pa-

paruerint. Quod si in concubinatu per annum, censuris neglectis, permanserint, cõtra eos ab Ordinario seuerè p qualitate criminis procedatur. Mulieres, siue coniugatæ siue solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinarijs publice viuunt, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiã requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel diœcesim, si id eisdem Ordinarijs videbitur inuocato, si opus fuerit, brachio seculari, ejiciantur: alijs pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis in suo robore permanentibus.

cõcl. To 2. c. 3. fra ter ni tat 34. dist. si concu næ. defe excom. in fine cohabit clerie. & mul.

Contra eos qui alios cogunt ad matrimonia contrahenda. Cap. 9.

ITa plerunque temporaliũ Dominorum, ac magistratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, vt viros, & mulieres, sub eorum iurisdictione degentes, maxime diuites, vel spem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigãt cum ijs matrimoniũ inuitos contrahere, quos ipsi Domini, vel magistratus illis præscripserint. Quare, cũ maxime nefarium sit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias nasci, à quibus iura expectantur, præcipit sancta Synodus omnibus, cuiuscũq; gradus, dignitatis

c. cũ I c. requ &c. G de spo cõc. I 1. c. 6. 16.

tatis, & conditionis existant, sub anathematis pœna, quàm ipso facto incurrant, nè quouis modo directè vel indirectè subditos suos, vel quoscunque alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

De temporibus quibus benedictiones nuptiales non sint faciendæ. Caput. 10.

1. Laodi. can. 52 ci. Sale adiē. c. nōopor ū trib⁹ 35. q. 4 pella de ref.

AB aduentu Domini nostri Iesu Christi vsque in diem Epiphanię, & à feria quarta Cinerum vsque in octauam Paschatis inclusiuè, antiquas solennium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obseruari sancta Synodus præcipit: in alijs verò temporibus nuptias solenniter celebrari permittit: quas Episcopi, vt ea, qua decet, modestia, & honestate fiant, curabunt: sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

De iusta atq; saluberrima electione prælatorum, & cardinalium habenda. Caput .1.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus prouidenter, scienterq; curandum est, vt in Dñi domo nihil sit inordinatū, nihil que præpo-

præpositerum multò magis elaborandũ est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur, nam totius familiæ domini status, & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde, etsi aliàs sancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & superiores ecclesias nonnulla vtiliter decreuit: hoc tamen munus huiusmodi esse censet, vt, si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, vt cum primum ecclesia vacauerit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atque à Capitulo per ciuitatem & diœcesim indicãtur, quibus Clerus, populusque bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcunque eius, quacunque ratione, à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs pro præsenti temporum ratione innouãdo, hortatur, & monet, vt in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriã, & populorũ salutem vtilius posse facere, quàm si bonos Pastores, & ecclesiæ gubernandæ idoneos, promoueri studeant, eosque alienis peccatis cõmunicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, & ecclesiæ magis vtiles ipsi iudicauerint,

supr. de. se. 6. c. 1 7. c. 1. & sel. 22. c

uerint, non quidem precibus, [illegible]no affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum existentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos sciant, quæ iuxta sacros canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi, mandat sancta Synodus, vt in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis vtilis, atque opportuna esse videbitur, ita tamen, vt, cùm deinde hoc examẽ, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit: ea in instrumẽtum publicũ redacta, cũ toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quã primũ ad Sanctissimum Romanum Põtificẽ omnino transmittatur: vt ipse summus Põtifex, plena totius negotij, ac personarũ notitia habita, pro gregis Dominici cõmodo de illis, si

ido-

ũ in cun
& ca. cũ
ls olim.
lect, Cõ
ateran.
Leone.
lerefor.
ę impri
9. cum
. supra
. de re
. 2.

N. Pi
n Bul
er for
ramẽ
fessio
el.

idonei per examen, seu per inquisitionem factam repertifuerint, ecclesijs possit vtiliùs prouidere. Omnes verò inquisitiones informationes, testimonia, ac probationes quæcunque de promouendi qualitatibus, & ecclesiæ statu à quibuscunque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus à iure & ab hac sancta Synodo requisitis, præditos, ac certo existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui ecclesijs præficiãtur, ita vt relatione in vno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione, cognoscipossit, in aliud Consistorium iudicium differatur, nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiẽdorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus aliàsin eadem Synodo cõstituta sunt, decernit eadem, etiam in creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiã si Diaconi sint, exigenda, quod Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christiani- in dictis locis.

tatis

tatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremò, eadem sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quã vt Beatissimus Romanus Põtifex, quam solicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hîc potissimum impendat, vt lectissimos tantùm sibi Cardinales asciscat, & bonos maximè, atque idoneos Pastores singulis ecclesijs præficiat, idque eò magis, quod ouium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officij immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

20.cap. aesijs.43 apr.se.6 ref. c.1.

De modo & tempore Concilium prouinciale & Synodum diœcesanam celebrandi. Caput. 2.

pter ec siasticas eq.18.d. utolim ccu. Cõ Aureliã. 1. cõci. era, sub ne.10. io.10.

PRouincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersijs componendis, alijsque ex sacris canonibus permissis reuocentur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitimè impeditis, coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præfeatis Concilij, & deinde quodlibet saltem triennio post octauam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tempo

re

re pro more prouinciæ non prætermittat Synodum in prouincia sua cogere, quo Episcopi omnes, & alij qui de iure, vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, cõuenire omnino teneantur. Nec Episcopi conprouinciales prætextu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Itidẽ Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum alijs interesse debeant, & quę ibi ordinata fuerint obseruẽt, ac obseruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua, atque integra maneant. Synodi quoque diœcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exẽpti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum secularium ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicunq; illi sint, Synodo interesse. Quòd si in his tã Metropolitani, quã Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint, pœnas, sacris canonibus sancitas, incurrant.

Concil. T racon. c.

Dist. 18. f per totam cõ. Aurel 5 c. 18. c Tarracõ.

De autoritate modo & ordine uisitandi ecclesias atq; etiam de stipendio. Capit. 3.

c. Tole. 35.

PAtriarchæ, Primates Metropolitani, & Episcopi propriam diœcesim per seipsos, aut, si legitimè impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter eius latitudinem, visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen, vt tot biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam post plenè visitatam propriam diœcesim, non visitentur cathedrales ecclesiæ, neque diœceses suorum cõprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs ecclesijs, vbi hactenꝰ visitationem exercere legitimè consueuerũt, debeant quidem, assumpto notario, de cõsensu Episcopi deinceps per seipsos tantùm ibidem visitare. Visitatores etiam, à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius visitandi habet, priùs ab Episcopo approbentur, sed non ideo Episcopus, vel eo impedito, eius Visitator easdẽ ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur, cui ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores, visitationis factę infra mẽsem rationẽ reddere, & depositiones testium, ac integra acta ci exi-

ei exhibere teneantur, non obstantibus quacunque consuetudine, etiam immemorabili atque exemptionibus, & priuilegijs quibuscunque. Visitationum autem omnium istarum præcipuus sit scopus, sanam, orthodoxamque doctrinam, expulsis hæresibus, inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamq; accendere, cætera prout locus, tempus, & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ vt facilius, feliciusque succedant, monentur prædicti omnes & singuli, ad quos visitatio spectat, vt paterna caritate, Christianoque zelo omnes amplectátur, ideoque modesto contenti equitatu, famulatuq; studeant quam celerrimè, debita tamen cum diligentia, visitationē ipsam absoluere. Interimq; caueāt, ne inutilibus sumptibus cuiquā graues, onerosive sint neue ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcunq; sit, etiam qualitercūq; offeratur, accipiāt; non obstante quacunque consuetudine, etiā immemorabili: exceptis tamen victualibus;

c. 15. sanè ceuit. § Floren num. 95.

Concil. B caré. 1. ca Có. Ticin ver. statu neEpisco cap. cau dū & ca tercætera 10. q. 3. cum Apo lus. de ce

quæ sibi,ac suis frugaliter,moderateque pro temporis tantùm necessitate,& non vltra,erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum,qui visitantur,si malint soluere,id quod erat ab ipsis ante solui,certa pecunia taxata, consuetum,an vero prædicta victualia subministrare,saluo item iure conuentionum antiquarum cum monasterijs,alijs vè pijs locis aut ecclesijs non parochialibus inito , quod illæsum permaneat. In ijs verò locis,seu prouincijs,vbi consuetudo est , vt nec victualia, nec pecunia,nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiantur,sed omnia gratis fiant,ibi id obseruetur. Quòd si quisquam , quod absit , aliquid amplius in supradictis omnibus casibus acipere præsumpserit, is præter dupli restitutionem , intra mensem faciendam , alijs etiam pœnis iuxta constitutionẽ Concilij generalis Lugdunensis , quæ incipit , Exigit, necnon & alijs pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, absque vlla spe veniæ,multetur. Patroni verò in ijs,quæ ad Sacramentorum administrationem spectãt, nullatenus se præsumãt ingerere,neque visitationi ornamentorum ecclesiæ , aut bonorum stabilium , seu fabricarum prouentibus immiscean,nisi quatenus id eis ex institutione,ac fundatione competat:sed Episcopi ipsi hæc

Exigit. de nsi. in. 6.

si hæc faciant, & fabricarum reditus in vsus ecclesiæ necessarios, & vtiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

De *prædicationis munere.* Cap. 4.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentiùs possit ad fidelium salutem exerceri, canones aliàs super hoc editos, sub fel. rec. Paulo III, aptiùs præsentium temporum vsui accomodando, mãdat, vt in ecclesia sua ipsi per se, aut, si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument: in alijs autem ecclesijs per Parochos, siue, ijs impeditis, per alios ab Episcopo, impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputando in ciuitate, aut in quacunque parte diœcesis censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solennibus diebus festis, tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, diuinamque legem annuncient, & aliàs, quotiescunque id opportune fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri vnumquenq; parochiæ suæ interesse, vbi cõmodè id fieri potest, ad audiendũ verbum Dei. Nul

Conc. Ca
4. c. 20. C
rhemé: c.
c. Episcop
nullam r
88. d. sup
sess. 5. de r
for. c. 2. C
Arelaten
10.
Con. Late
né, sub In
3. c. 10. c
ter cętera
of. ordi C
magũtiac
c. 25.

lus autem secularis, siue regularis, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Idem etiam saltē Dominicis, & alijs festiuis diebꝰ pueros in singulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt, & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III decreta fuerunt, suum robur obtineant.

A quibus sint causæ criminales episcoporum cognoscendæ. Cap. 5.

CAusæ criminales grauiores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositione, aut priuatione dignæ sunt, ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quòd si eiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec vnquam plus his tribuat, quam vt solam facti instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem trans-

mit-

dabolen
m. & c. ex
mmunica
us. Idem
ti verode
ret. & ca.
o infe. 8.
t.

ora. se. 13
re. ca. 6.

mittant, reseruata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cætera aliàs sub fel. rec. Iulio III super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III, in Concilio generali, quę incipit, Qualiter & quando, quam Sancta Synodus in præsenti innouat, ab omnibus obseruetur. Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantũ prouinciali cognoscãtur, & terminentur, vel à deputãdis per Concilium prouinciale.

extra de cuſ,

De dispensatione irregularitatum & absolutione casuum ab episcopo faciendis. Capit. 6.

LIceat episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientib⁹, excepta ea quę orit ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forũ cõtẽtiosum, dispẽsare, & in quibus cunq; casibus occultis, etiã Sedi Apostolicæ reseruatis, delinquẽtes quoscunq; sibi subditos, in diœcesi sua p se ipsos, aut vicariũ, ad id specialiter deputãdũ, in foro cõscientiæ gratis absoluere, imposita pœnitentia salutari. Idẽ & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tãtum, nõ eorũ vicarijs sit permissum.

e. miror
cõtumac
50. d. ca.
ga. 1. q.
atsi cle.
lud. &. c.
per. de
excom.

De sacramentorum explicatione populo facienda. Capit. 7.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atque a-

nimi deuotione accedat, præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt non solùm, cũ hæc per ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & vsum pro suscipientiũ captu explicẽt, sed etiam idem à singulis Parochis pie, prudenterq; etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, seruari studeant, iuxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atq; à Parochis omnibus populo exponi curabũt; necnon vt inter Missarum solennia, aut diuinorum celebrationẽ sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solennibus explanent, eademq; in omniũ cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere atq; eos in lege Domini erudire studeant.

sess. 22. sacrificio Missæ, c. 8.

De *publico peccato puniendo*. Cap. 8.

Apostolus monet, publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè & in multorum cõspectu crimẽ commissum fuerit, vnde alios scãdalo offensos, cõmotos que fuisse non sit dubitãdum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet, vt quos exẽplo suo ad malos mores prouocauit, suæ

1 Tim. 5. c. 20. Illud, 45 Si peccauerit. ergo 2.

emen

emẽdationis testimonio ad rectã reuocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralib⁹ ecclesijs, vbi id commode fieri poterit, Pœnitẽtiarius aliquis cũ vnione præbendæ, proximè vacaturæ, ab episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licẽciatus in Theologia, vel iure canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confessiones in ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

e. pœnitẽt. & .e. in cap. te cũ se. 5 dist.

De uisitatione ecclesiarum quæ nullius diœcesis dicuntur. Cap. 9.

QVæ aliàs sub fel. rec. Paulo. III. & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio. IIII. in hoc eodẽ Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, visitatione, constituta sunt, eadem etiam in ijs ecclesijs secularibus obseruentur, quæ in nullius diœcesi esse dicuntur, vt ab Episcopo, cuius cathedralis ecclesia est proximior, si id cõstet, alioquin ab eo qui semel in Cõcilio prouinciali à prælato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus qui

sup. sess. 6. de refor. c. 4. & sess. 7. ref. c. 8. sess. 21 de ref. c. 8.

buscunque etiam immemorabilibus.

Quando episcopi ius habeant moderandi, puniendi, & exequendi, in aliquibus sine appellatione. Cap. 10.

EPiscopi, vt aptiùs, quem regunt, populũ possint in officio, atq; obedientia continere, in omnibus ijs, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, ius & potestatem habeant etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione ac diœcesis suæ vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morũ correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mãdata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

). sess. 22. ref. c. 1 & s. 13. de .c. 1.

De priuilegijs exemptis concessis. Cap. 11.

QVoniam priuilegia, & exemptiones, quæ varijs titulis plerisque concedun-

sess. 6. c.

tur, hodie perturbationem in Episcopo rum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt, si quando iustis,

stis,grauibus, & ferè necessarijs suadentibus causis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Romana Curia,vel extrà insignibus decorandos esse placuerit,necnon alios,cuicunque monasterio oblatos, vel quomodocunque addictos, autsub nomine seruiētium militijs, seu monasterijs,hospitalibus,collegijs, aut quocunque alio titulo assumi, nihil ex ijs priuilegijs detractum esse Ordinarijs intelligatur quo minus ij,quibus ea iam cōcessa sunt, vel in posterum concedi contigerit,ipsis Ordinarijs,tanquam Apostolicę Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quo ad Capellanos Regios,iuxta Constitutionem Innocentii. III. quæ incipit, Cùm Capella ,subiecti existant exceptis tamēiis qui prędictis locis,aut militiis actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos residēt, subque eorum obedientia viuunt,siue iis, qui legitime & secundùm regulam earundem militiarum professionē fecerint,de qua Ordinario constare debeat:nō obstantibus priuilegiis quibuscūq;,etiā religionis sancti Ioānis Hierosolymitani, & aliarum militiarū. Quæ verò priuilegia residentib⁹ in Curiā Romana,vigore Eugenianę Cōstitutionis,aut familiaritatis Cardinaliū competere

c.cū capla extra priuil.

petere solēt, ea in ijs, qui beneficia ecclesiasti-
ca obtinēt, ratione prædictorū beneficiorū
minimè intelligantur, sed Ordinarij iurisdi-
ctioni subiecti permaneant: non obstantibus
quibuscunq; inhibitionibus.

*De ætate & qualitate suscipiēdorum in ecclesijs ca-
thedralibus, & officio ab eis administrando.* Cap. 12.

CVm dignitates, in ecclesijs præsertim ca-
thedralibus, ad conseruandam augen-
damque ecclesiasticā disciplinam fuerint in-
stitutæ, vt qui eas obtinerent, pietate præcel-
lerent, aliisque exemplo essent, atque Epi-
scopos opere, & officio iuuarent: meritò, qui
ad eas vocantur, tales esse debent qui suo
muneri respondere possint. Nemo igitur de-
inceps ad dignitates quascunque, quibus ani-
marū cura subest, promoueatur, nisi qui sal-
tem. XXV. suę ætatis annum attigerit, & in
Clericali Ordine versatus, doctrina ad suum
munus exequendum necessaria, ac morū in-
tegritate commendetur, iuxta constitutio-
nem Alexandri Tertij, in Cōcilio Lateranēsi
promulgatam, quæ incipit, Cum in cunctis.
Archidiaconi etiā, qui oculi dicuntur Episco-
pi, sint in omnibus ecclesijs, vbi fieri pote-
rit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut
Licentiati in iure canonico. Ad cæteras au-
tem dignitates, vel personatus, quibus ani-
marum

diuina. de
riuil. in ex
aug. cō.

ū in cun
. de elec.
. 1. epist.
d Iaco
Anacle
epist. 1.
Diaco
3 dist.
ad hæc.
ffi.
h.

marum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & XXII. annis non minores asciscantur. Prouisi etiam de beneficijs quibuscunque, curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali eius Vicario, seu Officiali, orthodoxæ suæ fidei publicã facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac iurent. Prouisi autem de canonicatibus, dignitatibus in ecclesijs cathedralibus non solum coram Episcopo, seu eius officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes prouisi, vt suprà, fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui de Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò ecclesijs cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cũ consilio Capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris anne

infra in bu
la. S. D. N
Pij. 4. sup
formatura
menti pro
fessionis
dei.

c. licet cã
c. cũ ex
doctc. in
sup. sc. 7
ref. c 12.

nexus in posterum esse debeat, ita tamen, vt dimidia saltem pars Presbyteri sint, cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi: vbi vero consuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino obseruetur. Hortatur etiam sancta Synodus, vt in prouincijs, vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes & saltē dimidia pars canonicatuum, in cathedralibus ecclesijs, & collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribꝰ, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel in re canonico. Præterea obtinentibus in eisdē cathedralibus aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, vltra tres menses, ab eisdem ecclesijs quolibet anno abesse, salua nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt: alioquin primo anno priuetur vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos, quòd si iterum eadem fuerit vsus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit, crescēte vero contumacia, contra eos: iuxta sacrorum canonum constitutiones, procedatur. Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis collusione, aut remis-

p. sess. 23. ref. ca. 1.

remissione excluſa, his careant, iuxta Bonifacij. VIII. decretum, quod incipit, Consuetudinem: quod ſancta Synodus in vſum reuocat: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes verò diuina per ſe, & non per ſubſtitutos, compellantur obire officia, & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire atque in choro, ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, diſtinctè, deuoteque laudare. Veſtitu inſuper decẽti tam in eccleſia, quàm extra, aſſiduè vtantur, ab illicitiſque venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineant, atque ea morum integritate polleant vt merito Eccleſiæ Senatus dici poſsit. Cætera quæ ad debitum in diuinis officijs regimẽ ſpectant, de que congrua in his canendi, ſeu modulãdi ratione decreta lege in choro conueniendi, & permanendi, ſimulque de omnibus eccleſiæ miniſtris, quæ neceſſaria erũt & ſi qua huiuſmodi, Synodus prouincialis, pro cuiuſque prouinciæ vtilitate, & moribꝰ, certam cuique formulam præſcribet. Interea verò Epiſcopus non minus quam cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Epiſcopo, alter à Capitulo eligatur in ijs, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

c. 1. de cl
non reſi
in 6. c. li
&. c. extr
d. §. qui
rò de pra
c. quia n
nulli, de
ri. nõ reſ
cõe. Tur
8. Cõc. A
th. c. no. §
qui inci
Epis. c. eſ
34. de. to.
de vit. & h
ne. cler. e
tra in. 6.
clemen.

Vt

Vt prouidendum sit necessitatibus ecclesiarum indigẽtium. Caput. 13.

QVONIAM plerẽque cathedrales ecclesiæ tam tẽuis reditus sunt, & angustiæ, vt Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque ecclesiarum necessitati sufficiant, examinet Concilium prouinciale, vocatis ijs, quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat, confectaque de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat, quibus instructus summus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò, donec prædicta effectum sortiantur, huiusmodi Episcopis, qui fructuum subuentione pro diœcesis suæ tenuitate indigent, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu canonicatus, & præbendæ, nec monasteria, in quibus viget regularis obseruantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, à summo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam ecclesijs, quarum fructus æque adeo exigui sunt vt debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per bene-

.se.7.de
.c.6.7.&
14.de re
c.9.& in
.cap.

pvnio.10.
.c. &tẽ-
is.cũ sc,
.q.1.

beneficiorum vnionē non tamen regulariū, id fieri nō possit, vt primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per parochianorū symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiæ necessitate decenter sufficiat. In vnionibus vero quibuslibet, seu ex supradictis, seu alijs causis faciendis, ecclesiæ parochiales monasterijs quibuscunque, aut abbatijs, seu dignitatibus, siue præbendis ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ, siue alijs beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, militijs ve non vniantur: & quæ vnitæ sunt, reuideantur ab Ordinarijs, iuxta aliàs decretum in eadem Synodo, sub feli. rec. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tempore citrà æquè obseruetur, non obstantibus in ijs quibuscunque verborum formis, quę hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc, in posterum omnes hæ cathedrales ecclesię, quarum reditus summam ducatorum mille, & parochiales, quæ summam ducatorum centum secundum verum annuum valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauentur. In ijsquoque ciuitatibus, ac locis, vbi parochiales ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regāt, sed

sup. sess. 7. de ref. c. 6

promiscuè petentibus Sacramenta administrant, mandat sancta Synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, vt distincto populo in certas, propriasq; parochias, vnicuique suum perpetuum, peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè Sacramenta suscipiant, aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idem que in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent: non obstantibus quibuscunq; priuilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

c.r. 13.q.1. c.plures.16 q.1.c.1.de paro. & in r.sef.14.de ref. c.9.

De abolendis malis consuetudinibus & impositionibus in ecclesijs circa prouisiones & collationes. Ca. 14

IN pluribus ecclesijs, tam cathedralibus, quàm collegiatis, & parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex praua consuetudine obseruari intelligitur, vt in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione, ad possessionem alicuius cathedralis ecclesiæ, vel beneficij, canonicatuum, aut prebendarum, vel partem prouentuū, seu ad distributiones quotidianas certæ condiciones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, cōpensationes ves illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus ecclesijs dicuntur,

dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cùm sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, vt, quæcunque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ auariciæ suspicionem habent, fieri nõ permittant, ipsiq; diligẽter de eorum constitutionibus, siue cõsuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantùm, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scandalosas, reijciant, & aboleant. Eos vero qui aduersus hæc, in præsenti decreto comprehẽsa, quauis ratione commiserint, pœnis contra simoniacos editis, sacris canonibus, & varijs summorum Põtificũ constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit, non obstantibus quibuscunque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tanquã Apostolicæ Sedis delegatus cognoscere possit.

1.q.1.ferè per totam Con. Tol. 8.can.3.c. cũ super d. confess.tot. ferè tit.de mo,extra.

Vt consulendum tenuitati præbẽdarum cathedraliũ, & collegialium ecclesiarum pauperum. Cap. 15.

IN ecclesijs cathedralibus, & collegiatis insignibus, vbi frequentes, adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decẽti Canonico

rum gradui pro loci,& personarum qualitate non sufficiant,liceat Episcopis cum cõsensu Capituli,vel aliquot simplicia beneficia, nõ tamẽ regularia,iis vnire,vel,si hac ratione prouideri non possit,aliquibus ex ijs suppressis,cum patronorũ consensu,si de iure patronatus laicorum sint,quarum fructus,& prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur , eas ad pauciorem numerum reducere , ita tamen, vt tot supersint,quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati ecclesiæ commodè valeant respondere:non obstantibus quibuscunque constitutionibus,& priuilegijs, aut quacunque reseruatione generali,vel speciali,aut affectione:neque prædictæ vniones, aut suppressiones tolli,seu impediri possint ex quibuscunque prouisionibus,etiam vigore resignationis,aut quibusuis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

De constitutione uicarij & œconomi sede uacante ad capitulum pertinente. Cap. 16.

CApitulum, Sede vacante,vbi fructuum percipiendorũ ei munus incumbit,Oeconomum vnum,vel plures fideles,ac diligentes decernat, qui rerum ecclesiasticarũ & prouẽtuum curam gerant, quorum rationem,ei,ad quem pertinebit,sint reddituri.

Item,

ōci. Chal. ctione. 16 . 25. In fin. onci. Vorvatiens. ca. 6.

Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus: si secùs factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur. Et, si ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, vt præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta, Oeconomum, & Vicariũ idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem ecclesiam vacantem promotus ex eis, quæ ad eum spectant; ab eisdem Oeconomo, Vicario, & alijs quibuscunque officialibus, & administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locũ constituti, etiã si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscũq; eorum muneris, possitq; eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiã si prædicti officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionẽ, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoq; Episcopo teneatur Capitulũ de scripturis, ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum

c. nonlicet in. 2. 12. 2. & c. fi. supplic. gl. prel. in

peruenerunt, rationem reddere.

De *pluralitate beneficiorum.* Cap. 17.

CVm ecclesiasticus ordo peruertatur, quando vnus plurium officia occupat Clericorum, sanctè sacris canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesijs conscribi, verùm quoniã multi improbæ cupiditatis affectu seipsos, non Deum, decipiẽtes, ea, quæ bene constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendis ecclesijs disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscunque personis quocunque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat obseruari, statuit, vt in posterum vnum tantũm beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodò vtrumque personalem residentiam nõ requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam secularia, quàm regularia quæcunque, etiam commendata pertineant, cuiuscunque tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præsenti plures parochiales ecclesias, aut vnam cathedralem, & aliam paro-

qualiter tã 1. c. adhęc. t. c. cũ non gnores de præb. cũ alleg. supr. sess 0, 7. d ref. 2. c. referẽ ę. &, ca. de ultra. de præb. 21. q. 1. per totũ. quia non ulli. d cle. on resid.

rochialem obtinent, cogantur omnino, qui buscunque dispẽsationibus, ac vnionibus ad vitam non obstantibus, vna tãtùm parochiali, vel sola cathedrali retenta, alias parochiales infra spatium sex mẽsium, dimittere: alioquin tã parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, ipso iure vacare censeantur, ac tanquam vacantia liberè alijs idoneis conferantur, nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia fructus post dictum tempus retineãt. Optat autẽ sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus cõmoda aliqua ratione, prout summo Põtifici videbitur, prouideat.

supra se. de ref. c. 4

c. execrab lis. §. qui v ro. in extr uagã. con tit. de prę

De iis quæ fieri debent in vacanti parochialis ecclesiæ & eligendi præsentationes examine. Cap. 18.

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis, atque idoneis Parochis gubernari. Id vt diligẽtius, ac rectiùs perficiatur, statuit sancta Synodus, vt cùm parochialis ecclesiæ vacatio, etiam si cura ecclesiæ vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures administretur, etiam in ecclesijs patrimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in quibus cõsueuit Episcopus vni, vel pluribus, curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocunque contigerit, etiam si ipsa paro-

chialis ecclesia reseruata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel capitulorum: debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius ecclesię sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Episcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regēdam ecclesiam coram deputādis examinatoribus nominet. Liberum sit tamē etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorū nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ętate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo prouinciali, pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, siue, eo impedito, ab eius Vicario generali, atq; ab alijs examinatoribus non paucioribus, quàm tribus, quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vica-

sess. vlti. ref. c. 9.

rius,

rius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in diœcesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenienteq; vacatione cuiuslibet ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure canonico: vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam seculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Euangelia se, quacunque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. Caueant que, ne quidquam prorsus occasione huius examinis nec ante nec post accipiant: alioqui simoniæ vitium tam ipsi, quam alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeāt, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solū coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, grauiter eius

c. quando. 24, dist.

arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine renuntientur quotcunque ab his idonei iudicati fuerint, ætate moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam opportunis, exhisque Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri, collatio ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si verò iuris patronatus ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is, quem patronus dignior̃ inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur. Cùm verò institutio ab alio, quàm ab Episcopo, erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quẽ patronus ei presentet, ad quem institutio spectat. Quod si ius patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, vt suprà, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supradictis casibus nõ cuiquam alteri quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta supra dictã regulam, de ecclesia prouideatur, nec prædictorũ examinatorum relationem, quominus executionẽ habeat, vlla deuolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, siue eiusdem Se-

dem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nũcios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat, alioquin Vicarius, quem ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, vel forsan postea deputabit, ab eius ecclesiæ custodia, & administratione non amoueatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt suprà, sit prouisum: aliàs prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formã factæ, surreptitiæ esse censeantur: non obstãtibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectionibus, nouis prouisionibus, indultis concessis quibuscunque Vniuersitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscunque. Si tamen adeò exigui reditus dictæ parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant, aut nemo sit, qui se examini quærat subijcere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè graviores rixæ, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum cõsilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatum aliud examen, cæteris tamẽ vt suprà seruatis, adhibere. Licebit etiam Syno-

do

do prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittenda ve esse censuerit, prouidere.

De expectatiuis. Caput. 19.

DEcernit sancta Synodus, Mandata prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicũtur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certã summam, vel alio quouis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam vti licere. Sed nec reseruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

2. de con
ſ. præb. &
detestan
a. c. 1. in. 6

De iudiciorum ordine in beneficialibus causis. Caput. 20.

CAusæ omnes, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoscantur, atque omnino, saltem infra biennium à die motæ litis, terminentur: alioquin post id spatium, liberum sit partibus, vel alteri illarũ iudices superiores, aliàs tamen competentes, adire, qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant.

fr. sess. vlt.
e ref. c. 10.
fine,

mant, & quamprimùm terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscunque recipiantur, eorũ ve commissio, aut inhibitio fiat nisi à definitiua, vel à definitiuæ vim habẽte, & quius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicã sunt tractandæ, vel quas ex vrgenti, rationabili que causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribẽdum, committere, aut auocare. Adhæc causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tãtùm examini, & iurisdictioni relinquantur, etiam si in præsenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacunque instantia pendeat: coram quo, si pars verè pauperta, tem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in secũda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare, nisi pars altera & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoque, etiam de late-

c, nec licul
17. d. c. ma
toris. de b
ptis. Vigili
Popa in ep
stola ad E
therũ in fi
& Pelagius
2. in. 1. ep
circa fin. c
sim.

re,

re, Nũcij, Gubernatores ecclesiastici, aut alij quarumcunque facultatum vigore, nõ solùm Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem ijs, præcipere, aut turbare non præsumant, sed nec etiam contra Clericos, alias ve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo priùs requisito, eoque negligente, procedant: alias eorum processus, ordinationes ve nullius momẽti sint, atque ad damni satisfactionem partibus illati, teneantur. Præterea, si quis in casibus à iure permissis appellauerit, aut de aliquo grauamine cõquestus fuerit, seu aliàs ob ipsum biennij, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expensis suis transferre, eodem Episcopo priùs admonito, vt si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quòd si appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quæ trãslata sunt, expẽsas, pro portione sua, si illis vti voluerit, subire, nisi aliter ex loci consuetudine seruetur, vt scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipsam actorum copiã teneatur notarius, cõgrua mercede accepta, appellanti quantò citius, & ad minus intra mensem, exhibere. Qui notarius si in differen

da

da exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione, arbitrio Ordinarij suspẽdatur, & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellãtem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex vero, si & ipse impedimẽti huius conscius, particeps ve fuerit, aliter ve obstiterit, ac appellanti integrè acta intra tempus traderentur, ad eandem dupli pœnã, prout suprà, teneatur, non obstãtibus, quoad omnia supra scripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quæ suos tãtùm teneãt auctores, & alijs quibuscunque consuetudinibus.

De declaratione quorundam uerborum huius Synodi. Cap. 21.

CVpiens sancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis nulla vnquàm futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa, posita in decreto publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio Quarto, videlicèt. Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coërcendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigẽdos, Ecclesiæ veram, & Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, vt ex prædictis verbis soli-

Supra sess. 17.

ta

ta ratio tractãdi negotia in generalibus Concilijs vlla ex parte immutaretur, neque noui quidquã, præter id quod à sacris canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquã adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

IN super, eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionẽ feria quinta post conceptionem beatæ Mariæ virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proximè venturi, habẽdam esse statuit, & decernit, cũ potestate etiam abbreuiandi: in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iã exhibitis, deque alijs ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in congregationibus proponentur.

Abbreuiata est dies Sessionis.

SESSIO. XXV.
QVÆ EST NONA ET VLTIMA.

Sub Pio. IIII. Pont. Max.

Cœpta Die. iij. Absoluta Die iiij. Decemb. 1563.

Decretum de Purgatorio.

CVM Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris literis, & antiqua Patrum traditione, in sacris Concilijs, & nouissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatoriũ esse, animasque ibi detentas, fideliũ suffragijs, potissimùm verò acceptabili altaris sacrificio iuuari, præcipit sancta Synodus Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinam à sanctis Patribus, & sacris Concilijs traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari, diligenter studeãt. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerunque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permit-

supra se. 2 a c. 2. & ca. 3

tant. Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrũ sapiunt, tanquàm scandala, & fidelium offendicula, prohibeant. Curent autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secundum ecclesiæ instituta piè, & deuotè fiant, & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persoluantur.

De inuocatione, uenerationè, & Reliquijs Sanctorũ, & sacris imaginibus.

MAndat sancta Synodus omnibus Episcopis, & cæteris, docendi munus, curamque sustinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ vsum, à primæuis Christianæ religionis temporibus receptum, sanctorumque Patrum consensionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginũ vsu, fideles diligenter instruát, docẽtes eos, Sãctos, vnà cũ Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre, bonũ, atque

que vtile esse suppliciter eos inuocare,& ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum,qui solus noster Redemptor & Saluator est,ad eorum orationes,opem,auxiliumque confugere: illos verò,qui negant sanctos,æterna felicitate in cœlo fruentes,inuocandos esse :aut qui asserunt,vel illos pro hominibus non orare,vel eorum,vt pro nobis etiã singulis orẽt, inuocationem esse idololatriam, vel pugnare cũ verbo Dei, aduersariq; honori vnius mediatoris Dei,& hominum Iesu Christi,vel stultum esse , in cœlo regnantibus ,voce, vel mente supplicare,impiè sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viuentiũ sancta corpora , quæ viua membra fuerunt Christi, & templum Spiritus sancti, ab ipso ad æternan vitã suscitanda,& glorificanda,à fidelibus venerãda esse:per quę multa beneficia à Deo hominibus præstantur:ita vt affirmantes,Sanctorum Reliquijs veneration em,atque honorem non deberi, vel eas, aliaque sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari,atq; eorum opis impetrãdę causa Sanctorum memorias frustra frequentari, omnino damnãdos esse,prout iam pridẽ eos damnauit,& nunc etiam dãnat Ecclesia.Imagines porrò Christi, Deiparæ virginis,&alio Cõ, Nicen. 2.

rum Sanctorum, in templis præsertim habẽdas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiẽdã, non quòd credatur inesse aliqua in ijs diuinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quòd ab eis sit aliquid petẽdum, vel quòd fiducia in imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis spem suam collocabant: sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repręsentant: ita vt per imagines, quas osculamur, & corã quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur, id quod Conciliorum, presertim verò secundæ Nicænę Synodi decretis, contra imaginum oppugnatores, est sancitum.

Con. Nicæn. 2 act. 3.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis, vel alijs similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorãdis, & assiduè recolendis: tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi, non solũ quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt, sed etiã quia Dei per sanctos miracula, & salutaria exẽpla oculis fidelium subijciuntur, vt pro ijs

Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem, vitam, moresque suos componāt, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit, anathema sit. In has autem sanctas, & salutares obseruationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus aboleri sancta Synodus vehementer cupit, ita vt nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi errores occasionem præbentes, statuantur. Quòd si aliquando historias, & narrationes sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porrò superstitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro vsu tollatur, omnis turpis quæstus eliminetur, omnis denique lasciuia vitetur, ita vt procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, & Sanctorū celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes, atque ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxū, ac lasciuiā agātur. Postremò, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, vt nihil inor-

dinatũ, aut præposterè, & tumultuariè accõmodatum; nihil profanum, nihilque inhonestum appareat, cùm domum Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelius obseruentur, statuit sancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel ecclesia, etiam quomodolibet exẽpta, vllã insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nullaetiam admittenda esse noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente & approbante Episcopo: qui simulatq; de ijs aliquid cõpertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omnino aliqua de jis rebus grauior quæstio incidat, Episcopus, antequam controuersiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Episcoporũ in Concilio prouinciali sententiam expectet: ita tamen, vt nihil, Inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, nouũ, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

sal. 92. ca. eccl. de cons. eccl. in

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

C.

Cap. 1.

QVoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasterijs piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque vtilitatis oriatur, necessarium esse censuit, quò facilius, ac maturius, vbi collapsa est vet⁹, & Regularis disciplina instauretur: & cõstãtius, vbi conseruata est perseueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad Regulæ quam professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componãt, atq; in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, vt obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conseruãda pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur: cùm compertum sit, ab eis non posse, ea quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ bases sunt & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint

clc. exii
§. cũigit
inprim⁹
ver. sig.

c. cũ ad
nasteri
fi. d sta
na.

conſeruata, totũ corruat ædificiũ neceſſe eſt.

De paupertatis voto integerrime ſeruando. Cap. 2.

cũ Paruu s. 1. q.

NEmini igitur Regularium, tã virorum, quã mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo, ab eis acquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine conuentus, poſsidere vel tenere, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, cõuentuique incorporentur.

&c. cũ monaſte deteſta.

Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autẽ bonorũ monaſteriorum, ſeu conuentuũ ad ſolos officiales eorundem, ad nutum Superiorũ amouibiles, pertineat. Mobiliũ verò vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſupellex ſtatui paupertatis, quam profeſsi ſunt, conueniat, nihilque ſuperflui in ea ſit, nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quòd ſi quis aliter quicquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua & paſsiua voce priuatus ſit, atq; etiam iuxta ſuæ Regulę, & Ordinis conſtitutiones puniatur. ¶ *Quot bona immobilia poſsidere poſſint religioſi omnes exceptis capucinis & minoribus de obſeruantia. Cap.* 3.

Con-

CONcedit sancta Synodus omnibus monasterijs, & domibus tam virorum, quã mulierum, mendicantium, exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capucinorũ & eorum, qui Minores de obseruantia vocãtur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint, eadẽ omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autẽ monasterijs: & domibus, tam virorum, quã mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantùm numerus cõstituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex reditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustẽtari: nec de cætero similia loca erigantur sine Episcopi, in cuius diœcesi erigenda sunt, licẽtia prius obtenta.

ca. exijt qu
seminat. §
porrò. d
ver. fin. 6

conci. Are
lat. c. 8. Cõ
magũti acũ
c. 19. c. 1. &
c. 1. & c. au
ctoritate. d
Institu. cap
quoniã vt
ait. de vit &
honesta. cl
ca. vni. §. f
nèvt hoc. d
stat. reg. in
6.

De clausura & obedientia semper & in omnibus seruanda. Cap. 4.

PRohibet sancta Synodus, nè quis regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectiõis, aut cuiusuis pij operis prætextu, subijciat se obsequio alicuius Prælati,

Principis, vel Vniuersitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuscunque personæ, seu loci, neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tanquã inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à suis conuentibus recedere, etiam prætextu ad superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato, in scriptis obtento repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum tãquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem qui studiorum causa ad Vniuersitates mittũtur, in conuentibus tantùm habitent: alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

De renouatione antiquæ constitutionis, circa monasteria monialium. Cap. 5.

BOnifacij Octaui constitutionem, quæ incipit, Periculoso, renouans sancta Synodus, vniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, vt in omnibus monasterijs sibi subiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maximè procuret, inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas,

pœnas, quacunque appellatione postposita, compescentes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Quod auxilium vt præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus secularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio etiam ad breue tempus, quocunque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscunque & priuilegijs non obstantibus. Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessarijs, neque alius vllo modo possit, etiam vigore cuiuscunque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterũ concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi constituta, malorum hominũ prędæ, & alijs facinoribus sine vlla fæpè custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij Superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua

Cõcil. Calonen. c. 62. & 63.

Cõc. Mat. con. 1. c. 2. Concil. Ad. lat. c. 7.

e. diffinit. 18. q. 2. c. riculoso. stat. mon. in. 6.

ad noua vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiã auxilio, si opus fuerit, brachij secularis. Impedientes verò, vel nõ obedientes, per censuras ecclesiasticas parere compellant.

De modo in electione seruando. Cap. 6.

IN electione Superiorum quoruncunque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit, oẽs supradictos eligere debere p vota secreta: ita vt singulorum eligentium nomina nunquàm publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscunque Titulares ad effectum electionis faciẽdæ cõstituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis existat, facultates quę super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur, &, si in posterum aliæ concedantur, tanquàm surreptitiæ habeantur.

De ætate & qualitate eligendæ in superiorem. Ca. 6.

Abs

ABbatissa, & Priorissa, & quocunque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quòd si his qualitatibus nō reperiatur in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incōmodum Superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasterijs nulla præficiatur. Et, si quę duo, vel plura quocūque modo obtinēt, cogantur, vno excepto, intra sex menses cętera resigna re. Post id verò tempus, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacēt. Is verò, qui electioni præest, Episcopus, siue alius Superior, claustra monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorū Ordinum, vel monasteriorum cōstitutiones.

Conci. Catha. 3 Concil. Agath. c. 19. ca. sanctimoniales 20. q.

c. Indecentibus. de elec. in 6

Cōcil. Agathen. c. 5.

Cōc. Epa c. 9. cvlt. 1 q. vlti. ca. num. 21.

1. Cō. Calon. c. 12

De *his religiosis qui immediate Sedi Apostolicæ subsunt.* Cap. 8.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habēt ordinarios regulares Visita-

to-

tores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueuerunt, teneantur, infra annum à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet triennio se se in congregationes redigere, iuxtà formam Constitutionis Innocentij. III. in Concilio generali, quæ incipit. In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberant & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tanquã Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis cõuocare. Quòd si infra limites vnius prouinciæ non sit sufficiens taliũ monasteriorũ numerus ad erigendam cõgregationem, possint duarum, vel trium prouinciarum monasteria, vnam facere cõgregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obser-

In singulis statuimo cho.

uare,

care, quę in sacris canonibus, & in hoc sacro Cōcilio sunt decreta. Quòd si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint, Episcopis, in quorum diœcesibus loca prædicta sita sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

De gubernatione Sanctimonialium per episcopum. Caput. 9.

MOnasteria Sanctimonalium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, vel sancti Ioannis, vel aliàs quomodocunque nuncupentur, ab Episcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscunque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus, reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur.

e. cognouimus, 18. q. 2.

De Sanctimonialium confessionibus: atq; eucharistiæ seruandæ loco Caput. 10.

ATtendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, vt in constitutionibus earum, admoneantur Sanctimoniales, vt saltem semel singulis mẽsibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, vt eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter superan

cle. nec in a. gros. sanè. de sta. mo.

perãdas. Præter ordinarium autem confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omniũ confessiones audire debeat. Quòd verò sanctissimum Christi corpus intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica ecclesia cõseruetur, prohibet sancta Synodus: non obstante quocunque indulto aut priuilegio.

De monasterijs quę parochiam continent. Caput. 11.

IN monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorũ familia, personæ, tam regulares, quàm seculares, huiusmodi curam exercentes, subsint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monasterio Cluniacensi, cũ suis limitibus, & exceptis etiam ijs monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum, sedem ordinariam prin-

cap. quireligiosis. 18. q. secunda.

cipalem habent, atque alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iurisdictionem Episcopalē, & temporalē in Parochos, & parochianos exercent: saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prędicta loca: vel personas iurisdictionem exercent.

De interdictis & censuris à regularibus seruādis.

Cap. 12.

CEnsuræ, & interdicta, nedū à Sede Apostolica emanata, sed etiā ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum ecclesijs publicentur, atq; seruentur. Dies etiam festi, quos in diœcesi sua seruādos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, seruētur. c. de ijs, 1 dist.

De controuersia in præcedentijs sedanda ab episcopis deque exitu ad publicas processiones. *Cap.* 13.

CONTROVERSIA S omnes de præcedentia, quæ persępe cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tā seculares, quàm regulares, cùm in processionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferēda vmbella, & alijs similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque, componat. Exempti autem omnes,

nes, tã Clerici seculares, quàm regulares, quicunque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellãtur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.

De supplicio religiosi publice delinquentis. Cap. 14.

REgularis, nõ subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore intra tẽpus ab Episcopo præfigẽdum, seuerè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, à suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

ff. §. sive d sta. mo cho.

De tempore professionis. Caput. 15.

IN quacunq; religione, tam virorũ, quam mulierũ professio non fiat ante decimũ sextum annum expletum, nec qui minore tempore, quàm per annum, post susceptũ habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem, antea facta, sit nulla, nullamq; inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel religionis, vel ordinis obseruationem, aut ad alios quoscunque effectus.

Gõsaldus .q.2. ca. Apostoli de reg. & Gõsalo. eo tit. in. 6. d nostrã ũ. virum .postula o. tit. & .eo. tit. u. 5.

Quando renunciatio facta ante professionem uim habeat ostendit. Cap. 16.

Nulla

NVlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscunque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat, intra duos menses proximos ante professionem, ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter vero facta, etiam si cum huius fauoris expressa renunciatione, etiam iurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos eijciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Iesu, iuxta pium eorum institutum, à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & eius Ecclesiæ inseruire possit: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, nouitij, vel nouitiæ illius tẽporis, quo in probatione est, quocunque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possideat, nec facilè, si discesserit, id recuperare possit: quin potiùs præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dan-

c. cùm cau fam. in fi de elec.

tibus, & recipiẽtibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeũtibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quod vt recte fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

De *exploranda uoluntate uirginis quæ Deo sacratur.* Cap. 17.

LIbertati professionis virginum Deo dicãdarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, vt si puella, quæ habitũ regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quã exploraverit Episcopus, vel eo absente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorũ sumptibus ab eis deputatus, virginis volũtatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat, & si volũtas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requisitas iuxta monasterij illius, & Ordinis regulam, necnon monasterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat, cuius professionis tẽpus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta Monasterio eum ante mensem certiorem facere: quod si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit, quandiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

Contra eos qui cogunt mulieres ad religionem, uel sine iusta causa impediunt uolentes.

Cap. 18.

ANathemati sancta Synodus subicijt omnes, & singulas personas, cuiuscunque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, seculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitam, præterquam in casibus in iure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscunque religionis, vel ad emittendam professionem, quique consilium, auxilium, vel fauorem dederint, quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionē emittere, quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel cōsensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoq; anathemati subijcit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatē veli accipiēdi, vel voti emittēdi, quoquo modo sine iusta causa impedierint. Eaq; omnia & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, seruentur non solùm in monasterijs subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscunque. Ab his tamen excipiuntur

Cō. Tole. can. 10. c puella. 2 q. 2. ca. vlt 32. q. 2.

con. Tole, c. 54. in fi.

piuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Conuertitæ appellãtur: in quibus constitutiones earum seruentur.

Quando & quomodo sit audiẽdus qui ui, uel metu, uel ante tempus fecerit professionem.

Caput. 19.

uellę 20 . ca cũ vi de reg.

QVicunq; Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse religionẽ, aut etiam dicat, ante ętatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorũ, non audiatur, nisi intra quinquennium tãtùm à die professionis, & tunc nõ aliter, nisi causas, quas prætẽderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcunq; causam admittatur sed ad monasterium redire cogatur, & tãquã apostata puniatur: interim verò nullo priuilegio suæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscunq; facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitũ suæ religionis.

5. Arel. 1. vlt. Conc. el. 1, c. 25

De uisitatione facienda à superioribus in monasteria inferiora. Cap. 20.

Abba-

ABbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subiecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratus ve legitima iurisdictio, eadē illa sibi subdita monasteria, & prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cùm Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in ijs, quæ aliàs de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse cōprehensa: teneanturque quicunque prædictorum Ordinum monasterijs præsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt ordinum Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicæ, & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quādiu durabunt huiusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus cōuentū habētibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituātur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quæ ipsorū personas, loca, & iura concernunt, firma sint & illæsa.

supra. se de ref. c

De superioribus religiosorum, quód eandem profiteantur regulam quam subditi. Cap. 21.

c. Later. Leone. sess. 9. sulla de Curiæ.

CVmplera q; monasteria, etiam Abbatiæ, prioratus, & Præposituræ ex nimia eorum, quibus comissa fuerũt, administratione non leuia passa fuerint tã in spiritualibus, quam in temporalibus detrimenta, cupit sancta Synodus ea ad cõgruam monasticæ vitæ disciplinam omnino reuocare. Verùm adeò dura, difficilisque est præsentium temporum cõditio, vt nec statim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium possit adhiberi, vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis salubriter aliquando prouideri possit. Primum quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificẽ pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, vt ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conuentus habent, regulares personæ, eiusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi

. sess. 14 ess. c. 10

præire, & præesse possint, præficiantur. Quæ verò in posterum vacabunt, nõ nisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quo ad ea verò monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, siue Abbatiæ, siue Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum, infra sex mẽses reli-

religionem illorum ordinum propriam solẽniter profiteri, aut ijs cedere: aliàs cõmendę prædictę ipso iure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, vt in prouisionibus dictorũ monasteriorum qualitas singulorũ nominatim exprimatur, aliterque facta prouisio surreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adiuuetur.

Quos & qualiter prædicta obligent. Cap. 22.

HÆc omnia, & singula in superioribus decretis contenta, obseruari sancta Synodus præcipit, in omnibus cœnobijs, ac monasterijs, collegijs, ac domibus quorũcumq; monachorum, ac regularium, nec non quaruncunque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ, viuãt, & quòcunque nomine appellentur, sub quacunq; regula, vel constitutionibus, & sub custodia vel gubernatione, vel quauis subiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuscunq; Ordinis, mendicantium, vel non mendicantium vel aliorum regularium monachorũ, aut canonicorum quoruncunque, non obstantibus eorum omniũ, & singulorum priuilegijs sub quibuscunque formulis verborum

rum conceptis, ac Mare magnum appellatis etiam in fundatione obtentis, nec non constitutionibus, & regulis etiam iuratis, atq; etiã consuetudinibus, vel præscriptionibus etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tam viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula, vel statutis viuunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & obseruantia sancta Synodus amouere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, vt omnia, & singula supradicta quamprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis, in monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prędicta exequãtur. Et si quid executioni mandatum nõ sit, Episcoporum negligentiam Cõcilia prouincialia suppleãt, & coerceant. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationẽ aliquorũ eiusdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, principes, Resp. & magistratus, & in virtute sanctæ obedientię, precipit, vt velint prędictis Episcopis, Abbati

batibus ac Generalibus, & ceteris Præfectis in superius contentę reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, vt sine vllo impedimento præmissa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione, & de episcoporum vitæ puritate. Cap. 1.

OPtandum est, vt ij, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant, ac se non ad propria commoda, nõ ad diuitias, aut luxũ, sed ad labores & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant, nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocẽtiãq́ue facilius inflammãdos, si præpositos suos viderint, non ea, quę mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem patriam cogitantes. Hęc cum ad restituendam ecclesiasticam disciplinam pręcipua esse sancta Synodus animaduertat, admonet Episcopos omnes, vt secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuũ quoddam prædicandi genus, se muneri suo cõformes ostendãt: in primis verò ita mores suos omnes componãt, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tãtoperè commendat Deo, sanctæ humilitatis

c.magnę
voto.c.qu
liter,& q
do de acc
supra.ses
22.deref
1,inprin

tis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginensi, non solum iubet, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueāt, ne quid appareat, quòd à sancto hoc instituto sit alienum, quod que non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præseferat. Omnino verò eis interdicit, nè ex reditibus ecclesiæ cōsanguineos, familiares ve suos augere studeant: cùm & Apostolorum canones prohibeant, ne res ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent, sed, si pauperes sint, ijs, vt pauperibus, distribuant, eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: imò, quàm maximè potest eos, sancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, proprinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponāt. Quæ verò de Episcopis dicta sunt, eadem non solum inquibuscunque, beneficia ecclesiastica tam secularia, quàm regularia, obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed & ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit, quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum vni-

uer

uersalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, non ijs etiam virtutum insignibus, a cviuẽdi disciplina eos fulgere, quę merito omnium in se oculos conuertant.

Quod hæc Synodus in concilijs prouincialibus, Synodis, & uniuersitatibus recipiatur. Cap. 2.

COgit temporum calamitas, & inualescentium hęresum malitia, vt nihil sit prętermittendum, quod ad populorum ædificationem, & catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem præsentis Concilij habẽda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palàm recipiant, necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur, simulque hæreses omnes, à sacris canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice detestentur, & anathematizẽt. Idemque in posterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruẽt. Quòd si quis ex su-

c sicut. c
excõm
camus. f
in fine
sum tri
cum sir

ex supra dictis omnibus, quod absit, renuerit, Episcopi comprouinciales statim summum Romanum Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis teneantur, interimque ab eiusdem communione abstineat. Cæteri vero omnes, siue in præsenti, siue in futurum beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idem vt supra in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obseruent: aliàs secundùm formam sacrorum canonum puniãtur. Ad hæc, omnes ij, ad quos Vniuersitatum, & studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligẽter curent, vt ab eisdem Vniuersitatibus canones, & decreta huius sanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alij in eisdem Vniuersitatibus ea, quæ Catholicæ fidei sunt, doceãt, & interpretentur, seque ad hoc institutum initio cuiuslibet anni solenni iuramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Vniuersitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quæ vero Vniuersitates immediatè summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subie-

subiectæ, has sua Beatitudo per eius delegatos, eadem, qua suprà, ratione, &, prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

De excõmunicationis sententia non nisi summa maturitate ferenda. Cap. 3.

QVanuis excommunicationis gladius neruus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris: sobriè tamẽ, magnaque circũspectione exercendus est: cũ experientia doceat, si temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari, & perniciem potiùs parare, quàm salutem. Quapropter excõmunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquàm ab Episcopo, decernantur, & tunc non alias, quàm ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ eius animum moueat, nec ad eas concedendas cuiusuis secularis, etiã Magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in eius arbitrio, & conscientia sit positũ: quando ipse pro re, loco, persona, aut tẽpore eas decernendas esse iudicauerit. In causis verò iudicialibus mandatur omnibus iudicibus ec-

c. dilecto de sent. excõ in. 6. c. multi in prin. 2 q. 1. c. visis in. fi. 16. q. 1 c. corripian tur. 24. q. 3.

ca. Episcopi c. nemo Episcoporũ & c. nullus sacerdotũ. 11 q. 3. c. sacro de lentẽ. excõ. Cõ. Aurelian. 5. ca. 2.

ecclesiasticis, cuiuscunque dignitatis existãt, vt quandocunque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quàm definiendo, à censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis ciuilibus, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscunque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi existẽtibus, eo ipso, quòd exactæ fuerint, assignentur, seu per captionem pignorum, personarũque districtionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam, siue etiam per priuationem beneficiorum, aliaque iuris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit, sitque erga iudicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalib⁹, vbi executio realis, vel personalis, vt suprà, fieri poterit, erit à censuris abstinendum, sed si dictæ executioni facilè locus esse nõ possit licebit iudici hoc spirituali gladio in delinquẽtes vti, si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit seculari cuilibet ma-

si quis de ceps, in fi. 17. q. 4.

gistra-

gistratui, phibere ecclesiastico iudici, ne quẽ excommunicet, aut mandare, vt latam excõmunicationem reuocet, sub prætextu, quod cõtenta in præsenti decreto nõ sint obseruata, cùm non ad seculares, sed ad ecclesiasticos hęc cognitio pertineat. Excõmunicatus verò quicunque, si post legitimas monitiones nõ resipuerit, non solùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem nõ recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tanquàm de hæresi suspectum, procedi possit.

c.rogo.cum
s.q.11.q.3
c,nulli cum
seq.ca.cum
desideres d
6.fi. cõcub
næ.de sent
excommu

De commissione super legatis pijs disponendis cessa. Caput. 4.

COntingit sæpe in quibusdam ecclesijs vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis impositum esse, vt illis pro singulis diebus, à testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri, vel eleemosynam huiusmodi pro illis celebrandis adeò tenuẽ esse, vt non facilè inueniatur, qui velit huic se muneri subijcere, vnde depereunt piæ testantiũ voluntates, & eorum cõscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sãcta Synodus, cupiens hæc, ad pios vsus relicta, quò plenius, & vtilius põt, impleri, facultatem dat Episco

pis, vt in Synodo diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque ecclesiarum vtilitatem viderint expedire, ita tamē, vt eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt.

praſe. 22. reforma. 6.

De beneficijs transferendis onere quo fundata sunt.

Cap. 5.

RAtio postulat, vt illis, quæ bene constituta sunt, contrarijs ordinationibus nō detrahatur, quando igitur ex beneficiorū quorūcunque erectione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt iuncta, in beneficiorum collatione, seu in quacunque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbēdis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocunque ita constituta fuerint, obseruetur, vt eorū qualitatibus, vel Ordinib⁹ nihil in vlla prouisione detrahatur: & aliter facta prouisio surreptitia censeatur.

De

De modo procedendi ab episcopo contra capitulares. Cap. 6.

STATVIT sancta Synodus, vt in omnibus ecclesijs cathedralibus, & collegiatis decretum sub fel. rec. Paulo Tertio, quòd incipit, Capitula cathedralium, obseruetur non solum quando Episcopus visitauerit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionẽ alicuius, contra aliquem ex cõtentis in dicto decreto procedat, ita tamen, vt, cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locũ habeãt: videlicet, vt Capitulũ initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorũ consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tam informando processum, quàm in cęteris omnibus actibus vsq; ad finem causæ inclusiuè, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut cõsueto tribunali procedere teneantur. Vnum autem tantum sit vtriusq; votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant, &, si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorem Episcopũ electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cum qua tertius conuenit, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliàs supra sess. 4. de refor.

processus, & inde secuta nulla sint, nullosq; producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinẽtia proueniẽtibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrociorib⁹ delictis, depositionẽ, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere, seruato tamen in reliquis ordine promisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiãtur. Episcopis præterea vbiq; is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est, eisque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectãte agatur, Episcopi ipsi Capitulum cõuocent, vota exquirãt, & iuxta ea concludãt. Absente vero Episcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel cõsuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli iurisdictio, & po

fra. ca. 14. supra sess. 24. de matrimonio. c. 8.

qualiter. 2. de acc. & c. tuæ pœn.

5. Cartha. c. 35. c. Episcopus in ecclesijs. 95

nouit cũ q. de his, æ fiunt à al fine nſ. c.

& potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salua, & intacta omnino relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ij omnes in causis ecclesiasticis, Episcopo subijciantur, non obstantibus, quo ad supradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon cõsuetudinibus etiam immemorabilibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tãtum suos obligent auctores: saluis tamen in omnibus, priuilegijs, quæ Vniuersitatibus Studiorũ generalium, seu earum personis sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula, in ijs ecclesijs locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorũ Vicarij ex constitutionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus, siue cõcordijs, seu quocunque alio iure maiorẽ habent potestatem, auctoritatem, ac iurisdictionem, quàm præsenti decreto sit comprehensum: quibus sancta Synodus derogare non intendit.

fur. alleg
Inmeo tr
de priuil
gijs scho
riũ maxi
prt. 64. c
seq.

De accessibus & regressibus etiam cum coadiutorio nõ concedendis. Cap. 7.

CVM in beneficijs ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, sacris cõstitutionibus sint odiosa, & Patrũ decretis cõtraria, nemini in posterũ accessus, aut regressus etiã de consensu, ad beneficiũ ecclesiasticũ cuiuscunque qualitatis con-

c. ad apo
lica. 8. q.
extrãsm
&c. ad e
pãdas fu
ssiones
fil. pres

cedatur, nec hactenus concessi suspẽdantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscunque beneficijs ecclesiasticis, ac etiam cathedralibus ecclesijs, ac in quibuscunque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutorijs quoque cum futura successione idẽ post hac obseruetur: vt nemini in quibuscunq; beneficijs ecclesiasticis permittãtur. Quòd si quãdo ecclesiæ cathedralis, aut monasterij vrgens necessitas, aut euidens vtilitas postulet Prælato dari Coadiutorẽ, is non aliàs cũ futura successione detur, quã hęc causa prius diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo cõcurrere certum sit, quæ à iure, & decretis huius sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requirũtur: aliàs concessiones super his factæ surreptitiæ esse censeantur.

De *hospitalitate commendata beneficiatis.*

Caput. 8.

ADmonet sancta Synodus quoscunque ecclesiastica beneficia, secularia, seu regularia, obtinentes, vt hospitalitatis officium, à sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouẽtus licebit, prompte, benigneque exercere assuescant, memores, eos, qui hospitalitatem amant, Chri-

stum

ſtum in hoſpitibus recipere. Illis verò qui hoſpitalia vulgo nuncupata ſeualia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, ſenũ, pauperumve vſum præcipuè inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quemcunque titulum, aut etiam eccleſijs ſuis vnita, obtinent, vel ſi eccleſiæ parochiales, hoſpitalibus fortè vnitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationẽ conceſſæ ſint, præcipit omnino, vt impoſitũ illis onus, officium ue adminiſtrent, atq; hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant iuxta Conſtitutionem Concilij Viennenſis, aliàs in hac eadem Synodo ſub fel. rec. Paulo III innouatam, quæ incipit, Quia contigit. Quòd ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarũ genus ſuſcipiẽdũ fuerint inſtituta, nec in loco, vbi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur, mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore vtilior, cõuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter forte, etiam in hunc euẽtum in eorum fundatione, aut in

cle. quia contigit, de lig. dom. ſupra fol. c. vlt.

stitutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus, aut, si id non possit, ipse, prout suprà, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cuiuscunque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamẽ regularib⁹ subiecti, vbi viget regularis obseruantia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnib⁹, ad quæ tenẽtur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint, non solùm per ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint, sed etiam hospitalis ipsius administratione, curaue perpetuò priuari possint, alijque eorũ loco, ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneãtur, nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum vni & eidẽ personæ vltra trienniũ deinceps committatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante quo ad omnia supradicta, quacunque vnione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscunque.

De

De his quæ ad iurispatronatus beneficia pertinent. Caput. 9.

Sicuti legitima patronatuum iura tollere, pias que fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est; sic etiã, vt hoc colore beneficia ecclesiastica in seruitutem, quòd à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit sancta Synodus, vt titulus iuris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documẽto, & alijs iure requisitis ostẽdatur, siue etiã ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimũ temporis cursum, qui hominum memoria excedat, aliasue secundum iuris dispositionem. In ijs verò personis, seu Communitatib⁹, vel Vniuersitatibus, in quibus id ius plerunque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verũ titulum requiratur, nec immemorabilis tẽporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si, præter reliqua ad ea necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quàm quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sunt, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam secularibus, quàm regularibus,

supra sess. 1 de ref. c. 1 ca. pię me tiscũ seq. 6. q. 1. &c. nobis dem patro-

seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscunque alijs beneficijs, in cathedrali, vel collegiata ecclesia, seu facultates, & priuilegia concessa tam in vim patronatus, quàm alio quocunque iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus, super cathedralibus ecclesijs competentibus, & exceptis alijs, quę ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, alios que sublimes, ac supremos Principes, iura Imperij in dominijs suis habētes, pertinent, & quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita cū quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque huiusmodi, tamquā libera, à suis collatoribus conferantur, ac prouisiones huiusmodi plenum effectum cōsequātur. Ad hęc liceat Episcopo, præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, iuxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuscunque Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quæcunque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, prouēctuum, obuentionum quorum

p. sess. 24. = ref. cap. 8. & sess. 14 = ref. c. 12.

runcumque beneficiorum, etiam si verè de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenùs, nulla ve causa, vel occasione se ingerant, sed illos liberè Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiã quacunque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra canonicas sanctiones transferre præsumant, si secùs fecerint, excõmunicationis, & interdicti pœnis subijciãtur, & dicto iure patronatus, ipso iure, priuati existant. Insuper accessiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad ecclesias iurispatronatui, etiã laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quã ad alia quæcunque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum ijs, quibuscum vniuntur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur, hæ si nondum plenariũ sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusuis instantiam fient, quacũque auctoritate etiam Apostolica concessæ fuerint, simul cum vnionibus ipsis per surreptionem obtẽtę intelligantur: non obstãte quacũq; in ijs verborũ forma, seu derogatione, quę habeatur ꝑ expressa, nec executioni amplꝰ demãdẽtur, sed beneficia ipsa vnita, cũ vacaue

rint,

supra.sess.7. lexeto,c.6.

rint,libere,vt anteà,conferantur.Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt cõsecutæ,hæ nihilominus ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis,reuideantur, & examinentur,ac quæ per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa seruentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicunque in ecclesijs & quibuscunque alijs beneficijs, etiam dignitatibus anteà liberis,acquisiti à xl.annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis,seu ex noua constitutione, vel alia simili causa,etiam auctoritate sedis Apostolicæ,ab ijsdem ordinarijs, vti delegatis vt suprà, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur,diligenter cognoscantur, & quos non repererint ob maximè euidentem ecclesiæ,vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum reuocẽt, atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium,& restituto patronis eo, quod ab eis iccirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, & consuetudinibus,etiam immemorabilibus.

De

De iudicibus in concilijs prouincialibus delegandis. Cap. 10.

QVoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoq; ob locorum longinquitatem personarum noticia, quibus causæ mãdantur, vsque adeò haberi non potest, hincque interdum iudicibus, non vndequaque idoneis, causæ in partibus deleganturistatuit sancta Synodus, in singulis concilijs prouincialibus, aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta constitutionem Bonifacij. viij. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum ijs etiam posthac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes in partibus delegãndæ committantur. Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat ordinarius loci cum consilio capituli alium in eius locum vsque ad futuram prouincialem, aut diœcesanã synodum: ita vt habeat quæque diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt suprà qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam a sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem

c. statutur de ref. in 6

ficem transmittãt, delegationes quæcunque aliorum iudicum alijs, quàm his factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscunque iudices, vt terminandis causis, quanta fieri poterit breuitate, studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

De locatione rerum ecclesiasticarum non facienda in præiudicium successorum. 11.

MAgnam ecclesijs perniciem afferre solet, cùm earum bona, repræsentata pecunia, in successorum præiudicium alijs locantur. Omnes igitur hę locationes, si anticipatis solutionibus fient, nullatenus in præiudicium successorum validæ intelligantur: quocunque indulto, aut priuilegio non obstante: nec huiusmodi locationes in Romana Curia vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, iurisdictiones ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec conductoribus per se, aut alios ea exercere: aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica factæ, surreptitiæ censeantur. Locationes verò rerum ecclesiasticarũ, etiã auctoritate Apostolica cõfir

fin. de
o. & cõtu.
de re iu.
ca. consti
utus. de p-
ura.

a. de preca
ijs. 11, q. 2.
cap. 2. de
reca.

firmatas, sancta Synod⁹ irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu vt in nonnullis partibus, ad vigintinouē, seu bis vigintinouem annos, vocant factas: Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea, in damnum ecclesiæ, & contra canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

De decimarum integra solutione. Cap. 12.

NOn sunt ferendi, qui varijs artibus decimas ecclesijs obuenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temere occupāt, & in rē suā vertūt: cùm decimarū solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dātes impediūt, res alienas inuadūt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cuiuscunque gradus, & cōditionis sint, ad quos decimarū solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenētur, in posterū cathedrali, aut quibuscunq; alijs ecclesijs, vel personis, quibus legitimè debētur, integrè persoluāt. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione facta, absoluantur. Hortatur deinc omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoq; erga Pastores suos munere, vt à bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, quite-nuioribus præsunt ecclesijs, largè subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum,

qui

ecl.Clem. .eo tit. de pul.extra . 6.& in lē.

qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

De quarta funeralium. Cap. 13.

DEcernit sancta Synodus, quibuscunque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali ecclesiæ solita esset persolui ac postea fuerit ex quocunque priuilegio, alijs monasterijs, hospitalibus, aut quibuscunque locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione, quę antea solebat, cathedrali, seu parochiali ecclesiæ persoluatur: non obstantibus cōcessionibus, gratijs, priuilegijs, etiam Mari magno nuncupatis, aut alijs quibuscunque.

Contra clericos concubinarios. Cap. 14.

QVàm turpe, ac Clericorū nomine, qui se diuino cultui addixerunt, sit indignū, impudicitię sordibus immūdoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omniū offensione, summoq; Clericalis militiæ dedecore, testatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri ecclesiæ reuocentur, populusq; hinc eos magis discat reuereri, quo illos vita honestiores cognouerit: prohibet sancta Synodus quibuscunq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus

6.cartha. c.17.Cō. icęnū.c.3 5 matisco. c.1.conc. celaten.2 3.

possit

possit haberi suspitio, in domo vel extra detinere, aut cum ijs vllam consuetudinem habere audeant, alioquin pœnis, à sacris canonibus, vel statutis ecclesiarum impositis, puniãtur. Quod si à Superioribus moniti, ab ijs se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorũ suorum quorumcumq; & pensionum ipso facto sint priuati, quæ fabricæ ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadẽ, vel alia fœmina, perseuerantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantùm fructus omnes, ac prouentus suorum beneficiorum, & pẽsiones eoipso amittant, qui prædictis locis applicẽtur, sed etiam beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspẽdantur: & si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam versentur, tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & pensionibus quibuscumque ecclesiasticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumq; honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in posterũ reddantur: donec post manifestam vitæ emendationem ab eorũ Superioribus cum ijs ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si postquam eas semel

Cõ. Toler. c. 3. Cõ. B. car. 1. c. 1 cõ. Turõ. c. 10. 11. 12. cõ. M guntiacũ 49. e. inte dixit. 32. c. cũ omn bus. c. ve mus & c. minas 81 c. 1. cũ n tis seq. de habi, clc, mulie,

dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias huiusmodi scãdalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas, excõmunicationis gladio plectãtur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat: qui sine strepitu, & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici verò beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habẽtes, iuxta delicti, & contumaciæ perseuerantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijs ve modis, iuxta sacros canones, puniantur. Episcopi quoque, quod absit, si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti, se non emendauerint, ipso facto sint suspensi: &, si perseuerent, etiam ad Sanctissimũ Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationem, si opus erit, in eos animaduertat.

:cũ.seq. cohabit. r. & mul. ic concubi. de senr. cõmuni. Aurelia 4.

ra. c. 6. & alijs locis ra, alleg. c. Tole. 4. 1. ca. orundã. d. Cõel. rellan. 5.

Contra clericorum filios. Cap. 15.

ropesui 2. d.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo consecratis, quos maxime puritas

ritas, sanctitasque decet, longissimè arceatur, non liceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in ecclesijs, vbi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticũ habent, aut habuerunt, quodcumque, etiã dissimile, beneficium obtinere, nec in dictis ecclesijs quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficiũ resignare, aut cum alio permutare intra ecclesiã intra triũ mensium spatium: aliàs ipso iure eo priuatus existat, & super ijs quęcunque dispẽsatio surreptitia censeatur. Adhæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium consequatur, in fraudem huius decreti, & canonicarũ sanctionum factæ omnino censeantur, nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarũ quarumcunque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur. c. 2. & per tum. de filii presbyt.

De beneficijs curatis in simplicia non conuertendis. Cap. 16.

STATVIT sancta Synodus, vt ecclesiastica beneficia secularia, quocunq; nomine

appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum institutione, aut aliter quomodocunque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur: nō obstantibus quibuscunque gratijs, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In ijs verò, in quibus contra earum institutionē seu fundationem cura animarum in Vicariū perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario, quocunque nomine is appelletur, non fuerit assignata, eo quam primum, & ad minus intra annū à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formā decreti sub fel. rec. Paulo III, assignetur. Quòd si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit: cùm primum per cessum vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarū recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

era sess. 7 ref. ca. 7.

De episcoporum grauitate seruanda.

Caput. 17.

NON potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificiā dignitatē non leuiter

uiter dehonestare, qui cum Regum ministris Regulis, & Baronibus in ecclesia, & extra, in decenti quadam demissione se gerunt, & ve luti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solùm loco cedunt, sed etiam personaliter illis inseruiunt. Quare, hæc, & similia dete stans sancta Synodus, sacros canones omnes Conciliaque generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorum, & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant, mandans eisdem, vt tam in ecclesia, quàm foris suum gradum, & Ordinē præ oculis habentes, vbique se Patres, & Pastores esse meminerint, reliquis verò tam Principibus, quàm cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequā tur.

c. quanto offi. ord. supra sess. de regul. 4.

supra c. 6 Valentin nus. 63. c c. Episc in eccles 95. d. c. q dubitet duo sunt seq. 96. d c. solitæ malo. & bed.

De *modo dispensationis legum ecclesiasticarum.* Cap. 18.

SIC VTI publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt pleniùs euenientibus casibus, & necessitatibus pro cō muni vtilitate satisfiat: sic frequentiùs legem soluere, exemploque potiùs quam certo personarum, rerumq; delectu, pertinentibus indulgere, nihil aliud est, quā vnicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. Quapro

ca. si Ro norū. 19 c. si quis né. 1. q. 1. de cō

pterſciant vniuerſi, ſacratiſsimos canones exactè ab omnibus, &, quoad eius fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos. Quod ſi vrgens, iuſtaque ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerint, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id, cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, à quibuſcunque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum: aliterq; facta diſpenſatio, ſurreptitia cenſeatur.

Contra duellorum nequam uſum.

Cap. 19.

DETESTABILIS duellorum vſus, fabricante Diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte animarũ etiãperniciẽ lucretur, ex Chriſtiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellũ fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligantur, &, ſi feudalia ſint directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui vero pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omniũ bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ

tuæ infamiæ pœnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta sacros canones, puniri debeãt, & si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quenquam suaserint, nec non spectatores, excomunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstãte quocunque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili,

De immunitate ecclesiastica. Caput. 20.

CVPIENS sancta Synodus ecclesiasticã disciplinan in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuò sartam tectam à quibuscunque impedimentis cõseruari, præter ea, quę de ecclesiasticis personis cõstituit, seculares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos, vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæque protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantùm esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitã erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerẽtiam reuocaturos, nec permissuros, vt officiales, aut inferiores magistratus, Ecclesiæ & personarum ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis sanctioni-

c. Con
§. hinc
dist. c.
dubite
duo fu
c. fi. 9

ctionibus cõstitutam, aliquo cupiditatis stu
dio, seu inconsideratione aliqua violent, sed
vna cum ipsis Principib⁹ debitam sacris sum
morum Pontificũ, & Conciliorũ cõstitutio-
nibus obseruantiam præstent. Decernit ita-
que, & præcipit, sacros canones, & Concili-
lia generalia omnia, necnon alias Apostoli-
cas sanctiones, in fauorem ecclesiasticarum
personarum libertatis ecclesiasticæ, & cõtra
eius violatores editas, quæ omnia præsenti
etiam decreto innouat, exactè ab omnib⁹ ob
seruari debere. Propterea q; admonet Impe-
ratorem, Reges, Resp. Principes, & omnes,
& singulos, cuiuscunque status, & digni-
tis extiterint, vt, quò largiùs bonis tempora-
libus, atque in alios potestate sunt ornati, eo
sanctius, quæ ecclesiastici iuris sunt, tan-
quam Dei præcipua, eiusq; patrocinio tecta
venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domi-
cellis, Rectoribus, alijsue Dominis tempora-
libus seu magistratibus, maxime q; ministris
ipsorum Principum lædi patiãtur, sed seue
rè in eos, qui illius libertatem, immunitatẽ,
atque iurisdictionem impediunt, animaduer
tant: quibus etiam ipsimet exẽplo ad pieta
tem, religionem, ecclesiarumque protectio-
nem, existant, imitantes anteriores optimos,
religiosissimosq; Principes, qui res Ecclesiæ,
sua in

peruenit
.dist. c. si
is suadé
17. q. 4.
to tit. de
mu. ec
.ca. quã
ã decẽsi.
6. ca. feli
. de pœ.
lib. cóc.
cinen,
f. statui
s. & verf
cimus.
c. Aquif
n. c. 9.
nc. Late
en. sub
ne. 10.
9. & 10
alẽtinia
. 63. dif.
ecclesiæ
. 87. dif
Constãti
&c. vlt.
distin

sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium sua sedulò præstet: quo cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentijs, & officijs suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu & ædificatione populi, permanere valeant.

Quomodo decreta huius concilij intelligantur salua sedis Apostolicæ autoritate. Cap. XXI.

POstremo sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscūq; clausulis, & verbis, quę de morū reformatione, atq; ecclesiastica disciplina, tā sub fel. rec. Paulo III, ac Iulio III, q̄ sub Beatissimo Pio IIII. pōtificibus Maximis, in hoc sacro Cōcilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, vt in his salua semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

supra sess. de ref. in prin.

Decrerum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CVm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erāt, quia hora tarda est, cōmode expediri non possint, propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus statutū fuit, ea, quę supersunt, in diē crastinā hāc eādē Sessionē continuando, differuntur.

CONTINVATIO Sessionis die. iiij. Dec.

Decretum de indulgentijs.

Matt. 16. oan. 20. -audium c. q̃cun Vgaueri. 4. q. 1. c. vt 5 stituere ir. 50. dis. a. adue de nœni. dis. 1 bto dr. de nœni. & re. 0 is. extrain .& in Cle. cñ ex eo. e pœni. & remis. Cle. abusio ibus d pœ 1. & remis. per se. 2 1 ercis. 9.

CVm potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit, atq; hu-iusmodi potestate, diuinitùs sibi tradita, anti quissimis etiam temporibus illa vsa fuerit, sa crosancta Synodus indulgentiarum vsum, Christiano populo maximè salutarem, & sa crorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præci-pit, eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ec clesia potestatem esse negant, in his tamẽ con cedẽdis moderationẽ, iuxta veterem, & pro batam in Ecclesia consuetudinẽ, adhiberi cu pit, ne nimia facilitate ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus verò, qui in his irrepse rũt, & quorum occasione insigne hoc Indul gẽtiarum nomẽ ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, præsenti decreto generaliter statuit, prauos quæstus omnes pro his consequendis, vnde plurima in Christiano populo abusuum causa fluxit, omnino abolendos esse. Cæteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliun-

alunde quomodocunq; prouenerunt, cũ ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi, mandat omnibus Episcopis, vt diligenter quisq; huiusmodi abusus ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorũ quoque Episcoporum sententia cogniti, statim ad summum Romanum Pontificem deferantur, cuius auctoritate, & prudentia, quod vniuersali ecclesiæ expediet, statuatur: vt ita sanctarum indulgẽtiarum munus piè, sanctè & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur

De *delectu ciborum, ieiunijs, & diebus festis.*

INsuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atq; Saluatoris aduentũ, Pastores omnes obtestatur, vt tãquã boni milites illa omnia, quę sancta Romana ecclesia, omniũ ecclesiarũ mater & magistra, statuit, nec non ea, quæ tã in hoc Cõcilio, q̃ in alijs œcumenicis, statuta sunt, quibus cunq; fidelibus sedulò cõmendent, omniq; diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs prę cipuè sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborũ delectus, & ieiunia, vel etiã, quæ faciunt ad pietatẽ augen-

c. nõ dec
12. dist. V
gilius in
sto. ad Ec
therum
fi. Felix.
in epi. 3.

gendam, vt dierum festorum deuota, & religiosa celebratio, admonentes populos crebrò obedire Prępositis suis quos qui audiũt, Deum remuneratorẽ audient, qui verò contemnunt, Deum ipsum vltorem sentient.

qui sais. 3. dist. c. vsa frater. q. 1. Luc. 6.

De *indice librorum, & Catechismo, Breuiario, & Missali.*

Sacrosancta Synodus in secũda Sessione, sub Sãctissimo Domino nostro Pio Quarto, celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, vt de varijs censuris, ac libris, vel suspectis, vel pernicioſis, quid facto opus esset, considerarẽt, atque ad ipsam sanctam Synodum referrent, audiens nũc huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen, ob librorum varietatem, & multitudinem, distinctè, & commodè posit à sancta Synodo dijudicari, præcipit, vt, quid quid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Põtifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Catechismo à Patribus, quibus, illud mandatum fuerat, & de Missali, & Breuiario fieri mandat.

supra. sess. 8. in prin.

De *loco Oratorum.*

Declarat sancta Synodus ex loco assignato Oratoribus, tam ecclesiasticis, quam secu-

secularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præiudicium, sed omnia illorum, & Imperatoris Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum iura, & prærogatiuas illæsas, & saluas esse, in eodemq; permanere prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis & obseruandis Decretis Concilij.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide nostra asserenda vnquam fuerit, aut tam certo statutum, quod non humani generis hoste suadente, illierrore aliquo contaminauerint, ea propter sancta Synodus id potissimùm curauit, vt præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque & Catholicam doctrinã traderet, & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tam diu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi commissi iactura, & vniuersali periculo ab ecclesijs abesse nõ possint, nec vlla spes restet, hęreticos, toties, fide etiã publica, quã desiderarũt, inuitatos, & tam diu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoque tandem

tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: supereſt nũc, vt principes omnes, q̃ facit, in Dño moneat ad operam suã ita prę standam, vt quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant, sed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionẽ põstulent, præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanũ Pontificem curaturum, vt vel euocatis ex illis præsertim prouincijs vnde difficultas orta fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si iudicauerit, vel cõmodiore quacunque ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei glória, & Ecclesię tranquillitate consulatur.

De recitandis Decretis Concilij sub Paulo. III. & Iulio, III. in Sessione.

ora sess. 5. 7. 13, &

QVoniam diuersis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo. III. quã Iulio, III. multa in hoc sacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum reformationem statuta, & definita sunt, vult sancta Synodus, vt illa reciten tur, & legantur. Recitata sunt.

De

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctissimo Domino nostro.

ILlustrissimi Domini, Reuerendissimiq; Patres, Placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis, huic sacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & singulorũ, quæ tam sub fel. rec. Paulo tertio, & Iulio tertio, quàm sub sanctissimo Dño nostro Pio quarto, Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita sunt, confirmatio nomine sanctæ huius Synodi per Apostolicæ Sedis Legatos, & Præsidentes à Beatissimo Romano Pontifice petatur? *Responderunt:* Placet.

POstmodum *Illustrissimus & Reuerendissimus Cardinalis* Moronus, *primus legatus, & Præsidens, benedicens sanctæ Synodo, dixit: Post gratias Deo actas Reuerendissimi patres ite in pace.* Quiresponderunt. Amen.

ACCLA

Roma

ACCLAMATIONES Patrum in fine concilij.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, sanctæ vniuersalis Ecclesię Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissimè Ecclesiæ tuæ conserua multos annos.

Card. Beatissimorum summorũ Pontificum animabus Pauli tertij, & Iulij tertij, quorũ auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & ęterna gloria atque felicitas in luce sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli quinti Imperatoris, & Serenissimorũ Regum, qui hoc vniuersale Cõcilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, &

omni

omnibus Regibus, rebuſpub. & Principi bus noſtris, multi anni.

Pium, & Chriſtianum Imperatorem Dñe cõ ſerua: Imperator cœleſtis, terrenos Reges rectæ fidei conſeruatores, cuſtodi. Resp.

Apoſtolicæ Romanæ ſedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ. Card.

Magnæ gratiæ Dominus retribuat. Resp.

Reuerendiſsimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus. Card.

Magnas gratias, multos annos. Resp.

Sanctiſsimis Epiſcopis vita, & felix ad eccleſias ſuas reditus. Card.

Pręconibus ueritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos. Resp.

Sacroſancta œcumenica Tridentina Synodus: eius fidem confiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus. Card.

Semper confiteamur, ſenper ſeruemus.

Omnes ita credimus: omnes idipſum ſentimus: omnes conſentientes, & amplectẽtes ſubſcribimus. Hæc eſt fides beati Petri & Apoſtolorum: hęc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum. Resp. Card.

Ita credimus, ita ſentimus, ita ſubſcribimus. Resp.

His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordijs, & gratia primi, & magni ſupre- Card.

mi Sacerdotis, Iesu Christi Dei, intercedē-
te simul inuiolata Domina nostra sancta
Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. *Fiat, fiat. Amen, Amen,*

Card. *Anathema cunctis hæreticis.*

Resp. *Anathema, Anathema.*

Posthæc mādatum fuit à Legatis & præsi-
dentibus sub pœna excommunicationis om
nibus Patribus, vt, antequam discederent è ci
uitate Tridentina, subscriberēt manu propria
decretis Concilij, aut ea per publicum instru
mentum approbarēt, qui omnes deinde sub
scripserunt, & fuerunt numero. cclv. videli-
cet, Legati. IIII. Cardinales. II. Patriarchę, III
Archiepiscopi. xxv. Episcopi, clxviij, Abba-
tes, vij. Procuratores absentium cū legitimo
mandato .xxxix Generales Ordinum. vij.

CONCORDAT CVM originali: in cuius fidem sub-scripsimus.

Ego *Angelus Massarellus* Episcopus *Thelesinus, sacri-*
Concilij Tridentini Secretarius.

Ego *Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, eiusdē*
Concilij Notarius:

Ego *Cynthius Pāphilus, Clericus Camerinensis diœce*
sis, eiusdem Concilij Notarius.

CON-

CONFIRMATIO concilij.

NOS Alexãder, S. Laurentij in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio. S.R.E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur qualiter, hodie die Mercurij, 26. Ianuarij. 1564. Põtificatus Sanctiſsimi D. noſtri D. Pij, diuina prouidentia Papæ. IIII. anno quinto, in conſiſtorio ſecreto, apud S. Petrũ, Reueren. DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi à ſacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apoſtolicæ Legati præerãt, petierunt ab eodem Sanctiſs. D. noſtro vt infra.

Beatiſsime Pater in decreto ſuper fine Cõcilij œcumenici Tridẽtini, pridie nonas Decẽbris preteriti publicato, ſtatutũ fuit, vt per Sãctitatis veſtræ, & ſanctę Sedis Apoſtolicę Legatos, & Præſidẽtes peteretur nomine dicti Concilij à Sãctitate veſtra cõfirmatio omniũ & ſingulorũ, quę tã ſub fel. rec. Paulo, III, & Iulio, III, q̃ ſub Sãctitate veſtra in eo decreta & definita ſunt. Quapropter nos Ioãnes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tũc Legati, & præſidẽtes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum

mi Sacerdotis, Iesu Christi Dei, intercedē-
te simul inuiolata Domina nostra sancta
Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. *Fiat, fiat. Amen, Amen,*

Card. *Anathema cunctis hæreticis.*

Resp. *Anathema, Anathema.*

Posthæc mādatum fuit à Legatis & præsi-
dentibus sub pœna excommunicationis om
nibus Patribus, vt, antequam discederent è ci
uitate Tridentina, subscriberēt manu propria
decretis Concilij, aut ea per publicum instru
mentum approbarēt, qui omnes deinde sub
scripserunt, & fuerunt numero. cclv. videli-
cet, Legati. IIII. Cardinales. II. Patriarchę, III
Archiepiscopi. xxv. Episcopi, clxviij, Abba-
tes, vij. Procuratores absentium cū legitimo
mandato .xxxix Generales Ordinum. vij.

CONCORDAT CVM
originali: in cuius fidem sub-
scripsimus.

Ego *Angelus Massarellus* Episcopus *Thelesinus, sacri-*
Concilij Tridentini Secretarius.

Ego *Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, eiusdē*
Concilij Notarius:

Ego *Cynthius Pāphilus, Clericus Camerinensis diœce*
sis, eiusdem Concilij Notarius.

CON-

CONFIRMATIO concilij.

NOS Alexãder, S. Laurentij in Damaso Diaconus Çardinalis, de Farnesio. S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur qualiter, hodie die Mercurij, 26. Ianuarij. 1564. Põtificatus Sanctiſsimi D. noſtri D. Pij, diuina prouidentia Papæ. IIII. anno quinto, in conſiſtorio ſecreto, apud S. Petrũ, Reueren. DD. mei, Çardinales Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi à ſacro Çoncilio Tridentino, cui vti Sedis Apoſtolicæ Legati præerãt, petierunt ab eodem Sanctiſs. D. noſtro vt infra.

Beatiſsime Pater in decreto ſuper fine Cõcilij œcumenici Tridẽtini, pridie nonas Decẽbris preteriti publicato, ſtatutũ fuit, vt per Sãctitatis veſtræ, & ſanctę Sedis Apoſtolicę Legatos, & Præſidẽtes peteretur nomine dicti Concilij à Sãctitate veſtra cõfirmatio omniũ & ſingulorũ, quę tã ſub fel. rec. Paulo, III, & Iulio, III, q̃ ſub Sãctitate veſtra in eo decreta & definita ſunt. Quapropter nos Ioãnes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tũc Legati, & præſidẽtes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabi

ltum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij œcumenici Tridentini, vt Sanctitas Vestra dignetur cõfirmare omnia & singula, quæ tam sub fel. rec. Paul III. & Iulio. III, quam sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.

Quibus auditis Sanctitas Sua, viso, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiss. DD. meorum Cardinalium, respondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Cõcilij œcumenici Tridentini super eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuẽtes, omnia, & singula quæ in dicto Cõcilio tã sub, fel. rec. Paulo III, & Iulio III, prędecessoribus nostris, quam Pontificatus nostri tẽpore decreta, & definita sunt auctoritate Apostolica, etiam de Venerabilium fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atq; ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inuiolabiliter obseruari mandamus, in nomine Patris, & Filij & Spiritus Sancti. Amen.

Ita est. A. Cardinalis Farnesius Vicecancell.

BVLLAS.D.N. PII, DIVINA PROuidentia papæ.IIII.

SVPER CONFIRMATIONE œcumenici generalis Concilij Tridentini.

PIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, ad perpetuam rei memoriã. Benedictus Deus, & pater Dñi nostri IESV CHRISTI, pater misericordiarũ, & Deus totius consolationis: qui respicere dignatus Ecclesiam suã sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam, atq; uexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei subuenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicio sissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani populi procurandam indictum iampridem in ciuitate Tridentina œcumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo, III, prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab eius autem successore Iulio in eãdem urbem reuocatum, post alias sessiones celebratas, uarijs

uijs impedimentis, & difficultatibus obiectis ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium, cũ quotidie magis Ecclesia eiusmodi remedium implora-ret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis solicitudo monebat, diuinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adiuti pio studio charissimi in CHRISTO filij nostri Ferdinãdi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque á patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus conueniisset, nostris conuocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium prælatorum maxima œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios & sacrarum literarum scientia, diuinique, & humani iuris cognitione præstantes uiros: præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ proprie reseruatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas, ad Legatos nostros scriptas, ultro permiserimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, que quidem necessariæ uisæ sint tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos more-

mores, à Sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accurate ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane à Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris atque omnium oculis ualde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Vrbe indiximus, quæ magna cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque, & gratias diuinæ maiestati merito persoluendas curauimus, cum eiusmodi Concilij exitus, spem magnam, & propè certam attulerit, fore ut maiores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis constitutionibus perueniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro suæ erga Sedem Apostolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum uestigijs inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica sessione facto: Nos, ex Legatorum literis, prius, deinde post reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum uenerabilibus fratribus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura sanctique Spiritus in primis auxilio inuocato cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognouissemus ad Dei omnipotentis laudem, de eorundē fratrum nostro

rum consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto illa omnia, & singula auctoritate Apostolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac seruanda esse decreuimus, sicut harum quoq; literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi, obseruariq; decernimus. Mandamus autem in uirtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis à sacris canonibus constitutis, alijsq; grauioribus, etiam priuationis, arbitrio nostro infligendis, uniuersis, & singulis uenerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs quibus suis ecclesiarum prælatis, cuiuscunque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & statuta in ecclesiis suis, ciuitatibus, & diœcesibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obseruent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obseruari: contradictores quoslibet, & contumaces, per sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita, compescendo: inuocato etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio. Ipsum uero charissimum filium nostrum Imperatorem electum, ceterosque Reges, Respublicas ac Principes Christianos monemus, & per uiscera misericordiæ domini nostri Iesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio, diuini honoris, & populorũ suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ

& ſacræ Synodi reuerentia, ad eiuſdem Concilij exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit auxilio, & fauore ſuo adſint, neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari Concilij doctrinæ opiniones a populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad uitandum præterea peruerſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet ſi unicuiq; liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes ſuas edere, Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcunq; ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocunq; honore, ac Poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, alijs uero quicunq; fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra, audeat ullos cõmentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullum ue omnino interpretationis genus ſuper ipſius concilij decretis, quocunq; modo edere, aut quidquam quocunq; nomine, etiã ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis alioue quæſito colore, ſtatuere. Si cui uero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamq; ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua agere uiſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem uidelicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque

ſancta ſynodus decreuit, reſeruamus, parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis uiſa fuerit, prouidere: Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniãt, neue quis excuſationem ignorationis uti poſſit: Volumus, & mandamus, ut hę literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam & clara uoce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad ualuas earum Eccleſiarum, itemq; Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Cãpo Florę affigantur ubique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impreſſionem tradãtur, quo commodius per Chriſtiani nominis prouincias, & regna diuulgari poſſint. Tranſumptis quoque earum, quę manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonę, in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę, munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrę confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, uoluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc

atten

attentare præsumpserit: indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctum Petrũ, anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo tertio. Septimo, Kal. Febr. Põtificatus nostri anno. V.

Ego Pius, Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus Ostien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Portuen.
Ego Ioã. Card. Moronus, episcopus Tusculã.
Ego A. Farnesius, Vicecan. Episcopus Sab.
Ego R. Card. S. Angeli, Maior Pœniten.
Ego Ioan. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Ioan. Michael. Card. Saracenus.
Ego Ioan. B. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio. Cardin. Pisarum.
Ego Ioan. Cardinalis Aomanus.
Ego F. M. Cardin. Alexandrinus.
Ego Clemens, Card. Aræcæli.
Ego Ia. Card, Sabellus.
Ego B. Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd,
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Paciecus, y de To.
Ego M. A Card. Amulius.

Ego Ioan.

Ego Ioan. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus, Card. Borromęus.
Ego Alph. Car. Gesualdus.
Ego M. S. Cardi. Const.
Ego. Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego. Franciscus. Card. Gonzaga.
Ego Gui. Asc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellotius. Card. Vitellius.
Anto. Florebellus Lauellinus.

CATALOGVS LEGATORVM

Patrum, oratorum, & Theologorum, qui ad sacrosanctā œcumenicam Tridentinam synodum conuenerunt à principio vsque in finem, qui fuit die IIII. Decembris. M.D.LXIII. sub Pio. IIII. Pont. Max.

Quorum nomina, Cognomina, Patriæ, & dignitates infra cõtinentur.

HErcules Gonzaga S.R.E. Presb. Cardina, tituli sanctæ Marię nouæ Mantuanus, obijt

obijt Tridenti, die secunda Martij. 1563. & sepultus est Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S.R.E. Presb. Cardin. tit. sanctæ Susannæ, Neapolitanus. obijt Tridenti, die. XVII. Martij. 1563. & ibi sepultus in Ecclesia. S. Marci ordinis Fratrum Eremitarũ sancti Augustini, quorum olim fuerat Generalis.

Ioannes Moronus S. R. E. Card. Episcopus Prænestinus, Mediolanensis in demortui Cardi. de Mantua locum missus.

Stanislaus Hosius. S. R. E. presbyt. Card. tit. S. Laurentij in Palisperna, Polonus, Vuarmiensis.

Ludouicus Simoneta S. R. E. Presbyt. Card. titu. S. Cyriaci in Thermis. Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Cardi. Basilicæ duodecim Apostolorũ de Altaemps, Germanus.

Bernardus Nauagerius S. R. E. Presby. Card. tituli S. Nicolai inter Imagines, Venetus, in dem ortui Cardin. Seripãdi locũ missus.

Cardinales non Legati.

Carolus à Lotharingia S. R. E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiscopus Rhemensis, Gallus.

Ludouicus Madrutius S. R. E. Diaconus Card. electus Episcopus Tridentinus, Germanus.

¶ Ora

¶ *Oratores, quorum nomina hic describuntur iuxta eorum loca quæ in eadem Sacrosancta Synodo habuerunt.*

Oratores Ecclesiastici sedebant à manu dextra Legatorum uidelicet.

Antonius de Muglitio, Morauus, Archiepiscopus Pragensis, Orator Cæsareus.

Georgius Drascouitius, Croatus, Episcopus Quinqueecclesiensis, Orator Cæsareus pro Regno Hungariæ.

Valẽtinus Herbutus, Polonus, Eps. Premiscẽsis. Orator sereniſsimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba. Casalensis, Episcopus Augustẽsis in Pedemõtio Excellẽtiſsimi Ducis Sabaudię orator nũc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episcopus Cortonẽsis, Orator excellẽtiſsimi Ducis Florẽtiæ, missus in locũ Ioãnis Strozij.

Frater Martinus Rojas, Portalrubeo, Hispanus, Orator Religiõis Hierosolymitanæ.

Oratores seculares sedebant à manu sinistra legatorũ.

Sigismundus à Tuun. Tridentinus, Orator Cæsareus.

Ludouicus de Lansac.
Renaldus Ferreri⁹ presidẽsin Parlamento Parisiensi, &
GuidoFab. Iudexmaior Tolos. } oratores Christianiſsimi Galliarũ Regis

Ferdinãd⁹ Martineus Mazcareni⁹, Orator Sereniſsi

renissimi Regis Portugall.

Nicolaus de Ponte, doctor, & eques, & Matthæus Dandulus, eques. } Oratores Serenissimi dñi Venetorum.

Melchior Lussi, eques auratus, Orator septẽ Cantonum Heluetiorum.

Augustinꝰ Paũgartner. I. V. D. ď Monachio Orator excellẽtiss. Alberti, ducis Bauariæ.

Claudius Fernandez Quignonij Comes Lunẽsis, Orator Regis catholici in locũ Illustrissimi Ferdinandi de Aualos Marchionis Piscariæ missus, obijt Tridenti die. xx. Decembris. 1563. post finem concilij, ibiq; sepultus est.

Hic separatim a alijs Oratoribus sedebat apud Reuerẽdiss. Thelesinũ Secretarium. S. Synodi. ob cõtentionẽ sup pcedẽtia, ortã inter ipsum, & oratores regis Christianissimi.

Antonius Helius Iustinopolitanꝰ, Hierosolymitanus.

Daniel Barbarus, Venetus, electꝰ. Aquilegiẽ.

Ioannes Triulsanus Venetus, Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli tertij.

Ferdinãdus Annius, Neapolitanus Archiep. Amalphitan. nunc Episcopus Bouinus.

Petrus Lãdus, Venetus, Archiepis. Cretensis.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus. Archiepiscopus Hidruntinus.

Marcus

Marc⁹ Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus Leccauella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiſcopus. Naxiēſis, nunc Epiſcopus Literanenſis.

Petr⁹ Guerrero, Hiſpan⁹, Archie. Granatēſis.

Antonius Altouitus Florentinus, Archiepiſcopus Florentinus.

Cæſar Cibo Genuēſis. Archiepiſc. Taurinenſis. obijt Tridenti die. 26. Decēbris, 1562.

Archiepiſcopi Iulij tertij.

Paulus Æmilius Verallus, Roman⁹, olim Archiep. Roſſanē. nūc Epiſcop⁹ Caputaquē.

Ioannes Brunus de Olchinio Macedo, Regni Beruiæ primas, Archiepiſc. Antibarē.

Ioannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus: Archiepiſcopus Roſſanen.

Ioannes Baptiſta Vrſinus, Romanus, Archiepiſcopus ſanctæ Seuerinæ.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludouicus Beccatellus, Bononien. Archiepiſcopus Raguſinus.

Muti⁹ Calinius, Brixiēſis, Archiepiſ. Iadrēſis.

Sigiſmundus Saracenus Neapolitan. Archiepiſcopus Materanus.

Antonius Parrages de Caſtilegio, Hiſpanus, Archiepiſcopus Calaritanus.

Iulius Pauelius, Brixienſis, Ord. Præd. Archie-

chiepiſcopus Surrentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanenſis. Ord. Præ. Archiepiſcopus Bracaren.

Auguſtinus Saluago, Genuenſis, Ord. prę̃d. Archiepiſcopus Genuen.

Archiepiſcopi Pij Quarti.

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & legatus natus, Archiep. Nicoſiẽ.

Guilielmus de Auanſon, Gallus, Archiepiſco. Ebredunenſis.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſc. Corcyrenſis.

Germanicus Bardinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiep. Tarentinus, nunc Cardinalis.

Gaſpar de Foſſo, Cõſentinus, Ord. S. Frãciſci de Paula, Calaber, Archiepiſc. Rheginus.

Antonius de Muglitio, Morauus, orator Cæſareus, Archiepiſcopus Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſ. Amalphitanus.

Gaſpar Ceruãtes de Gaeta, Hiſpanus, Archiepiſcopus Maſſanẽſis, nũc Salernitanus.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ordi. Prædi. Archiepiſcopus Lancianens.

Octauianus Præcenius, Meſſanenſis, Ordin. Min. Cõuẽt. ſancti Frãciſci, Archiepiſcop⁹

Panormitan.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archie. Senonẽsis.

Antonius Iustinianus, Chiensis, Ordi. Prædi. Græcus, Archiepiscopus. Naxien.

Antonius Puteus, Niciẽ. Archiepisco. Baren.

Episcopi Leonis decimi.

Vincẽtius Nicosantius de Fano episcopus Arbensis.

Ioannes Franciscus de Fliſco, Ianuen. episcopus Andrien.

Ioannes Thomas de sancto Felicio, Neapolitan. Episcopus Cauen. senior.

Episcopi Adriani Sexti.

Quintius de Rusticis, Romanꝰ, epis. Milletẽ.

Episcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizãtius de Catharo, epis. Cathariẽ.

Aloysius Pisanus Venetus, episcopus Patauinus, nunc Cardinalis.

Alexander Picolhomineus, Senensis episcopus Pientin.

Dionysius Græcus, ord. Min. S. Francisci de obseruantia, episcopus Milopotamen.

Gabriel de Veneur, Gallus, episc. Ebroicẽsis.

Guilielmus de Montabas Gallus, episcopus Lectorensis.

Episcopi Pauli Tertij.

Antonius à Camara Sabaudus epꝰ Bellicen.

Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, episco-

Episcopus Catanien.

Berardus Bonioannes, Romanus, episcopus Camerinen.

Fabius Mirtus, Neapolitanus.episc. Caiacē.

Scipio Bongallus,Romanus, episcopus Ciuitatis Castellanæ.

Georgius,Corneli⁹,Venetus,eps Taruisinus.

Vincentius Durantius,Brixiensis,episcopus Thermularun.

Mauritius de Petra,Papien.Eps.Vigleuen.

Martius de Martiis,Medices,Florentinus, episcopus Marsicen.

Ioannes Vincentius Michaelius, Barolitanus,episcopus Minerbinen.

Gabriel de Bouueri, Gallus, eps Andegauē.

Leonardus Hallar,Germanus,episcopus Philadelphien.

Ludouicus Vāninus de Theudolis, Forliuiē. episcopus Britonorien.obijt Tridenti die. 11.mensis Ianuarij.1563.

Ægidius Flaceta,Cingulanus, episcopus Caplulanus.nunc Britonorienſis.

Iulius Contarenus,Venetus, episcopus Ciuitatis Bellunen.

Thomas Casellus,Rossanen.Ord.Præd.episcopus Canen.iunior.

Hippolytus Arriuabenus, Mantuanus,Episcopus Hieragetren.

Hieronymus Machabæus, Romanus, Episcopus Castrensis.

Petrus Augustinus, Hispanus, Episcopus Oscen. & Iacensis.

Iacobus Naclantus, Florentinus, Ord. Prædi. Episcopus Clodiensis.

Bartholomæus, Sirigo, Cretensis, Græcus, Episcopus Castellaneten.

Thomas Stella, Venetus, Ordi. Prædi. Episcopus Iustinopolitan.

Petrus du Val, Gallus, Episcopus Sagiensis.

Ioannes Antonius Pātusa, Cōsentinus, obijt Tridēt. die. 27. Oct. 1562. Episcop. Litterē.

Ioannes Baptista de Grossis, Mantuanus, Episcopus Regiensis.

Ioannes Xuarez, Lusitanus, Ord. sancti Augusti. Episcopus, Conymbricen.

Philippus Riccabella, Recanaten. Episcopus Recanaten.

Io. Iacobus Baiba, Neapolitan. Ord. S. Augustin. Episcopus Interamnen.

Michael à Turre, Vtinen. Episcop. Ceneten.

Pompeius Zambeccarius, Bononien. Episcopus Sulmonen.

Ioannes Beroaldus, Panormitanus, Episcop' sanctæ Agathæ.

Antonius Scarampus, Aquensis, Episcopus Nolanus.

Anto-

Antonius de Comitibus, Genuẽ. Ordi. Prædi. Episcopus Brugnacen.

Cæsar Foggia, Rossanẽ. Episc. Vmbriaticen.

Cæsar Comes à Gambara, Brixien. Episcopus Tortonen.

Ioan Baptista de Bernardis, Lucen. Episcopus Adiacen.

Martinus Perezius de Ayala, Hispanus, Episcopus Segouiensis.

Nicolaus Psalme, Gallus, Episcopus Verdunen.

Alphonsus Rosetus, Ferrarien. Episcopus Comaclen. nunc Ferrarien.

Iulius Parisianus, de Tollẽtino, Episc. Arimin.

Bartholomæus Sebastian⁹, Hisp. Episc. Pactẽ.

Franciscus Lãbertus, Sabaudus, Episc. Nicien.

Maximilianus Doria, Genuen. Episc. Naulen.

Eustachius du Bellay, Gallus, Episco. Parisien.

Bartholomæus de Capranica, Romanus Episcopus Carinen.

Ennius Massarius de Narnia, Episcopus Feretranus.

Achilles Brancia, Neapol. Episcopus Bouen.

Io. Franciscus Verdura, Messanen. Episcopus Chironensis.

Albertus Duimuis de Gliricis, Ord. Prædi. de Catharo, Episcopus Veglen.

Ioannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hispanus, Episcopus Iuuennacen.

Triſtanus de Bixet, Gallus, epiſc. Xantonen.

Epiſcopi Iulij tertij.

Aſcanius Gherardinus de Amelia, epiſcop⁹, Cattacen.

Marcus Gōzaga, Matuanus. epiſ. Auſſeren.

Baldouinus de Baldouinis, Piſanus, epiſcop⁹, Auerſanen.

Petrus Franciſcus Pallauicinus. Genuen. epiſcopus Alerien.

Ægidius Fuſcararius, Bononien. Ord. Prædi. epiſcopus Mutinen.

Timotheus Iuſtinianus de Chio. Græcus. Ordi. Præd. epiſcopus Calamonenſis.

Didacus de Almanſa, Hiſpanus epiſc. Corīē.

Lactātius Rouerella, Ferrariē. epiſ. Aſculanus

Ambroſius Monticula, Lunenſis Sarzanen. epiſcopus Signinus.

Sebaſtianus Gualterius, Romanus, epiſc. Viterbien.

Honoratus Faſcitellus monachus. Ord. S. Benedicti, Neapolitanus, qui obijt Romæ in menſe Martio. 1564. epiſ. Inſulanus.

Petrus Camaianus, Aretin⁹, epiſ. Feſularun.

Horatius Græcus, Troianen. Appulus, epiſc. Leſinen.

Fabius Cuppallata, Placētin⁹, epiſc. Lacedoñ.

Gaſpar de Caſal, Luſitan⁹, ord. S. Auguſtini, epiſcop. Leirien.

Ber.

Bernardinus de Cuppis, Roman. episcop. Auximanus.

Ioannes de Moruilier, Gallus, episcop. Aurelianen.

Iulius Gētilius, Tortonē. episco. Vulturarien.

Adrianus Fusconius, Roman. episc. Aquinus.

Antonius de S. Michaele, Hispan⁹. ord. S. Frācisci de obseruantia episco. Montis Marani.

Hieronymus Melchiorius, Recanaten. episc. Maceraten.

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Episco. Lucerinus.

Aæsar Iacomellus, Romanus, episco. Bellocastren.

Iulius Gritus, Venetus, episcop. Parentinus.

Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Celano, episc. Aprutinus.

Ludouicus de Breſze Gallus, episcopus Meldēn.

Iacobus Mignanellus, Senē. episc. Grossetan.

Io. Andreas Cracius de Tybure, episcop. Tyburtinus.

Franciscus Richardotus, Burgundus, episco. Atrebaten.

Carolus Cicada, Genuē. episco. Albinganen.

Franciscus Maria Piccolhomineus, Senen. episcopus Ilcinen.

Aciſculus Moya de Cõtreras. Hiſpanus. Epiſcopus Vicen.

Galeatius Roſcius de Interamna, qui obijt Tridenti die. 16. Octobris. 1563. Epiſcopus. Aſsiſien.

Iacob. Maria Sala, Bononien. Epiſc. Vinariẽ.

Gabriel de Monte S. Sabrini, Epiſc. Heſinus.

Marianus Sabellius, Romanꝰ, Epiſ. Eugubinꝰ.

Agapitus Bellhomo, Romanus, Epiſcopus Caſertanus.

Iulius Cananius, Ferrariẽſis, Epiſ. Hadrienſis.

Iulius Galletus, Piſanus, Epiſco. Aleſſalen.

Hieronymus Burgenſis, Gallus. Epiſcopus Cathalonenſis..

Epiſcopi Pauli Quarti

Scipio Æſtenſis. Ferrarien. Epiſc. Caſalen.

Didacus Sarmiẽto de Soto maior, Hiſpanus. Epiſcopus Aſtoricen.

Thomas Goduclus. Anglus, Epiſ. Aſſaphen.

Fauſtus Caſſarellus, Romanus. Epiſcop. Fundanus.

Belliſarius Baldinus, Nepolitanus. Epiſcopus Larinenſis.

Vrbinus Vigerius de Ruere, Genuenſis epiſcopus Senogallienſis.

Iacobus Suretus, Græcus, epiſcopus, Milopotamen. iunior.

Io. Baptiſta Oſius, Romanus, epiſco. Reati-

nu-

nus.obijt die.12.Nouemb.1562.

Marcus Laureus, Tropiensis, Ord.Præd. Episcopus Campanien.

Franciscus de Bauquere, Gallus, Episcopus Metensis.

Io. Franciscus Cõmendonus, Venetus, Episcopus Zacinthen.nunc Cardinalis.

Carolus de Grassis, Bononien, Episc. Montis Falisci.

Arias Gallego, Hispanus, Episc. Gerunden.

Hieronymus Gallego. Hisp. Episc. Oueten.

Hercules Retinger, Germanus, Epis, Lauenetinus.

Iulius de Rubeis, Polian. Episcop. S. Leonis. obijt Romæ in mense Martio. 1564.

Ioannes de Muñatones, Hispanus, Ord. S. Augustini, Episcopus Segorbicen.

Franciscus Blanco, Hispanus, Episcopus Aurien sis.

Vincentius de Luchis, Bononien. Episcopus Anconitanus.

Põpeius Piccolhomineus de Aragonia, Episcopus Tropien.

Petrus Barbadicus, Venetus, Episc. Cursolen.

Fräciscus Bachodius, Sabaudien. Episcopus Gebennen.

Carolus de Angennes, Gallus, Episco. Cenomanen.

Hieronymus de Nichisola, Veronen. Ordi
præd. episc. Theanen.
Marcus Antonius Bobba, Casalen. episco-
Augustен. nunc cardinalis.
Iacob. Lomellinus, Massanen. epis. Mazariē.
Donatus de Laurentijs, de Asculo, Appulus,
epis. Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, episc. Paphen.
Petrus Danesius, Gallus. episc. Vauren.
Hieronymus Sauorgnanus, Foroiulien. Epi.
Sibinicen.
Philippus du Bec, Gallus, episc. Veneten.
Carolus de Roue, Gallus, episc. Suessionē.
Georgius Drascouicius. Croatus, episcopus
Quinque ecclesien.
Franciscus de Aguirre, Hisp. epis. Crotonē.
Andreas de Cuesta, Hisp. epis. Legionen.
Antonius Gorrionero, Hisp. episc. Almeriē.
Antonius Augustinus, His. episco. Ilerdē.
Angelus Massareilus, Septempedanus, epis.
Thelesinus.
Antonius Ciurelia, Barensis, epis. Buduēsis.
Dominicus Casablanca, Messanen. Ordinis
prædic. episc. Vicensis.
Petrus Faunus Costacciarius, epis. Aquen.
Io. Carolus Bouius, Bononien. epis. Ostunē.
nunc Archiepisco. Brudunsinus.
Hugo Boncompagnus, Bononiē. Epis. Vesta
nus

nus,nunc Cardin.tit.S.Sixti.
Saluator Pacinus de Colle.epiſ.Cluſinus.
Lupus Martinez,Hiſpanus,epiſc.Elnen.
Carolus de Eſpinay,Gallus,epiſ.Dolen.
Ægidius Spifame,Gallus,epiſ.Niuernen.
Antonius Sebaſtianꝰ Minturnus,de Traiect. epiſ.Vxentin.
Bernardus del Bene.Florentinus, Epiſcopus Nemauſen.
Dñicus,Bollanus,Venetus,epiſ.Brixien.
Ioan.Antonius Vulpius.Comẽ.epiſ. Comẽ.
Ludouicus de Ginolhac,Gallus,epiſco.Tutellen.
Philippus Maria Campegius,Bononiẽ.epiſc. Feltren.
Ioannes de Quigñones,Hiſpanus epiſ. Calaguritan.
Didacus Couarruuias de Leyua Hiſpanus epiſco.Ciuitaten.
Philippus Gerius,Piſtoriẽ.epiſcſ.Iclauẽ.nunc Aſsiſien.
Ioan.Antonius Facchinettus,Bononiẽ. epiſ. Neocaſtren.

Epiſcopi pij Quartij.

Ioannes Fabricius,Seuerius Neapolitanus,epiſco.Aceren.
Martinus Rithouius,Flãder,epiſ.Ipren.
Antonius Hauetius Ord.præd.Flander,epiſcopus

ſcopus Namurcen.

Conſtantinus Bonellus, Feretran. Epiſcopus Ciuitatis Caſtelli.

Iulius Superchius. Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Epiſcopus Accien. nunc Capruan.

Matheus de Concinis, Florentinus, Epiſcop. Cortonen.

Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Epiſcop' Cremonen.

Ventura Buffalinus, Romanus, Epiſcop. Maſſanen.

Ludouicus de Bueil, Gallus, Epiſco. Venciē.

Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Epiſ. Sutrinus.

Ioan. Petrus Delphinus, Venetus, Ordin. Canonicorū Regularium, Epiſcopus Zacynthi, & Cephaloniæ ſecundus.

Ioan. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſco. Maſſalubren.

Federicus Cornelius, Venetus, Epiſcopus Bergomen.

Stephanus Bouther, Gallus, Epiſcopus Coriſopiten.

Io. Paulus Amanius, Cremē. Epiſ. Anglonen.

Alexander Sfortia de S. Flora, epiſc. Parmen. nunc Car. tit. S. Mariæ in via.

Antonius le Cirier, Gallus, Epiſco. Abrincen.

An-

Andreas Mocenicus Venetus Episcopus Nimosien.

Benedictus Saluinus, Firmianus, Episcopus Verulanus.

Guillelmus Çassador, Hispanus Episcopus Barchinon.

Petrus Gonçalez de Mẽdoça, Hispanus, Episcop. Salmantin.

Martinus de Corduba de Mendoça, Hispanus. Ord. Præd. Episco. Dertusen.

Iulius Magnanus, Placentinus Ord. Min. Conuent. S. Francisci, Episcopus Caluen.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episcopus Præmisilien.

Simon Aleotus, Foroiulien Electus Foroiulien. mortuus est Trident. die. xx. Augusti 1562. Episcopus Foroiulien.

Petrus de Xaque, Hispanus, Ordi. prẹd. epis. Niochen.

Prosper Rebiba, Messanẽ. Epis. Troianus.

Melchior Auozmediano Hispanus, Episco. Gaudiscen.

Hippolytꝰ d̃ Rubeis, Parmẽsis Epi. Papiensis.

Didacus de Leõ, Hispanus Ord. Carmelitarũ episcopus. Columbrien.

Annibal Saracenus, Neapolita. epis. Licien.

Paulus Iouius, Comensis, electus episcopus Nucerien.

Hiero

Hieronymus Triuiſanus, Venetus, Or. pred. mortuus eſt Tridenti die. 9. Septembris 1562. epiſ. Veronen.

Hieronymus Ragazzonus, Venetus, epiſco. pus Famaguſtan.

Romulus de Valentibus, de Trebia, epiſcop. Conuerſan.

Lucius Maranta, Venuſinus, epiſc. Lauallen

Simon de Negris, Genuē. epiſo. Sarzanen. mortuus cardinalis.

Theophilus Gallupus, Tropiē. epi. Oppidē.

Iulius Simoneta, Mediolanenſis, epiſcopus Piſauren.

Petrus de Albert, Gallus, epiſcopus Conuenarum.

Iacobus Guldius, Volaterranus, epiſ. Pennē Adrien.

Didacus Ramirez. Hiſp. epiſ. Pampilonē

Franciſcus Delgado, Hiſpanus, Epiſcopus Lucenſis.

Ioannes Clauſſe, Gallus, epiſco. Senecen.

Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus epiſ. Aliphan.

Ioannes Annius, Neapolitanus, epiſ. Hippo nen. & coadiutor Bouinus.

Antonius Maria de Saluiatis, Romanus, epiſ. S. Pauli.

Matthæus Priulus, Venetus, epiſ. Æmoniē.

nunc

nunc Vincentinus.

Thomas Lilius, Bononiē. epis. Soranus.

Hieronymus Guernius, Feretranus, episco. Imolen.

Thomas Oyellairhe, Hibernus, episcop. Rosen.

Franciscus Valete. Gallus, episco. Vabren.

Fabius Pignatellus, Neapolitanus episc. Monopolitan.

Carolus de Vicecomitibus, Mediolanē. epis. Vintimilien.

mortuus Card.

Ioannes Colosuarinus. Hungarus, ord. Pred. obijt Tridenti die. 24. Nouēbris, anno. 1562 epis. Canadiensis.

Andreas Diutius Suardellatus, Hūgarus epi. Tinien. nunc Quinquecclesien.

Spinellus Bēcius, Politianus, episc. Montispolitiani.

Frāciscus Abondius, Castillioneus episco. Bobien. nunc Cardinalis.

Stanissaus, Faleschi, Polon?, episc. Thedosiē.

Eugenius O haiit, Hibernus, Or. Præd. episc. Achaden.

Donaldus Magōgial, Hibernus, epis. Rapotē.

Guido Ferrerius, Pedemontanus, epis. Vercellen. nunc Card.

Ioan. Baptista Sighicellius, Bononien. episc.

Fauen-

Fauentinus.

Sebaſtianus Vãtius, de Arimino, epiſco. Vrbeuetanus.

Ioan. Baptiſta Lomellinus, Meſſanen. Epiſco. Gardien.

Io. Baptiſta Milanẽſius, Florentinus, Epiſco. Marſican.

Auguſtinus Mollignatus, Vercellenſis, epiſc. Triuicanen.

Carolus Grimaldus, Genuẽ. Epiſc. Sauonen.

Fabritius Landrianus Mediolanen. Epiſcop. S. Marci.

Bartholomæus Ferrantius, Amerinus, Epiſc. Amerinus.

Petrus Fragus, Hiſpan. Epiſcopus Vſellẽ. nũc Algarenſis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſcopus Cortonen.

Frãciſcus Cõtarenus Venetus, Epiſc, Paphen.

Ioannes Delphinus, Venetus, Epiſcop. Torcellanus.

Alexander Molus, Comen. Epiſco. Minorẽ.

Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. prædi. Epiſc. Argolicen.

Franciſcus Raguſeus, Ord. S. Franciſci de obſeruantia, Epiſco. Marchanen.

Abbates.

Hieronymus Gallus Abb. Clarauallen.

Sim

Simplicianus Abb. Sancti Saluatoris Papiæ, de Vultulina, Congregationis Casinen.

Stephanus Catanius, Nouarien. Abb. Sanctæ Mariæ Gratiarum Placentin. Diœc. Congregationis Casinen.

Augustinus Loscus, Hispanus. Abb. Sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Casinen.

Euthichius Cordes, Antuerpien. Abb. Sancti Fortunati apud Basianum, Congregationis Casinen.

Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Luneuillan.

Cosmas Damianus, Hortolanus, Hispanus Abb. Villæbertrandi.

Generales.

Vincentius Iustinianus, Genuen. Generalis, Ord. Prædicatorum.

Franciscus Çamora, Hispanus, Generalis Ordin. Min. de Obseruantia.

Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis ord. Min. conuentualium.

Christophorus Patauinus, Generalis ordin. Eremitarum sancti Augustini.

Ioan. Baptista Migliauacca, Asten. Genera. ordin. sanctæ Mariæ Seruorum.

Stephanus Fazinus, Creme. Prouincialis Lõbardiæ, pro Generali Carmelitarum.

Iacobus Laynez, Hispanus, Præpositus Ge-

neralis ſocietatis Ieſu.
Thomas ciuitatis de Caſtello, Generalis Capucinorum.

Doctores legum pro ſacro Concilio.

Gabriel Paleottus, Bononien. auditor Rotæ, nũc Cardinalis ti. Sãcti Nerei & Archilei.
Scipio Lancillotus, Romanus, Aduocatus cõſiſtorialis.
Io. Baptiſta Caſtellius, Bononien. Promotor.
Michael Thomaſius. Maioricẽ. Doct. Decretorum.

THEOLOGIA SVMMO *Pontifice miſsi.*

Frater Petrus de Soto Ordinis prædicatorũ Hiſpanus, obijt Tridenti menſe Aprilis. 1563.
Alphonſus Salmerõ, Hiſpan. ſocietatis Ieſu.
Franciſcus Torrẽſis, Doctor Theologus, Hiſpanus.
Antonius Soliſius, Doctor Theologus, Hiſpanus.
Frater Camillus Campegius, Papien. Inquiſitor Ferrariæ, Ord. prædi.
Frater Hierony. Brauo, Hiſp. ordi. prædi.
Frater Adrianus Valenticus, Venetus. Ordi. Præd. in demortui F. Petri de Soto locum nunc illuſtriſsimi Dominij Veneti Inquiſitor

sitor generalis.

DOCTORES THEOLOGIÆ facultatis Parisiensis missi à Carolo nono Galliarum Rege Christianissimo.

Nicolaꝰ Maillard Decanꝰ facultatis Parisiē.
Ioannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicol aus de Bris.
Iacobus Hugonis Franciscanus, idem etiam procurator reuerendiss. Ioan. Vrsini epis. Trecorensis.
Simon Vigor.
Richardus du Pre.
Natalis Paillet, obijt Tridenti. vij. calend. Decemb. 1562.
Robertus Fournier
Antonius Coquier. (?.)
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainces Canonicus regularis.

THEOLOGI MISSI A PHILIPPO Rege Catholico

Cosmas Damianus Hortolanus, electus Abbas Villębertandri.
Ferdinādus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinandus Velloſillus, Doctor Theologus Canonicus Saguntinus.
Thomas Dalsio L.V.D. Canonicus Valenti.

Licentia. Antonius Couarruulas, Auditor Granaten.

Ferdinandus Menchacenſis, Decretorũ Doctor.

Frater Ioannes Ramirez, Hiſpanus, Miniſter prouin. Diui Iacobi.

Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius ord. in curia Regis Hiſpaniæ.

Frater Michael de Medina, Hiſpanus, Ordinis Mino. ſacræ Theologiæ Doctor.

Frater Ioãnes Lobera, Hiſpanus, ſacrę Theologiæ lector Salmanticę miſſus in ſocietatem miniſtri prouincialis Diui Iacobi ſub memorati.

Coſmas Palma Fonteyus, ſacræ Theologiæ doctor Hiſpanus Hortolani Abb. deſcrip. & comes.

Frater Ioannes Gallo. Hiſpanus, Ord. Prædi.

Frater Petrus Fernandez, Hiſpanus, Ordin. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſyderius de S. Martino, Panormi. Ordi. Carmelitani.

Michael Baius ab Atho, ſacræ Theologiæ Doctor.

Ioannes Heſſeles, Louanio, ſacræ Theologiæ Doctor.

Cornelius Ianſenius, Hulſtenſis, ſacræ Theologiæ Doctor.

THEO.

THEOLOGI MISSI A REGE *Portugalliæ.*

Frater Franciſcus Foriero, Ordi. Prædicatorum.

D. Iacobus à Payua de Andrade, Luſitanus, Doctor Theologus.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor Senator Regis Portugalliæ.

AB EXCELLENTISSIMO *Duce Bauariæ.*

Ioannes Cauillonius Flander ex ſocietate Ieſuitarum.

PROCVRATORES EPIS. *coporum abſentium.*

Merchantus Doctor Theologus, pro illuſtri Cardinali de Mendoça. Epiſco. Burgen.

Io. Gothardius Cler. ſecul. Germanus, pro Reuerendiſs. epiſcopo Ratiſbonen.

Georgius Hochenuarter Cleri. ſecu. Doctor Theologus, Suffraganaus, pro Reuerēdiſ. epiſcopo Baſilienſi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ord. Præd. pro illuſtriſsimo Domino Saburgen. Orator.

Petrus Çumel, Doctor Theologus, Canonic⁹ Malacitanus, pro reuerendiſsimo Malacitano.

Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Ca-

nonicus Tydensis, pro D. Ioannne de S. Æmiliano reuerendiss. Epis. Tudensi.

Gaspar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theologus, pro reuerendissi. episco. Abulen.

Frater Ioannes de Ludena, Doctor Theologus. Ord. præd. pro reuerendis. epis. Segunti.

Fratrer Franciscus Orantes, Lector Vallisoletl. Ord. Minorum, pro reuerendis. episco. Palentino.

Cæsar Ferrantius Suessanus, Doctor Theologus: pro reuerẽdis. episc. Suessano apnp Reuerendis. Illerdensem.

PROCVRATORES ORDINVM

Ioannes Coutignon Doct. Gallus, Prior, & Procurator Ord. Cluniacensis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monasterij de Recluso, procurator Generalis. Ordinis Cistercien.

THEOLOGI SECVLARES *& Doctores Iuris Canonici.*

Georgius Girard. Gallus, Doctor Theolog⁹ cum reuerend. Andegauensi.

Gentianus Herueus, Gallus, cum illustriss. & Reueren. Cadinale à Lotharingia.

Franciscus Sãctius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Canonicus Salmanticen. cum reuerendiss. Salmanticen.

Ma

Matthęus Guerra, Cõsentinus, Calaber. presby. secularis cum reuerendisi. episcopo S. Marci.

Federicus Pendasius cum illustris. Cardi. de Mantua, Legato S. Concilij.

Io. Franciscus Lombardus, cũ Illustris. Cardi. Seripando, legato sacri Concilij.

Petrus Mercatus, Theologus, cum reuerendis. Vicensi.

Trigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum reuerendis. Legionen.

Sobanus, Doctor Theologus, cum reuerendis. Legionen.

Antonius Leitonus, Doctor Theologus cũ reuerendis. Coymbricensi.

Petrus Fontidonius, Doctor Theologus, cũ reuerendis. Barchinon.

Ioannes Fonseca, Doctor Theologus, cum reuerendis. Archiepis. Granaten.

Michael Oroncuspe, Doctor Theologus, cũ reueren. episc. Pampilon.

Alphõsus Fernãdez Guerra, Hispanus. Doctor Theologus, cum Reuerendis. Guadixien.

Michael Ytero D. V. I. cũ Reuerendis. episco. Pampilonen.

Iosephus puebla, Doctor Theologus, cum reuerendis. epis. Ciuitaten.

Ioannes Chacon, Doctor Iuris Canonici, cū Reuerendiſſ. Epiſc. Almerien.

Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reuerendiſ. Epiſco. Oueten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Iacobi, Doctor Theologus, cum Reuerendiſ. Segouien.

Ioannes Barcelona, Theologus, cum Reuerendiſ. Epiſc. Vſcellen.

DOCTORES GALLI ORDInis S. Benedicti.

Ioannes Carthougne, Doctor Theologus.

Ioannes de Verdun, Doctor Theologus.

THEOLOGI ORDINIS FRAtrum Prædicatorum.

Angelus Cioſus Florentinus, cum illuſtriſsi. Card. Mantuano, Legato.

Seraphinus de Caballis de Brixia prouincialis terræ ſanctæ, cū reuerēdiſ. ſuo generali.

Heliſæus Capys, Venetus, Theologus, cum reuerendiſs. Archiepiſc. Pragen.

Petrus Aridien. Gallus cum Reuerendiſſ. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi. Gallus, Inquiſitor Auinioni, Vicarius Cong. Franciæ, cum Reuerendiſ. D. Nemauſenſi.

Ioannes Matthæus Valdina, cum reuerēdiſ. D. Taurentino.

Petrus

Petrus Martyr, Coma, Hiſpa. cum Reuerendiſ. D. Gerundenſi.

Petrus Zatores Hiſpa. cum Reuerendiſs. D. Dertuſenſi.

Antonius de Croſupto, cum Reuerendiſſ. D. Vigliuanenſi.

Aurelius de Chio, cum Reuerendiſſ. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reuerē diſ. D. Nicoſienſi.

Marcus Medicus, Veronen. cum reuerendiſ. D. Ceneton.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum reueren diſſ. D. Brixienſi.

Michael de Aſt, Genuēſis, Prior S. Laurentij

Conſtantinus Coccianus, Iſorella, cum reue rendiſſ. D. Monte Politiano.

Henricus de S. Hieronymo, cum reuerēdiſſ. D. Bracarenſi.

Ludouicus de Sotomaior, cum reuerendiſſ. D. Georgio de Tayde.

Baptiſta de Lugo, cum reuerendiſ. D. Veronenſi.

Hieronymus Barolus, Papien.

NOMINA FRATRVM THEOlogorum beati Franciſci de obſeruantia cum ſuo Generali.

Aloyſius de Burgo nouo, Italus ſacræ Theo

logię Lector, Bononien. Cõmissarius gene ralis, nunc Ordinis generalis.

Thomas de Sogliano, Italus, Prouin. Bono niæ. Minister.

Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secre tarius.

Bonifacius Raguseus, Apostolicus Prædica Terræ S. Gubernator, nũc epis. de Stagno, in Dalmatia.

Angelus de Petriolo, Ital⁹, lector sacrę Theo logiæ Perusij.

Angel⁹ Iustinian⁹, Italus, lector sacræ Theo logiæ Ianuæ.

Vincentius de Messina, Italus, sacræ Theolo giæ Lector Neapoli.

Iulius Passitanus Vrceanus, Italus, sacræ Theologiæ Lector Bergomi,

Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cũ Reue rendiss. Epis. Veneten.

NOMINA OMNIVM THEOLO gorum ordinis Fratrum Minorum Conuẽtaliũ, exi stentiũ in sacro concilio, cum Reuerend. pa tre Generali.

Marcus Antonius Gãbaronus à Lugho so cius Religionis.

Bartholomæus Golphus de Pergula, prædi cator Illustris.

Ioannes Tertius, Bergomen. Lector Theolo

giæ

giæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regēs in conuentu S. Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus à Lugo.
Ioannes Baptista Ghisulphus, ordinis scriba.
Antonius de Grignano, Regens. S. Antonij de Patauio.
Lucius Angusiola Placentinus, Regens. S. Francisci Bononiæ.
Maximianus Benianus, Cremen. orator pro religione, & Inquisitor Paduæ.
Octauius Charus de Neapoli, Regens. S. Laurentij de Neapoli.
Antonius Posius de Monte Ilcino, Regens in conuētu duodecim apostolorū Romæ.
Bonauentura Meldulen. regens in conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regēs in conuentu Ferrariæ.
Antonius à Cubalo Feltren.
Andreas Scynopius de Amandula, cum Reuerend. D. Cathanzario.
Balthasar Crispus. Neapolitanus, cum reuerendiss. D. Tropien.

THEOLOGI ORDINIS FRA-*trum Eremitarum. S. Augustini.*

Thadæus Perusinus, cum Reuerend. D. Saluiato. nunc procurator generalis.

Ioan-

Ioannes Paulus Recanatensis, cum Reueren diss. D. Quinqueeccleſien. Oratore pro regno Hungariæ.

Simon Florentinus, cum Illuſtriſs. Card. Seri pando, Legato.

Cherubinus Lauoſius de Caſsia, cum Reue. rendiſs. D. Vrcellen.

Gabriel Veratellus, Anconitanus.

Ambroſius Veronenſis, Prior conuentus S. Marci in vrbe Tridentina.

Ioannes Baptiſta Burgos, Valentinus, Hiſpa nus.

Antonius Mondulphenſis, qui eſt cum reue rendiſs. D. Pragen. Oratore.

Ægidius Volaterranus, cum reuerendiſ. Epiſ. Thininien.

Eugenius Piſaurenſis in præterita Quadrage ſi. Concilij prædicator celeberrimus.

Adamantius Florētinus, qui eſt cum illuſtriſ. Card. Madrutio.

Aurelius Corinaltenſis, cum D. Oratore Hel uetiorum.

Balthaſar Maſſanus cum reuerendiſs. Epiſc. Catanien.

Sebaſtianus Fanenſis eiuſdem Ordinis ſcriba.

Chriſtophorus de Sāctotis, Burgenſis, Hiſp.

Simon de Brazzolatis Patauinus.

Angelus Ferrus Venetus cum Reuerendiſs.

D. de

D.de Osma.

Petrus Lusitanus cũ Reuerẽdiss.D.Leirienſ.

THEOLOGI ORDINIS *Fratrum Carmelit.*

Ioan.Iacobus Cherecatus, Vincentinus, Prouincialis Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordinis.

Theodorus Masius, Mantuan.cum reueren diſſ.D.Cremonenſi.

Syluester, Cõfessor illustriſ.Card. Mãtuani.

Lucretius Asolanus, cũ reuerendiſ.D.Patriarcha Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum reuerendiſ. patre Generali.

Eraldus Gallus cum reuerendiſs.patre Generali.

Laurentius Lauretus, Venetus, cum reueren diſſ.Patre Generali.

Angelus Ambrosianus. Venetus.

THEOLOGI ORDINIS *Fratrum ſeruorum*

Stephanus Bonuntio, Aretinus.

Amans, pro congregatione ſeruorum, cum Reuerendiſ.D.Sibinicen.

OFFICIALES SACRI *concilij Tridentini.*

Epiſcopus Cauenſis, Commiſſarius.

Epiſcopus Theleſinus, Secretarius.

Ludo-

Ludouicus Bondonus Magiſter cæremoniarum.

Antonius Manellus, Depoſitarius.

CANTORES SACRI CONcilij.

Simon Bartholinus. Peruſinus.

Ioannes Aloyſius de epiſco. Neapolitanus.

Bartholomæus Conte Gallus.

Matthias Albo, de Fulgineo.

Franciſcus Buſtamante, Hiſpanus.

Ioannes Antonius latinus, Benauenta.

Franciſcus Druda, Callienſis.

Lucas Longinquus, Giſonen.

Petrus Scortecius, Aretinus.

NOTARII.

Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis &

Cynthius Pamphilius, de. S. Seuerino.

Hieronymus Gambarus Brixienſis Forenſis.

CVRSORES SANCTI S.D.N. & ſacri Concilij.

Nicolaus de Matthęis, & Iacobus Carra. } Allobroges.

NVMERVS Prelatorum cuiuſcũque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Prælati.	Itali.	187	perprocuratores.	2
	Galli.	26	per procuratores.	1
	Germani.	2	per procuratores.	4
	Hiſpani.	31	per procuratores.	4
	Luſitani.	3		
	Græci.	6		
	Poloni.	2		
	Vngari.	2		
	Angli.	1		
	Hiberni.	3		
	Flandri.	2		
	Croati	1		
	Moraui.	1		
	Illyrici.	3		

INSCRIPTIO-

nes diuerſorum ope

rum, quæ pleriq; eruditiſsimi, ijdemq; piiſsimi patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte cõfecere, vel ex alijs congeſſere, ſeu vertêre, vel penè obliterata reſtituere, cum auctorum nominibus eo ordine diſpoſitæ, quo ipſa opera vel primùm emiſſa, vel denuò impreſſa fuerunt.

DE ſummi Pontificis auctoritate.
De reſidẽtia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.
De Pontificis Maximi, & Concilij generalis auctoritate ad Baſilienſium Oratorem reſponſio, coram Sanctiſs. D. Eugenio P. P. quarto, ſacro Cardinalium Senatu, cæteriſque Romanæ curiæ proceribus in Concilio Florentino viua voce exhibita per Ioannem à Turrecremata Presbyterum Cardinalem S. Xyſti, nunc primùm in lucem edita.
Opera Camilli Campegij Theologi Papien.

Con-

Cõstitutiones sanctorum Apostolorum, doctrina catholica à Clemente Romano episcopo, & ciue cõscripta li. octo. Frãcisci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticæ in easdẽ cõstitutiones Græcè scriptæ.

De constitutionibus Apostolicis beato Clemente Romano auctore libri octo, nunc primũ tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem astruendam apprime vtiles.

Ioanne Carolo Bouio, Episcopo Ostunensiũ nunc Archiepiscopo Brũdusino interprete.

Eiusdem scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De Quadripertita Iustitia libri tres. De sacrificio missæ, & sacrosanctæ Eucharistiæ celebratione per Christum in cœna nouissima. De Cœna, & Calice Dñi, quo ad Laicos & clericos non celebrantes, libri tres, Auctore Gaspare Casalio Lusitano, Leirienſiũ Episcopo.

Isaiæ Prophetæ vetus & noua ex Hebraico versio cum Commentario.

F. Francis. Forerio, Vlyssiponensi. S. Theologiæ professore Dominicano, auctore.

Christiana Paræneſis, siue de recta in Deũ fide libri septẽ F. Michaele Medina, Hispa-

no, Ord. minorũ de Obseruantia, auctore.
Eiusdem disputationes de Indulgentijs.

Locorum catholicorũ tũ sacræ scripturæ, tũ etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda libri septem.

F. Frãcisco Horantio, Hispano, ordinis Minorũm, regularis Obseruantiæ: auctore.

Petri Fontidonij Segouiensis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Cõcilio Tridẽtino, aduersus Ioannẽ Fabricium Montanũ, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia fere de religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in cõtrouersiam vocãtur, aperte & dilucidè explicantur, præsertim contra Martini Chemnici petulantem audaciam Auctore. R. D. Diego Payua Andradio, Lusitano.

Commentarius in sacrum Domini nostri Iesu Christi Euangeliũ secundum Matthæũ. A P. Ioanne Soarez, Episcopo Coimbricẽsi, & Aaganisi Comite editus,

Thomæ ab Argentina commentaria in quatuor libros sententarũ, recognita, & à mẽdis, quæ passim scatebant, repurgata.

Assertio fidei catholicæ aduersus articulos vtriusque Confessionis fidei Annæ Burgensis Iuris Doctoris, in academia Aurelianensi

lianensi olim professore: auctore Feliciano Ninguarda à Morbinio Dominicano, Doctore Theologo Reuerendissimi, & illustrissimi Archiepiscopi, ac Principis Salisburgensis Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes aduersus protestationem. 35. hæreticorum Augustanæ cõfessionis, Habitæ à Gasparo Cardillo Villalpandeo, Hispa. Segouiensi, Doctore.

Antonij Sebastiani Minturni, Episcopi Vxẽtini, de officijs Ecclesiæ præstandis.

Diui Bonauenturæ in quatuor libros Sententiarum libri quatuor. Item Opusculorum eiusdem Tomi duo, ab innumeris fere mẽdis purgati, & annotationibus tam rerum memorabilium, quam locororum scripturæ, & Doctorum in margine, nunc denuo decorati.

Iussu Reuerendissimi Patris Fratris Francisci Çamoræ, totius Seraphici Ordinis de Obseruantia Generalis Ministri.

BVDLA, S. D. N. D. PII. DIVINA prouidentia Papæ. IIII. super declaratione temporis ad obseruãda decreta sacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS SERVVS seruorum, Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SICVT *ad sacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atq; cõfirmatio Apostolicæ Sedis et debet, et solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, eiusdem sedis iudicio, et declaratione tollẽda est. Ad aures nostras peruenit multos esse, qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta sacri generalis Concilij Tridentini ad reformationem & ius positiuum duntaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad prouinciales, diœcesanas q; Synodos celebrãdas, ad sacros ordi-*

nes

nes ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias, aliaq; beneficia eccleſiaſtica, quæ eiuſdē Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & ad complures res huiuſmodi exequendas ac alias omnes ad prædictam reformationem, iuſque poſitiuum tantùm ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque ut omnis controuerſia dubitatioq; tollatur Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandum. Nam & ſi ipſius Concilij decreta etiam de uenerabilium fratrū noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliū conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finem Menſis Ianuarij & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam ſedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & iure etiam cōmuni ſancitū eſt, ut conſtitutionis nouæ uim nō niſi poſt certū tempus obtineāt, æquum nobis, & iuſtū niſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem cuiuſque poſitiuum duntaxat ſpectantia a kal. Maij proximè præteriti omnes obligare cœpiſſe, neq; poſt eam diē excuſationem cuiuſquam quod ea ignorauerit, admittendā, atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, et ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernētes irritū, & inane, ſi quid ſecus à quoquā quacunq; dignitate, auctoritate & poteſtate prędito cōtigerit iudicari. Nō obſtātib⁹ cōſtitutionibus, et ordinationib⁹

Apostolicis, alijsq; in contrariũ facientibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti, et decreti infringere, uel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quarto: Quintodecimo kal. Augusti. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno á Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto indictione septima, die uero uigesima mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, et Domini nostri, Domini Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto. Retroscriptę literæ affixæ, lectę, & publicatę fuerunt in ualuis Basilicarum principis Apostolorum de urbe, & sancti Ioannis Lateranen. Necnon Cancellarię Apostolicę, & in Acie Campi Florę. Per nos Iacobum Carta, & Iuliũ Parinum prędicti S. D. N. Papę Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

Motus

MOTVS PROPRIVS. S. D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ IIII, per quem deputantur octo Reuerendiss. Cardinales, qui faciant obseruari reformationes abipso editas, necnon decreta sacri œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA. IIII.

MOTV proprio, &c. Alias nos nõnullas cõstitutiões & ordinationes, reformationes maioris Pœnitẽtiarij ac sacræ Pœnitẽtiariæ nr̃æ, ac vicarij nostri, ac eius officij, nec nõ Camerarij, & cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon palatij Apostolici causarum Auditorũ, ac Gubernatoris, & Capito-

pitolinæ curiarum, & contradictarum, aliorũ que almæ Vrbis nostræ ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edi dimus: & quę tamẽ (vt intelleximus) ab eorũdem officiorum, & tribunalium, præfectis, ac officialibus minus diligenter obseruãtur. Cũ autem enixæ nostræ voluntatis sit, vt illa, & pariter decreta sacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino obseruentur. Nos propterea̅ considerãtes, parum esse, iura cõdere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciãt, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniũcti obligamur, salubriter, & vtiliter prouidere, præfatasq; constitutiones, & ordinationes ac decreta cõcilij, quas, & quæ hic haberi volumus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes: Venerabili fratri nostro Ioãni Episcopo Tusculanẽ. Morono, Io. Michaeli Sanctę Anastasię, Saraceno, ac Io. Baptistæ Sancti Clementis Cicadæ, nec non Michaeli S. Sabinæ, Alexãdrino, Clemẽti Sanctæ Mariæ in Aracœli, & Ludouico Sancti Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo Sãcti Martini in Montibus Borromæo, præsbyteris, necnon Vitellotio Sanctæ Marię in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorũ, diacono, Cardinalibus, cõmitti-

mus

mus, & mandamus ipsi, seu eorum maior pars, cõiunctim vel diuisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, constitutionum, & decretorum, prædictorum, constitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac literarum, desuper confectarum, per quoscunq; pœnitentiarię, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotę, curiarum, ac tribunalium prædictorum iudices, & officiales, sub excomunicationis latæ sententiæ, ac priuationis officiorũ, & alijs eisdẽ cardinalibus benevisis etiã pecuniarum, eoipso incurrendis pœnis, firmiter obseruarifaciant, & cũ effectu, nisi tã in executione dictorum decretorum cõcilij, quam dictarum literarum nostrarum, aliqua dubietas aut difficultas emerserit: quo casu ad nos referant, inuocato etiá ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, ac eos, qui literis, & decretis, & prędictis, & eorundẽ cardinalium mãdatis nõ paruerint, extũc prout eadẽ die, & e contra, illorum officijs priuatos, nec non ad illa, & alia Romanæ curiæ officia in posterum obtinendo inhabiles, ac ipsis ab eisdem officijs sic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario nostro vendi, à quibusuis personis idoneis pro pretio conuenienti emi libere, & licite posse auctoritate nostra

ſtracurent, nuncient, decernant, ac declarēt, prout nos harum ſeriē nunciamus, decernimus & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, nec non tribunaliū prædictorum ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegijs quoq; indultis, et literis, Apoſtolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcūq; tenoribus, & formis, ac cū quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu ſimili, &c. & aliàs quomodocunq; conceſsis, &c. Quibus omnibus, &c. illorū tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, eaq; aduerſus præmiſſa vlla tenus ſuffragari volumus: cæterisque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum iiij. Nonas Aug. An. V.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII. DIVINA Prouidentia Papæ IIII, contra quoſcunque, eccleſias & beneficia eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinentes ſiue recipientes.

PIVS EPISCOPVS SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVM PONtificem, *in excelſa militantis Eccleſię ſpecula conſtitutum, uigiles mentis oculos, non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in preſentiũ domeſticorumq; fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos, preſertim quos in Apoſtolicę ſolicitudinis partem euocauit altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitę contagione, uerum etiam ab eius*

omni

omnimoda ſuſpitione, uacuos & immunes conſeruare decet, ut qui cæteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morũ integritate præſtare dignoſcantur. Sane licèt dudum, cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam uocant, in Ro. Cu. atq; adeo in ſacrum uenerabilium fratrum noſtrorum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, collegium quaſi per cuniculos irrepſiſſe ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum familiariumq; precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitã beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ uiam, à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi, modo ne aſſueſcerent, neue illa hoc pacto reciperent, utq; ſic recepta dimitterent. Nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit, eorum aliquos, monitionis noſtræ, imo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant beneficia nondum tamen dimiſiſſe: Et inſuper illos, & nõnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, eccleſias, monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in ſui fauorem reſignata ceſſa uel alias dimiſſa, acceptaſſe, aut de illis, per obitũ, uel alias uacãtibus, a nobis, & prædeceſſoribus noſtris ſeu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus,

bus,etiam ad patronorum præsentationẽ, ad alterius cõ modum sibi prouideri obtinuisse,illaq;,ac etiam alia ali ter uacantia,sibi in titulum,commendam, uel administrationem,aut alias dicta auctoritate concessa, quandoq; in resignantium,uel cedentium,seu etiam aliorum fauorẽ cessisse,uel alias dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas,ac fructus,reditus,& prouentus ecclesiarum,monasteriorum,dignitatum,& aliorũ beneficiorum huiusmodi,in toto,uel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi,ac etiam collationem,prouisionem,præsentationem,& aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum,ac earundem ecclesiarum,monasteriorũ,& dignitatum, Prælatos pro tẽpore existentes,ac alios huiusmodi beneficia pro tẽpore obtinẽtes pertinentiũ necnõ regressus, siue accessus & ingressus ad ecclesias,etiã cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica,sibi reseruari procurasse,& obtinuisse,ad hoc uidelicet,ut cõfidentes sic decimarum Apostolicarũ,uel cõmunis dicti Collegij, & annatæ,aliorumq; iurium dictæ camerę debitorum, solutionẽ eludant, integrisq; beneficiorũ,etiam in mẽsibus Apostolicis uacantium,aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reseruatorũ,collationibus, ac interdũ ut beneficia ipsa,tẽpore procedente, in aliquorum,tunc forsan de iure inhabilium,& incapaciũ, uel nondũ,adhuc natorum,fauorem cedantur,seu resignentur,uel ut personę inhabiles,& incapaces huiusmodi, etiã laici,pensionibus,ac fructibus,reditibus,& prouẽ

tibus,

tibus ecclesiasticis fruantur, & gaudeãt, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarũ periculũ, & pernicioſum exẽplũ. Quare nos hanc Cardinaliũ eorundem, in monitionibus nostris parendo, incuriã, & tam illorum quam cæterorum Prælatorũ, etiam clericorum, ac aliorum quorũcunque indignã fallaciam, conniuentibus oculis diutius minime diſsimulandã, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendũ tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiusmodi in confidentiã, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, uel percipiendo, uel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quitantias, ac donationes, & remiſsiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgẽtia, quã aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſsiſſe facile reputamus, iccirco omnes & ſingulas eccleſias, etiã Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria, etiam, conſiſtoralia, prioratus, præpoſituras, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia et quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiã laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Romanæ Eccleſiæ etiã Epiſcopos Cardinales, & quoſcũq; alios, etiã Patriarchas, Archiepiſc. & alios Epiſcopos,

ac etiam

ac etiã eiusdẽ cameræ Clericos, in titulũ, commendam, uel administrationẽ, aut aliàs, in huiusmodi confidẽtiã iure prohibitam, cuiusuis personæ, ut præfertur, cõtẽplatione uel intuitu, quouis modo recepta, illorũ liberã collationẽ & dispositionẽ nobis & sedi Apostolicæ, harumserie reseruantes ipso iure à die receptionis eorundem, uacauisse, & uacare, ac fructuum, et pensionũ reseruationes ac facultates trãsferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis, ut premittitur, factas, acregressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, Et eosdem Cardinales seu quosuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiusmodi, citra, fructus reditus, & prouentus eorũdem ecclesiarũ, monasteriorũ, dignitatũ, & aliorũ beneficiorũ, ac pẽsionespræditas, indebite percipere, suos q; facere nõ potuisse, neq; debuisse: sed illos oẽs, & singulos ad Camerã eãdẽ deuolutos fuisse, & esse, illiq; deberi, ac ipsos cardinales, & alios, ad quorũ manus quomodolibet peruenerunt, et eorum hæredes, ad integrã illorum restitutionẽ, in utroq; foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs cõpelli debere, auctoritate apostolica, tenore præsentium, decernimus, & declaramus. Et insuper uniuersis & singulis, tã eiusdẽ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, etiã episcopis q̃ Prælatis, & clericis, & aliis prædictis, præsentibus, & futuris, ne deinceps ullo unq̃ tẽpore aliquas ecclesias, monasteria dignitates, uel alia beneficia, etiã de dicto iure patronatus, uti præfertur, existẽtia, aut fructꝰ, uel pẽsiones, aut regressus,

ſus, ſeu acceſſus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi, ſibi poſtmodum cedẽtibus procurandarũ, recipere præſumant. Cardinalibꝰ uero, & alijs Prælatis huiuſmodi, in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, reliquis uero ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrẽda, à qua niſi à nobis, aut Ro. Pontifice pro tẽpore exiſtente, præterquã in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcunque collationes, prouiſiones, præfectiones, commendas, reſeruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi ſiue accedendi, et ingrediendi, ac alias diſpoſitiones, de eccleſijs, monaſterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumq; fructibus, et beneficiorum collationibus, per nos, et Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros etiã Motu proprio ſeu Conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, et alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundẽ præſentationem, & alias quomodolibet cum interuentu cõfidentiæ huiuſmodi, expreſſe, ſiue occulte, ac de iure præſumptæ, & alias contra præmiſſa pro tempore facta, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris uel momenti fore, neq; cuiquã ſuffragari. Sed eccleſias, monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure uacare, ac noſtræ & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructusq;, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri. Sicq; in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunque iudices, & Commiſſa-

rios

rios, etiã ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quauis aliter interpretãdi, et iudicãdi facultate, etiã per præsumptiones, et coniecturas legitimas, et eorum arbitrio (cũ alias cõfidẽtias huiusmodi, in lucẽ erui, et probari nõ posse cõstet) procedendo, iudicari, et definiri debere. Ac quicquid secus super his a quocquam, quauis auctoritate, scienter uel ignoranter, attentari contigerit, irritum & inane similiter decernimus. Non obstantibus fe. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, de una & cõcilij generalis de duabus dietis, ac alijs cõstitutionibus Apostolicis, necnõ collegij præfati, iuramento, confirmatione Apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus contrarijs quibuscunq;. Aut si aliquibus, cõmuniter uel diuisim, ab eadẽ sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, uel excõmunicari non possint, per lieras apostolicas, non facientes plenã et expressam, ac de uerbo ad uerbũ, de indulto huiusmodi mentionem. Et ne quispiam ullo unquàm tempore præsentium ignorãtiam prætendere possit, Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præsentes literæ ad Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe ualuas, per aliquem ex Cursoribus nostris, illorum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica, de more publicentur. Ac in eiusdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium, illas in iudicio producere uolentium, cõmoditatem, describãtur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ reseruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & uoluntatis, in

fringere, uel ei ausu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ. 1564. Decimo septimo kal. Nou. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Visa de curia M. de Enciso. Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingẽtesimo sexagesimo quarto. Indictione septima. die vero quartamẽsis decẽbris. Põtificatus sanctissimi in Christo patris. & dñi nostri Pij diuina prouidẽtia papæ quarti, anno quinto suprascriptæ literæ Apostolicæ publicatę & affixę fuerũt ad valuas Basilicæ principis Apostolorũ de Vrbe & cãcellariæ Apostolicæ, ac in acie cãpi Floræ, dimissis ibidẽ in suprascriptis locis suprascriptarũ literarũ copijs affixis, vt moris est per nos Iuliũ Parinũ. & Bernardinum Andreutium præfatos S.D.N. papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister cursorum.

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. IIII. SUPER FORMA IURAMENTI PROFESSIONIS FIDEI.

PIVS EPISCOPVS, SERuus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Iniun-

INiunctum nobis Apostolicæ seruitutis officiū requirit, vt ea quę dñs Omnipotens, ad prouidā Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus, in nomine suo cōgregatis diuinitus inspirare dignatus est ad eius laudē & gloriā incūctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Cōcilij Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps cathedralibus & superioribus ecclesijs præfici, vel quibus de illarū dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuscunque beneficijs ecclesiasticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur. Nos volentes, etiam per quoscunque, quibus de monasterijs, conuentibus, domibus, & alijs quibuscunque locis Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocunque nomine vel titulo prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdē fidei professio vniformiter, ab omnibus exhibeatur, vnicaq; & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ solicitudinis partes, in hoc alicui minime desiderari formā ipsā prȩsentib⁹ annotatā, publicari, & vbiq; gentiū p eos, ad quos ex decretis ipsi⁹ Cōcilij & alios prędictos spectat, recipi & ob

ſeruari, ac ſub pœnis per Cõciliũ ipſum incõ, traueniẽtes latis, iuxta hanc & nõ aliã formã, profeſsionẽ prędictã ſoléniter fieri auctorita te Apoſtolica tenore pręſentiũ diſtricte pręci piẽdo mãdamus, huiuſmodi ſub tenore. Ego .N. firma fide credo & profiteor omnia & ſin gula, quę cõtinẽtur in ſymbolo fidei, quo Sã cta Romana Eccleſia utitur, videlicet.

CRedo in vnũ Deũ patrẽ Omnipotẽtẽ, fa ctorẽ cœli & terræ, viſibiliũ omniũ, & in uiſibiliũ, & in vnũ Dñm Ieſũ Chr̃um, Filiũ Dei vnigenitum, & ex patre natũ ante oĩa ſecula, Deũ đ Deo, lumẽ de lumine, Deũ verũ de Deo vero, genitũ, nõ factũ, cõſubſtãtialẽ patri, per quẽ oĩa facta ſunt, qui ꝓpter nos homines, & propter noſtrã ſalutẽ deſcẽdit de cœlis, & in carnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria virgi ne, & homo factus eſt: crucifixus etiã pro no bis ſub Pontio Pilato. Paſſus, & ſepultus eſt, & reſurrexit tertia die ſecũdũ Scripturas, & aſ cẽdit in cœlũ, ſedet ad dexterã Patris, & iterũ venturus eſt cũ gloria iudicare viuos & mor tuos, cuius regni nõ erit finis: & in Spiritũ ſan ctũ Dñm, & viuificãtẽ, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cũ Patre, & filio ſimul adora tur & cõglorificatur: qui locutus eſt per pro phetas. & vnã ſanctã Catholicã, & Apoſtolicã eccleſiã. Cõfiteor vnum baptiſma in remiſsio

nem

nẽ peccatorũ,& expecto resurrectionẽ mortuorũ,& vitã vẽturi seculi. Amẽ. Apostolicas & ecclesiasticas traditiones,reliquasq; eiusdẽ ecclesiæ obseruationes& cõstitutiones firmissimè admitto,&amplector. Itẽ sacrã scripturã iuxta eũ sẽsum,quẽ tenuit,& tenet sancta mater Ecclesia,cuius est iudicare de vero sensu,& interpretatione sacrarũ,Scripturarũ,admitto nec eã vnquã nisi iuxta vnanimẽ consensũ patrũ,accipiã & interpretabor. Profiteor quoq; septẽ esse vere & proprie sacramẽta nouæ legis â Iesu Christo Dño nostro instituta, atq; ad salutem humani generis licet nõ oĩa singulis necessaria,scilicet Baptismũ,Cõfirmationẽ Eucharistiã,Pœnitẽtiã, Extremã Vnctionẽ, Ordinẽ,& Matrimoniũ,illaq; gratiã cõferre, & ex his Baptismũ Confirmationẽ & Ordinẽ sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoq; & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritꝰ in supradictorũ omniũ sacramẽtorũ solẽni administratiõe recipio, & admitto,omnia & singula,quæ de peccato originali,& de iustificatione in Sacrosancta Tridẽtina Synodo dfinita & declarata fuerunt,amplector,& recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum propriũ,& propiciatoriũ sacrificiũ,pro viuis, & defunctis,atq; in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere,realiter,& substantiali-

ter corpus, & sanguinem, vna cũ anima, & di
uinitate Domini nostri, Iesu Christi, fieriq; cõ
uersionẽ totius substantiæ panis in corpus,
et totius substãtiæ vini, in sanguinem, quã cõ
uersionẽ Catholica Ecclesia transubstantia-
tionem appellat. Fateor etiam sub altera tan
tũ specie, totum atque integrum Christũ, ue
rũq; Sacramentũ sumi. Constanter teneo Pur
gatorium esse, Animasq; ibi detẽtas fidelium
suffragijs iuuari. Similiter etiã Sãctos vna cũ
Christo regnãtes, venerãdos atq; inuocãdos
esse, eosq; orationes Deo p nobis offerre, at
q; eorũ reliquias esse venerãdas: Firmissimè
assero imagines Christi, ac Dei paræ semper
virginis, nec nõ aliorũ Sãctorũ habẽdas et re
tinẽdas esse, atq; eis debitũ honorẽ ac venera
tionẽ imptiẽdã: Indulgẽtiarũ etiã potestatẽ, a
Chro in Ecclesia relictã fuisse, illarũq; vsum
Chriano populo maxime salutarẽ esse affir-
mo: Sãctã Catholicã, et apostolicã Romanã Ec
clesiã oiũ ecclesiarũ matrẽ, & magistrã agno
sco, Romanoq; Põtifici Beati Petri Aposto-
lorũ principis, successori, ac Iesu Christi Vi-
cario uerã obedientiã spõdeo ac iuro: Cætera
item omnia a sacris Canonibus, et œcumeni
cis Cõcilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridẽti
na synodo tradita & definita, declarata indu
bitanter recipio atq; profiteor: simulq; cõtra

ria

ria oĩa, atq; hęreſes quaſcũq; ab Eccleſia dãnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter dãno, reijcio, & anathematizo. Hanc verã catholicã fidẽ, extra quã nemo ſaluus eſſe poteſt, quã in preſenti ſpõte profiteor, & veraciter teneo, eãdẽ integrã & inuiolatã, vſq; adextremũ vitę ſpiritũ, cõſtantiſsimè (Deo adiuãte) retinere & cõfiteri, atq; à meis ſubditis vel ãllis, quorũ cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prędicari, quãtũ in me erit, curaturũ. Ego idẽ. N. ſpõdeo, voueo, ac iuro: Sic me Deꝰ adiuuet, & hæc ſancta Dei Euãgelia. Volumꝰ autẽ ꝙ preſentes literę, in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more, legantur. Et vt omnibꝰ facilioꝰ pateãt, in eiꝰ Quinterno deſcribãtur, ac etiã imprimantur. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã noſtrę volũtatis et mandati infringere, vel eiauſu temerario cõtraire. Si qs autẽ hoc attẽtare preſũpſerit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli, Apoſtolorũ eiꝰ, ſe nouerit incurſurum.

Dat Romæ, apud Sãctũ Petrũ. Anno incarnationis dñicæ. 1564. Idibus Nouẽ. Pontificatus noſtri anno. 5.

Cæ. Glorierius. Fed. Car. Cæſius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literæ Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ. 1564. Die vero ſabbati. nona Menſis Decẽ. pontificatꝰ sãctiſsimi in Chriſto patris, & dñi noſtri Pij, Papæ IIII. Anno quarto. A. Lomellinus Cuſt.

DECLARATIO,

quod gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione studij, non valeant sine consensu Ordinarij.

SAnctissimus in Christo pater, & Dñs noster, dñs Pius, diuina prouidētia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit nonnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personalē residentiā requirētia beneficia obtinētes, sub prætextu quod literis operam dare cupiebāt, post confirmationem Concil. Tri. per Sanctitatem suam factam, & publicatam secum, vt literarum Studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi usque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expressum, dummodo infra primū illius annum subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoueri minimè teneantur, & tam ijdē interim, quam alij, etiam ad eosdem ordines vel eorum aliquē seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficijs per eos obtētis per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuū beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alias deputandos in diuinis deseruiendo, animarum curā illis imminentem exercēdo, & alia imcū

bentia

bentia onera ſupportando, uſq; ad ſimile tē pus perſonaliter in eiſdē beneficijs reſidere non tenerentur, & nihilominus interea oēs eorūdē beneficiorū fructus percipere poſsēt, per ordinariā Sāctitatis ſuæ Signaturam, ſeu Pœnitētiarię ſuę officiū diſpēſari, ſibiq; pariter indulgeri obtinuerūt, nullū in his vel fraudi vel circūuētioni locū preſertim quo ad abſentes à Romana Curia, de quorū qualitatibus facilis notitia haberi nō poteſt, quātū humana ratione prouideri poteſt, relinquere uolēs, Cōcilijetiā Tridētini decretis inhærēdo, huiuſmodi dipēſationes, & indulta hactenus cōceſſa, ac tā ipſius Pœnitētiariæ, quā Apoſtolicas & alias, deſuper cōfectas & cōficiēdas literas, proceſſus q; habitos, & habendos per eaſdē dictis abſentibus nullatenus ſuffragari niſi ſingulorū Ordinariorū locorū, in quibus ſingula beneficia huiſmodi conſiſtūt, cōſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declarauit: decernētes irritū, &c.

Placet. publicetur & deſcribatur. 1.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicæ. 1564. Die vero Veneris. 24. Menſis Nouemb. Pontificatus præfati S.D.N. Papæ Anno. V.

A. Lomellinus Cuſt.

BVLLA, S.D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ. IIII. Super residẽtia Prẽlatorum, Parochialiũ, & aliorum curam animarum habẽtium, & residere debentium.

PIVS EPISCOPVS, SERuus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

IN *suprema militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus, diuina dispositione cõstituti, cũctos nõ solũ uigilantiæ nostræ cõmissos Dominicos greges sed etiã singulorum pastorum suorũ actus intensa nostræ mentis acie collustrante studiũ efficax, operãque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere: ut quemadmodum operosum sacri Concilij Tridentini progressum felicemq; exitum, Domino cooperante, præstitimus: ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, quæ in Apostolica*

stolicæ solicitudinis partem uocati sunt, Pastorum officium concernentia non tepidè, neque dissimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & singuli uenerabiles fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alij beneficiati, apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur: nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeo sui gregumque, quos olim deperditos Saluator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum oblitisunt, ut etiam nunc in alma Vrbe, uel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos suasque ecclesias solenniter contracti, iura confundentes, sponsas suas in longa quasi uiduitate relictas, ac prædictas ecclesias quomodocunque sibi concessas inutsere, & apud illas, ut probos, & prouidos patresfamilias decet, residere non curent, in perditionem animarũ suarum, & subditorum suorũ, ac pernicioſum exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius, etiam temporalis pœnæ metu fraudandam, seu conuincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ac alijs quibuscunq; etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, uel præeminentia præfulgentibus, prædictas ecclesias in commendam uel administrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus. et

alijs

Iijs quibuſcunq; beneficiatis curã animarũ habentibus, qui iuxta decreti ſuper reſidentia in Cõcilio prædicto promulgati tenorem perſonalẽ in ſuis eccleſijs reſidẽtiã facere tenentur, in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Cõcilij cõtentas, etiã ſub priuationis eorũ a regimine, & adminiſtratione eccleſiarum ſuarum, ac alijs noſtro, & pro tempore exiſtẽtis Romani pontificis, ſucceſſoris noſtri, arbitrio imponendis pœnis diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mãdamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis eccleſijs iuxta formam, & tenorem dicti Concilij perſonaliter reſideant. Et nihilominus ſi quos mandato noſtro huiuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quã ceteri in ſuis eccleſijs reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo ualitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, immobilia, etiã in Vrbe, uel eius diſtrictu exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcunq; qualitatis, quantitatis, & ualoris, ac ubicunque locorum conſiſtant, ad patriarchas, primates, Archiepiſcopos, epiſcopos & alios quoſcunq;, etiam quauis auctoritate dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, eccleſias prædictas in titulum, uel Commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoſcunq; beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas eccleſias, & dioceſes, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta de-

decretum, & formã Concilij huiusmodi non residentes decesserint, pertinentia & per illos suarum ecclesiarum, ac quorumcunq; monasteriorũ, prioratuum, præpositurarum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorũ, cum cura, & sine cura, secularium, & regularium, quæ alliquomodolibet obtinuerint, ac fructuum, reddituum & prouentuum ecclesiasticorum: Necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, reditibus, & prouentibus reseruatarum, & assignatarum occasione quæsita, etiam si facultatem specialem de illis, aut eorũ parte testãdi, & alias libere disponendi a nobis, & quibusuis alijs Romanis pontificibus prædecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod facultates huiusmodi reuocari nequeant alijsq; irritãtibus decretis obtinuerint, & in uim illarũ literarũ desuper cõfectarũ de rebus, & bonis huiusmodi iam disposuerint tanquã spolia ad Cameram Apostolicam legitime pertineant, liceatq; dilectis filijs moderno, & pro tẽpore existenti cõmissario nostro generali, & suis dictæq; camerę deputatis, in euentũ decessus huiusmodi, solitum inuentariũ super rebus & bonis prefatis cõficere illaq; prout de reliquis clericorũ spolijs fieri solet, ad dilecti filij nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesaurarij manus redigere, dictęq; Camerę applicare cuiusuis licentia desuper minimere quisita. Ac facultates, & desuper cõfectas literas prædictas, etiã motu, & scientia similibus etiã in recõpensam laborum & obsequiorum etiã nobis, & ecclesię Romanæ, dictęq;

Sed

Sedi impensorũ quomodolibet cõcessas & etiã iteratis uicibus approbatas, illarũ omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis, et ad uerbũ insertis habentes, in euentũ obitus huiusmodi, etiãsi in Vrbe, aut eius districtu, uel alibi extra suas ecclesias, ut præfertur, cõtigerit, ex nũc prout ex tũc, & è cõtra, in dictæ cõtumaciæ pœnã eisdem potestatis plenitudine, & tenore reuocamus, cassamus, & annullamus. Ac tãs q̃ earũ prætextu quomodolibet pro tempore cõdita factaq; testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiã ad pias causas, uel in remunerationẽ seruitiorũ, nulla, & inualida nulliusq; roboris, uel momenti fore, neq; quicquã cõtra præsentiũ tenorem suffragari. Et sic per quoscunq; iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiã Sãctę Romanę ecclesię Cardinales, in quauis instantia, sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi et interpretãdi facultate iudicari, et definiri debere. Ac quicqd secus à quoquam quauis auctoritate scienter, uel ignorãter attentari cõtigerit, irritũ & inane decernimus. Per hoc autẽ nostris & Romanorũ Põtificũ, prædecessorũ nostrorũ, ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quoad prelatorũ, et aliorũ beneficiorũ, etiã in suis eccles. aut dioc. residẽtiũ, & ibi decedentium, quę etiã ampliamus et extendimus ad habentes ecclesias in Vrbis districtu, ibiq; residentes, et decedentes, spolia Camerę Apostolicę applicata hactenus emanatis nullatenus præiudicare, neue quicq̃ in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut

re, ut antea, manere uolumus, præterquam, quoad eos, qui in suis ecclesijs iuxta formam prædicti Cõcilij residerint & specialẽ licẽtiã testadi habuerint, hanc enim tãti saluã eis esse uolumus. Ita ut generalis licẽtia testãdi eis quãquã residentibus minime suffragetur, sed sola speciali, si quã habuerint tueri se possint. Cęterũ, ut præceptum, mãdatũ, statutũ, ordinatio, reuocatio, cassatio, decretum, & alia præmissa, præsentes q; literæ ad eorũ quorũ interest, notitiã deducantur, nullusq; possit aliq; illorũ ignorantiã prætendere, uel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma, & illibata permaneãt, uolumus, & mandamus, q; eædẽ præsentes in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ nostræ uulk, ac acie Cãpi Floræ per aliquẽ ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarũ ibi dimissa a dea die omnes perinde arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nõ obstantibus præmissis, ac in fauorem curialiũ perferre. Sixtum. IIII. Leonẽ. X. Iulium. III. & quoscunque alios Ro. Pont. prędecessores nostros, ac etiã per nos editis, & approbatis. Necnõ alijs literis, constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisq; cõtrarijs quibuscũq;. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginam nostræ præcepti, mandati, statuti, ordinationis, reuocationis, cassationis, annullationis, decreti, ampliationis, extẽsionis, interpretationis, et uolũtatis infringere, uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, apostolorum eius, se nouerit incursurũ.

Dat

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quarto: *Septimo kal. Decemb. Pontificatus Noſtri Anno quinto.*

Cæ. Glorierius.

Viſa decuria M. de Enciſo.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Dñi Milleſimo Quingẽteſimo Sexageſimoquarto indictione ſeptima, die verò quarta mẽſis Decẽbris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & Dñi noſtri Domini Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti anno quinto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicę affixæ, lectæ, & publicatę fuerũt ad valuas Baſilicę principis Apoſtolorũ de vrbe, ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Cãpi Floræ, dimiſsis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copijs, affixis, vt eſt moris, per nos Iuliũ Farinũ, & Bernardinũ Andreutium, prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

Motus

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. Pij Papæ IIII, super executione Concilij, & literarum eiusdem Sanctiss. contra Archiepiscop. Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum ecclesijs.

PIVS PAPA. IIII.

Motu proprio &c. Cum tã per sacrosanctum œcumenicũ Concilium Tridẽtinum, quàm etiam per nostras literas, siue bullas etiam desuper emanatas, et inter alias sub dat. Romæ, apud Sãctũ Petrũ, anno incarnationis Dominicæ. 1564. Septimo. kal. Decembris, Pontificatus nostri anno quinto, Mandatũ sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis, & alijs quibus animarũ cura commissa

est oues suas agnoscere, pro eis sacrificiū offerre, verbiq; diuini prædicatione, sacramentorū administratione, ac bonorum omniū exēplo pascere, pauperum, aliarumq; miserabiliū personarum curā paternā gerere, & siqui ter munera pastoralia, & eis diligenter incumbere, et assistere, aliaq; facere, quæ in dicto sacro Concilio, & in dictis nostris literis siue bullis continentur.

Quæ omnia nequaquā ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non inuigilāt neque assistant, sed mercenariorum more oues suas deserunt, & propterea debuissent, & deberent omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alij in dignitatibus Ecclesiasticis constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum nostrarum literarum, seu bullarum, uim formā, continentiā, & tenorē ad eorum respectiue Ecclesias, diœces. ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectū in eis personalem residentiam facien. se contulisse, ac omnia, & singula in eisdem præceptis, concilio & literis siue bullis respectiue contenta adimpleuisse, & obseruasse. Attamen, sicut accepimus, multi & multi præfatorum præceptorum & mandatorum contemptores animarumq; suarum propriæ salutis immemores in dictis dignitatibus ecclesiasticis, quibus cura animarū immineat, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respectiue constituti præmissa facere, & adimplere hactenus, minime curarunt, sed distulerunt: & differunt in graue animarum

suarum

suarum, gregumque sibi commissorum periculum, & ouium suarum pernicioſum exemplum & ſcandalum ſententias, cen. & pœnas propterea ſibi inflictas temere, & dãnabiliter incurrẽdo. Quę omnia cum nõ ſint cõniuẽtibus oculis, aut impune prætermittẽda, ſed grauiter, ut cæteris tranſeant in exemplũ, cum iã per tot mẽſes inobedientes fuerint, cẽſuras prędictas ſuſtinen. Motu proprio, & ex certa noſtra ſciẽtia, deq; poteſtatis noſtrę plenitudine Dilecto filio noſtro Alexandro Riario Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, cui aliàs etiã, ſeu prædeceſſori ſuo uiuæ uocis oraculo cõmiſimus, ut dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, et alias perſonas Eccleſiaſticas animarum curã haben. non reſidentes, pœnas præfatas in dicto Cõcilio, & literis ſiue bullis noſtris cõtentas incurriſſe declararet, & ad illarũ effectualem executionem, aliaq; grauiora procederet, uiuę uocis oraculo cõmiſimus. Tamen quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcopos, & alias perſonas prędictas in uim commiſſionis noſtrę huiuſmodi ſibi factę tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in poſterum de illius iuriſdictione dubitari contingat, denuó eidem Auditori noſtro nunc officium Auditoratus exercen. auctoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alios quoſcunque Prędatos, tã in urbe, quàm alibi, & ubique locorum exiſten. & in proprijs dioc. non reſident. conſtito ſibi quantum ſufficere uidebitur ſummariè ſimpliciter, & de plano, ſola ueri-

inspecta, & manu regia de inobedientia propria vsque ad sententiam exclusiue procedat, & deinde nobis referat, ut nos in consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus, quouerò ad alios curam animarum haben. vsque ad sententiam inclusiuè procedat, & exequatur iuxta formã & tenorẽ dicti concilij, & literarum nostrarũ prędictarum cum eisdem facultatibus, ut supra, ac alias factas & exequatur, prout in dictis literis siue bullis continetur, cum potestate citãdi, inhiben. excõmunicandi, suspendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium seculare decernendi, relaxãdi, & exequendi, aliaque facien. necessaria quomodolibet, & opportuna. Contrarijs quibuscunque non obstãtibus. & quod præsentis nostri motus proprij sola signatura sufficiat, ac ubiq; fidẽ faciat in iudicio, & extra regula contraria, & alijs quibuscunq;, quibus omnibus expresse derogamus, non obstantibus.

Placet Motu Proprio. I.

Præsentetur B. Amerin. Regens.

EML-

BVLLA, S. D. N. PII. PP. III. REuocatoria priuilegiorum, exẽptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, cõfessionalium, Maris magni, & aliarum quaruncunque similium gratiarum, quibuscunque locis, & personis concessarum in his, in quibus, statutis, & decretis, sacri Concilij Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS SERVVS seruorum, Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN principis Apostolorũ sede, meritis licet imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neq; uniuersali Ecclesiæ curæ & solicitudini nostræ commissæ salubrius, neq; iniũcto nobis Apostolicæ seruitutis officio, de

cētius præstare possemus, quāq; prouidētię nostrę mi
nisterio œcumenicū Cōciliū Tridētinū, sicut nostris po
tissimum auspicijs summaque sanctorū patrū cōcor-
dia per Dei misericordiā, feliciter absolutū fuit. Ita, p
uniuersos qui Christiana pietate cēsentur, ubiq; susci
piatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus
æqualiter obseruetur. Cum itaque in eodē Cōcilio quā
plura salubria, ad uniuersalem morum reformationem
valde utilia, decreta atq; statuta, maturo præsentiū ip
sorum examine præcedente, sint edita, quibus multa, at
q; diuersa priuilegia, exemptiones, immunitates, dispē
sationes, facultates cōseruatoriæ, indulta, et, ut uocant
cōfessionalia, & Mare magnum, et alię gratiæ, quæ ua
rijs, tā cathedralibus, etiā Metropolitā. quā collegiatis
ecclesijs, monasterijs, cōuētibus, & alijs religiosis, etiā
fratrū mendicātiū domibus, et ordinibus. Necnō sancti
Spiritus in Saxia, S. Ioānis Lateranēsis, ac Incurabilium
de Vrbe. S. Antonij Vienē. et. S. Bernardi Iuren. a-
lijsq; Hospitalibus, Militijs, eorūq; Capitulis, et Cōuē
tib⁹, ac Vniuersitatib⁹, etiā Studiorū generaliū collegijs
tā secularibus, quam ecclesiasticis, Cōfraternitatibus,
Societatibus, et tā Principis Apostolorum de Vrbe,
quā alijs fabricis, sanctæ Cruciatę, alijsq; pijs locis, et
operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Epis-
copis, Prælatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus,
Præpositis, & alijs ecclesiasticis, tā secularibus, quam
diuersorum ordinum, & militiarum regularibus, ac
etiam laicis cuiuscunq; dignitatis, & status ac gradus,

& ex

& excellẽtiæ, ac etiã Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusq; sexus personis. Nec nõ aliquibus Notarijs, et etiã de latere Legatis, atq; Nuncijs, tã perpetuo, quam ad tempus per plures Romanos Põtifices prędecessores nostros, ac nos, & sedẽ Apostolicã, eiusq; Legatos hactenus etiã Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, seu etiã Imperatorũ, Regũ, Ducũ, & aliorũ principũ cõcẽptione, & intuitu, etiã de fratrum cõsilio diuersimodè, uarijsq; tẽporibus in genere, uel specie, ex quauis etiã honesta causa concessa, & etiã pluries confirmata, & innouata fuerunt, in plerisq; contrariantur. Nos, quibus in primis cor dilect, tã sancta, & Ecclesię Dei saluberrima decreta suos, ut par est effectus ubiq; cõsequi, & ab omnibus obedienter obseruari, priuilegiorum, exẽptionum, immunitatũ, facultatũ, Cõseruatoriarum, Indultorum, Cõfessionalium, Maris Magni, & aliarum gratiarum prędictarum, ac quorumcunque Apostolicarum, & aliarum literarum desuper confectarũ, processuumq;, decretorum & aliorum inde secutorum, tenores, ac si de uerbo ad uerbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plene inserti habentes: Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia, & singula priuilegia, exemptiones immunitates, facultates, dispensationes, Conseruatorię, Indulta, Confessionalia, Mare Magnũ, & alię gratię in his omnibus, & singulis in quibus illa statutis, & decretis, Concilij huiusmodi

modi contrariantur ipso iure reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Cõcilij terminos atque limites reducta sint, & esse censeantur; nec quidquam aduersus ipsa decreta, & statuta quominus ubiq; & apud omnes obseruẽtur in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus, Decernentes nihilominus omnia, & singula, quæ uigore priuilegiorum, exemptionũ, immunitatum, & dispensationum, facultatum, conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcunque gratiarũ huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodo libet fuerunt, & in posterũ fient, in his, in quibus dicti Cõcilij decretis aduersantur, nulla, inualida, & irrita esse, & censeri, ac nemine, etiam quantũlibet, ut præfertur, qualificato, tã in foro (quod aiũt) fori, quã cõscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscũq; locorũ ordinarios, aliosq; Iudices, & Cõmissarios quauis auctoritate fungentes, etiã Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in utroq; foro iudicari, & definiri debere, ac quidquid secus a quoquam, quauis auctoritate scienter, uel ignoranter, attentari cõtigerit, irritũ, & inane decernimus. Nõ obstãtibus præmissis, ac cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; cõtrarijs quibuscũq;. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostræ declarationis, statuti ordi-

ordinationis, & decreti infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurũ.

Dat. Romæ, apud sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, Tertiodecimo Kalen. Martij.

Pontificatus nostri Anno sexto.

Cæ. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn,

ANNO á Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo sexagesimo quinto. Indictione sexta: die uero uigesimaquarta mensis Februarij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri PII diuina prouidentia Papæ quarti, anno eius sexto, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerũt in acie Campi Floræ, & ualuis Cancellariæ Apostolicæ, per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillũ Cherubinum S. D. N. Papæ Cursores.

Philibertus Phapuis, Magister Cursorum,

ORATIO HABITA in Sessione nona, & ultima sacri Concilij Tridentini.

CELEBRATA DVOBVS continuis diebus, tertia & quarta Decēb. M.D.LXIII. PIO.IIII. Pont.Max.

A.R.P.D. Hieronymo Ragazono Veneto, Episcopo Nazianzeno.& coadiutore Famagustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quę ad pie credendum, & ad bene viuendum pertinent.

AVdite hæc, omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem. Tridentinum Cōciliū iam diu cœptum, aliquando intermissum, distractum variè atq; diuulsum, nunc demum, singulari Dei omnipoten

potentis beneficio, summa atq; incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate, connectitur, atq; perficitur. Dies hæc quidē felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, & absoluitur: & nauis hæc vna bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur: quam vtinam conscēdere nobiscum ij voluissent, quorum in primis gratia hæc ipsa nauigatio instituta fuit: atq; ædificij huius cōstituendi participes extitissent, qui hoc nobis negociū exhibuerūt, maioris nunc profectò lætitiæ causam haberemus. Sed nostra id certe culpa non accidit. Nos vrbē hāc in Germaniæ faucibus, ideſt, in domus illorū ferè limine positā elegimus: nos custodiam nullam nobis, ne suspicionē illis aliquam minùs liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicā illis cōcessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos perdiu expectauimus, neq; hortari, ac rogare vnquam destitimus, vt ad veritatis lucē cognoscendam accederent. Verum illis etiā absentibus satis, vt puto, à nobis cōsultū est. Etenim, cū duo essent, in quib⁹ ægris, atq; infirmis illorū animis medicina foret adhibēda: alterū Fidei catholicæ, ac verè Euāgelicę illis

in re-

in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæq; oportunæ his temporibus viderentur, ex plica & confirmata, dissectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris, doctrina: alterū, disciplinæ ecclesiasticæ, cuius potissimum deprauatione illi se à nobis defecisse affirmant, restitutio: vtrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione cumulate præstitimus.

Principiò enim sancta hæc Synodus (facta ex laudabili maiorum nostrorum cōsuetudine suæ fidei professione) vt quoddam quasi fundamētum futuris actionibus poneret, & quibus testimonijs, atque præsidijs, in dogmatibus sanciendis nitendum esset, ostēderet, veteris ac noui Testamenti libros, qui essent sine vlla dubitatione recipiendi, antiquorū Conciliorū probatissimorū exemplo, pie & prudēter enumerauit: ac, ne de verbis quidē vlla ex varijs inuersionibus oriri posset difficultas, certā ac definitā de Græcis, & Hebræis translationē approbauit. Hinc omnium hæresum caput, atque arcem aggrediens, de humanę naturæ corruptis initijs ea statuit, quæ veritas ipsa loqui posset, exprimeret. De iustificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata)

ea de

ea definiuit, quibus & perniciosissimis eoin genere opinionibus occurreretur, & recte sentiendi ratio miro quodam ordine, atq; admirabili sapientia (vt in illis Dei spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæresesferè vniuersæ iugulantur, & quasi caligo Sole, discutiuntur, ac dispelluntur: eaque claritas, isque splendor veritatis apparet, vt tantum lumen quin videat, dissimulare iam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem diuinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio: primum de omnibus, post de vnoquoq; separatim. Hic vero quis non videt, quam distincte, explicate, abundãter, illuminate, & (quod caput est) verè tota cœlestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest vllo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum aut occasionem inueniet? Quis deniq; de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in posterum poterit, cũ gratiã illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidijs in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuisse tam copiosè perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio & de Communione sub vtraq; specie, & parvulo-

uulorum decreta: quibus quidem nihil ſanctius, nihil vtilius, vt de cœlo lapſa, nõ abhominibus compoſita videantur. Adiungetur his hodie certa de Indulgentijs, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Inuocatione, Imaginibus, & reliquijs, doctrina, qua nõ ſolum hęreticorũ fraudibus & calumnijs obſiſtetur, ſed piorum etiam catholicorum conſcientijs planè ſatisfiet.

Hæc de rebus ad ſalutem noſtram pertinẽtibus, quæ dogmata appellantur, fauſtè, ac feliciter erunt peracta, neque aliud quidquam præterea eo in genere à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdam adminiſtrandis cûm nonnulla eſſent, quæ non rite omnino, ac recte ſeruarẽtur, accuratiſsime, Patres ampliſsimi, curaſtis, vt pure illa, & caſte, atq; ex more, inſtitutoque maiorum tractarẽtur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtũ omnem (vt dicunt) irreuerentiam à diuina, Miſſarum celebratione abſtuliſtis: vagis, ignotis, & criminoſis ſacerdotibus ſanctũ hoc offerre ſacrificium interdixiſtis: rei huius ſacratiſsimæ vſum à priuatis domibus, & prophanis in ſacra religioſa loca reuocaſtis: molliores cantus, & ſymphonias, deambulationes colloquia, & negotiationes à templo Domini

mini summouistis. Ita ecclesiastico vnicuiq; gradui leges illæ à vobis præscriptæ sunt, vt tradito illis diuinitus ordine, abutēdi nullus vtiquā locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonij impedimēta, quæ ansam quasi quādam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, remouistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitime connubij fœdus ineuntibus intercluſistis. Quid de furtiuis, tenebricosisque matrimonijs commemorē? Equidē ita sentio, si alia nulla causa cōuocandi Conciliū fuisset, (quæ multæ & maximæ fuerunt) propter vnam hanc id omnino fuisse faciendū. Nam, cum res hæc ad omnes spectet, neq; vllus in orbe terrarum vniuerso angulus reperiatur, quē labes hæc nō inuaserit, curandū merito fuisset, vt cōmuni huic malo, cōmuni etiam consilio prouideretur. Innumerabiliū, Patres sanctissimi, & grauissimorum delictorū, ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra, ac propè diuina sanctione penitus ablata est, & Christianę relp. gubernationi sapientissimè consultum. Accedet ad hæc vtilis in primis ac necessaria multorum in purgatorij, Sanctorum veneration is, Inuocationis, Imaginū, & reliquiarum, atq; etiam Indulgētiarum ratione abusuum interdictio, qui rerū ipsarū pulcherri-

mam

mam faciem inquinare, atque turpare miri in modum videbantur.

Altera verò pars, in qua de labenti ac propè cadenti ecclesiastica disciplina fulciēda erat agendum, diligentissimè etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad ecclesiastica munera obeūda, qui virtute, non ambitione, præstent: quique populi commodis, non suis inseruiāt, & prosint potiùs, quam præsint. Enuntiabitur atq; explanabitur frequentiùs, & studiosiùs verbum Domini, omni ancipiti gladio penetrantius.

Aderūt suis gregibus, & inuigilabunt Episcopi, cæteriq;, quibus animarum cura cōmissa est: neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure & flagitiosè viuendum, aut ad malè & perniciosè docendum priuilegia: nullum sine pœna crimen, nulla sine pręmio virtus relinquetur. Pauperum & mendicantium sacerdotum multitudini optime prouisum est, certæ vnusquisq; ecclesiæ, statutoque operi, vnde ali possit, ascribetur.

Auaritia, quo nullum vitium est tetrior, præsertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, vt par est, conferentur. Ex vna ecclesia plures, ex pluribus vna, vt populi commodum, & ratio postulabit,

consti-

constituetur. Eleemosynarum quęstores (vt appellãt) qui sua, non quæ Iesu Christi, quærentes, magnum nostræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omnium hominum memoria (quod summę felicitatis loco ponendum est) penitus euellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordiũ, hinc serpere infinitum malum, manareq; in dies latius non desistebat: neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus ac prouisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissmè factum dixerit, vt mẽbrum hoc, in quo sanando diu, ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porrò Deo cultus tribuetur purius & accuratius, atque ita, qui fuerunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud fuit excogitatum, vt, qui sacris essent initiãdi, ijs moribus atque literis in unaquaque ecclesia àprima ætate instituerentur, vt quoddam quasi virtutum omnium seminarium illud existeret. Iam verò prouincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum vtilitatem, nõ ad querelam & sumptum renouatis: Tradita pastoribus regendi suos, atque pascendi commodius facultate: Pœnitentia publica in

vsum reuocata, Hospitalitate tum ecclesiasticis hominibus, tum pijs locis indicta: In curatis sacerdotijs cõferendis memorabili, ac pene cœlesti ratione constituta: Beneficiorum (vt aiunt) Pluralitate sublata : Hæreditaria sanctuarij Dei possessione prohibita: Modo excommunicationibus impositio ac terminato: Primis iudicij ijs in locis, vbi lites oriũtur, assignatis. Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati; atque licentiæ fræno quasi quodam, quod excuti nõ facile possit, iniecto: Regibus ac Principibus sui muneris diligenter admonitis: quis non videt vestras vos, P. optimi: hac etiam in repartes cumulatissime executos? Actum sæpe est in superioribus Concilijs de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis: sed nescio, an vnquam diligentius, atque distinctius. Hic præsertim hoc biennio, ex omnium populorum ac nationum, in quibus catholicæ religionis veritas agnoscitur, nõ solum Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos, si vsum, peritissimos, si ingenia, perspicacissimos, si pietatem, religiosissimos, si vitam, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, vt, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ,

fre-

frequentissima haec omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omniũ vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum est: nostrorum aduersariorum argumenta & rationes ita tractatæ, vt eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum discussa: summa sæpe contentione certatum; eo scilicet consilio: vt, quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus veritatis vires ac nerui probarentur. Quæ enim inter idẽsentientes, idemque spectantes discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licet optandum (vt initio dicebam) fuisse operæ, vt vnà cum illis hæc agerentur, quorum potissimum causa tractata sunt: absentium tamen etiam incolumitati atque saluti prouisum est, vt alia ratione prouideri, si affuissent, non potuisse videatur. Legant illi, quæ de fide nostra statuimus, vt Christianum hominem decet humiliter: &, si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem auertant; &, si vocem Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac si ad communẽ matris Ecclesiæ complexũ, vnde scilli distraxerunt, redire voluerint, clementiam sibi omnẽ, ac misericordiã tribuendam nõ dubitent. Sed præcipua illa ratio est

p.A.dissentientes à nobis animos concilian di,consentientes in fide atque officio retinẽ di:si, quæ hoc in loco verbis sancimus, re ipsa in nostris ecclesijs præstemus.Leges, etsi optimæ sunt,muta tamen res est.Quid Hebræo populo Dei ipsius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi Leges Lacedæmonijs, Solonis Atheniensibus,ad libertatem retinẽdam,quam ob causam erant conscriptæ,vtilitatis attulere?Sed cur externa,atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene beateque viuendum instituta atque præcepta ex vnius Christi Domini nostri vita,atq; doctrina desiderare aut possumus,aut debemus? Quid itẽ fuit à maioribus nostris omissum,quod cum ad recte sentiendum,tum ad præclare agẽdũ pertineret?Medicamentum quidem salutare compositũ ac paratum iamdiu habemus, verum,si morbũ debet expellere,sumendum est,ac per venas in omne corpus diffundendum.Poculo hoc salutis nos primum inebriemur,carissimi,& viuæ atque loquentes leges simus,& norma quasi quædam,ac regula, ad quam aliorum actiones,& studia dirigantur. Atq; ita sibi vnusquisque persuadeat,nihil e Christianæ reip.commodo,ac dignitate successurum,nisi,quãtũ in se sit, studiose præstiterit.Id curãdum nobis cum antea fuit, tum

multo

multo erit in posterum accuratius. Etenim, si magistri nostri, ac Saluatoris exemplo facere prius debebamus, quã docere, postquã docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, si, cum non furandum esse demonstrauerimus, ipsi furemur? si, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos à sancto Concilio innocentes atque integros ab integritatis præceptis & innocentiæ firmos in fide atque constantes à fidei nostræ firmata doctrina discedere minime conuenit. Ac tales quidem expectãt nos populi nostri, qui nostrum iamdiu reditum sustinentes, ea seipsi ratione consolabãtur, fore, vt hanc temporis vsuram maiori præsentes studio sarciremus. Sed fiet id à vobis, vt spero, Patres sanctissimi, diligenter, & quemadmodum hoc in loco fecistis: ita etiam domi satis Deo atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis est) Deo primum ipsi maximo, atque immortali, maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus, qui non secundum peccata, quæ fecimus nos, neq; secundum iniquitates nostras retribuit nobis: sed diem hunc lætissimum, quem videre multi concupiuerunt, nobis non solum videndum, sed etiam celebrandum, incredibili cum totius Christiani po-

puli assensu, atque approbatione, sua magna benignitate concessit. PIO deinde IIII. summo nostro atque optimo Pontifici gratiæ perpetuæ, ac singulares habendæ sunt: qui, cum primum beati Petri sedem ascendit, tanto synodum hanc instaurandi desyderio exarsit, vt in eo suas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos ad indicendum illis nationibus atq; Prouincijs Concilium misit, pro quorũ in primis salute conuocabatur. Hi Aquilonis partes propè omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarũt, obtestati sunt: tuta omnia atque amica promiserunt: atque id etiam egerunt, vt in Angliam traijcerent. Legatos postmodum pietate ac doctrina præstantissimos, cùm interesse ille Synodo, vt mirum in modum cupiebat, nõ posset, huc misit: ex quibus duos (quorum memoriam benedictione est) statuta die, tametsi nulli fere Episcopi conuenissent, hîc esse voluit. Hi, atque additus eis paulò pòst tertius, nouem menses, atque eo amplius, iustum ad Synodum instituendam Episcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectauerũt, cum interea nihil aliud pontifex ipse aut ageret, aut meditaretur, quam vt patres quãplurimi, quam optimi, & quam primum huc accederent, & Christiani nominis Reges omnes

nes Principes suos huc Oratores mitterent: vti communi omnium voto, atq; consilio cõmunis hæc causa grauissima omnium, atq; maxima tractaretur. Quid vero postea omni cura, solicitudine sumptibus prætermisit, quod ad Concilij huis amplitudinem, libertatem, & commodũ pertinere aliquo modo videretur? O singularẽ pastoris ac patris nostri pietatem, atq; prudentiam. ò summam etiam eiusdẽ felicitatem, cuius auctoritate, atque auspicijs iactatum hoc diu & agitatũ Concilium constitit, & conquieuit. Te Paulum. III. te Iulium, mortuos appello, quandiu quantoq; studio videre, quod nos videmus, exoptastis? quot in eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quamobrem ve retibi atq; ex animo, PIE sanctiss. ac beatiss. gratulamur, quod tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum diuinæ in te beneuolentiæ argumentum est) Dominus reseruauit, quem nos precibus omnibus, ac votis supplices oramus, vt te nobis in columen, pro Ecclesiæ suæ sanctæ cõmodo atq; ornamento, & quãcitissimè reddat, & quãdiutissime conseruet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus. Ille potentissimorũ Cæsarũ, qui propagãdæ Christia-

næ religionis miro quodã deſyderio flagra-
runt, animum, vt locum, referens, vrbẽ hanc
ab omni periculo liberam conſeruauit, & nos
vt tutam tranquillamq; pacem traheremus,
ſua vigilãtia perfecit: magnamq́; noſtris ani
mis ſecuritatem aſsiduatium ſuorum Lega
torum, ſummorum virorum, præſentia, ac
prope pignore attulit. Ille de noſtris his re-
bus pro ſua eximia pietate ſolicitus mirificè
fuit. Ille à ſe atq; à nobis diſſentientes homi
nes ex obſcuriſsimis, in quibus verſantur, te-
nebris, eruere, atq; ad ſanctæ huius Synodi
clariſsimam lucem aſpiciẽdam adducere ma
ximopere laborauit. Regum præterea Chri-
ſtianorum ac Principium in Cõcilio hoc am
pliſsimis ſuis legationibus ornando, & ſuos
veſtræ auctoritati faſces ſubmittẽdo, pia ma
xime voluntas grata nobis memoria proſe-
quenda eſt. Iam vero quis eſt illuſtriſs. Lega
ti & Cardinales, qui ſe vobis debere pluri-
mum non fateatur? Vos noſtrarum actio-
num duces optimi, ac moderatores extiti-
ſtis, Vos, ne noſtra aut in dicẽdo, aut in decer
nẽdo libertas violari aliqua ex parte videre-
tur, incredibili patientia, ac diligẽtia curaſtis.
Vos nulli corporis labori, nulli animi cõten-
tioni pepercíſtis, vt ad optatum res exitum,
quod alij multi veſtri ſimiles fruſtra tẽtauc-
rũt,

runt, quāprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam ac propriam lætitiā habere tu Morone illustriss. atque ornatissime debes, qui cū vigesimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem posueris, extremā nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua ac propè diuina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neq; vlla vnquam ætas de tuis his laudibus conticesset. Quid de vobis dicam, Patres sanctiss. quam bene de Christiana repub. vestris his præstantissimis actionibus meruistis? Quanta vestrum vniuscuiusque nomini commendatio, quanta gloria à Christiano populo vniuerso tribuetur? Vos vere patres, vere pastores & agnoscent omnes, & prædicabunt. Vobis suam vnusquisque vitam, atque salutem acceptam libentissimè referet. O diem illā populis nostris iucundissimam, atque lætissimam, in qua primum reuisere illis nos atque amplecti à templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine Deus noster, vt tam eximiæ de nobis opinioni egregijs factis respondeamus, & semē hoc, quod in agro tuo seminauimus, vberem fructum afferat, fluat

que, vt ros, eloquium tuum: atq;, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, vt vnũ sit omniũ ouile, & vnus Pastor, atque ei si potissimũ Pius. III. In tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

M'O.

Bdo Lez

MOTVS PROPRIVS. S. D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ Quinti de veritate exprimẽda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & alijs gratijs sub pœna falsi.

MOtu proprio &c. Cum sicut accepimus nonnulli suæ conscientiæ prodigi, ac proprię salutis immemores, vt facilius à nobis & sede Apostolica dispẽsationes matrimoniales, & alias gratias, & cõcessiones obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis ac scientiam illorũ aliter quam eis, a principio ab ipsis patribus significatum vel narratũ fuerit exponunt, & si matrimonia huiusmodi adhuc cõtracta nõ fuerint, pro contractis narrant, ac alias diuersimode veram facti speciem tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quam pro alijs quibuscunque gratijs, & cõcessionibus obti-

obtinendis immutent, ac propterea cum non ſolum in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerũque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur, & falſitas committitur. Nos igitur huiuſmodi abuſibus, & errorribus obuiare cupientes, Motu proprio, &c, omnes, & ſingulos procuratores tam officij ſacræ pœnitentiariæ, ſeu contradictarũ quam alios quoſcunq; ſolicitatores, & ſcriptores, quos copiſtas vocant, qui veritatem facti à narratione, quã ab ipſis partibus habuerunt quo ad ſubſtãtialia, & qualitates neceſſario exprimendas diuerſam faciunt, ſeu quoquo modo inuertunt, aut immutant, deprauantve, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus: Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori & Vicario quatenus in præmiſsis reos, & culpabiles repertos Pœna falſi vt prę mittitur puniant cum poſtetate citandi etiã, per edictum conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaq; dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtant. prçmiſsis conſtitutionibus, & inationibus apoſtolicis cæterisq; contra

rijs

rijs nequaquam obſtañ. irritum quoque, & inane &c. diciq́ue &c. iudicari, & diffiniri debere, ſublata &c. decerneñ. Et quod præſentis motus proprij, & abſq; data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidē faciat iniudicio, & extra, regula cōtraria non obſtā. eiuſque tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtē ſæ: quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valuis, & in acie cāpi Floræ dimiſsis inl bi copijs affixis omnes ita afficiant, & arctēt, acſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet motu proprio. M.

Die. 5. Decem. 1566. ſupraſcriptę literæ Apoſtolicæ affixę & publicatæ fuerūt in locis ſupraſcriptis, dimiſsis in eiſdem locis copijs affixis, per me Nicolaum de Mattheis Curſ.

Ioannes Guerardi Mag. Curſ.

Bulla

BVLLA, S.D. N.D. Pij diuina prouidentia Papæ. V. Super declaratione decreti Cõcilij Tridentini de cognatione spirituli inter maritum, vel vxorem suscipientis, & baptizatum baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipiẽtis, quàm baptizantis & baptizati.

PIVS EPISCOPVS, SERuus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

VMillius uicẽ, licet minime suffragãtibus meritis, geramꝰ in terris, de cuius uultu prodit iudicũ, et uident oculi equitatem, officij nostri debitam prosequimur actionẽ, si obscuros sacrorum Canonũ sensus ita aperire studemus, ut pijs Christi fidelium mentibus nulla dubitandi occasio relinquatur. Sane licet ex eo quod in

Cons

Concilio Trident. decretũ fuerit, cognationẽ ſpiritua-
lem inter eos tantũ contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatũ
Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrẽ, & ma-
trem, necnõ batipzantem, & baptizatum, baptizatiq;
patre & matrẽ, in reliquis perſonis, quæ per antiquos
Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere
prohibebantur, omne impedimentum ſublatũ eſſe uide-
tur: adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an
ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmo
di inter maritum uel uxorem ſuſcipientis & baptiza-
tum, nec non inter maritum uel uxorem ſuſcipientis, et
patrem ac matrem baptizati uigeat, propterea quòd
prohibitum de uno coniuge de altero etiam prohibi-
tum eſſe uideatur. Nos piarum mentium quieti, & Ma-
trimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permitti-
tur) conſulere uolentes, à præciſis uerbis Concilij mi-
nimè diſcedendum in præmiſſis eſſe cẽſuimus. Et pro-
pterea nullum amplius impedimentum ratione cogna-
tionis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus,
quominus inter dictos maritum uel uxorem ſuſcipien
tis, & baptizatum, baptizatiquè, patrem, & matrem,
& quascunquè alias perſonas tam ex parte ſuſcipien-
tis, quàm baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio
nominatim non expreſſas, Matrimonium libere &
licitè contrahi poſſit, & ita ab omnibus iudicari debe-
re mandamus, atque ſtatuimus: decernentes irritum
& inane, ſi quod ſecus à quoquam quascunque digni-
te, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iu-

dicari

dicari non obstantibus Cõstitutionibus, & ordinationib⁹ apostolicis, alijsq; cõtrarijsquibuscũq;. Volumus autem, quod præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Florę demore publicentur, et inter Cõstitutiones perpetuo ualituras describantur. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæq; loca deferri, quod earum Transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę declarationis, decreti, mandati, statuti, et uoluntatis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dñicæ. M. DLXVI. Quarto kal. Nou. Põtificatus Nostri Anno primo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Visa de curia Io. Barengus.
Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini M. D.L X V I. Indictione nona, die uero decimanona mensis Decemb. Põtificatus S. D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papę V. anno ei⁹ primo, Retroscriptę literę Apostolicę affixę, & pu-

& publicatæ fuerunt ad ualuas Cancellariæ Apostolicæ & acie campi Floræ, ut moris est, per nos Antonium Clerici, & Ioan. Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curs. Stephanus de Olea Mag. Curs.

BVLLA, S. D. N. D. PII DIVINA prouidentia Papæ. V. Super declaratione decreti Concilij Tridētini de impedimēto affinitatis & fornicatione prouenien.

genus.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pōtificem spectat Canonicas sanctiones, quæ expressiorem sensum postulare uidentur, re diligenter perspecta ita declarare, & aliàs prouidere, ut omnis dubietas de pijs Christi fidelium men

tibus euellatur. Sanè postquàm ex eo quòd Tridentin. Synodus impedimentũ affinitatis ex fornicatione prouenientis, per quod nonsolùm Matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo & secundo gradu cõiungantur, in ulterioribus verò gradibus statuit Matrimonium postea factum non dirimi, à pluribus Christi fidelibus, ad nos accepimus, est dubitatum, an, licet in ulterioribus gradibus huiusmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati ac Matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus, cõsulere uolentes, Declaramus, & apostolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quominus in ulterioribus gradibus huiusmodi libere et licitè Matrimonium contrahi possit, & ita ab omnibus iudicari debere mãdamus atq; statuimus, decernentes irritum & inane siquid secus à quoquam quacunq; dignitate, auctoritate & potestate prædito contigerit iudicari, non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, alijsq; contrarijs quibuscunq;. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancellaria nostra apostolica & acie Campi Floræ de more publicẽtur, & inter Constitutiones perpetuo ualituras describantur. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum Trãsumptis etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius

prælati

prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quarto Kalẽd. Decembris, Pontificatus noſtri Anno primo.

Viſa de Curia Io. Barengus.

Cæ. Glorierius,

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Dñi Milleſimo Quingẽteſimo Sexageſimoſexto, indictionę nona, die verò decima nona mẽſis Decẽbris, Põtifi. Sanctiſs. D.N.D. Pij, diuina prouidẽtia Papę Quinti anno eius primo. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicę affixæ, & publicatę fuerũt Romæ in valuis Cãcellarię Apoſtolicæ, & acie Cãpi Floræ, vt moris eſt, per Io. Andream Rogerium, & Camillum Cherubinũ Curſ. Stephanus de Olea, Mag. Curſ.

INDEX RERVM, ET VERborum in Concilium Tridentinũ copiosissimus. In quo a, primam b, vero secundam paginam indicat.

A

ABbates quomodo eligẽdi. 158. b & qui in monasteriis. quæ sunt ordinũ capita. 164. a

Abbatum officiũ in rectore eligendo. 21. a. in assistendo degradationi loco Episcoporum. 62. b in visitando. 164. a. b in exequendo decreta huius Concilij. 160. a

Abbatum monasteria ab Episcoporũ iurisdictione exẽpta. 161. b. & 165. a,

Abbatũ priuilegia quãdo cessẽt. 148. b. & 120. b

Abbatũ negligẽtia quãdo suppleat. 19. b. & 21. a

Abbatissæ creatio qualis. 158. b

Abbatissa duob⁹ monasteriis nõ præficiẽda. 159. a.

Abbatissæ officiũ in professione monialium. 162. b. 163. a

Abbatiæ commendatę ab Epo visitãdæ. 100. a. quæ sunt Ordinum Capita, quib⁹ cõferẽdę. 164. a. earũ onus in Seminario cõstituendo. 123. b. 124

Abesse Epo quãdo. & quandiu liceat. 117. a. & quãdo alijs curatis. 117. a. & quãtũ Canonicis, & similibus. 144. a. b

Abesse non videtur qui aliquam

quantisper abest. 117.a.
Absentia affectata non dissoluit vinculum matrimonij. 129.b
Absentia Episcoporum denunciãda Romano Pontifici. 34.b. & quæ sit legitima, & a quibus probanda. 116.b
Absens qui curæ animarũ incumbit, præsens iudicatur. 109.a. cætera vide in verbo Residẽtia.
Absolutio sacerdotalis quę 68.a.b. & 77.a. & 71.a
Absolutiõis ministri, 72.a.
Absolutio delicti quando non admittenda. 62.b.
Absolutio in quibus casibus fieri possit ab Episcopo. 140.a.b. 72.b. 78.b
Abusus tollẽdi. 21.b. 100.b 82. maxime exorti in indulgẽtijs. 100.b. & 181.b. & in missarũ celebratione. 107.a.b. & in concionibus popularibus. 153.a. & in Sãctorum celebratione. 155.a
Accessiões ad beneficia iuris patronatus quãdo tollendæ. 174.a.b.
Accessus nõ cõcedẽdi nec cõcessi extẽdẽdi. 171.a
Acclamationes Patrũ in fine concilij. 184.b
Acolyti quando, & cur instituti. 114.b.
Acolytatus. 142.
Acta appellãti gratis exhibẽda. 62.a. & infra quantũ tẽpus. 151.b. & qũo ad iudicẽ appellationis trãsferenda. 152.a
Adæ trãsgressio. 16.b. 23.a & 24.a. & quomodo tollatur. 16.a.b
Administratio bonorũ monasteriorum ad quos spectet. 156.b
Administratores locorum piorũ quib⁹ rationes reddãt. 110.b. & 111.a. & ꝺ quibus administratores bonorũ Ep̃atus Sede vacãte. 146.b. & 147.a
Adolescẽtiũ ætas prona ad mũdi voluptates. 123.a.
Adoratio christi. 56.b
adoratio Eucharistiæ. 56.a. 58. & 59.
aduentus christi mysteriũ 23.a
adulterij pœna. 133.b
adulteriũ non dirimit matrimonium. 129.a

Adultorũ iustificatio. 26. a.
Ætas ad dignitates obtinẽdas legitima. 142. b. & 143. ad beneficia. 119. a. b. ad ordines. 121. a. b. ad Seminarium. 123. 124.
Affinitas ex fornicatione quid operetur. 131. b. & 132. a
Aleas fugere clerici debent 108. a
Alienare quando clericis non liceat. 97. a
Altare per mensam intelligitur apud Paulũ. 102. b
Animarum cura non negligenda. 42. 43. 44. 119. 120. 121. a
Antiqtas nõ dãnãda. 94. b
Apostatarũ pœnæ. a. 163. b
Apostatàdi occasio vnde. 76 b.
Apostoli noui testamẽti sacerdotes. 102. a. & 105. a.
Appellatio cur instituta. & quando non impediat vel suspendat. 61. a. 117. a. 125. b. 141. b. 149. a. & 161. b. 177. & quomodo admittenda. 110. b. & cui committenda.
Appellare à quibus liceat. 61. b. 150. & 151
Apellãs quid agere debeat 61. a. b. 150. b. 151. a
Appellãs q̃d. & quando soluat p̃ actis. 151. b. 152. a.
Aqua naturalis de necessitate Baptismi. 38. a
Aquarũ significatio. 104. b
Aqua in calice cur vino misceatur. 104. b
Archidiaconi oculi Episcoporũ. 141. b. qui eligi debent. 142. b. qui visirandi ius habent quomodo visitent. 137. b
Archidiaconi causas matrimonij. & criminum non iudicant. 151. a. neque cõcubinatus. 170. b
Archiepiscopus vide Metropolitanus
Archipresbyter vide Parochus.
Attritio quid. 69. a
Auaritia Idolorũ seruitus. 106. b. omnium malorum radix. 111. b. ab ecclesiasticis tollenda. 107. b
Auctoritas Sedis Apostoli cæ maxima. 34. b. 48. a. 72. b. 82. b. & 84. b. in omnibus salua intelligitur. 41. b. 43. b. 136. a. & 181. a
Aucupia a q̃b⁹ vitanda. 144

B.

Baptiſmi virtus. 17. a. b. & 18. neceſsitas. 24. a. & 34. a. canones de eo 34. 41. & 42. verba requiſita. 34. a. A quaneceſsaria. 34. a. in eo imprimitur character in anima. 37. b.

Baptiſmi, & Pœnitentiæ differentia. 67. a. b

Baptiſmo ſuſcepto vota non ſunt irrita. 40 b

Baptiſmus paruulorũ. 17. a. & 41. a

Baptiſmus Ioannis. 40. a

Baptiſmus hæreticorũ quo modo verus. 34. a.

Baptiſmus rite collatus nõ iteratur. 41. a. & 67. b

Baptizantium, & baptizatorũ cognatio. 131. b

Baptizari licet in omni ętate & tempore. 41. a

Baptizati Chriſtianæ legis debitores. 34 b. peccando gratiam amittunt. 34 b. ab vno, vel duobus ſuſcipiendi de Baptiſmo. 131. b

Benedictio coniugum approbatur. 129. b. in tẽplo ſuſcipienda. 130. b. à proprio Parocho ſumenda. 131. b.

Beneficia cur inſtituta ſint. 97. b

Beneficia vnius diœceſis cũ alterius diœceſis beneficio perpetuo non vniuntur 76 a

Beneficiorum pluralitas reprobatur. 42. a. b. & 147. b a. quando permittatur. 147. b

Beneficia in ſeruitutẽ non redigenda. 174. a vnita viſitanda. 43. b. ac etiam exempta, & à quibus. 109 a. & 141 a

Beneficia curata in ſimplicia nõ conuertẽda. 178. b & quando curam animarum recipiant. 178. b

Beneficia regularia quibus conferenda. 76. b

Beneficia ſecularia Regularibus non concedenda 76. b.

Beneficia hæreditariã ſucceſsionem abhorrent. 172 b. & 173. a

Beneficia iuris patronatus. 77. a. 99. a. 149. b. & 173. cum ſeq.

Beneficijs priuare clericos

qñ liceat. 99.a. & 118.a 168.b.
Biblia latina vulgatæ ẽdi tionis probata. 14.b
Biennij ſpatium litibus fi niendis ſtatutũ. 150.b
Bigamia prohibita. 128.b
Bigami ad minorum ordi num miniſteriũ nõ ido neí. 123.a
Bona eccleſiaſtica occupã tium pœna. 111.b.a. eo rum fructus in quos vſus conuertendi. 111.b.
Bona ante profeſsionẽ mo naſterijs non dãda. aut abeuntibus reſtituenda 161.162. quomodo Re gularib⁹ cõceſſa. 156.b
Bononiæ laudes. 148.
Bonum exemplum quære Exemplum.
Breuiarium. 182.b

C

CAElibatus nõ poſtpo nitur ſtatui coniu gali. 129.b
Cæremoniæ in celebratio ne Miſſæ quare inſtitu tæ 102.a.b. & 105.b. in ordine ſacro. 115.a. in nuptijs. 131.b.
Calicis vſus an cuiquã ſit permittendus 131.b. & 132.a. 117.a. 96.a
Candelarum certus nume rus prohibetur in cele bratione Miſſæ. 107.a
Canon Miſſæ ex quibus conſter. 103.b
Canones de vita clericorũ renouantur: 108 a. item 178.a. & 179.b. ad Epi ſcopalem dignitatẽ pei tinentes item ad fauorẽ eccleſiaſticarum perſo narũ. 180.a.b.
Canones indiſtincte ab o mnib⁹ obſeruãdi. 179.b
Canonicatus quibus con ferendi. 109.b
Canonici quales eligendi 142.b. & 143.a & qui vocem in Capitulo non habeant. 108.b. quos or dines habere debeant. 143.a. eorum tenues re ditus quomodo augen di. 146.b
Canonici Eccleſiæ Sena tus. 144.a
Canonicorum vita. & ho neſtas qualis. 144.a. offi cium in choro. 144.a. re ſidentia. 109.a. & 97.a 98.136. & an reſide-

repoſsint in eccleſia curata.109.a
Canonici duo adhibere debent in publicatione indulgentiarum.100.b. ad rationem reddituum Seminarij exigendã.126.a ad conſtituenda quæ ad Seminarium ſpectãt 123.b & 124.a. ad procedẽdũ in quibuſdã cauſis.170.a.ad conuertenda quædã in pios vſus.172. cætera quære i verbo capitulũ.
Canonici Epiſcopo inſeruire debẽt.142.b_et 143 b.a & ab eo corrigi poſſunt.35.b.& quando, ac qũo.170.a_b.&.171. profeſsionẽ fidei coram qb° facere teneãt.143 a
Cãtus laudatur.124.a, ſed laſciuus in celebratione Miſſæ vetatur.107 a
Capellanorũ Regiorũ priuilegia reſtricta.142.a
Capituli officium Sedevacante 146.b
Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in lectore,& magiſtro deligendo.19.a. in ordinibus canonicatuum deſignandis 143.b. in his, quæ ad debitũ in diuinis officijs regimen ſpectant. 144.a.& in his, quæ ad ſeminarium pertinent. 124.a.&.125. in augendo prębẽdas tenues. 146 a.b. in omnibus his, quæ non ſpectant ad commodum Epiſcopi, velſuorũ 170. b.in ſubſtituendo iudicẽ delegatũ. 175.a. cætera require in verbo Canonici
Capituli menſa.124.b
Capitula chathedralium à ſuis epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt,35.b. & quomodo, & quando. 170.a.b. apud Ordinarium conueniuntur non obſtantibus conſeruatorijs.74.a.b. Epiſcopo de quibus rationes reddere teneantur.147.b. eorum negligentia a quibus ſuppleatur.147.b literas dimiſſorias an concedere poſsint. 44.a. & 120. a. an viſitare valeant,& quomodo.137.b.
Capituli iuriſdictio, poteſtas, & bonorum admi

niſtratio intacta relinqui tur.170.b. & quando eo rum priuilegia non va leant.173.b.a
capitulorum generalium officium in magiſtris eli gẽdis.19 a. in prioribus &officialibus conſtituen dis.164.a.& .164.b. in exequẽdis pijs relictis. 169.a.in conſeruanda re gulari diſciplina 146.a.
eorum negligentia a con cilio prouinciali aliquã do ſuppletur.165.b
capucinisbona poſsidere non licet.157.a
cardinales qui ſint eligẽ di.136.a.b. eorum conſi lio vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur. 176.b
cardinalium indulta quan do valeant.148.b.& 150 b. Acceſſus & regreſſus tollntur.166. &.171.a
cardinalium frugalitas,& continentia. 166.b.reſi dentia.116.b
cardinaliumfamiliares.vi de Familiares.
cardinalis Moronus pri mus LegatusSynodo be nẽdixit.184.a
cardinales Epiſcopi infra tres menſes munus conſe crationis ſuſcipere tenen tur.118 b
cardinales quatuor affir mare debent promouen dos ad cathedrales ido neos eſſe.136.a.b
caritas.32.b.perfectio nis vinculum 88.b
carnis deſyderia quomo do reſtinguãtur.182.a
caſtitatis votum.156.a
caſtitatis donum peten tibus non denegatur. 129.a
caſuum reſeruatio.72.a.b
catecheſis ſingulis ſacra mentis præſcribenda. 140.b
catechumeni.25.a.b
chatechiſmus.182.b
cathedralibus eccleſijsqui præficiendi.35.b.42.a &.108.b. quomodo pro uidendum,quando ſunt exigui fructus.145.a. & quando penſiones impo nendæ.145.b.&.146.
cathedrali eccleſia vacan te,preceshabendæ.135.a
cathedralium eccleſiarum

pœnitentiarius .141.a
Cathedralium ecclesiarū pluralitas prohibet.42.a
Causæ matrimoniales spectant ad ecclesiasticos. 129.b.sed non ad Decanos,vel alios inferiores 151.a.& vbi cognoscendæ ob paupertatē.151.a
causæ cito expediendæ. 150b.175.a,b
causæ fori ecclesiastici ab ordinarijs cognoscēdæ. 175.b.& quibus delegā dę.171.b
causæ mercedum.& miserabilium personarū.45.a
causæ exemptorū quomodo tractandæ.45.a.b
causæ legitimæ absentiæ quæ.116.b
causæ ciuiles vide ciuiles causæ.
causæ criminales quære criminales.
celebratio Missarum lege Missa.
cēsuræ ab ordinarijs emanatæ ab Ordinarijs publicandæ. & obseruandæ à Regularibus.174.b
character quid.39.b.in ꝙbus imprimatur,39.b.& 114.a.deleri non potest 39.b
choreæ clericis prohibentur.108.a.& 144.a
christiana vita ppetua pœnitentia esse debet.66.b
christiani quādo communicare teneantur.60.a
christianorum officiū maxime in concilijs.3.& 4
christus vera lux.11.b. Propitiator noster.25.a Saluator noster.25.b.& 154.b.fons misericordię 26.b.causa salutis æternæ.28.a Redēptor. 33.b &.154.b.legislator.33.b sanctitatis auctor.56.a.sacerdos secundum ordinē Melchisedech.101.b &.102.a.magn⁹.&supremus sacerdos.caput in mēbra.30.b.vitis in palmites.30.b.Sol iustitiæ 24.b.Fidei nostræ auctor.24.b.secundus Adā 23.b.omnium gratiarū fons.&auctor.95.b mediator Dei & hominum 153.b.Patribus promissus.25.a.sacramentorū auctor,& pfector.127.b pro omnibus mortuus

23.b.&ad noſtram ſalutem.58.b.&.102.b.in Euchariſtia continetur.54.a b.&.55.totus ſumitur ſub vtraque ſpecie.56.a.59.a.95.a.nobis meruit iuſtificationem.27.a.b.25.a.b.10.&ſapiétiã promiſit Eccleſiæ ſuæ.87.b.in eo habemus redemptionem & remiſſionem.25.a b.
per eum fit ſatisfactio.66.a. eius ſermones ſeruant eum diligentes. 31.a.
Chriſti aduentus.23.a.meritum.17.a.23.b.25.a.&.31.a.ieiunium.53.b,diuinitas.56.a.amor erganos 58.b.&.10.a
Chriſto debetur latriæ cultº.56.b.a
Ciborum delectus ſeruandus.182.b.a
circunſtantiæ peccati.70.a.b.
citari Epiſcopus quando poſsit,vt perſonaliter cõpareat.63.a
ciuilibus in cauſis quomodo procedendum.45.a.& quomodo exequendũ 168.a.b.&.169.a.
clandeſtinorum matrimoniorum correctio.129.b cum ſequent.
clauium poteſtas.67.a.67 b.66.a.68.b
clauſura ſanctimonialiũ reſtituẽda.157.b.158.a.
clerici in ſortem Domini vocati.108.a.quæ vitare debeant.72.a.73.b.108.a.qui fori priuilegio gaudeant.119.a
clericorũ vita.& exẽplum quanti momenti.108.a.109.121.a.166.b.176.b.cõtinẽtia.176.b&.177 veſtitus & habitus quales eſſe debeant.75.a.&.107 &.108.geſtus.inceſſus.& ſermones. ibidem. vita qualis.72.a.&.107.&.108.
clerici etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſsũt 37.a.&.73.b. delinquentes in loco decenti cuſtodiendi.170.b.matrimonium contrahere prohibentur.129.a. mendicare non debent.& quomodo eis prouidendum.97.a.turpiter . & ſcandaloſe viuentes quomodo puniantur

niantur.99.a.&.177.a.v-
furpantes bona eccleſia-
ſtica qua pœna puniantur
111.b
Clerici homicidæ pœna.&
diſpẽſatio.85.b.degrada
tio.& depoſitio.62.a, &.
170.b
Clericorum immunitates.
& priuilegia renouantur
180.a.b.merita ex quib⁹
deprehẽdãtur.121,b.a
Clerico vago miſſas cele-
brare non licet.106.b.&
122.b
Clerici coniugati quæ mi-
niſteria exercere poſsint
123.a.& quo priuilegio
gaudeãt.119.a.&.120.a.
Clerici concubinarij vide
Concubinarij.
cætera quære in ver.Sacer
dotes.& ĩ verb. ꝓsbyter.
cluniacenſis monaſterij
priuilegium.161.a
Coadiutores quando dan
di ſint.99.a.& quomodo
171.a
coadiutoriæ quomodo ꝓ-
mittantur.171.b.
cognatio ſpiritualis quo-
modo.& inter quos con-
trahatur,131,b.a
collatio beneficiorum vi-
de in ver.Electio.
collatio ordinũ gratis fie-
ri debet.97.b.vide ordo.
collegiorum generalium
priuilegia.44.b.&.75.b.
collegia ab Epiſcopo viſi-
tantur.111.b.
collegij puerorum inſti
tuendi via.& ratio 123,
&.124.
collocutiones, & cõfabula
tiones non habendæ in ec
cleſijs.10.a.107.b.&.
118.
comeſſationes clericis ꝓ-
hibentur.108.b
comitũ palatinorũ priuile
gia reſtricta.142.a
cõmendata monaſteria vi
ſitanda 100.a
cõmendæ perpetuæ.42.b
cõmiſsio cauſarũ quibus
fieri debeat.175.a.b.
commemoratio defuncto
rũ facienda.169,b
communio ſacramentalis
quibus.& quãdo neceſſa
ria ſit.60.a.94.&.95.&
á quibus ſæpe percipien
da.121.b,& in ea præpa
ratio qualis.57.&.58.&,
in ea ſub qualibet ſpecie
totus

totus,& integer Christus sumitur.56.57.59.a.95.a.b
Cõmutationes vltimarum voluntatum quomodo.& quando faciendæ.110.b &.168.b
Cõpatres in Baptismo qui 131.b.&.132.a
Compositio pro fructibus male perceptis prohibita.117.b.a
Computi disciplina cõmẽdatur.114.a
Conceptio mariæ virginis 18.a
Concilium indicere ad romanum Pontificem spectat.50.b.183.b. eiusque decreta ab eo confirmantur,184.a.&.186.& dubia declarantur.183.b
Concilio interesse qui debeant.51.a.85.a.b.& 137.a.& ad illud conuenire negligentes quomodo puniantur.137.b
Conciliorum vtilitas.83.& seq.&.136.a
concilium celebrantium officiũ.9.10.11.&.53.a
concilij Tridentini inchoatio sub Paulo tertio.9. translatio.46.a. celebratio sub Iulio Tertio.49. cum seq.suspensio.82.a celebratio sub Pio quarto.86.intentio præcipua qualis.87. cum sequent. finis.184 confirmatio. 186.a.b.causæ quibus indictum fuit.11.b.40.a.53 a.54.a.81.a.82.a.85.b. 152.a.b.183.a.b.&quot patres el interfuerunt. 185.b
concilia prouincialia quibus de causis renouanda. & quãdo.136.b.a.de quibus iudicent.117.a.173 a.b.135.136.137.138. 139.140.141.143.145. 148.149.150.151.164. 176.178.& quid in eis agi debeat.167.a.175. &.182.a
concubinatus grauissimũ peccatum.133.a
concubinariorum pœnæ. 133.a.176.177.cum sequent.
concubinarum pœnæ.133 a.
concubinarij quando dispensari possint.177.
concupiscentia 18.a

condi-

conditiones in prouisione eccleſiæreijciendę.145.b
confeſsio eſt iure diuino neceſſaria.69.b.70. a.b. 77.b.&.78.a.eſt pars pœnitentiæ.68.a.&.77.a quomodo& quorum peccatorumfaciẽda.69.70. 71. & quando præcipue 71.a.b. &.cui. 71.b. non eſt impoſsibilis.70.b.& 78.a.ad Euchariſtiam percipiendam neceſſaria.& quãdo.57.b.&.58.a
confeſsio ſecreta. 70.a.b. &.77.b
confeſsionis miniſtri qui. 71.72.78.a.&.122.b
confeſsionum libri diſcendi à pueris.124.a.
confeſſores monialium. 160.b
confeſſorum munus in ſatisfactionibus iniungendis.74.a
cõfitẽdi in quadrageſima ſalutaris mos.77.b
confirmatio eſt ſacramentũ.41.b.eius miniſter Epiſcopus.41.b.114.b.115. b.eam habere debet qui prima tonſura eſt initiandus.118.b.in ea character imprimitur in anima 41.b.inter quos ſpiritualem cognationem contrahat.131.b.&.132.a
confirmatio huius concilij.186.a.b
confraternitates viſitandæ 110.b
coniuges, quære Matrimonium.
conſanguinei fructibus Eccleſiarum non augendi. 166.b.
conſecratio vbi facienda. 118.b
conſecrationis munus infra tempus ſtatutum ſuſcipiendum.44. a. & quale tempus ſit præſcriptum. 118.b
conſecrationis panis,& vini efficacia.56.b
conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius, & non parentum.130.a. b.
conſeruatores iudices.74. a.b.
conſeruatoriæ literæ quib9 & quando nihil proſint. 74.a.b
cõſiſtorio proponitur eccleſia cathedralis vacans,

eans.136.a
constitutiones ecclesiarū approbāt.97.a.b.109.b a.143.b.&.170.a. Regularium etiā. 156.a.159.b.160.a.&.162. & quæ reijciātur.145.&.146.a
consuetudo locorum attendēda.21.b 38.b.151 b.&.171.a. pro lege habetur.95.a.iurisdictionē tribuit, & officium. 180.b.dat potestatem, vt quis concilio interfit.51.b.85.a.137.a.&.168.a
consuetudines ecclesiarū approbantur.108.a 109 a.111.a 143.b.144.a.
consultores duellorū puniuntur.179.b. .180.a.
consummatio sub priori Testamento non erat. 111.b
cōtinentia Diaconorum, & subdiaconorū, 121.b.
contritio quid.68.a.pars est pœnitētiæ.77.a.&.b necessaria,68.a.libera& voluntaria.69.a.&.77.a imperfecta attritio dicitur.69.a. quomodo paretur & quid producat.68.b.77.a.
contritus sine cōfessione ad Eucharistiam non accedat.57.b.&.58.a.60.c
controuersiæ deprædētia componendæ.161.a
contumacia severe punitur.36.b.109.a.118.a 143.a b.168.b
conuentus require Monasterium.
conuertitæ seu pœnitentes mulieres.163.a
corporis christi festū, re Festum.
correctio quomodo ab episcopis faciēda.61.a.73 a.75.b.156.a.110.a.b.& 161.b
credere quomodo debeamus.58.b
criminales causæ à quib⁹ cognoscantur.152.a.b. 177.a.b
criminalibus in quib⁹ causis quando appelletur, & ad quem.61.a.& quomodo executio faciēda.168 b.170.a
culpa quomodo remittatur.35.a.& an sine pœna 73.a.&.78.b
cultus Eucharistiæ.56.b. &.57.a.58.b.59.b

cupi

Cupiditas malorũ omniũ radix. 111. b. 112. a. 106. a. b
Cura animarum non negligenda. 35. 36. 37. 42. a 43. b. 100. a, b. 115. b, 116. b.
Curatum beneficium lege Beneficium.
Curatus vide Parochus.
Curiosa à popularibus concionibus secludenda. 153. a

b. 8e.

DEambulationes in ecclesijs vitãdæ. 107. a
Debitorũ solutio quomodo ab exemptis extorquenda. 44. b
Decalogi præcepta. 69. b.
Decanorum visitatio qualis. 137. b. quas causas nõ iudicent, 151. a
Decimarum solutio debita est Deo. 176. a. non impedienda, sed integre facienda, 176. a. & largius reunioribus ecclesijs. 176. a
Decimæ ad laicos pertinẽtes. 114. & 125. a
Decreta huius concilij approbata. 125. b. & 126. a. in Synodis prouincialibus & diœcesanis recipienda. a. 167. a. b. 167. à lectoribus obseruanda. 167. b
Decreta omnia de vita, & honestate Clericorũ obseruanda. 108. a. & quæ ad dignitatem Episcopalem pertineant. 179. a. ad fauorem eorũ 180. a. b.
Decreta super residentia publicãda. 116. 117. & de matrimonio. 131. & 132.
Deductiones ex fructibus in prouisione ecclesiarũ reijciuntur. 145. & 146.
Defensio permissa. 138. b
Degradatio actualis quomodo facienda. 62. a. & 62. b.
Delegatio quibus fieri debeat. 164. & 165.
Delinquentes in loco decenti custodiedi. 170. b & 181. a
Denunciationes in ecclesijs ante matrimoniũ quomodo, & quãdo faciẽdæ 130 b. & 131. a. b
Depositio verbalis quomodo facienda. 62. a
Deus pater misericordiarũ 109. a. Operatur velle & perficere. 26. impos-

fibilia nõ iubet. 116.b. castitatem petentibus non denegat. 129.a
Diaboli imperiũ. 16. astutia ad nos perdendũ 66.b calcaneo insidiatur. 67.b
Diaconorũ institutio, & mẽtio in sacris literis. 113. & 121. ætas. 121.b. continentia. 121.a.b
Diaconi festis saltẽ solennibus communionem percipere debent. 121.b. quomodo ordinandi. 121.b
Dies festi, vide Festi.
Dignitates ecclesiasticæ quare institutæ. 142.b. quibus conferendæ. 142.b. &. 143.a * non seruientes quid amittant. 108.b. &. 149.a
Diligẽtes Christum, eius sermones seruant. 26.b
Dimissoriæ literæ vide Literæ dimissoriæ.
Diœceses quare distinctæ. 76.a
Diœcesana Synodus quotannis celebranda, & qui interesse debeant 137.a &. 170.a.b. & quid ibi agi debeat. 167. &. 168. 175. a.b
Disceptationes cõtentiosæ vitandæ. 15.a
Disciplina populis necessaria. 61.a
Disciplina ecclesiasticacõ seruanda & restituenda 180.a. ac monastica. 164 ac regularis. 156.a
Discoli puniendi, aut expellendi. 124.a
Dispensatio ad contrahẽdum matrimonium quãdo, quibus, & quomodo detur 132.b &. 133.a
Dispesatio de homicidio quãdo faciẽda. 140.a.b
Dispensationes de promouendo à quocunque cui & quando suffragentur. 44.a.b. de nõ promouẽdo ad annum suffragantur. 44.a.b
Dispensationes de non residendo quando valeãt 37.a
Dispensationes in irregularitatibus ab Episcopis quãdo fiant. 140.a
Dispensationes de pluribus curatis exhibendæ. 42.b. 43.a
Dispensationes gratiosæ quãdo sortiãtur effectũ 109.b

109.b.&.179.a.b
Dispensationes extra curiam Ordinarijs committendæ. 109.b
Dispensationesquomodo & quando concedendæ 132.b.75.b.109.140.a &.179.a
Dispositio ad gratiam.24 25.&.26.
Distributiones quotidianæ quomodo ordinandę vel augendæ.97.b.108 b.&.146.a.&. quomodo diuidendæ.98.a.&.108 b.& a quibus recipiendæ.143.b
Diuinitas Christi in Eucharistia quomodo.56.a.& 59.a
Doctores cathedralibus præficiẽdi.108.b.ac examini.149.a.illisq; scholasteriæ conferendæ.126 a.ac pœnitentiariæ cum præbendis.142.b.& dignitates.126.a. & creari debẽt Vicarij Episcopi 146.b.cætera vide Lector.
Doctoresvniuersitatũ quid agere,aut promitere debeant.167.b
Dominitemporales. vide principes.
Dotari debent raptæ á raptoribus.133.a
Dubitare de quibus nõ debeamus.24.b
Duellorum vsus prohibit⁹ 179.b

E.

Ecclesia columna veritatis.55.b.pia mater 107.b.edocta à Christo & ab Apostol.35.b.& 54.b.&.a.Spiritu sancto. 94.a.101.a.& 152.b.cõmunis mater.88.a.b.pei sanguine acquisita.35.b christi sponsa dilecta. 102.a
Ecclesiaromana omnium Ecclesiarum mater.& magistra.40.a.68.a.104.& 182.a
Ecclesia non iudicat de occultis.130.a.b, in quos iudicijũ exerceat.67.b hæreticos inuitat ad Cõcilijũ.89.b.&.90.a. sperat eorũ eõuersionem.78.a. &.82.a.b.iustis de causis communicat laicos sub vna specie.94. a.de sen

fuſcipturarum iudicat 15.a,& in matrimonij impedimentis diſpenſat. 128.a. eius benignitatẽ experiri non debet. qui eius præcepta contẽpſit 132.b
Eccleſia domus Dei.& orationis.106.a.b
Eccleſia cathedralis vide Cathedralis.
Eccleſiæ poteſtas.94.a.b. 41.43.46.47.72.136. 181.182.
Eccleſię catholicę ritus obſeruandi .39.b.40.a
Eccleſiæ patrimoniales. 148.a.b.149.a.b.
Eccleſiæ receptiuæ.148.b
Eccleſiæ nullius diœceſis à quo viſitandę.141.a.b.
Eccleſiæ collapſæ reparandę.43.b.&.99.b.vel tráſferendæ.99.b
Eccleſiarum regimẽ onus formidandum.35.b,quibus committẽdum.35.b 42.a.43.b.108.b.&.109.a.113.&.135.a.b
Eccleſiarum duarũ diuerſarũ diœceſum vnio dãnoſa.76.a
Eccleſiarũ pluralitas,42.a
Eccleſiarum bona occupãtes.111.b.112.a
Eccleſiaſtica hierarchia quomodo ordinata.114.b &.115.a
Eccleſiaſtica libertas.&immunitas.181.a.b.
Eccleſiaſticorum bonorũ fructꝰ quomodo cõſumẽdi.110.b.116.a.111.b.
Editio vulgata Bibliorum approbatur.14.a. b
Electi Dei non poſſunt ſciri niſi ex ſpeciali reuelatione.26.b
Electio ſuperiorũ regularium quomodo habenda.158.b.&159.a
Electio indignorum irritãda.42.b
Electio in beneficijs quomodo fieri debeat.142.143.148.149.& quomodo in beneficijs iuris patronatus.77.a.&.78.& 148.b.& quorum fieri debeat.35.b.42.a.75.a b.142.143.148.&.149.a. & qua ætate.118.b. &.119.a.& non ſine examine.44.b.&.148.a
Electi ad eccleſiarum regimen profeſsionem fidei

facere teneantur. 143.a
Eleemosynæ montis Pietatis visitãdę. 110.b.111.a
Eleemosynæ pro defunctis vtiles. 153.a.b
Eleemosynę pro Missis importunè non exigendæ 106.b.&,107.a
Eleemosynarum quæstores vide quæstores,
Eleemosynarum administratores rationem Episcopo reddere tenentur. 110.b.&.111.b
Emphyteosis ecclesięvsurpatores. 111.b
Episcopalis dignitas omnino conseruanda. 178.b.&.179.a.
Episcopi à Spiritu sancto positi regere Ecclesiam Dei. 35.b.&.36.a.in locũ Apostolorum succesſerũt 114.b.115.a.Presbyteris sunt superiores. 114.b. 115.a Patres & Pastores. 179.a,ministri Sacramẽti Confirmationis.41.b. 114.&.115.a. ac Ordinationis. 114.a.b. supra omnes gradus cõstituti ,135.a.b.à principibus cæteris honorãdi. 179. a,ab dignitatem obtinẽtibus iuuandi. 142.b. eorum est prima sedes & locus. 143.a.&.179.a ac præcipua omnium rerum agendarum auctoritas,170.b
Episcopi qui sint eligendi 35.b.42.a.&,108.a.b.& 135.a.b. infra quantum tempus consecrationis munus suscipere teneantur.44.a.118.a,.creati à romano Pontifice sunt legitimi.eorum examen , & testimonium quomodo faciẽdũ. 224.135.b. &.136.a
Epi quales esse debeant. 60.b.&,61.a.166.&167 eorum familiares quales 10.b.eorum mensa . ac supellex qualis,10.b. & 166.a
Episcoporum onus est angelicis humeris formidãdum.35.b.116.&.135. a. eorum munus est in Dei laudibus incumbere.10.a.hostias.laudes, & preces offerre. 10. a b. ac alia multa peragere,quę continentur.108.

a.b.prædicare.20,21.& 117.a. Sacramẽtorum vim,& vsum explicare. 116.a. eorum mensis Scripturarum lectionẽ admiscere.120.b.vigilare in omnibus laborare ,& ministerium suum implere.36.a.in eorum eccle-sijs residere.36.a.b.moderate, ac sobrie viuere 10.b. &.166.a.b. bonũ exemplum subditis præbere.166,a. b.humanũ erga propinquos carnis affectum deponere, fol. centesimo sexagesimo sexto.b.&.179 a.principibus. non inseruire. 179.a.lectorem Theologiæ eligere.18,b.& magistrum Grammaticæ.19.b malos prædicatores corrigere.21.b.neglectæ animarum curæ & circa plura curata prouidere 43.a.& ecclesijs.in quib⁹ popul⁹ numerosus est. 98.a.atque alijs omnibus,quæ ad Dei cultum spectant. 110.b.&.110.a.& ecclesiæ parochiali vacanti.148,a, & quomodo.148.a,b.&. 150. b. curare, vt hospitalia diligenter gubernentur.46.a.vt pueri in suis parochijs doceantur. 139.b.vt sana de Purgatorio doctrina prædicetur.153.a.vt de inuocatione Sanctorum & imaginibus fideles instruantur.158.a.b,vt Missæ piè ac purè celebrẽtur.107 a. b. vitia subditorum coarguere,60.b.61.a. 79.b.eosque tanquam filios.& fratres diligere. 60.b.&charitate,non austeritate corrigere.& meminisse se pastores.non percussores.60.b.pauperũ aliarumque miserabilium personarum curam paternã gerere.116.a monialibus cõfessoré extraordinariũ offerre.160 b.pcedẽtiq; controuersias componere.161.a.virginum Deo dicandarũ voluntatem explorare. 162.a.b.Decreta huiꝰ cõcilij de regularibus exequi.165.a.curare vt decretum matrimonij publice

blicent. 131.b. vt nuptiæ fiant cu honestate & modestia. 134.a. ad Concilium puinciale debet accedere. 137.a.b. certis maximis diebus in ecclesijs permanere. 117.b. ordines per semetipsos cōferre. 118.b. subditos docere. 108.a. & bono exēplo pascere. 16.a.

Episcopi gratiā per subreptionem obtentam possunt respuere. 62.b. in causis quibusdā reseruatis absoluere. 72.b. 78.b. abusus in Missa exortos tollere. 106. & 107. Cōfirmationis Sacramētū cōferre. 114.a. & 111.a.b. ministros Ecclesiæ ordinare. 114.b. & 120.a. atque alia peragere, q̄ inferiores nō possut. 114.b. 115.b. & 116.a. noua miracula approbare. 155. ordinatos ab ordinum exercitio suspēdere, & q̄ñ 73.a. Clericos exēptos, & regulares corrigere, quomodo & quādo. 73. 74. 75. 99.a. & 161. eos degradare potest, & quādo 62.a. 62.b. punire locu deserentes. 122.b. & concubinarios, ac concubinas. 134. & nō accedentes ad Synodum. 137.b. beneficijs priuare turpiter viuentes. 99.a.b. & non residentes contumaces. 117.a. hospitaliū cura priuare hospitalitatem non exercētes. 171.b. 172.a. & iure patronatus patronū illud contra canonicas sanctiones trāsferēte. 173.b. Abbatū negligētiam supplere. 19.b. & Capituli Metropolitanæ ecclesiæ. 147.a. & vices Metropolitani, si est Suffraganeus antiquior. 116.b. 117.a. & 118.b. illuc; denūciare Romano Pōtifici. 3.b. in beneficijs iurispatronat⁹ instituere. 76.b. 77.a. prę fetatosque non idoneos repellere. 174.a. distributiones quotidianas diuidere. 98.a. nouas parochias constituere. 98.b. 145.b. easque distingue re. 145.b. ordines canonicatuum designare. 144.

a.b.in ijs, quæ ad diuina officia spectant, prouidere. 144. a vniones certis de causis facere. 98. b. & 145. a. 124. b. & 125. a & 146. b. ac iam factas examinare, aut reuocare 43. a. & 174. b. monitiones ad finem reuelatiõis decernere. 167. b. beneficia trãsferre. 99. b. visitare beneficia curata. 43. b. & ecclesias exemptas. 43 b. cõmendata omnia beneficia, & monasteria etiã exẽpta. 100. a. hospitalia, fraternitates, eleemosynas mõtis Pietatis, & pia loca omnia. 110. b. & 111. a. & propriã diœcesim. 137. b. & qũo. 138 a. b. & ecclesias seculares nullius diœcesis. 141. b. absentiæ causas probare 116. a. b. contumaces nõ residẽtes varijs remedijs cõpellere. 117. a. b. de dispẽsationibus cognoscere. 110. a. & 110. b. p saltũ promotos dispẽsare. 121 a licẽtiã matrimonij contrahẽdi vagãtibus cõcedere. 133. a. b. in suspensionibus, & irregularitatibus dispensare 140. a. b. in casibus occultis etiam Apostolicæ Sedi reseruatis absoluere. 140. a. b. publicam pœnitentiam in aliã cõmutare. 141. a causas oẽs in prima instãtia cognoscere. 155. b. & 151. a. monasteria regularium aliquando gubernare. 159. 160. 161. abeuntibus ex eis ante professionẽ bona restituere. 162 b. cõfessiones audientes approbare, vltimas voluntates exequi. 110. a. b ab administratoribus piorũ locorũ ratiões exigere. 110. b. & 111. a. ac etiam ab Oeconomis constitutis Sede vacãte. 146 b. & à Visitatoribus. 138. a. b. notarijs imperitis, vel delinquẽtibus officij exercendi vsum prohibere. 111. b. familiarẽ suũ nõ subditũ ordinare & quãdo. 120. b. sanctorum Ordinum functiones restituere. 122. b. quæ ad seminariũ pertinẽt. constituere. 123. a. & 123. b

& eius

& eius redituũ rationes accipere.125.b.magnam quę habet potestatem in his quæ ad visitationẽ & correctione spectãt.142 a.b.& in Protonotarios, ac alios exemptos.142.a

Episcopi quibus in causis vt Apostolicæ Sedis delegati.19.b.21.b.173.b. 73.b.98.a.99. a.100.a 108.a.108.b.110. a.183. a.141.b.142.a.146.a. 157.b.159.a.160.a.b 174.b.177.a

Episcopi quando citandi, vt personaliter compareãt.63.a.cõtra eos quales testes admittẽdi.63. eorum causæ à Romano Põtifice terminãdæ.63. b.&.63.a.&.139.b.vel à Cõcilio prouinciali.44. a.& negligentia supplet ur a Metropolitano.126 b.&. aliquãdo a Cõcilio. prouinciali.165 b.& quando ei Coadiutor dãdus sit.170.b.& .171.a

Episcopi puniuntur, si nõ consecrantur infra tres menses.118.b.si subditos negligenter corrigũt.36 37.107.b.&.108 a. sinõ residẽt.35.36.&.37.117 b.si negligũt ea, quæ ad Seminariũ spectãt.131. &.132.si ad Cõciliũ prouinciale nõ accedũt.136 b.&.137.a.&.167.a.b. si aliquid visitando accipiunt.138.a.b.si cõcubinas tenent.176.b.& 177.a

Episcopis non licet põtificalia in alterius diœcesi exercere.37.b.&.72.b& 73.a.nec alterius subditũ ordinare.73.a &.120. a. aut corrigere. 75. b. nec quædam facere sine consilio,& consensu Capituli, vt supra in ver. Capitulum, aut canonicorum, vt supra in vers. Canonici.

Episcoporum Titularium licentia correcta. 72. b. & 73.a.

Euangelium fons ueritatis 13.b.&.33.b.

Eucharistia symbolum vnitatis.53.b.&.54 a.&.55. b. pignus futuræ gloriæ. spiriritualis animarum cibus,55. b.antidotum li-

liberans à culpis, & peccatis. 55.b. symbolu rei sacræ inuisibilis gratię forma visibilis. 51 b. animæ vita. 58.b. perpetua sanitas mentis. 58.b. panis Angelorum. 58.b. magnũ mysterium. 101.b.
Eucharistia cur in processionibus circumferatur. 59.b. & 57 a. intra septa, aut chorum monialiũ nõ seruãda. 165. & 166. quo modo accipiatur, & qualis præparatio exigatur. 57. & 58.a & 60. a.
Euchristiæ sanctissimi Sacramenti institutio. 55.b excellentia. 56.a. cultus, & veneratio. 56.b. & 58. 59 a. & 59.b. effectus 55 & 56 a & 59.b. adoratores 59 b decreta. 59.b. cum seq. Canon. 59. a. cũ seq eius custodiẽdæ, & ad infirmos deferendæ cõsuetudo 59.b. & in ea Christus continetur 54 b & quomodo. 54.b. 55. b. & 59 a
Examen ordinãdorum. 44 b. 120.a. 119.b. 121. a, & 122.a. 149.a. & eligendorũ ad beneficia 148.a.b.
Examinatores futurorum parochorum, quot, & vbi qui constituendi. 149. a. & eorum officium. 149. a.
Excommunicatio gladius ecclesiasticæ disciplinæ. 167 b. & 168 a
Excommunicationes quãdo ferendæ 118.a. 167. b. & 168.a & 169 a
Excommunicatus ad sacramenta, & fidelium familiaritatem nõ recipiẽdus 168. b. & 169.a. & nõ resipiscens de hæresi est suspectus. 168.b & 169. a
Executio quibus modis facienda 168.b. & 169. a.
Executores vltimarũ volũtatũ sut Epi. 110 b. & 111.a
Exemplum sacerdotũ quãti momẽti 108.b. 121.b. 166.b 176 b. & 177 a
Exemplum malum ad malos mores puocat 141 a
Exemptionum restrictio. 141 & 142.a b
Exemptorum causæ. 44.b. & 45 a
Exorcistæ quando, & cur insti-

Institut. 113.b
Expectatiuę tollũt. 150.a
Extrema Vnctio. quęre Vnctio.

F

Fabricæ ecclesiæ administratores tenẽtur reddere rationẽ ordinario. 110.2.& 111.a. illiq; applicantur fructus beneficiorũ concubinarij. 177 a. Episcoporũ absentiũ 117.a.b
Facultates de ꝓmouendo quocũq;.& de non promouendo quando suffragentur. 44.a.b.
Familiares episcopi quales 10.b. quando ab illis ordinari possint. 119.b & 120.a. reditibus Ecclesiarum non augẽdi. 165.b.
Familiaritas cardinalium quos non eximat ab Ordinarij iurisdictiõe. 142. a.b.& qui familiariũ priuilegio gaudeant. 74. b.
Festi dies Sanctorum quomodo celebrandi. 154.a. b.&. 182.a. à Regularibus seruandi. quos Episcopus ꝓcepit. 100.a.b
Festis diebus ad suas parochias frequẽter populus accedere debet. 106.b & 107.a. Pastores residere. 117.b.
Festum corporis Christi. 57.a. 59.b. 117.b.
Feudalia directis Dominis quãdo acquiratur. 179.b
Feudorum Ecclesiæ occupatores. 111.b.
Fidei ꝓfessionẽ. q facere teneãt. 136.a.&. 143.a.
Fidei vis.& virtus. 12.& 25.a.b. effectus. 25.a. comites. 27.a.b
Fidei rudimenta in singulis parochijs pueri doceri debent. 139.b
Fides salutis initium & radix iustificationis. 26.a.b sola quid. 25.a.b. 26.a.& 39.b. sine pœnitentia remissionem non præstat. 72.a. cur sine operibus mortua. 25. a. 26.&. 27. cætera de fide vide in Decreto & Can. de Iustificatione.
Fiducia hæreticorum inanis. 26.b.&. 32. 33.
Figuræ historiarum & Sanctorũ. 154.b.&. 155.a.b.
Filij Clericorũ illegitimi in

in eccleſia. in qua pater habet, vel habuit beneficium, idē vel aliud beneficium habere non poteſt. 178.a
Fori priuilegio qui gaudeant. 119.a
Forma requiſita in celebratione matrimonij. 130.& 131, & in promotione Epiſcoporū. 135. & 136. a. in probando legitimas abſentiæ cauſas. 116. & 117.
Fornicatio affinitatē cōtrahit. & inter quos. 132.a.b. 132.b
Fratres ſancti Ioānis Hieroſolymitani. 125.a.
Fratres vide Regulares, & Sacerdotes.
Fructuū ſequeſtratio. 100 a. & 118.a. & à quibus tuta conſcientia percipi nō poſsūt. 116.b.& 174.a.b
Frugalitas Ēporū, & Cardinalū. 166.a.& 166.a.b
Fuga vbi timetur qd agē dum. 169.b.& 170.a.
Funeralium quarta perſoluenda. 176.b

Gehennæ metus. 32.a.b
Generales ordinū quo modo eligendi. 158.a
Germaniæ Proteſtantibus datus ſaluus conductus. 63..b.78.79.& 89.90.
Germania olim plena religione & obediētia. 50.b & 51,b.& 52.a
Germanorum epiſcoporū diſceſſus è concilio. 82.a 82.b.
Gradus affinitatis & cōſanguinitatis. 127.b.& 126 a. 131.b.& 132.a.b
Grammaticæ magiſter in quibus eccleſijs eligendus. 19.a
Gratia dei præueniens. 24 a.b.& 32.b. non ex operibus. 26.a.b. an peccatis amitta tur. 3.a. per ſacramenta confertur. 39,a.b & ibidem eam conſecutum ſe eſſe an quis ſcire valeat. 26.b
Gratiæ ad vacatura tollun tur. 153.b
Gratiæ qñ ſuū ſortiantur effectū. 62.b. 72. 110.a 119. 120. 171.b.& 178.b
Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non

non debeant. 151.a.b
Gymnasia publica sacræ scripturæ lectorem habeant. 19.a.b.&.20.a

H

Habitus clericalis a q̃ bus deferẽdus. 119 a.&.122.b
Habit⁹ nõ facit monachũ. 74.b &.75.a
Habitus Clericorum qualis. 74.b.&.75.
Habitus religionis occultè nõ ferendus. 163.b. post quinquenniũ non deponendus. 163.b
Hæreditariæ successiones beneficiorum prohibitę. 171.b
Hæresis suspect⁹ q. 138.a
Hæresis crimen quis absoluit. 140.b
Hæresis non dissoluit matrimonij vinculũ 128.b
Hæresis circa sacramenta 38.a.94.a.&.127.&.128
Hæreses anathematizãtur 167.a.183.&.185.b
Hęresũ nocumẽta. 38.a.b
Hæretici ad eõcilium inuitãtur. 88.&.89. 183.a. nouatores appellãtur. 66.a sub prætextu euangelij libertatẽ carnis introduxẽrũt. 128.a.b. oẽs anathematizantur. 185.b
Hæreticorum perfidia. 55 a.b. 65.a&. 183.a.b. inanis fiducia. 26.b.
Hierarchia Ecclesiastica ex quibus constet. 115.a 116.a
Historiæ mysteriorum nostræ redemptionis. 155. a.&.156.b.
Homicidij pœna, & dispẽsatio. 75.a.b
Homiliæ Sanctorum legẽdæ. 179.a.b
Hospitalia visitãda. 110.b diligenter gubernanda. 45a.b. ea obtinentes hospitalitatem exercere debent. 172.a.b
Hospitalia quæ dantur in titulũ. 127.b.&.172.a.b.
Hospitaliũ priuilegijs quę gaudeant. 74b.
Hospitaliũ administratio vni vltra triẽnium non concedenda. 173.a
Hostiæ post communionẽ reseruatæ. 59.b.&.60.a

I

Ieunia cõmẽdãt. 182.a
Ieiunij virtus. 53.a.b

Ieſultæ. 162.a
Ieſus vide Chriſtus.
Illiteratis rectoribus Coadiutores dantur. 99.a
Imagines chriſti, Deiparę & Sanctorũ in templis habendæ, & earũ cultus qualis. 154.a.cũ ſequẽt.
Immunitas eccleſiaſticare ſtituenda. & conſeruãda 180.a.180.b &.181.a.
Impedimenta matrimonij 127.b.131.b.&.132.b 133.a
Imperator bona eccleſiaſtica cõſeruare debet. 180 a.b.& ea occupãs excõmunicatur. 111.&112.& ibid.& ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedit. 179.b.&.180.a
Imperij iura multi habẽt. 173.b
Imperitiæ Parochorũ ſuccurritur. 99.a.b
Impij iuſtificatio. 225.a.b.23.b.25.a &.26.a
Impoſsibilia non ſunt præcepta Dei. 27.b.&.33.b
Impreſſorum cautelę. 15.a
Index ſacrorum librorum 13.b.&.14.a
Index librorum prohibitorum. 182.b
Indulgentiæ maximè ſalutares. 181.b cœleſtes Eccleſię theſauri. 101.a.ad quę ſtũ nõ exercẽdę. 101.a.earũ cõferẽdi poteſtas a Chriſto conceſſa. 181.b. quomodo publicãdæ. 101.a.aut cõcedendæ. 181.b abuſus in eis exorti tollũtur. 182.a
Indulta quando ſuffragentur. 148.a.150.&.151.
Indulta de non reſidendo tolluntur. 37.a.
Infames qui 191.b
Infidelitate amittitur fides & gratia. 30.a
infirmorum remediũ optimum. 66.77.&.68.
Inhibitio quando fieri nõ debeat. 150.b.151.a
Inhibitiones qñ cõtẽnẽdę 61.&.62.b. 110.a. 118 a. 141.b.
Iniurias naſci, à quibus iura expectãtur, nefarium eſt 133.b 134.a
Inſtãtię primæ vbi cognoſcẽdæ. & quanto tempore terminãdę. 150.b.151
Inſtitutio ſanctiſsimi ſacramẽti Euchariſtiæ. 55.a.b

Matri

matrimonij. 127.a.&.128
.a, ordinationis. 113.b cõ
fessiõis. 69.a. 70.a & Pœ
nitentiæ. 66.a.&. 68.b. Vn
ctionis extremæ 67.a.&
Confirmationis. 41.b
Institutio in beneficijs iu
ris patronatus. 77.a
Interdicta Ordinariorũ à
regularibus seruãda. 161.b
Interpretatio Scripturarũ
cõtra sensum approbatũ
prohibetur. 14.b.& 15.a
&. 1 .b.
Ioannis Baptismus. 40.a
Irregulares quomodo, &
quando ab Epõdispensa
ri possint. 140.a.b
Irreuerentia ab impietate
vix seiũcta. 106.b. 107.a
Iudæ proditio. 32.a
Iudæi per legem Moysi an
liberarentur. 23.a
Iudices ecclesiastici cogno
scunt de matrimonijs. 129
b.&. 130.a. a censuris eccle
siasticis abstinere debẽt.
168.a. breui causas finire
175.b & quomõ exequã
tur suas sententias. 170.a
Iudicare, Dei est, nõ homi
num. 31.a
Iudices laici ecclesiasticos
impedire nõ possũt. 168
Iudices delegati q, & quo
modo eligendi 175.a.b
Iudicis impedientis acta ap
pellãti pæna. 151.b.&. 152
Iurisdictio Ordinariorum
nullis priuilegijs aut, ex
emptionibus impedien
da. 151.& 152.
Iurisdictiones ecclesiasti
cas locare no licet. 175.b
&. 176.a
Iurisdictio Capituli salua
relinquit. 170.b/171.a
Ius patronat s quibus ha
bere liceat. 77.a &. 174
a. ex fundatione aut dota
tione esse debet. 173.a.
quomodo probetur. 173.a
b. in alios nõ trãsferedũ
174.a,b quorũ sit electio
vel institutio. 149.b & qñ
abrogatũ censeatur. 174
&. 175.
Iusti adhuc iustificari pos
sunt 27.a.b. in venialia
peccata aliquãdo cadunt.
29 &. 34.a
Iustificationis caus .25.a
effectus. 24.a 25. fru
ctus. 30.a.b incremẽtũ
27.a. præparatio. 24.a.b
32.33.&. 36.b. Canones

39.ad eã naturæ & legis imbecillitas. 22.b.&. 23.a.
Iustificatio adultorũ. 24.a
Iustificationis impij descriptio. 23.b.&.24.a.b & quare dicantur per fidẽ,&gratis fieri. 26.a.b.
Iustificati per Christũ. 23.a.b.
Iustificatus peccare potest. 34.a
Iustitia accepta augetur. 34.a
Iustitiæ publicę honestatis impedimẽtũ. 132.a.b
Iustitiæ Dei infusio. 31.a &.32.b.

L

LApsorũ post baptismũ reparatio. 29.a.b.
Latinã linguã scire debent qui minorib.ordinib.initiantur. 120.a.b.
Latriæ cultus exhibendus est Christo in Eucharistia 56.b.&.59.a.b
Laici effici non possũt rite ordinati. 115.b.&. 115.b
Laici à sacerdotibus communionem accipiãt. 58.a nõ adstringuntur ad communionem sub vtraque specie. 93.b.& 94.a
Lectio sacræ scripturæ vbi instituẽda. 18.a.b. &. 19.a.b. mẽsis Episcoporum admiscenda. 10.b
Lectoris Ordo quando,& cur institutus. 189.
Lectorũ stipendiũ. 19.a.b. priuilegiũ. 20.a.promissio. 113.b.
Legata ad pios vsus qũo exequenda. 169.a.b
Legati de latere quę impedire nõ possint. 151.a.& quomodo procẽdere debeãt in appellationibus & inhibitionibus. 110.a
Legislator Christus 33.b
Libertas ecclesiastica non violanda. 180.b
Libertas virginum Deo dicandarum conseruanda 162.b.&. 163.a
Liberum arbitrium. 31.b. 32.a
Libri de rebus sacris quo modo edendi. 14.b
Libri de matrimonijs. 130 b.de baptizatis. 131.b.& 132.a
Librorum prohibitorũ index. 181
Librorum indici corrigendo

do præfecti Patres. 87.b
Librorum ſacrorum index 13.b.& 14.a
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur. 14. b.
Licentia prædicandi gratis concedenda. 21.b.& ſimiliter licentia diſcedendi à beneficijs 118.
Licentiæ non reſidendi à quibus probãdæ, uel indicandæ. 117 a
Licẽtiati cathedralibus præficiendi. 108.b &.109.a. & vicarij epiſcopi conſtituendi. 146.b. & Examinatores. 148.b& Archidiaconi 142.b & Pœnitentiarij 141.a. illisque ſcholaſteriæ conferendæ. 126.a.& dignitates. 136.b.
Litigatorũ paupertati ſuccurritur. 151. a.&occurritur artibus. 179.a
Literæ conſeruatoriæ. 81.a b. commendatitiæ. 118.a 122.&.123. dimiſſoriæ. 44 a. gratis concedendæ. 96. a.b.& à quibus. 44.b.& 116.b &.117.a
Locationes in præiudiciũ ſucceſſorum prohibitæ. 175.b.& ad longũ tempus 175.176. a
Lucra turnorũ prohibẽtur 145.b.&.146.a
Lucrũ turpe prohibendum 100.b. 106.107.156.a &.181.b.&.182.a
Luſus.& luxus Clericis prohibetur. 144.a

M.

MAgiſtri Grammaticæ vbi eligendi. 19.a
Magiſtri legẽtes qd agant aut ſpondeãt. 167.b.&. 168.a
Magiſtri in Theologia ad cathedrales aſſumendi. 110.b. ad dignitates, quæ ſcholaſteriæ dicũtur 126 a. ad Archidiaconatus, 142.b ad dignitates. 143.a eligi debent Pœnitẽtiarij. 141.& Examinatores. 148.b
Magiſtrorũ priuilegiũ. 20.
Maiores Ordines vide Ordines.
Mandata Euangelij,& Decalogi. 33.b. obſeruanda 26.b,& 33.b. nõ ſunt impoſsibilia. 26.b. 33.b
Mandata de prouidẽdo tolluntur. 150.b.

Mare magnum Regulariũ non obſtat decretis huius Concilij de regularibus. 165.a neque quartæ funeralium. 176.b
Maria virgo fuit ſine peccato veniali. 34.a. eius cõceptio. 18.a
Martyrũ reliquiæ. 153.b.& 154.a
Matrimoniũ ſacramẽtũ magnũ, veteribus connubijs gratiã pſtat. 127.a.b.& a Chriſto inſtitutum,& gratiã cõfert 127.b.&.128 a. ſancta res eſt, & ſancte tractãda. 134.b.&.135. a
Matrimoniũ fieri debet libero cõſenſu. 129.a.b.& 130.a. cũ parẽtũ volũtate licèt nõ ſit neceſſaria 129. b.&.130.a. cũ denunciationib⁹ pręcedẽtib⁹ in eccleſijs. 129.&.130.a. facie eccleſiæ celebrãdũ interrogãte Parocho,& quib⁹ verbis. 129.b.&.130.a. pſent b⁹ duob⁹, aut trib⁹ teſtib⁹ 129.b.&.130.a. cũ benedictiõe a proprio parocho ſuſcipienda. 130.b.&.131.a cũ peccatorũ confeſſione &Euchariſtiæ perceptione 130.b.&.131.a.b. ſeruatis laudabilib⁹ cõſuetudinibus,& ceremonijs prouinciæ 130.b.&.131.a.
Matrimoniũ q̃vincula impediãt. 128.b&.131.b.132 b. quãdo nõ valeat. 128.b &.129 130.b.132.b.&133 &.134.a. qũo dirimatur. 129.b.&.130.a. ex multis cauſis ſeparat quoad totũ. 128.b. cũ vagãtib⁹ nõ facile cõtrahendum 131.a
Matrimonia clãeſtina eccleſia ſemper deteſtata eſt. 129.b.&.130.a
Matrimonij libertas nõ impediẽda, 122.&123. ceremoniæ nõ dãnãdæ. 134.a ſolẽnitas phibita certis ãnis tẽpib. 130.a.&.134.a
Matrimonij cauſa ſpectat ad eccleſiaſticos. 129.b
Mendacij peccatũ. 6.a.b
Mendicare Clericos nõ decet. 96.b.&.97.a
Menſæ Epiſcopalis ſobrietas &frugalitas. 166.a
Menta apud Apoſtolũ altare ſignificat. 102.b.
Mercedũ cauſæ fauor. 44. b.&45.a

Merces bonorũ operũ ex pectãda. 26.a.b.&.35.a
Mercenarij a cura animarũ arcendi. 36.a,& 116.a.b
Merita passiõis Christi, 23 a. 25.a
Merita hoímdona dei. 30 b
meritũ bonorũ operũ. 30 b
Metropolitani officiũ in lectore eligẽdo. 18.b in denũciado romano Põtifici episcopos absentes. 116 a.&.b .117.a in pbãdo.& iudicãdo legitimas episcoporũ absentias. 116.a.b &.117.a. in corrigẽdo Epi copos negligẽtes. 115. b in supplẽdo negligẽtiãre gulariũ. 21.a.&. 158.a.b & capituli. 143.a in visitãdo diœcesim ppriã. 137 b.& prouinciã. 136. b. & 137.a.& in cogẽdo synodũ prouinciale. 136.b.& 137.a, in erigẽdo Collegia obecclesiarũ pauperta tẽ. 126.a.&.126.b, iudicãdo aliqua cũ cõcilio prouinciali.. 126.b.& 155.b. &.156.a & lege cõcilium prouinciale, & in redigẽdo aliquando congregationes monasteriorum. 159.a.b
Metropolitanus obligatur ad personalem residẽtiã 116.a.b.& non residẽs denuntiatur ab Episcopo antiquori, 36. b & ab eodẽ eius absentia probatur. 116.a.b. negligens in Seminarij rectione corripitur à Synodo prouinciali, 115.b.& punitur. si statutis tẽporibus Synodũ prouincialem non cogit. 136.b.&. 137.a
Metus gehennæ. 32.a. b.
Militum sancti Ioãnis Hierosolymitani immunitas 125.a.& aliqua correcta 125.a & 165.
Ministri sacramẽtorũ, 39.b 71.a.75.b.75.78. a.
Ministri episcoporũ quales esse debeant. 10.b
Miracula noua quomodo admittãt. 155.b.&. 156.a
Missa vulgari sermone nõ celebranda. 105. b.&. 106.a
Missæ verum sacrificium. 102.a.&.105. vere propitiatoriũ. 103.b. & 105.a. magnũ mysterium. 18. pie.& purè peragendum

106.a quãtũ. &quib⁹ ꝑsit 103.a. 116.a.b. &in eius celebratione quæ vitãda sint. 11.a. &. 107.b. &. 108.a
Missa magnam continet eruditionem. 104.b
Missæ in memoriam Sanctorũ 103. &. 105. horis debitis celebrãdæ. 107. &. 108 non in domibus priuatis. 106.b. &. 107.a.b
Missæ in quib⁹ sacerdos solꝰ sacramẽtaliter cõmunicat. ap. ꝓbãt. 107.b. &. 108.a
Missæ defunctorũ quomõ disponẽdæ. 167.a ꝑsunt illis quãdo in christo mortui sunt, & nondũ ad plenum purgati. 101.a. 105 a. &. 153.a.b
Missæ nouę. 106.b. &. 107.a
Missale. 182.b
Missarũ celebratio frequẽtãda. 122.a. quib⁹ prẽsentibus, & vbi. & a quo non faciẽda. 106.b. &. 107.a. 107.a.b
Missarum ratione eleemosynæ importune non exigendæ. 106.a.b
Monachi ad publicas processiones accedere tenentur. 161.b
Monasteria visitanda etiã Sedis Apostolicæ subiecta. & quomõ. 161.a. Item cõmẽdata. 100.a etiã ordinũ Capita. & quomodo 163.b. illisq; quomodo de Abbatibus prouideri debeat. 164.b
Monasteria curã animarũ habẽtia quibus subsint. 156.a.b. &. 157.a quom & quando subsint Episcopis. 159. &. 160.a Lectorẽ sacræ Scripturæ habere debẽt. 19.a. q̃ bona possidere possint. 156. &. 157. a.b. nõ erigẽda sine licentia episcopi. 158.a nõ augenda insolito numero. 156.b. &. 157.a. &. 157.b. in his erigi debent cõgregationes. 159.a.b
Monasteria sanctimonialiũ ingredi quãdo liceat. 158 a. extra vrbẽ posita intra vrbẽ reducenda. 158.b etiã Episcopis. & Superioribus eius claustra ingredi nõ licet. 159.a. &. 159. b. quæ regãtur ab Episcopis. 160.a. &. 162.b. in illa ingredi neminem cogendam, aut impediendam.

Monasticæ vitæ disciplina restituenda. 164.a.b. &.164.b.165.a
Moniales sæpe cõfiteri. & Eucharistiam sumere debẽt. 160.&. 161 .metu ad ingressũ religionis nõ cõpellendæ, nec impedien dæ. 163.a.bona mobilia & immobilia vt propria habere nõ possũt. 156.a b.nec monasteriũ exire. 158.a.infra quãtũ tẽpus professionem facere debeant. 161.b & quomo do &qua ætate fiant. 161 b.&.162.a
Monitiones ad finẽ reue lationis quando præcedẽ dæ. 168.a
Monitiones binæ quãdo præcedere debeãt. 168.a b. 177.a excõmunicatio nis faciendæ. 168. b. &. 169.a
Monomachia prohibita 179.b. 180.a
Montes pietatis visitandi. 110.b.& 111.a
Mortuorum congregatio. 168.b.& 169.a
Mulierum cõcubinarum pœna. 133.b. &. 134.a
Multę pecuniarię locis pijs assignãdæ. 168,b.&. 168 &. 169. a.fabricæ eccle siæ. 117.b
Munus non accipiendum à visitatoribus. 138.a.b
Musicæ quæ in ecclesijs p hibeãtur. 106,b.& 107.a
Mysteriorum nostræ re demptionis historiæ. 154 b.&. 155.a

N.

Naturæ impotẽtia ad iustificationem. 22. b.&.23.a
Necessitas absentiæ excu sationẽ præstat. 116.a.b
Negocia secularia fugere debent Clerici. 108.a.b
Niniuitarũ pœnitẽtia. 69a
Nominati ad beneficia nõ admittuntur sine exami ne. 148.a.b.
Notarij quãtũ.& quando pro literis dimissorijs ac cipiãt. 95.b.& 96.a. 96. b.&.97.a
Notarij non idonei, vel de linquẽtes in causis eccle siasticis quomodo corri gendi. 110.b. 111.a
Notarij intra quantum tẽ

pus actorum coram exhibere teneantur. 151.b
Notariorū imperitia litiū occasionē pducit. 111.b
Nouatianorū hæresis. 63.a
Nouatores hæretici vocātur. 63.b
Nouitij. & nouitiæ ad professionem quando admittendæ. 161.b
Nuncij Apostolici quę impedire nō possint. 151.a b. & quomō procedāt in appellationib⁹ & inhibitionibus. 110.a. & 111.b
Nuptiæ phibitæ certis anni temporibus. 128.a. & 129.b. 133.b. & 134.a.

O.

OBedientia præstanda romanæ ecclesiæ. 143.a. & 167.a. & Præpositis 72.a.b. & 182.a.
obedientia præstat excusationem absentiæ. 116.b
obedientię votum. 155.b & 156.a. & 156.a.b
Oeconomi institutio Sede episcopali vacāte ad quē pertineat. 146.b
Opera satisfactionis. 74.a
opera ante iustificationē. 32.a
Opera bona augentia iustitia 35.a dona Dei, & iustificati merita. 35.a.
Operum sine gratia imbecillitas. 30.b. & 31.a
Operum bonorū retributio. 26.a. 30. & 34.a
Oratoria ab episcopis desiguanda, & visitāda. 106.a.b.
orationes quomodo faciēdæ maxime in concilio 10. & 53.b
Oratorum locus in concilio. 182.b. & 183.a.
ordinarius. vide episcop⁹
ordinatio ab episcopo faciēda 114.b. & à proprio episcopo. 37.b. 44.a. 72.a. 118.b. 119. 120.b. Christo instituta fuit. 115.b. & quomō faciēda. 119. & 120. quādo & vbi. 120.b & quæ ætate. 121.a & gratis. 101.b. & cū examine. 44.b. 118.b & 121.b. & 121.a. quibus cæremonijs, 115.b
ordinandus non est homicida. 75.a.b. nec qui bñficiū non habet. vel aliud vnde viuere possit, 96.b. & 97.a nec qui cōfirmatio

matrimoné non ſuſcepit. 118. b nec qui fidei rudimenta edoctus nõ fuit. 118. b. nec q linguã latinã ignorãt. 120. a. nec q ſcribere neſciũt. 118. b. nec minores ętate requiſita. 120. b nec bonũ teſtimoniũ nõ habentes. 118. b. 119. b. & 121. b. nec qui in ſuo ordine verſati nõ fuerũt. 120. nec q nõ ſit vtilis & neceſſarius ſuis eccleſijs. 120.

Ordinationis inhabiliũ effectus. 73. a. b

Ordinati ſuis eccleſijs deſeruire debent. 121. & 122. 109. a

Ordinatio ſacra eſt vnũ ex ſeptẽ ſacramẽtis. 114. a. gratiã confert. 114. & 115. b. & abſoluẽdi poteſtatem. 122. a. in ea imprimitur character in anima. 39. 114. a

Ordinatorũ à non ſuo Epiſcopo pœnæ. 44. a. 75. a & 120. a. & eorũ qui ordinãtur p licenciã Capituli Sede vacãte. 44. a. & à ſeculari poteſtate. 114. b

Ordines maiores & minores. 113. 115. a 120. & 122. a.

Ordinum diuerſorũ rationes. 113. b. & 122. b

Ordines requiſiti infra annum a quibus ſuſcipiendi 109. a. b

Ordines minores per tẽporũ interſtitia cõferendi. 25. & a quibus. 121. a. & 121. b. ſunt gradus ad maiores. 116. a. 119. a. 120. & 121.

Oſtiariatus quando & cur inſtitutus. 113. b. 118. b

Originalis peccati materia 16. a. cum ſeq.

P

Pœnitentia quid. 68. a. ante aduẽtũ Chriſti non erat ſacramentũ. 66. b. dicitur ij tabula poſt naufragiũ. 27. b. & 76. b. quidcõtineat. 27. b. 68. a. & 78. b. cur, & qñ, & a quo inſtituta. 66. a. & 76. a. b

Pœnitentiæ vtilitas, & partes. 56. a. 163. b. 77. a. & fructus. 71. a. 74. a. quid differat a baptiſmo. 67. a. b.

Pœnitẽtia publica quãdo imponẽda 140. & 141.

Pœnitentiarius in cathedrali. 141. a.

Papa quære Pont. Max.
Parentũ consensus in matrimonijs nõ necessarius 129.b
Parochiales ecclesię tenues quomodo augeantur 145.a quibus non vniãtur. 145.a. quæ pẽsionibus aut reseruationibus nõ grauẽtur. 145.b. & illis vacantibus quid agendum 145.a.b
Parochiæ quare distinctę 76 a. quãdo sunt nouę instituendæ. 98.a.b. veldistinguẽdæ. 145.b & collapsæ reficiẽdę. 99.b. vel trãsferẽdæ. 99. b. in ciuitatibus faciẽdæ. 145.b. in eisq; parochijs proprijs singuli tenẽt audire verbũ dei 139 a.b & sacramẽta suscipere. 141.b
Parochi est officiũ prædicare. 20.a. 129.b exponere ea, quę in missa legũtur. 104 b explicare doctrinam matrimonij. 130. & 131. & 132.
Puerosfidei rudimenta, & obedientiam docere. 139 b. vim, & vsum Sacramẽtorum explicare. 141.b
Sacra eloquia, & salutis monita explanare. 141 b. iejunia, dies festos, & obedientiã cõmendare. 182.a. oues suas agnoscere, pro his sacrificiũ offerre, sacramẽta administrare, & bono exẽplo pascere. 12.b. & 116.b. & 111 b. 112. a. & pauperũ, aliarũq; miserabiliũ personarũ curã paternã gerere. 120.b. missas frequẽter celebrare. 116.a in suis ecclesijs residere 36.b. & 117. b, decreta matrimonij obseruare. 130.b. & 131. a.b. nuptias bñdicere. 131. a.b. librũ matrimonij habere 131.a ac baptizatorũ. 131 b. & 132.a ad synodũ diœcesanã accedere 137.a.b. & 167.a baptizãdo quædã peragere. 131.b. & 132.a. carnis affectũ erga ꝓpinquos deponere. 166 b & alia multa obseruare. 166.a & 166.b. 167.a decreta cõcilij recipere, obedientiã spõdere, ac hæreses anathematizare. 167.a
&

167.b.&hospitalitatē ser uare.171 b.172.a
Parochi paupertati succurritur 98.a.imperitiæ, & malæ vitæoccurritur.99 a.cætera lege in verbo Sacerdos,& in verbo Clericus.
Parochiani vide Populus.
Paruuli ad Eucharistę perceptionem non obligantur.95.a.b
Paruulorū Baptismus.17. a.b.&.41.a
Pascha vetus,& nouū.102 a.
Paschatis tempore cōmunicare tenemur.60.a
Pastoris officium.60.b.&. 61.a.&.116.b
Patriarcha vide Metropolitanus.
Patrimonium quando alienare nōliceat.95 b.&.96.a
Patrini duellorū puniūtur. 179.b.
Pauli vocatio 32.a
Pauperes gratis docēdi.19 a,in collegiū Clericorum eligendi 123.a.123.b
Paupertatis votū.159.b priuilegia.44.b.&.45.a.74 &.110.
Pauperum cura apud Episcopos.110.b.&.111.a
Peccātes publicè sunt palā corripiēdi.140.&.141.a
Peccata oīa mortalia in cōfessiōe recēsenda.69.a.b ac eorū circūstātiæ. 70.a
Peccatorum remissio quomodo fiat.26.b.& p quē 67.a.71.b.73.b.76.b.&sequēt.&.113.
Peccatū originale quomodo tollatur.17.b. & eius materia.16.b. cūsequen.
Peccatū veniale etiam iusti cōmittunt.27.b.&.34 b & an taceri possit in Cōfessione.70.a
Pēsiones quādo extinguere nō liceat.97.a.b.quomodo minuantur.115.b: quibus Ecclesijs imponi nō possint.145.b.&.146. a.& quibus habere nō permittatur.178.a
Peregrino sacerdoti Missā celebrare non licet. 117 a &.106 b
Perseuerantię munus. 26. b.&.34.b
Picturę qd erudiāt & quo modo fieri debeāt.154 b
Pij.iiij.pia intentio.61.b.

hoc Concilium confirmauit 85.b
Piorum locorũ bona vsurpantes 111.b.&.112.a
Plebanus vide Parochus.
Pluralitas beneficiorum,& ecclesiarum.42.a.b.& 147.a.b
Pœna violantium saluosc̃onductus,26.a.b
Pœnarum genera.174.a.b &.171.a.b
Pontifex Vicarius Dei in terris 36.b.& 51.a.eius suprema auctoritas. 36. 37.72.b.in omnibus salua intelligitur.41.b.43. b.136.a.&.181.a
Pontificis est ecclesias de Pastoribus prouidere.36 b.&.37.a.circa matrimonij impedimenta cõstituere.&dispẽsare.128.a.b.Cõcilium generale indicere. 51.a.&.183.b.eiusq; decreta confirmare.184.a &.186.a.eorum dubia declarare.183.b.formã examinis Episcoporũ approbare.136.a.Ecclesiæ vtilitati consulere.182.b.eius munus est solicitudo vniuersæ Ecclesiæ,& creatio Cardinalium.136.& Episcoporum.37.a.&.12. a.b
Põtifex summus prouidet resignãtiũ necessitatibus 148.b.ecclesijs exiguorum redituũ. 144. b. &. curat quæ ad studiorũ reformationem spectant 167.b.de coadiutorijs disponẽdis. 171.a.de abusibus circa indulgentiarum vsum exortis.182.a.de indice librorũ prohibitorũ.182.a.de Catechismo,Breuiario,& Missali.182 b.quando aliqui nolunt accedere ad Synodum prouincialem. 167.a.b.de calicis concessione.112.a.b.de animaduersione in Episcopos nõ residentes facienda.36.a. b.de causis Episcoporum grauioribus terminandis 62.b.&.139.b.& de Episcopis concubinarijs.177 b.& de legitimis causis absentiæ Episcoporum. 116.b
Pontifex Max.vtitur consilio Cardinalium in administratione vniuersalis Ecclesiæ,166.b.grauiorum

rũ crimiñũ absolutionẽ sibi reseruare potuit. 72. b. & imperatores. reges vel alios bona ecclesiastica occupantes. absolucre. 111.b. & 112.a. 139.b.&.140.a.causas extra curiam quibus cõmittat. 175.a.b.& quomodo. 151.a.b
Pontifice incõsulto nihil inusitatum decerni debet. 155.b.&.156.a
Pontifici obedientia abomnibus præstanda est. 167.a.
Põtificalia in alteri⁹ diœcesi exercere nõ licet. 37.b
populo numeroso quomodo prouideatur. 96.a
Populus in sua parochia tenetur audire verbũ Dei 139.a.b. & quãdo compellatur subministrare necessaria parochis. 98. b.&.145.b
Portio quære præbenda.
possessio triẽnalis quibus non suffragetur. 165.a
Præbenda lectorũ. 19.a.b
Præbendę quibus conferẽdæ. 143.a.b. & quomodo. 169.b.&.170.a &tenues quõ augẽdę. 146.a
Præbendas obtinentium residentia. 143.b
Præcedentię controuersię componendæ. 142.b
Præcedentiæ alicuius causa non innouantur. 11.b 182.b.&.183.a
Præcepta Dei sunt possibilia.& obseruanda. 25.b &.33.b
prædestinationis præsumptio cauẽda. 22.b.& 32.b
Prædicationis munus præcipuum Episcopi. 20.a.& 139.a.& quomodo,& quãdo præstandum. 20.b 139.&ei⁹ vtilitas. 20.a.b
Prædicatio non omnibus est cõcessa. 21.a.b&.139 b.maxime sine licentia. 21.a.b.&. 139.a.b
prædicatores quando. & quomodo corrigẽdi. 21.b
Præfecta. lege Abbatissa.
Prælatus vide Episcopus.
Præparatio ad iustificationem. 24.a.b
Præsentare non licet nisi Episcopo. 77.a.b.
præsidentium integritas salus est subditorũ. 35.b
Prębstimonia. 18.b.&.76.a &.125.a

&.125.a
Presbyteri qui dicãtur.67 b.&.79.b.eorũ ętas,121 a.quales ordinandi.121 a.b.quando Missas celebrare teneãtur.122.a.cętera in verb.Clericus,& in ver. Sacerdos,
Præsens qs iudicetur,109 b.117.a.&.110.a
Primas vide Metropolitanus,& Episcopus.
Principes a Deo constituti sunt fidei,& ecclesiæ protectores 180.a.b.cogẽtes subditos matrimonium contrahere excommunicãtur.180.b.locũ ad monomachiam cõcedentes puniunt.179.b.&.180.a
Episcopos paterno honore prosequi debẽt.179.a libertatem ecclesiasticã cõseruare.180.a.b.& decreta huius Concilij obseruare.183.a
Prioratus ab Episcopo visitandi.100.a.&.164.a
Priorum.& Priorissarum electio.158.b.164.a.b.&.164.b.
Priuilegia sunt causæ multarũ turbationum,141.b.&.142.a.&.179.a
priuilegia scholarium vide Scholarium.
Priuilegia de nõ residẽdo tollũtur.36.b,&.37.a.& alia.141.b.&.142.a
Processiones.in quib9 Eucharistia circũfertur,cur instituta 57.a.b.57.b.60.a & ad eas accedere debẽt etiam exempti.161.b
Processus quando sit nullus.110.a.b
Procuratio non exigenda a Visitatoribus.138.a.b.
Professio quomodo emittenda.166.a.b
professionẽ fidei qui facere teneantur.140.a.b
Professionem infra quantũ tempus regulares faciant..162.b.&.163.a
Prohibitiones matrimonij quę.128.b.131.b,132.a.& quibus temporibus.128.b.&.129.a
Promissiones pulsionũ ecclesiæ prohibitæ.145.b &.146.a
promoti per saltum ab Episcopo dispensari possũt.122.a
Promouendi ad cathedrales

les vide Episcopi.
Promouendi ad Ordines vide Ordinandus.
Protestantes Germanię 63 b.&.64.a.eis datus saluus conductus.65.a.&.78.a b.
Protonotariatus. 142.a
Prouinciale Concilium vide Concilium.
Prouinciales quomodo eligendi.158.b
Publicatio decretorum residentiæ fieri debet.118.a
Puellæ non cogendæ .nec impediendæ monasteriũ ingredi.162.b.&.163.a.
Pueri ad religionem informandi.123.b.&.124.a & quomodo.124.a
Purgatorium.35.a de eo doctrina.152.b.153.b. &.154.a.cum seq.

Q.

Quadragesimæ tẽpus acceptabile.71.a
Quæstiones inutiles secludendæ à populari bus concionibus.ac etiã difficiles.153.a.b
Quæstores eleemosynarij prædicare phibẽtur. 22. a.eorũ nomẽ penitus tollendum.100.b
Quarta funeraliũ persoluenda.176.b

R.

Raptores.& raptæ quãdo matrimonium contrahere possint.132.b. & 133.a.& tenentur raptores raptas dotare.132.b. &.133.a
Raptores bonorum ecclesiasticorũ puniũtur.111. b.&.112.a
Reatus ęternæ pœnæ quo modo deleatur.35.a
Rebaptizari nõ licet.41. 67.a
Rector vide Paroçhus &beneficiatus.
Reformatores studiorum quida fiere debeãt.167.b
Regressꝰ tollũtur 171.a.b.
Regulares nõ possunt prædicare sine licẽtia Epi.21 a.b.& minus cõtradicẽte Episcopo.129.b.nec confessiones audire sine eius examine.123.a. nec bona possidere possũt.156 b.&.157.a.neq; alicuiꝰ obsequio sine superioris licentia se subijcere.157.a nec sine illa acõuentibus

recedere. 157. a. nec habi tũ ſpõte dimittere. 163. b nec ad laxiorem religio- nem ſe transferre. 167. a nec habitum occulte fer re. 163. b.
Regulares quo modo ordi- nãdi. 125. b. qua ratione vitam inſtituere debeãt. 155. b. & 156. a. cũ ſeq. cõuẽtibus, etiamſi abſint cauſa ſtudiorũ, habitare debent. 157. Epiſcoporũ præcepta quo ad quædã ſeruare. 160. b. & 161. a ad publicas proceſsiões accedere. 161. a. infra quãtũ tẽpus profeſsionẽ facere debeant. 161. b
Regulares viuentes extra clauſtra qñ prædicare va leant. 11. a. b. corrigũtur ab ordinario. 37. a. & 45 b. & quãdo. 100. a. b. & a liquãdo etiã ſi intra clau ſtra degunt. 182. a
Regularis vita inſtaurãda 155. b. & 156. a
Regularũ ſuperiores quo modo creandi. 158. b
Regularium beneficia qui bus conferantur. 76. a. b.
Regularium monaſteriorũ prouiſio. 164. a. & 164. b.
Religioſus vide Clerici. re gulares. & Sacerdotes.
Reliquię martyrum. & alio rũ Sanctorum. 153. a
Remuneratio expectanda 26. a. & 28. a. b
Renũciatio bonorũ ante p feſsionem nulla. 162. a
Reparatio lapſorum. 27. alias. 29. a
Reſcripta qñ ſortiant effe ctũ. 44. b. 62. a. b. 80. a. b. 109. 120. b. 171. a. b. 179. b
Reſeruationes mẽtales ne mini concedũtur. 150. b
Reſeruationes quãdo nõ proſint. 146. b
Reſeruationes caſuũ. 72. a b. & 73. a. b
Reſeruationibus fructuũ quãdo nõ grauandæ ec cleſiæ. 135. a
Reſidere tenẽtur Primates Patriarchæ. Metropoli tani, & Epiſcopi. 35. b. & 221. a. Cardinales 116 b. oẽs obtinentes benefi cia q̃ requirũt reſidẽtiã de iure. ſeu cõſuetudine 34. obtinentes dignita tes, pſonat⁹, & offĩcia. 97 b. &

b.&.108.b.&.109.a& obtinẽtes canonicatus, ꝓbẽdas, aut portiones. 143.b
Residere negligentium Peccatum, & pœna. 36.a b.& 108 b.&.109.a.122.a.b.
Residentię decreta publicãda. 118 a
Resignare beneficiũ quando nõ liceat. 96.b &. 96.a.qñ non prosit. 152.a.& 178.a.& quando quis cogatur. 147.b.&.148.a
Resignantium necessitati prouidendum. 148. a
Restitutio ad priores ordines, & gradus an suffragetur. 80.a.b
Reus in criminali appellãs quid agere debeat. 61.b &.62.a
Rex occupans bona ecclesiæ excõmunicatur. 111.b. &.112.a
Ritus Ecclesiæ catholicæ seruandi. 39.b.&.103.a &.103.b

S

SAcerdoti vago celebrare nõ licet. 106.b.107.b
Sacerdotes sunt Vicarij Christi. 69.b. præsides, ac iudices. 69.b.&.72.a. Sacramentorũ ministri. 39. b.71.a.b.73.b.75.a.b. clauiũ ministeriũ habent 71.a.b.78 b.113.a.b. &. 114.a.b. verbi Dei ministerium exercent 113.b. à quibus instituti fuerint 113.b.& 115.b. seipsos cõ cõmunicãt. 57.b.&.59.b sine confessione quando celebrare possint. 57.b. laici effici nequeũt. 114.a.&. 115.b
Sacerdotes mali qualẽ potestatem habeant. 71.b
Sacerdotiũ sãctũ est. 113.b.
Sacerdotium & sacrificium Dei ordinatione coniũcta sunt. 113.a
Sacerdotum dignitas, & potestas. 69.b. 71.b. 73.b 75.b. 105.b. 113.b
Sacramẽta septem. 38.b. à Christo instituta. 38.b. gratiam contient. 39.a aliud alio dignius. 38.b
in ijs conficiẽdis ministrorum intentio 39.b
Sacramẽta nouę legis à Sacramentis antiquæ legis differunt. 38.a
Sacramenta, in quibus imprimitur character in a-

nima

anima.39.b
Sacramentorũ vtilitas.38 a.neceſsitas 39.a eſſentia lia,39.b.miniſtri.39.b. 71.a.&.75.b
Sacramentum quid.56.a
Sacramẽtum extremæ Vnctionis vide Vnctio & ſic de ſingulis quære in locis ſuis.
Sacræ Scripturæ.vide Scripturæ.
Sacrificium,quod in Miſſa peragitur, quid contineat,aut operetur,102 b &.103.a.& à quo inſtitutum,113.b.
Sacrorum librorum index, & editio qualis approbetur.14.b
Saluus cõductus proteſtantibus datus.65.a.&.79.a 89.b a.ac etiã alijs 91.b
Salui conductus violatores 82.a.&.92.a
Sancta ſanctè adminiſtranda.103.
Sãctimoniales vide Moniales.b.
Sãctorum inuocatio.103.a 153.b.&.154.a.cũ ſeq.
Satisfactio eſt pars Pœnitẽtiæ.68.a.quomodo fiat. 29.a.&.77.a. p Chriſtũ fit.74.a.qualis imponenda cõfitẽti.73.b.eius fructus, 73.a.opera.74.a
Schiſmaticorum inanis fiducia.26.b
Scholę dicuntur confraternitates in quibuſdam locis.125.a
Scholares pauperes gratis docendi.19.a.b
Scholares per ſe,vel per ſubſtitutos Magiſtrum eligũt 126.a
Scholarium priuilegia.20.a & vide ſtudium.44.b. 74 b.119.a.&.171.a
Scholaſteriæ quibus conferend .126.a.
Scientia nõ mediocris requirit in Epo.108.b.&.109.a
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primã tonſuram.118.b
Scripturæ canonicæ.13.b. &.14.a
Scripturæ ſacræ lectio vbi inſtituenda.18.&.19.mẽſis Epiſcoporum admiſcẽda.10.b.
Scripturarũ interpretatio q̃ prohibita 14.b.&.15.a. earumverba.ad profana
nõ

tionē conuertenda. 14.b
Sedis Apostolicæ suprema auctoritas. 36.b. 48.b. 82 b. in omnibus salua intelligitur. 41.a. 43.a. & 135. a. & 118.a
Seminarium Clericorum. 118.b. & 119 a. & 123. b. & 124.a. cum seq.
Sententia in subditis ferenda. 72.a
Sequestratio fructuū quando facienda. 100.a. 117.b. & 118.a.
Seruitiū in ecclesijs implendum à quo prescribatur. 108.a.b.
Silentio, & modestia vti debent morantes in Concilio. 11.a
Simoniaca labes prohibetur. 97.a. 146.a. & 149.a
Societatis Iesu Clericorum religio. 126.a
Solutiones quædā in prouisione ecclesiæ prohibitæ. 145.b. & 146.a
Spiritus sancti operatio. 25 b. & 31.b.
Statuta ecclesiarum approbantur. 109.a. & 143.b & quæ reijciātur. 146.a.b.
Stola prima, 26.a
Strepitus ab ecclesijs arcēdus 107.a.b.
Studia publica Sacræ Scripturæ lectorem habere debent. 19.a.b
Studiorū generalium priuilegia. 44.b. 170.b. & 171.a. 173.b. & 174.a
Studiorū reformatores qđ agere debeant. 167.b.
Studium est commune ecclesiæ bonum. 124.b
Studentes vide Scholares.
Subdiaconos festis saltē solēnibus cōmunionē percipere decet. 126.a. eorū ætas. 122.a
Subdiaconatus ad maiores Ordines refertur. 113.b
Subditi quomodo tractandi. 60.b. & 61.a
Subditi correpti Episcopū odisse solent. 63 a
Subditorum salus est integritas præsidentiū. 35.b
Subpriores à quibus constituendi. 164.a
Substituendi quādo nō admittendi. 144.a
Successor nō tenetur stare locationi. 175.b.
Successiones hæreditariæ prohibitæ. 170. & 171.a

fragia fideliũ p animabus defunctorũ.153.a.b
Superstitio qd sit.106.b.& 107.a.tollẽda.&.153.a.b
Supellex Episcoporũ qualis.166.a.& Regularium qualis.157.a
Supplicationes faciẽdæ ecclesia vacante.135.a
Suspenso ab ordinibus, & gradibus restitutio an suffragetur.80.a.b
Symbolum fidei.12.a
Synodus diœcesana quot annis celebranda.137.a & quid ibi agẽdũ.167.a 167.b.164.b.175.a 169.a.b
Synodus prouincialis, vide Concilium prouinciale

T

TAbernæ a quibus vitandæ 144.a
Tabula secunda post naufragiũ pœnitẽtia recte appellata.29.b.&.76.b
Tẽpora, quibus nuptiæ p hibẽtur.133.b.&.134.a
Tentatio non est supra id, quod possumus.129.a
Testamentum vetus, & nouum quot libros contineat.13.b.&.14.a
Testamentorũ executores sunt Episcopi.110.b.
eorum relicta pia persoluenda.153.a
Testatorũ voluntas conseruanda.169.a.&.133.a & quando, aut qũo commutanda.110.a.& qũo implenda.168.b.&.169.a
Testimoniales literæ.501.a.23.b.135.b.&.136.a
Testimonia Ecclesiæ Catholicæ.13.&.14.
Testiũ qui intersunt cõtractu matrimonij sine Paro-cho, pœna.130.&.131.
Testes contra Episcopum quales.63.a
Testiũ numerus in matrimonio.130.a.&.130.b
Titularium Episcoporum licentia correcta.72.b.& 73.a
Tonsura prima quibus nõ cõferatur.118.a.b.& qui eius priuilegio gaudeãt.118.a
Tori separatio ob multas causas fit.129.a
Traditiones Apostolorum 13.b.26.a.58.a.&.75.a. 103.a.114.a.127.b.&.128.a.&.152.&.153.
Translatio simplicium benefi-

neficiorum.99.a.b.
Trāsubstātiatio.56.b.59.a
Tribulationum patientia est loco satisfactionis. 74 a.&.78.a.b.
Tridentinum concilium. vi de concilij.
Turnorum lucra prohibentur.145.b.&.156.a

V

Vagantes nō facile ad matrimoniū recipiendi.132.b.&.133.a
Vago sacerdoti Missas celebrare nō licet.106.b.& 107.a.121.b.&.122.a
Venationes à quib⁹ fugiendæ.144.a
Vendere quando Clericis nō liceat.97.a.b
Veneratio Eucharistiæ.56 b.58.b
Vicariæ quomodo, & quā do tollendæ.178.b
Vicarij quando.& qui in beneficijs deputandi. 37.a. 43.a.b.97.a.b.52.b. & 178.b
Vicarius Episcopi Doctor vel Licentiatus eligi debet.146.b.&.147.a.eius officium in collatione beneficiorum,148.b.
Violatores salui conductus pœnæ.81.b
Virginis Mariæ cōceptio. 18.a.priuilegiū speciale. 34.a
Virginitas beatior quā status coniugalis.129.a
Visitari debēt beneficia curata.43.b. ecclesiæ omnes etiam exemptæ.43.b &.141.a commendata omnia beneficia,& monasteria etiam exempta.151 a. monasteria. quę sunt ordinum Capita.163.b &.164.a.hospitalia, confraternitates, eleemosynæ. Montis Pietatis . & pia loca omnia.110 .b.& 111.a. propria diœcesis. 137.b
Visitatio qūo fieri debeat. 137.b.138.a.&.137.b &in ea magna Episcoporum potestas.141.b.&. 169.b.&.170.a quando in eius causis appelletur, 61.b.&.62.a
Visitationum qui finis.43 b,100.a.&.137.a.b.&. 138.
Visitatores regularium, 159.b.&.160.a

Vita æterna quomodo acquiratur. 26. a. a bene operantibus expectanda 26. a 30. a b. & 35. a. a quibus denegetur. 30. a
Vnctio extrema quid, & cur instituta. 74. b. & 75. a. & a quo. 75. a. est verũ Sacramentum. 75. a 79. a. materia & forma: 75. a. effectus. 75. a. b. minister, 75. b. & 79. b. sacramentum exeuntium appellatur. 75. b. quomodo ab hæreticis impugnetur 76. a. & 80. b. quando sit danda. 75. b. potest iterari. 75. b.
Vnctio sancta in ordinatione. 115. a. b
Vniones ad vitam tolluntur. 41. b. & 147. b
Vniones à quadraginta annis facte examinandæ. 43 a & 174. a. b, & quando reuocentur. 43. a. 175. b. quo fieri debeant. 43. a & quæ 98. a. b. 144. 145. 146. a. b, & quorum beneficiorũ, vel ecclesiarũ. 98 a. 145. & 146. vnius diœcesis cũ alterius diœcesis beneficio non est faciẽda. 145. a. b. nec dignitatũ & similium. 145. a. b
Vnitum beneficium visitãdum. 43. b
Vniuersitatũ priuilegia. 44. b. 74. b. 170. b, & 171. a
Vniuersitatum reformatores quid agere debeant. 167. b
Vocé in Capitulo qui amittant. 109. a. b. & 110. a
Vota regularium. 155. b. & 156. a. 146. a
Vota facta post Baptismũ non sunt irrita. 40. b
Vsurpatores bonorum ecclesiasticorum excommunicantur. 110. a. & 111. b
Vxores plures habere non licet. 127. b
Vxoratorum cõcubinariorum pœnæ. 133. a. b. & 133 b. & 134. a

X.

Xisti. iiii. constitutio.

FINIS.

INDEX DE CRETORVM Concilij Tridentini.

Sessio prima. 9.a

Decretum de inchoando Concilio. 9.a

Sessio secunda. 9.b.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio seruandis. 9.b

Sessio tertia. 11.b.

Decretum de symbolo fidei. 11.b

Sessio quarta. 13.a

Decretum de Canonicis scripturis. 13.a.

Decretum de editione, & vsu sacrorũ librorum. 14.b

Sessio quinta. 16.a

Decretum de peccato originali. 16.a

Decretum de reformatione. 18.a. 35.b. 41.b. 61.b. 79.b. 101.b. 107.b. 116.a. 134.a. 166.a.

Sessio sexta. 22.a.

Decretum de iustificatione. 22.a.

De naturæ, & legis ad iustificandos homines imbecillitate 22.b

De dispensatione, & mysterio aduentus christi. 23.a

Qui per Christum iustificatur. 23.b

Descripto iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ. 23.b

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis & vnde fit. 24.o

Modus præparationis. 24.a

Quid sit iustificatio impij, & quę eius cause. 23. alias. 25. a
Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari. 24. alias. 26.
Contra inanem hæreticorum fiduciam, 24. alias. 26. b
De acceptæ iustificationis incremento, 25. alias. 27. a
De obseruatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate, 25. alias. 27. a
Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendã esse. 26. alias. 28. b
De perseuerantiæ munere. 26. alias. 28. b
De lapsis, & eorum reparatione. 27. alias. 29. a
Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidẽ. 27. alias. 29. b
De fructu iustificationis, hoc est, de merito bonorũ operum, deque ipsius meriti ratione. 28. alias. 30. a
Canones de iustificatione. 29. alias. 31. b
Sessio septima. 38. a
Decretum de Sacramentis. 38. a
Canones de Sacramentis. 38. b
Canones de Baptismo. 40. a
Canones de confirmatione. 41. b
Bulla facultatis tranferendi concilij. 46. a
Sessio octaua. 47. b
Decretum de translatione concilij. 47. b
Sessio nona. 48. a
Decretum prorogationis sessionis. 48. a
Sessio decima. 49. b
Decretum prorogationis sessionis, 49. b.
Bulla resumptionis concilij sub Iulio. III. 50. b
Sessio vndecima, 52. b.
Decretum de resumendo concilio. 52. b
Sessio duodecima, 53. a
Decretum prorogationis sessionis, 53. a

Sessio

Sessio decima tertia, 54.a
Decretum de sanctissimo Eucharistiæ sacramento. 54.a
De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiæ sacramento. 54.b.
De ratione institutionis sanctissimi huius sacramenti. 55.b
De excellentia sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta. 55.b.&. 56.a
De transubstantiatione. 56.b
De cultu, & veneratione huic sanctissimo sacramento exhibenda 56.b
De asseruando sacræ Eucharistiæ sacramento, & ad infirmos deferenda 57.a
De præparatione quæ adhibenda est, vt digne quis sacrã Eucharistiam percipiat. 57.b
De vsu admirabilis huius sacramenti. 58.a
Canones de sacrosancto Eucharistiæ sacramento. 59.a
Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de sacramento Eucharistiæ &c. 63.b
Saluus conductus datus protestantibus. 63.b
Sessio decima quarta. 66.a
Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & Extremę Vnctionis sacramentis. 66.a
De necessitate, & institutione sacramenti Pœnitentiæ. 66.a.b.
De differentia sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi. 67.a
De partibus, & fructu huius sacramenti. 68.a
De Contritione. 68.a.b
De confessione. 69.b
De ministro huius sacramenti, & absolutione. 71.a
De casuum reseruatione. 72.a
De satisfactionis necessitate, & fructu. 72.b

De operibus satisfactionis. 74.a
Doctrina de sacramento extremæ vnctionis. 74.b
De institutione sacramenti extremæ vnctionis. 75.a
De effectu huius sacramenti. 75.a
De ministro huius sacramenti & tempore quo dari debeat. 75.b.
Canones de sanctissimo Pœnitentiæ sacramento. 76.b.
Canones de sacramento extremæ vnctionis. 79.a.
Sessio. xv. 77.b
Decretum prorogationis Sessionis. 77.b
Saluus conductus datus protestantibus. 79.a
Sessio. xvj. 81.b.
Decretum suspensionis Concilij. 81.b.
Bulla celebrationis Concilij Tridentini sub Pio IIII. Pō tif. Max. 83.b.
Sessio. xvij. 85.b.
Decretum de celebrando Concilio. 86.b.
Sessio. xviij. 87.b.
Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis. 88.b.
Saluus conductus concessus Germanicæ nationi. 89.b.
Extensio ad alias nationes. 92.b
Sessio. xix. 92.b
Decretum prorogationis sessionis. 92.b.
Sessio. xx. 93.a
Decretum prorogationis Sessionis. 93.a.
Sessio. xxj. 93.b.
Doctrina de communione sub vtraque specie, & parvulorum. 93.b.
cos, & Clericos non conficientes, non astringi iure di no ad communionem sub vtraque specie. 64.a
æ potestas circa dispensationem sacramenti Eu- istiæ. 94.b.

Totum

Totum, & in
sub qualib
Paruulos non
95.a
Canones de C
lorum. 95.b

Doctrina de sac
Canones de sacri
Decretum de obl
Missæ. 106.a
Decretum super p

S

Vera, & catholica do
demnandos errore
Canones de sacramen

Se

Doctrina de sacram
Canones de sacramen
Decretum de reform

Sess

Decretum de Purgat
De inuocatione, ven
sacris imaginibus,
De regularibus, &
Decretum de cont
181.a
Continuatio ses
Decretum de in
De delectu cibo
De indice libro
li. 182.b
De loco Orator

